

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Commentarii Tres in Universam Aristotelis Philosophiam

Crespin, François

Brvxellæ, 1652

Tractatvs II. De Porohyrianis Universalibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95346](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95346)

bonitatem esse ex proprietate ipsius Dei, & sapientiam & bonitatem objective differre: nam sapientiam & bonitatem differre objective in Deo, est 1° pluralitatem rei, pluralitati sapientiae & bonitatis respondere; est aliquam diversitatem aut multipliciter ponere in re, quae Deus est; non est sic Deum praecise illis respondere, ut de Deo verè dicatur; quae continuo reprehendit D. Thomas, ut paulò ante ostendimus. 2° est differentiam sapientiae & bonitatis in Deo esse, & non solum in intellectu creato, quod S. Thomas Opusc. 9° q. 1. calumnià vocat, inquires, Calumniosè autem contra hæc (puta quae praemiserat, scil. sapientiam & bonitatem distingui ratione) obicitur, quod ipsa differentia sapientiae & bonitatis in Deo sit, & non solum in intellectu creato: & paulò infra q. 2^a. Rationes quibus attributa differunt, fundantur in intellectu nostro, quia sunt in eo sicut in subiecto (infero, ergo sunt solæ cognitiones; quod confirmatur sequentibus verbis) fundantur autem super rem (quod idem est ac illas esse ex proprietate ipsius Dei) quia sunt similitudines representantes Divinam Essentiam. Rationem verò, quæ sapientia & bonitas differunt, esse ex proprietate ipsius Dei, intelligi potest dupliciter. 1° sic ut ipsa sit ex proprietate ipsius Dei in se sapientis & boni, praescindendo ab eo quod talis nominetur, manifestetur, &c. & hoc sensu non est, differentiam esse objective in Deo, sed plenam & simplicem sine pluralitate Dei perfectionem isti rationi, quæ differunt, sive diversis attributorum conceptibus respondere, ut supra citata loca demonstrant. 2° sic ut ipsa sit ex proprietate ipsius Dei, quæ sapiens nominatur, manifestatur, &c. propter effectus sapientiae & bonitatis, quos extrà producit, juxta Art. 3um ad 1um in 1^a sent. dist. 2. q. 2. Secundum diversas bonitates, quas creaturis influit Deus, nominatur, manifestatur & laudatur. Et hoc etiam sensu, non est differentiam esse objective in Deo secundum se sumpto, sed comparative tantum ad diversos effectus, quod non est, tam Deum objective in se & attributa ab invicem objective differre, quàm ipsos effectus objective & realiter differre, de quibus nulla contentio: alio autem sensu ibi non loquitur D. Thomas.

CCLVI. Confirmatur 1° ex iis, quæ infra eadē dist. & Art. habet: Qui ergo dixerunt quod pluralitas ista est tantum ex parte intellectus nostri, vel ex parte effectuum, quodammodo verum dixerunt, & quodammodo non. Si enim hoc

referatur ad causam multiplicationis, sic verum dicant, quod est ex parte intellectus nostri, & effectuum quodammodo, ex eo quod intellectus noster non potest concipere divinam Perfectionem unā conceptione, sed pluribus; cuius una ratio est ex hoc, quod est assuetus ad res creatas. Si autem referatur ad modum quo istae rationes attribuntur Deo, falsum dicunt. Non enim ex hoc, quod bona facit, vel quia ad modum bonorum se habet, bonus est. Vbi vides sententiam istam à D. Thoma rejici, non quia praecisiones objectivas, & plures objectivas formalitates ex parte Dei obiecti negat; sed quia non sic istas attributorum rationes ad Deum refert, ut Deo antecedenter ad effectus eis correspondentes conveniant; conveniunt autem, licet sint unum objective cum Deo, ut supra ostendimus in ente.

CCLVII. Confirmatur 2° ex iis quæ ibidem habet in Solutionib. Arg. 3^a, 4^a & 5^a ad 3um enim ostendit multipliciter attributorum non aliter in Deo poni, quàm sic ut Deus secundum simplicem perfectionem multitudini eorum respondeat. ad 4. & 5. probat rationes attributorum esse in intellectu tanquam subiecto, & in Deo, tanquam in eo à quo habent finitatem suam veritatis, seu de Deo verificationis; nec aliter satisfaciunt objectionibus probantibus pluralitatem Dei attributorum esse in intellectu tantum: atqui dicendo 1° Deum esse intrinsecè objective indivisibiliter sapientem, bonum, &c. secundum simplicem perfectionem multitudini attributorum correspondet, & illa sunt in Deo tanquam eo à quo habent finitatem suam veritatis seu de Deo verificationis: & dicendo 2° multitudinem illam se tenere ex parte solius intellectus, sunt in intellectu tanquam subiecto, & sunt in intellectu tantum, quod adversarius concedit D. Thom. eo, quod 1° supposito; quod revera est illam attributorum multitudinem sive distinctionem esse formalem tantum, & nullo modo objectivam aut formalem ex natura rei: ergo omnino à nobis stat D. Thomas. Probatur consequentia, quia utrumque illud docemus, & praeterea nihil. Sed de his, pluribus 1^a parte, Deo dante, agemus: sufficiunt enim, ut ostendamus contra P. Comptonum doctrinam nostram, non tantum ex angelis quibusdam Operum D. Thomae erui; sed ex certis, & ab omnibus pro S. Doctoris libris admissis. Loca autem quæ pro se addfert ex 1ª parte, solum convincunt, D. Thomam docuisse dari praecisiones ex parte actus, non verò ex parte obiecti, quorum 1um profitetur, 2um refellimus.

TRACTATUS II.

De Porphyrianis Universalibus.

1. **P**ORPHYRIUS natione Phoenix, sed patria Iudæus, juxta Baroniū, ex Christiano factus magus, & à vera fide apostata, ad praedicamenta Isagogen ex Universalibus struxit, quæ cum utilis sit, nec ullibi sanæ fidei contraria, ut in scholis prælegatur S. Rom. Ecclesia indulgit.

QVÆSTIVNCVLA.

Quodnam sit Obiectum Isagoges Porphyrianae.

Antè Resolutionem
II. Suppono Universale posse sumi dupliciter pro suis inferioribus; 1° simpliciter ut cum dicitur genus est Universale, id est, conceptum conceptum

communi sibi, speciei, &c. 2° personaliter, ut cum genus, species, &c. definiuntur, unum, &c.

II. Ratio suppositi est, quia illis convenit concipi dependentem, definiri independentem ab intellectu; non quidem producere, & ut quo Universalis faciente; quia dicunt pro forma actus intellectus; sed per actum ab illis distinctum reflectere, & ut quod universalis faciente,

cante, quomodo universale sumitur in hac propositione; *Universe est quadruplex*; vel *Universe est existens independenter à 2^a intentione formali*. His suppositis sit

RESOLUTIO I.

IV. **D**ico 1° objectum materiale Isagoges Porphyrianæ est Universe simpliciter & personaliter sumptum pro suis inferioribus.

v. Probatur 1^a pars conclusionis. Id omne, de quo per se & principaliter in Isagoge tractatur, est objectum materiale Isagoges; sed in illa per se & principaliter tractatur de Universe simpliciter sumpto, ergo, &c.

vi. Probatur minor 1° quia in illa per se & principaliter tractatur de genere, specie, differentia, &c. ad quæ Universe simpliciter sumptum se habet instar partis ad totum, sive ut genus definiti; sed totum non distinguitur à partibus, ergo etiam in illa per se & principaliter tractatur de Universe simpliciter sumpto.

vii. Confirmatur, quia tota definitio Universalis simpliciter sumpti ingreditur definitionem generis, speciei, differentie, &c. de quibus continuus per se & principaliter est sermo in Isagoge, ergo, &c.

viii. Probatur minor 2° Porphyrius cap. 2° de genere sic habet, *Eorum quæ prædicantur, alia de uno solo dicuntur, ut individua: alia de pluribus prædicantur: subsumo, sed prædicari de pluribus ibi sistendo, non est definitio Universalis personaliter sumpti, sive generis, speciei, differentie, &c. secundum ea, quæ habent independenter ab intellectu; & est definitio Universalis simpliciter sumpti, sive generis, speciei differentie, &c. secundum ea, quæ habent dependenter ab intellectu, id est, tam confusè conceptorum, ut appareant unum sub conceptu; ergo in Isagoge per se & principaliter tractatur de Universe simpliciter sumpto pro suis inferioribus.*

ix. Dixi per se & principaliter, ut excludam individuum & speciem subijcibilem ut talem, à ratione materialis objecti Isagoges; quia de illis in Isagoge non nisi minus principaliter & per accidens tractatur, in quantum sunt subiecta Prædicabilem, & utilia ad cognitionem eorum.

x. Probatur 2^a pars, quia in Isagoge ubique definitur & tractatur de universali personaliter sumpto pro suis inferioribus, sive genere, specie, &c. secundum ea, quæ habent independenter ab intellectu, ergo, &c.

xi. Dices fortè, genus, species, &c. non sunt significata Universalis independenter ab intellectu; sed significatum Universalis personaliter sumpti pro suis inferioribus debet esse independenter ab intellectu, ergo licet in Isagoge ubique definiatur, & tractetur

de genere, specie, &c. non ideo tamen in ea tractatur de Universe personaliter sumpto. Pro solutione

xii. Nota dari posse tertias & quartas intentiones formales; nam sicut 2^a intentio formalis, ideo talis dicitur, quia est reflexiva supra 1^{am} formalem; ita 3^a formalis dicitur illa, quæ est reflexiva supra secundam; 4^a quæ supra tertiam: idem die proportionaliter de objectiva. Ad vitandam tamen confusionem oriundam ex tali multiplicitate intentionum, non solent Philosophi uti nominibus tertiarum, quarum, &c. intentionis; sed tantum primarum & secundarum; quia scilicet 1^a & 2^a intentio terminans ulteriorem conceptum, eodem modo se habet, ac alia natura realis terminans conceptum: sicut enim hæc terminans conceptum secundum ea, quæ habet dependenter à conceptu à se distincto, dicitur 2ª intentio objectiva; ita genus, Universe & qualibet intentio terminans conceptum secundum ea, quæ habet dependenter à conceptu à se distincto, dicitur 2ª intentio objectiva: è contrà verò sicut natura realis terminans conceptum secundum ea, quæ habet independenter à conceptu à se distincto, dicitur 1ª intentio objectiva; ita genus, Universe, & qualibet intentio terminans conceptum secundum ea, quæ habet independenter à conceptu à se distincto, dicitur 1ª objectiva. Hoc notato

xiii. Respondeo negando antecedens; per intellectum enim in definitionibus Suppositionum simplicis & personalis positum intelligitur conceptus distinctus à re, quæ ita supponi dicitur: genus verò, species, &c. licet non sint independenter ab intellectu producente; sumpta tamen secundum proprias definitiones verè sunt independenter à conceptu à se distincto, & ulteriori; unde sunt 1^æ intentiones objectivæ respectu ulterioris conceptus, licet materialiter sint 2^æ objectivæ, quatenus in se continent 1^{am} intentionem formalem.

RESOLUTIO II.

xiv. **D**ico 2° objectum formale quo Isagoges est ipsa prædicabilitas.

xv. Probatur, quia objectum formale est ratio sub qua objectum materiale consideratur; sed Universe, tam simpliciter, quam personaliter acceptum, consideratur sub ratione prædicabilis, ut vel ex ipsis ejus definitionibus constat; ergo, &c.

RESOLUTIO III.

xvi. **D**ico 3° Objectum totale & adequatum Isagoges est Universe simpliciter & personaliter acceptum, ut prædicabile.

xvii. Probatur, quia objectum totale & adequatum constari debet ex materiali & formali sub quo; sed illud ex utroque constat; ergo, &c.

DISPUTATIO PRIMA

De Universe in genere.

DUBIUM I.

Quid Universe in genere, & quotuplex.

RESOLUTIO I.

xviii. **D**ico 1° Universe in genere est unum & multa, sive unum dicens ordinem ad multa. Ita omnes communiter; ut homo respectu Petri & Pauli: unde quot modis aliquid est unum multa, sive unum dicens ordinem ad multa, tot modis est Universe.

RESOLUTIO II.

xix. **D**ico 2° Universe in genere est quadruplex: in causando scilicet, significando, representando, & prædicando: in causando est causa productiva multorum effectuum: in significando est signum significativum multorum effectuum: in representando est actus unus intellectus representativus multorum entium: verum cum hæc non sint Universalia ad mentem Philosophorum, prout scilicet Universe opponitur singulari,

ad institutum præsens non pertinent, nec de illis amplius erit sermo; sed de Universalis in prædicando, sive affirmando dumtaxat. Pro quo sit

DVBIVM II.

Quid sit Universale in prædicando sive logicum.

RESOLUTIO I.

xx. Dico 1°. Universale in prædicando latè sumptum est ens unum aptum prædicari de multis cum sui multiplicatione, abstrahendo à conditionibus infra adferendis: juxta hanc autem definitionem entia rationis strictè, ut chimæ respectu hujus & hujus chimæ; æquivoca, ut canis respectu canis celestis & terrestis; entia incompleta, ut anima respectu hujus & hujus animæ; entia per accidens, ut populus pro gente respectu hujus & hujus populi; complexa, ut homo albus respectu hujus & hujus hominis albi, &c. sunt Universalis.

RESOLUTIO II.

xxi. Dico 2°. Universale in prædicando sive Logicum strictè & juxta mentem Philosophorum sumptum est ens reale, completum, unum voce, re & significatione, aptum prædicari de multis divinis, & cum sui multiplicatione.

xxii. Per ly reale, id est, reipsa existens, vel potens existere, excludit entia rationis strictè, ut est chimæ respectu hujus & hujus chimæ.

xxiii. Per ly completum (saltem Phycicè) excludit partes essentielles Phycas, uti est anima, corpus, &c. & integrales, uti est, pes, manus &c.

xxiv. Per ly unū voce excludit voces complexas non habentes unam significationem sive omnes voces complexas voce & significatione. Vti est animal rationale respectu hujus & hujus animalis rationalis.

xxv. Per ly unum re & significatione (quæ vix, aut nihil differunt) excludit artefacta, uti est, domus: aggregata per accidens, uti est, cumulus lapidum, & nomina collectiva, uti est, urbs, populus pro gente; æquivoca, &c.

xxvi. Per ly aptum prædicari de multis excludit individuum, quod quatenus unum significatione, de uno tantum est aptum prædicari, puta verè & non falsò; aliàs certum est individuum prædicari de multis falsò, ut Petrus respectu hujus & hujus Petri.

xxvii. Per ly cum sui multiplicatione, id est, ita ut de multis affirmari possit in plurali numero: excludit Deum respectu Trium Personarum, quia licet rectè dicatur Pater est Deus, Filius est Deus, Spiritus sanctus est Deus, dici tamen non potest Pater, Filius & Spiritus sanctus sunt Dei. Idem dic de quolibet toto homogeneo respectu suarum partium, uti est tota aqua respectu suæ partis A & suæ partis B. quia dici non potest pars A est tota aqua.

xxviii. Adde 1° subly multis in definitione positum debere subaudiri realiter; quia hujus defectu animal respectu hominis & Petri non est Universalis; nam cum homo & Petrus realiter sint una res; ac proinde unum animal, animal de illis non prædicatur tanquam de multis, & cum sui multiplicatione idem dic de albedine respectu sui ipsius miraculosè existentis in pluribus subjectis.

DVBIVM III.

Quid Universale in essendo sive Metaphysicum & an ab Universalis in prædicando sive Logico distinguatur.

RESOLUTIO I.

xxix. Dico 1°. Universale in essendo, sive Metaphysicum est ens reale, completum, unum, &c. aptum inesse multis cum sui multiplicatione; ita Aristoteles 7. Metaph. Text. 45.

xxx. Sed difficultas est circa sensum istius definitionis, an v.g. Universale Metaphysicum illa multa respiciat, ut ea à quibus separatur, & non, ut ea quibus aptum sit inesse per affirmationem? quæ docet P. Ioannes à S. Thoma q. 3. de Universalis art. 5°. An illa multa respiciat per aptum illis inesse per simplicem comparationem, & non per compositam sive prædicacionem? quæ docent PP. Oviedus & Poncius. An, quod P. Comptonus Logica disp. 32. sect. 1. naturam per abstractionem facta una in intellectu, & multiplex à parte rei, sic sit Universalis in essendo, ut non sit nisi remotè apta illis inesse per affirmationem? ad difficultatem istam

xxxi. Respondeo, contrà Authores istos, Universalis illa respicere ut aptum illis inesse proximè per affirmationem sive prædicacionem; quia hoc ipso præcisè, quod natura est à multis abstracta, est in actu exercito proximè apta prædicari de illis; licet, sine comparatione cum illis, intellectus non sit proximè prædicativus illius de illis multis, ut infra Dub. 10. ostendemus; ad Universalis autem sufficit naturam esse proximè aptam prædicari; intellectum enim esse prædicativum non est de definitione Universalis, ut patet. Undè prædicabilitas proxima extrinseca non est (quidquid Pater Coptonus) denominatio ab actu reflexo, seu comparativo naturæ universalis secundum identitatem cum particularibus; sed natura abstracta à multis præcisè licet prædicativitas proxima intellectus, talis denominatio dici possit: sicut enim objectum illuminatum potest esse proximè visibile, licet visus, clausis palpebris, non sit proximè visivus illius; ita natura abstracta à multis potest esse proximè prædicabilis, licet intellectus, non comparato objecto ad multa secundum identitatem, non sit proximè prædicativus illius de multis: quia alia ex parte naturæ prædicabilis, & alia ex parte potentie prædicativæ requiruntur; de quo plura infra Dub. 10. & disp. 3. Dub. 3.

RESOLUTIO II.

xxxii. Dico 2°. Contrà PP. Ioannem à S. Thoma, Oviedum, Poncium, Comptonum & alios, (exceptis nominalibus) communiter, Universalis in essendo sive Metaphysicum solo nomine distinguitur ab Universalis in prædicando sive Logico.

xxxiii. Probatur 1°. Universalis debet esse unū & multa; multa quidè realiter; sed unum unitate conceptus confusi, sive ita confusè realiter multa repræsentantis, ut intellectui appareant unum, atqui hoc totum utriq; Universalis convenit, nec eorum quodvis aliud requirit, ergò, &c.

xxxiv. Probatur 2°. Universalis Metaphysicū definitur unum aptum inesse multis; sed hæc definitio intelligi debet de inessentialia per prædicacionem sive affirmationem de multis; ergo Universalis Metaphysicum solo nomine distinguitur ab Universalis

fali

fali Logico: probatur consequentia, quia esse unum aptum inesse multis per prædicationem idem est, ac esse unum aptum prædicari de multis, quod est definitio Universalis Logici; ergo, &c.

xxxv. Probatur minor, quia intelligi non potest de inessentialia multis per inessentialiam Physicam, inhesionem vel similem inexistendi modum antè intellectum & realiter; ergo, &c. Probatur antecedens, quia sicut Univerfale Metaphysicum ut unum non habet esse antè intellectum & realiter; ita nec ut unum potest inesse multis per Physicam inessentialitatem, inhesionem, &c. ac proinde allata definitio intelligi non potest de inessentialia multis per Physicam inessentialitatem, &c.

xxxvi. Dixi ut unum, quia ad Univerfale non sufficit illud inesse multis ut multa; alioqui daretur Univerfale realiter & antè intellectum; nam Univerfale ut multa, est realiter & antè intellectum. Deinde debet Univerfale esse aptum inesse multis cum sui multiplicatione, id est, sic ut in unoquoque multorum sit totum; impossibile autem est, ut Univerfale ut multa sit in quolibet multorum: non enim potest homo v.g. ut Petrus & Paulus, esse totus in Petro tantum, sicut Petrus & Paulus non possunt esse Petrus tantum. Vnde parum mihi probatur quod P. Poncius hic Disp. 3^a n. 48. ait, natura Universalis Metaphysicè non habet, nec requirit aliam aptitudinem ad existendum in multis, quam quod possit dari alia natura sibi similis, quæ possit representari per eandem speciem, quæ representatur ipsa: quod etiam ferè docent P. P. Complut. Log. Disp. 3. q. 6. §. 4. non probatur (inquam) quia ibi nulla unitas formalis, sed formalis multitudo; ibi nulla aptitudo formalis ad existendum in multis, sed fundamentalis, quæ sit formalis multitudo; sicut autem multa formaliter dici non possunt unum formaliter, ita nec Univerfale formaliter, sed fundamentaliter tantum, quod est particula alienans & confundens Univerfale cum Individuis Metaphysicis, quibus simpliciter opponitur. Vnde non satis iuste idem P. Poncius infra n. 58. accusat Nominales dicendo, quod à communi sensu recesserint, aliter accipiendo Univerfale Metaphysicum, quam pro multis individuis; quia reverà ab eo omnes recedere tenentur, vel Univerfale Metaphysicum confundere debent cum multis Individuis Metaphysicis, & unum cum multis; quæ tamen essentialiter dicunt divisionem, & unitatis negationem. Hæc verò, non ista, sunt contrà communem sensum. Ex his

xxxvii. Colliges 1° contrà P. P. Compl. Log. Disp. 5. q. 1^a. Univerfale in prædicando non esse proprietatem Universalis in essendo; sed vel reipsa esse ipsum Univerfale in essendo, vel non dari Univerfale in essendo; ac proinde Univerfale Logicum solo nomine distingui ab Univerfali Metaphysico, vel hoc non dari. Quare minus rectè P. Comptonus ista duo Univerfalia esse realiter separabilia.

xxxviii. Colliges 2° Univerfale formaliter & essentialiter esse Univerfale in prædicando simul & essendo, sicut enim quod Gallis *une espèce*, Latinis est essentialiter & formaliter *gladius & ensis*; ita quod aliis est natura præcisa formaliter à multis, nobis est formaliter & essentialiter Univerfale in essendo & prædicando: hinc malè P. Ovidius definit Univerfale Metaphysicum unum aptum inesse multis per simplicem comparisonem; quia juxta illam definitionem causa respectu diversorum effectuum,

albedo respectu diversorum parietum, antè omnem præcisionem formalem, est apta inesse multis per simplicem comparisonem, id est, illam referendo ad multa sine affirmatione: quamobrem tam Univerfale in essendo, quam prædicando, definiri debet unum aptum inesse multis per comparisonem compositionis, sive per affirmationem cum sui multiplicatione.

D V B I V M I V.

An detur Univerfale formaliter antè præcisionem, sive à parte rei.

xxxix. Dixi 1° Univerfale formaliter, quia dari antè præcisionem, sive à parte rei, Univerfale fundamentaliter, id est, naturam, quæ possit fieri Univerfalis, indubitatum est apud omnes: dari autem etiam formaliter, asseruit Plato, nisi velis Aristotelem 1° Metaph. cap. 6° & 7°, ejusdem cap. 8° imprudenter in eo de duo Professore calumniatum. Item Scotus, nisi cum Merinero supra per distinctionem (quam Scotistæ vocant formalem ex natura rei) distinctionem nostram formalem rationis intelligas. Denique & P. Fonseca 5. Metaph. cap. 78. quem sequitur Soncinas.

xl. Dixi 2° antè præcisionem sive abstractionem, quæ ex communi est triplex; rationis formalis una, aliæ objectiva & formalis ex natura rei. Rationis formalis est cognitio unius non cognito alio ex parte actus confundentis, ut cum Petrus & Paulus, v.g. considerantur præcisè in ordine ad sensationem & ratiocinationem, non consideratis ex parte actus eorum hæceitibus, sive eis non consideratis ut singularibus. Objectiva est cognitio unius non cognito alio ex parte objecti realiter indivisibilis, quam Tract. 1° Disp. 2^a contrà Thomistas fusè impugnavimus, uti & formalem ex natura rei, quæ est cognitio unius non cognito alio ex parte intrinsecorum objecti antè intellectum ex natura rei distinctorum, contrà Scotistas. His autem præmissis, sit

R E S O L V T I O I.

xli. Dico 1° contrà Platonem; non datur Univerfale formaliter antè præcisionem sive à parte rei, quasi individuum idem in communi extrà mentem Divinam existant, ut v.g. homo in communi existens separatim à Petro & Paulo. Ita omnes communiter.

xlii. Probatur 1° ex dictis supra, contrà Scotistas & Thomistas, quia homo in communi ne quidem distinguitur formaliter antè intellectum, aut objectivè antè vel post intellectum ab individuis humanis; ergo multò minùs realiter. Huc confer absurda contrà utramque sententiam ibi allata.

xliii. Probatur 2° Univerfale debet esse unum & multa in eadem ratione; sed nihil datur tale antè præcisionem; ergo, &c. Probatur minor, quia quid est unum antè præcisionem, est unum intrinsecè; & quicquid est multa antè præcisionem, est multa intrinsecè; sed contradictoriè repugnat aliquid esse unum intrinsecè & multa intrinsecè in eadè ratione; nam inde sequeretur aliquid realiter existens esse non plures homines v.g. id est, unum, & esse plures homines, id est, multa, quæ sunt apertè contradictoria, ergo, &c.

xlii. Probatur 3° si daretur Univerfale formaliter antè præcisionem sive à parte rei, illud esset realiter Physicè vel modaliter distinctum à singularibus: sed utrumque repugnat, ergo, &c. Probatur minor, quia sic esset Univerfale, & non esset; esset, ut supponitur; non esset, quia non posset de multis

prædicari, sive multis per affirmationem identificari; nam realiter distincta nullo sensu possunt identificari, & identificatio per affirmationem, non est nisi de iisdem realiter; alioqui posset esse vera hæc prædicatio, *Petrus est Bucephalus, creatura est Deus*, ergo, &c.

XLVI. Probatur 4°. talis natura separata esset intrinsecè universalis & singularis, sed hoc repugnat, ergo, &c. 1ª pars majoris supponitur; probatur 2°. quia quidquid realiter existit extrà Deum (cùm id Deus non sit) est creatum, omne verò creatum est singulare; nam creatio, cùm terminari debeat ad aliquid determinatum, & in communi nihil sit determinatum, terminari debet ad aliquid singulare, ergo, &c.

RESOLUTIO II.

XLVI. **D**ico 2° contrà D. subtilem Scotum, vel potius contrà Scotistas communiter; non datur Vniuersale hoc sensu formaliter antè præcisionem, quod detur natura communis ex natura rei, sive antè intellectum distincta ab individuis.

XLVII. Probatur 1° probatione 1^a 1^a Resolut. & maximè Refutatione 6^a suprà contrà distinctionem formalem Scotisticam facta.

XLVIII. Probatur 2° probatione 2^a 1^a Resolut.

XLIX. Probatur 3° ex absurdis, quæ fortè & in rigore ex illa, sicut & ex Platonis sententia, sequuntur.

I. Sequitur enim 1° me esse hic, & non esse ubicumq; esset id, quod est idem realiter mecum, puta Romæ, ubi esset natura humana mihi realiter identificata; quod, sicut tollit infallibile signum distinctionis realis, scil. separabilitatem localem duorum inter se, ita & omnem distinctionem realem; falsum enim erit illo casu, quod localiter separabilia erunt realiter distincta, & non realiter eadem.

II. Sequitur 2° (quod in idem recidit) me esse naturaliter circumscriptivè in pluribus locis, hic scilicet, & in loco cuiuslibet individui, in quo erit natura mea.

LII. Sequitur 3° me non posse per Deum annihilari, quin simul omnes creaturæ, & Deus ipse, mecum annihilentur, quod supremo Dei in omnes creaturas Dominio, & Aseitati illimitatæ valde injuriosum est. Probatur sequela, quia non possum annihilari, nisi annihiletur mea hæcceitas (nam sicut creatio terminatur ad hæcceitatem, ita & annihilatio) & hæc annihilari non potest, nisi annihiletur totum quod est idem realiter cum illa, ac per consequens ens, quod est realiter illa, & commune Deo & creaturæ; ac proinde nisi annihiletur Deus & creatura quælibet, quia annihilato eo, quod est realiter idem quod Deus & creatura quælibet, necessario annihilatur Deus & creatura quælibet.

LIII. Sequitur 4° eandem esse humanitatem Iudæ & Christi, beatam & damnatam: eandem animalitatem Petri & Bucephali: non totam substantiam panis in Eucharistia converti in Corpus Christi (idem dic de substantia vini in Sanguinem) imò nihil, quorum utrumq; est hæreticum: 1^a & 2ª sequela patet. 3ª ratio est, quia panis, qui debet in Corpus Christi converti, secundum gradus substantiæ & entis est idem cum Deo, imò & secundum omnes alios etiam (exceptâ hæcceitate) est idem cum hoc pane, quo vescimur; sed nec Deus, nec hic panis quo vescimur, convertitur in Corpus Christi, aut desinit secundum aliquid sui; ergo nec ille in Eucharistia. Probatur cōsequentiā, quia aliàs desineret,

& non desineret: desineret, ut fides habet; non desineret, quia secundum gradus substantiæ & entis in Deo, & etiam secundum ceteros in manibus manducantis remaneret.

LIV. Nec dicas, humanitatem & gradus substantiæ ac entis in hoc pane esse quidem communes ex natura rei, & antè intellectum præcisè; non verò realiter (quod omnes istæ sequelæ supponunt) sed realiter identificari, uni individuo. Ne id dicas, inquam, quia imprimis, cur potius uni, quàm alteri? Deinde, quæ sunt antè intellectum distincta, sunt realiter distincta. 3° ista realiter retinent distinctionem ex naturâ rei formalem ab hæcceitate, quam habent, quia illis identificata, ergo sunt realiter communes. 4° Iudæ v. g. vel hic panis, realiter nihil est distinctum ab omnibus gradibus Metaphysicis ex natura rei inter se distinctis: ergo secundum illos ex naturâ rei inter se distinctos est realiter; alioqui secundum nihil sui esset realiter. 5° reale non rectè dividitur in propriè reale & impropriè reale, quod ferè est unicum Scotistarum refugium. Hæc habes fuscè probata in Refutationibus contrà distinctionem Scotisticam.

RESOLUTIO III.

LV. **D**ico 3° contrà Fonsecam, non datur antè præcisionem sive à parte rei Vniuersale formaliter, hoc sensu, quod natura humana v. g. in puncto æternitatis, quo Deus fuit indifferens ad volendum vel nolendum creare mundum, fuerit etiam indifferens ad hoc potius individuum, quàm ad aliud, ac proinde universalis antè præcisionem; quia scilicet tunc erat una in se, & apta contrahi ad plura individua per plures hæcceitates contrahentes & determinantes. Quod ut magis declarem,

Nota P. Fonsecam lib. 5° Metaph. c. 18. Sect. 2. & l. 7. c. 12. q. 2. tres in natura status cōsiderare, cōtrahibilitatis realis ad individua, cōtractionis & præcisionis ab individuis per intellectum. Hoc autè notato,

LVI. Probatur 1°, quia intelligi non potest, quid sit illa indifferencia antè præcisionem: vel enim est quidpiam realiter, objectivè vel formaliter antè intellectum, distinctum ab hæcceitatibus, vel non?

LVII. Si affirmet P. Fonseca quoad 1^{am} sentit cum Platone, & eodem modo impugnandus: quoad 2^{am} sentit cum Thomistis, & eodem etiam modo infra impugnandus: quoad 3^{am} sentit cum Scotistis, & ut illi suprà, impugnandus.

LVIII. Si neget, ergo antè præcisionem est realiter, objectivè & formaliter sine ulla indifferencia, vel unitate, multa individua; quod contra ipsum & alios contendimus; & evidens est, quia quæ ut realia sunt realiter eadem, sunt ut possibilia possibilibus eadem.

LIX. Probatur 2° natura humana in illo priori vel est ens vel non ens? si ens; qui hoc? cùm, sicut ens non est pro illo priori productum, ita pro illo priori à Deo non pendeat, & tamen nullum datur ens antè intellectum à Deo non pendens: si non ens; ergo non est universalis; quia non ens non est commune univocum entibus, uti debet esse Vniuersale.

IX. Respondebis esse ens possibile. Infero, ergo est individuum determinatum possibile; quia nihil est possibile antè præcisionem, quod non sit hoc individuum determinatum possibile: sicuti nihil est realiter

realiter existens, quod non est hoc individuum determinatum realiter existens.

LXI. Adde, eodem modo rejiciendam unitatem essentiae & aptitudinem ad existendum in multis, quam docet Franciscus de Raconis in Porphyrii naturam habere ante singularium existentiam. Ad quaestionem verò, quae petit, unde natura habeat multipliciter existentiam ante singularium existentiam; facile respondetur, quod, sicut illa tunc est possibilis tantum; ita multipliciter existentiam habeat à singularibus possibilibus, quibus non minus in statu possibili identificatur, quam in statu reali.

RESOLUTIO IV.

LXII. Dico 4°. non datur hoc sensu universale formaliter ante praecisionem, quod multa singularia ut formaliter in aliqua ratione similia ante praecisionem sint unum similitudine formali, & multa reipsa. Est contra nonnullos Recentiores, qui ob hanc sententiam similitudinarii dicti sunt. Item & contra RR. PP. Complut. Log. Disp. 3. q. 2. & Ioannem à S. Thoma. q. 3. de Universalis secundum se, art. 3°. videnturque Oviedus, Arriaga, Comptonus & alii admittentes aliquam similitudinem formalem à parte rei inter duo (de quo supra Tract. 1° disp. 2. dub. 5°) in illam sententiam, velint, nolint, incidere.

LXIII. Probatur, quia non datur ante praecisionem sive à parte rei talis similitudo; ergo nec universale formaliter allato sensu; consequentia manifesta est: probatur antecedens, quia sicut singularia sunt à parte rei inter se sine ulla identitate summe distincta; ita sunt à parte rei inter se sine ulla similitudine summe dissimilia; quia, ut supra loco citato probatum est contra P. Arriagam, in eodè indivisibili objectivè predicato fundatur dissimilitudo & distinctio, puta in haecceitate, ergo, &c.

LXIV. Confirmatur 1°. similitudo illa esset secundum gradus Metaphysicos ante intellectum ab haecceitatibus distinctos, aut secundum haecceitates, quae sunt ante intellectum ipsa praecisa ratio discernendi: atqui omnem distinctionem ante intellectum inter gradus Metaphysicos involvere contradictionem fuisse supra loco citato ostendimus, ergo 2um dici debet, ex quo habemus intentum.

LXV. Confirmatur 2°. universale ante praecisionem debet esse unum ante praecisionem; sed omnino repugnat similia esse unum ante praecisionem; ergo, &c. major patet: probatur minor; quia similia ante praecisionem, utpote unum & alterum ante praecisionem, debent esse aliquo modo distincta ante praecisionem: sed quae sunt aliquo modo distincta ante praecisionem, utpote objectivè indivisibiliter hoc & hoc, sunt summe distincta, ac proinde nulla ratione unum ante praecisionem; ergo, &c.

LXVI. Dices, summe distincta non sunt summe dissimilia, ergo licet hoc & hoc sint summe distincta, non sunt tamen summe dissimilia: probatur antecedens, quia datur distinctio inter substantias; dissimilitudo verò & similitudo inter solas qualitates, juxta illud Aristotelis in praedicamentis, *illa sunt formaliter similia, quorum qualitas est una*, ergo, &c.

LXVII. Respondeo negando antecedens ex saepe dictis Tract. 1. disp. 2. Dub. 5°. Ad ejus probationem, Respondeo ut supra, dissimilitudinem confundi cum distinctione, & similitudinem cum

identitate; ac proinde illam non minus inter substantias reperiri, quam hanc, praesertim cum docturi simus in Physica, substantiam posse intendi & remitti: numquid enim duo homines v. g. Petrus & Paulus dicuntur similes in ratione hominis, idque, quia iidem in illa ratione? omnino: duo tamen homines in ratione hominis sunt substantiae. Unde ubicumque est identitas, sicut unum est aliud, ita unum est sicut aliud, quod est esse simile. Deinde sicut Petrus potest esse idem secundum substantiam cum Paulo, quidni & secundum albedinem? v. g. potest enim esse idem cum alio secundum accidentem, sicut potest esse distinctus ab alio secundum accidentem: Petrus verò ut idem cum Paulo secundum albedinem, dicitur esse albus, sicut Paulus, ac proinde similis; ergo debet confundi similitudo cum identitate. Denique quis neget, duos homines plerumque dici similes, & simile sibi generare simile, imò generationem substantialem ab Aristotele definitur sic: *Origo viventis à vivente in similitudine naturae*. Quis etiam neget, aequalia juxta Aristotelem esse ea, quorum eadem est quantitas? puta, sive molis sive virtutis & perfectionis, ut substantias & qualitates comprehendas sub aequalibus, prout sub quantis comprehenduntur; si verò aequalium eadem quantitas: quidni eorundem aequalis substantia? Unde in Symbolo Athanasii dicitur, *Tota Tres Personae coeternae sibi sunt & coaequales*; si autem eorundem aequalis substantia, quidni similitudo aequalis & eadem qualitas?

LXVIII. Ad effectum autem ex Aristotele, respondeo hunc esse sensum; *illa sunt formaliter similia, quorum qualitas est una praecisive formaliter*, sive per praecisionem formalem, non autem quorum qualitas est una ante praecisionem formalem: quia talis unitas, uti Resolutione 2^a & 3^a ostendimus, omnino repugnat, plurimaeque secum absurda trahit.

Instabis, si rusticum de tritico & tritico ejusdem aristae interrogas, an sint similia nec ne? statim respondebit esse similia; non quidem post intellectum tantum; quia nescit, quid sit esse simile post intellectum; ergo ante intellectum, sive ante praecisionem formalem.

LXIX. Respondeo 1° rusticum, quia rudis est, saepe rusticiter errare, si enim petas ab ipso, an Petrus sit homo, dicet quod sic, idque ante intellectum, propter rationem tuam allatam; quod tamen in rigore esse falsum, supra Tract. 1. disp. 1. n. 30. ostendi.

LXX. Respondeo 2°. distinguendo, statim respondebit esse similia fundamentaliter, quia scilicet secundum extrinseca sunt uno conceptu confusibilia, prout tunc ea confundit & in actu exercito sive implicite scit, quid sit esse similia fundamentaliter, concedo; formaliter, nego: quia revera ignorat quid importet hic terminus *formaliter*. Ex his sit

COROLLARIUM DUBII.

LXXI. Colliges, non tantum non dari ante praecisionem formalem naturae unitatem positivam communem multis, secundum quam scilicet sit proxime de multis praedicabilis; sed neque contra Radam, Merinerum, Caietanum de Ente & Essentia cap. 4. q. 6. Scoti q. 2. d. Universalis Complut. log. disp. 3. q. 3. n. 26. &c. negativam, secundum quam natura habeat, quod sit non singularis ante

ante intellectum & præcisionem; quia iisdem omnino argumentis hæc unitas negativa improbari debet, quibus positivam & universale formaliter ante præcisionem supra n. 47. 56. & seq. impugnativimus; imò sicut illa unitas negativè communis multis, tribui non potest hæceitati; ita nec tribui potest naturæ; item sicut illa habet positivam repugnantiam ut sit in pluribus; ita & naturæ; horum autem ratio sumitur ex dictis Tract. 2. disp. 2. contra Scotistas & Thomistas; nempe, quòd natura & hæceitas naturæ sint formaliter & objectivè idem: deinde illa unitas negativa communis est de quidditate ipsius naturæ, vel non? si prius, ergò reperitur ipsa, & consequenter multiplicabilitas ipsi identificata in quolibet singulari; quòd repugnat haud secus quàm naturam in quolibet singulari existentem de facto multiplicari: si posterius, ergò haberi debet per aliquid à natura distinctum, quod aliud esse non potest quàm ipsa præcisio. Unde optime ad rem nostram D. Thomas Opusc. 56. *Habilitas essendi in pluribus, non est de essentia hominis; quia tunc homo, qui est in sorte, esset habilis ad participationem plurium, quod est impossibile.* & 4° cap. de ente & essentia: *Relinquitur ergo quod ratio speciei accidat naturæ humanæ secundum illud esse, quod habet in intellectu.*

D V B I U M V.

An saltem post præcisionem detur universale formaliter, & Quale.

LXXII. **D**Vbium procedit de duplici Universalis, Reali scilicet sumpto pro naturis rerum, & Nominali seu rationis, sumpto scilicet pro nominibus seu vocibus & conceptibus. Contendunt quidam tantum naturas reales esse universales formaliter post præcisionem; ita Plurimi Recentiores, qui ideò Reales dicti sunt. Contendunt alii conceptus & voces tantum esse universales; ita Nominales communiter, qui ideò Nominales dicti sunt. Hoc præmissis sit

R E S O L U T I O I.

LXXIII. **D**Ico 1° post præcisionem datur Universalis formaliter. ita omnes unanimiter.

LXXIV. Probatur, quia ad Universalis formaliter, ut supra vidimus, & infra fusiùs probabitur, nihil requiritur præter unitatem extrinsecam præcisionis formalis, & pluralitatem singularium; sed hoc totum habetur post præcisionem, ergò, &c.

R E S O L U T I O II.

LXXV. **D**Ico 2° cum Nominalibus, voces & conceptus sunt universales formaliter in significando, representando & prædicando.

LXXVI. Probatur 1ª pars, quia ad universale in significando solum requiritur unitas vocis significantis & multitudo significatorum; sed id reperitur in voce una homo, nam significat Petrum, Paulum, &c. probatur minor, quia rectè dicitur Petrus est homo, id est Petrus est vocatus voce significante Petrum, Paulum &c. ergò &c.

LXXVII. Dices, vox homo est singularis, & hoc, quia aliàs pronuntiari non posset: ergò non est universalis; quia universale & singulare opponuntur,

LXXVIII. Respondeo distinguendo antecedens, vox homo est singularis secundum entitatem, & secundum entitatem non est universalis, concedo antecedens; est singularis in ratione signi, seu secundum denominationem & significationem, & secundum rationem illam sive in significando non est universalis, nego antecedens: verè enim ut sic opponitur singulari v. g. voci Petrus, quæ, & secundum entitatem, & secundum denominationem est quidpiam singulare: eodem modo resolve, quod obijci posset contra conceptus.

LXXIX. Probatur 2ª pars, quia ad Universalis in representando solum requiritur unitas conceptus representantis & multitudo representatorum: sed id reperitur in conceptu hominis; nam representat confusè Petrum, Paulum, &c. ergò &c. probatur minor, quia rectè dicitur Petrus est conceptus conceptu representante Petrum, Paulum, &c.

LXXX. Probatur 3ª pars: ex Aristotele 1° de interpret. cap. 5°. Universalis in prædicando est quod de multis aptum est prædicari, id est, affirmari; sed voces & conceptus sunt apti de multis affirmari, ergò, &c. probatur minor, vox homo affirmatur de Petro, Paulo, &c. conceptus hominis affirmatur de Petro, Paulo, &c. ergò, &c.

LXXXI. Dices, falsa est hæc prædicatio, vox Petrus est vox homo. conceptus Petri est conceptus hominis, ergò nec vox homo, nec conceptus hominis sunt apti affirmari de multis; probatur antecedens; quia tam illæ voces, quàm illi conceptus, distinguuntur realiter; realiter verò distincta nequeunt de invicem affirmari, ergò, &c.

LXXXII. Respondeo distinguendo antecedens, falsa est hæc prædicatio, vox Petrus est vox homo; conceptus Petri est conceptus hominis, si vox sumatur materialiter pro suis litteris, & conceptus pro sua entitate, concedo antecedens; si utrumque; sumatur pro rebus ut significatis & representatis, nego antecedens; vel sic, si utrumque sumatur secundum entitatem, concedo antecedens; si in ratione signi & secundum denominationem & significationem, nego antecedens: sic autem debent accipi; quia significata prædicantur secundum identitatem & ut quod; voces verò secundum attributionem & ut quo tantum, sive ut instrumenta quibus res ipsas prædicamus; nec alio sensu intelligi possunt Summulistæ, qui communiter dicunt prædicatum propositionis, sive mentalis, sive vocalis, posse sumi formaliter; propositionem verò sive mentale sive vocale esse veram propositionem, probari potest ex ipsomet Aristotele. Antè-prædic. cap. 6° ubi ait: *Ea, quæ sine complexione dicuntur, significare* (quod est proprium vocum) *substantiam aut quantum, &c.*

LXXXIII. Instabis, si voces pro rebus significatis, & conceptus pro rebus representatis sumptæ tantum, affirmantur de multis; jam ut voces & conceptus non erunt universales; sed res significatæ tantum & representatæ, ut docent Reales; ergò, & ut voces pro suis litteris, & ut conceptus pro sua entitate debent posse de multis affirmari, vel non sunt universales in prædicando.

LXXXIV. Respondeo distinguendo majorem, si voces, &c. jam ut voces & conceptus non erunt universales ut quod & secundum entitatem, concedo antecedens: ut quo & secundum denominationem & significationem, nego antecedens: cum enim ex communi modo loquendi Summulistarum plerumque dicatur prædicatum propositionis, tam vocalis, quàm

lis; quàm mentalis sumi formaliter, propositionem vocalem & mentalem esse veras propositiones, & de essentia propositionis sit prædicatum. Item cum prædicament. cap. 6°. Aristoteles dicat, *Ea quæ sine complexione dicuntur, significare substantiã aut quantum, &c.* & significare sit proprium vocum & conceptuum, signum est quod voces certo sensu verè prædicentur; sed nõ prædicantur ut quod & secundum entitatem, ut vidimus, ergo ut quo, secundum denominationem & significationem.

LXXXV. Vergebis, numquam prædicatur eadem vox vel conceptus de pluribus, etiam ut quo, ergo solutio nulla: probatur antecedens saltem quoad vocem, quia cum vox sit sonus transiens, non potest poni in pluribus propositionibus, quod requiritur, ut vox possit prædicari de pluribus ut quo, ergo, &c.

LXXXVI. Respondeo distinguendo antecedens, numquam prædicatur eadem vox vel conceptus secundum entitatem de pluribus, etiam ut quo, & secundum denominationem, concedo ant. quia id non requiritur, ut patebit ex dubio sequenti: non prædicatur eadẽ secundum denominationem, nego ant. quia licet eadem numero vox, cum sit sonus transiens, nõ possit secundum entitatem naturaliter poni in pluribus propositionibus vocalibus, & cõsequenter non possit eadẽ secundum entitatem prædicari de multis, potest tamen eadẽ secundum denominationem: potest enim denominare ea, quæ in diversis propositionibus ponuntur, quod sufficit; nec aliter fit in prædicatione naturæ Vniuersalis de inferioribus; nam illa, quæ prædicatur, numquam est eadem secundum entitatem ex parte objecti; quia ex parte objecti, non datur una secundum entitatem natura communicabilis multis; sed eadem secundum esse denominatum & ex parte actus confusi duntaxat. Ex his

LXXXVII. Colliges 1°. voces & conceptus optimè dici genera, species, differentias, &c. ut quo & secundum denominare, licet ut quod & secundum entitatem tales dici non possint.

LXXXVIII. Colliges 2°. contrà plerosque Nominalium, dici non posse, voces & conceptus ita esse Vniuersales, ut solæ voces, &c. sint Vniuersales, & nõ res; nam numquam verè de multis affirmantur ratione suæ entitatis, sed ratione suæ denominationis, quæ non solas voces & conceptus denominantes afficit, sed & res denominatas; quod fortè movit Anselmum lib de Incarn. Verbi cap. 2. ad dicendum; *Sunt commonendi illi utique nostri temporis Dialectici, imò Dialectice Heretici, qui quidem, non nisi statum vocis putant esse Vniuersales substantias.*

RESOLVTIO III.

LXXXIX. **D**ico 3°. cum Realibus, etiam res seu naturæ reales sunt Vniuersales formaliter in prædicando ut denominate à præcisione Vniuersalificante.

LXXXX. Probatur, quia juxta Aristotelem supra, Vniuersale est unum aptum prædicari siue affirmari de multis; sed res ut sic sunt aptæ affirmari de multis ut quod, ergo, &c. probatur minor; quia denominatum siue significatum hujus vocis homo verè affirmatur de Petro, Paulo, &c.

LXXXXI. Confirmatur 1°. debet assignari aliquod Vniuersale aptum affirmari de multis ut quod: sed nec voces, nec conceptus secundum entitatem sunt

tales, ut vidimus supra n. 83. nec est aliud assignabile, quàm res ut sic, ergo, &c. Probatur major, quia solum Vniuersale ut quod est propriè Vniuersale, & Vniuersale ut quo non nisi impropiè & instrumentaliter, ergo, &c.

LXXXXII. Confirmatur 2°. ex Aristotele cap. de substant. *Eorum quæ de subiecto dicuntur, necesse enim est nomen, & rationem* (id est, naturam siue nominis substantiam, ut à simili constat ex definitionibus univocorum & æquivocorum) de subiecto prædicari, nomen quidẽ ut quo juxta Resolutionẽ 1^{am}; rationem verò ut quod juxta hanc Resolutionem. Item ex eodem cap. 5. de interpret. ubi sic habet, *Quoniam autem rerum alie sunt Vniuersales, alie singulares*, ergo, &c.

LXXXXIII. Obicies 1°. Vniuersale debet esse unum & multa in eadem ratione; sed res non possunt esse tales, ergo, &c.

LXXXXIV. Respondeo distinguendo minorem: sed res non possunt esse unum unitate intrinsecã & numerali, & multa multitudine intrinsecã & numerali, concedo minorem; id enim contradictoriè repugnat, ut patet: non possunt esse unum unitate extrinsecã & præcisionis denominantis, & multa multitudine intrinsecã & numerali, nego minorem: quia in eo nulla contradictio.

LXXXXV. Instabis, illa unitas extrinseca non est rei, sed conceptus, ergo res ratione illius non erunt unum, ac per consequens, nec quidpiam Vniuersale.

LXXXXVI. Respondeo distinguendo antecedens: illa unitas non est rei denominatiuè extrinsecè & separabiliter, nego assumptum; hoc autem ad Vniuersale sufficit: intrinsecè & inseparabiliter, concedo assumptum; neque hoc ad Vniuersale necessarium est.

LXXXXVII. Obicies 2°. passim dicitur prædicatum propositionis sumi distributiue, determinatè, &c. non licere procedere à non distributo ad distributum ex parte prædicati: prædicatum sumi æqui-uocè, &c. sed hæc conveniunt solis vocibus, ergo, &c.

LXXXXVIII. Respondeo distinguendo minorem; sed hæc conveniunt solis vocibus ut quo, & secundum denominare, concedo; ut quod & secundum denominari nego, ut antè: acceptiones enim illæ non sunt materiales, sed formales.

D V B I V M VI.

Per quam præcisionem Natura fiat Vniuersalis formaliter.

LXXXXIX. **A**ntè Resolutionem, ad maiorem distinctionem oppositè Sententiæ, (quæ alioqui satis obscura est) & clariorem illius refutationem, Suppono, præcisionem ab Authoribus dividi in formalem & objectivam, juxta dicta Dub. 4°. Hoc supposito fit

RESOLVTIO I.

c. **D**ico 1°. Natura non fit Vniuersalis formaliter per præcisionẽ objectivam. Est contrà Thomistas & è Societate plurimos.

ci. Probatur, quia hæc sententia supponit dari præcisiones objectivas, quas supra implicare ostendimus, ergo, &c.

Confirmatur à fortiori ex conclusione sequenti.

RESOLVTIO

RESOLUTIO III.

CII. Ico 2°. etiam gratis concessio, quod dentur præcisiones objectivæ, natura non fit Universalis per præcisionem objectivam. Est contra Thomistas, Suarezem; præsertim disp. 6. Metaph. Sect. 3. & 5. Conimbricenses, Rubium, Comptonum, &c.

CIII. Probatur 1° quia gratis concessis præcisionibus objectivis Naturæ humanæ à Petreitate, & naturæ humanæ à Pauleitate, non statim sequitur à Petro & Paulo posse præscindi naturam objectivè unam; de Petro & Paulo univoce prædicabilem, illisque realiter identificatam, quæ ad Universale concurrunt, ergo &c.

CIV. Probatur assumptum pro 1^a parte, quia natura objectivè una, debet esse intrinsecè & ex parte objecti, prout objectum condistinguitur contra actum, una, ut Tract. præcedenti contra Thomistas probatum est; & alioqui non esset nisi una omnino extrinsecè, & ex parte actus, ut patet; neque alioqui, dum per præcisionem natura concipitur sine hæccitatibus, ly *sine* se teneret præcisivè ex parte objecti; sed ex parte solius actus præscindens, ut contendimus; atqui, etiam gratis concessis præcisionibus objectivis naturæ humanæ à Petreitate & naturæ humanæ à Pauleitate, illæ duæ naturæ per præcisionem formalem non sunt intrinsecè & ex parte objecti, prout objectum condistinguitur contra actum, una; quia præcisio intellectualis nihil mutat in te objectivè: ergo &c. si verò dicas, fuisse unā objectivè ante præcisionem; semper fuerit & erit una objectivè; quia nihil objectivè indistinctum potest plurificari per aliquid objectivè à se distinctum; quia idem manens, semper manet idem: id autem esset ponere Universale à parte rei, ergo, &c.

CV. Nec dicat P. Comptonus Logic. Disp. 30. Sect. 6^a. unitatem naturæ Universalis non fieri, illi quidpiam appingendo, sed solum aliquid naturæ intrinsecum præcisivè intentionaliter, sive per actum præcisivum, tollendo: quia reverà non satis intelligitur, quid sit aliquid naturæ intrinsecum præcisivè intentionaliter tollere: vel enim supponit in natura aliquid & aliquid intrinsecum, vel non? et si primum detur, quandoquidem id, quod est intrinsecum uni, non sit intrinsecum alteri, ut patet, non dabit unitatem intrinsecam communem multis: si secundum, vel nobiscum loquitur, vel non satis intelligi potest quid velit. Deinde per actum præcisivum tolli aliquid intrinsecum, est per aliquid extrinsecum tolli aliquid intrinsecum, sive per extrinsecum mutari intrinsecè, quod æquè intelligibile est, ac mutari extrinsecè, esse mutari intrinsecè.

CVI. Probatur assumptum pro 2^a parte, quia natura objectivè una de Petro & Paulo verè & univoce affirmabilis, debet esse objectivè Petrus & Paulus: atqui nihil est objectivè Petrus & Paulus, magis quam Petrus & Paulus sint intrinsecè unum, quod inde sequeretur, quia *Quicumque sunt eadem uni tertio intrinsecè, sunt eadem inter se intrinsecè*. ergo &c.

CVII. Probatur assumptum pro 3^a parte, quia omnis identificatio per mentem, sive vera & univoce affirmatio unius de alio, præsupponit identitatem realem prædicati cum subiecto; Ab eo enim, quod res est, juxta Arist. affirmatio est vera & univoca, alioqui vera & univoca esse posset affirmatio Petrus est

Bucephalus; arbor est Bucephalus. ergo, &c.

CVIII. Confirmatur, etiam gratis datis præcisionibus objectivis, natura post præcisionem objectivam est objectivè totuplex, quotuplex erat antè; atqui antè erat totuplex, quotuplicia individua, ergo & post; ac proinde illa ut objectivè præcisa, non potest esse una unitate Universalis. Consequentia & minor patent: probatur major; quia præcisio mentalis superveniens nihil mutat objectivè, ut Tract. præcedenti probatum est; & aliunde non mutatur, ergo, &c.

CIX. Objicies fortè 1°. si gratis concedantur præcisiones objectivæ, necessariò admittenda est unitas naturæ Universalis objectivè ab individuis præcisa, ergo, &c. Probatur assumptum, quia sicut natura potest objectivè præscindi ab hæccitate hujus individui, sic scilicet ut natura concipitur, non concepta hæccitate (puta præcisivè & non negativè, quia sic Petrus concipitur ut homo; ut tamen negari non possit esse hic homo) ita potest objectivè præscindi ab hæccitatibus plurium individuum; quo casu non est ratio, cur minus habeat unitatem objectivam naturæ Universalis, quam natura secundum nostram sententiam à Petro & Paulo præcisa, ergo, &c.

CX. Respondeo negando assumptum; ad ejus probationem, Respondeo esse disparitatem in eo, quod in nostra sententia unitas naturæ Universalis, sit omnino objecto extrinsecum, prout extrinsecum opponitur intrinsecum, & formalis prout formale opponitur objectivo: in illa autem sententia unitas naturæ Universalis debet esse intrinsecum, saltem præcisivè, & non negativè; intelligi verò non potest, quid sit illa unitas naturæ Universalis intrinsecum præcisivè, & non negativè, prout condistinguitur contra purè extrinsecam & formalem (quam nostra sententia adstruit) præter unitatem formalem Scotisticam, antè intellectum, sive ex natura rei à singularibus distinctam, quam dubio 4° Resolut. 2^a contra Scotistas rejecimus, & ab Universalis rejiciendam ostendimus.

CXI. Objicies 2°. ex P. Comptono Log. disp. 30. Sect. 4^a. objectum actus Universalificantis est natura abstracta à differentiis individuantibus; sed natura sic concepta est indistincta, ergo una.

CXII. Confirmatur ex eodem ibidem Sect. 6. natura, in qua nulla relucet diversitas, non est respectu intellectus multiplex, aut diversa; sed admissis præcisionibus objectivis, nulla in natura humana relucet diversitas, cum actus abstrahens præscindat intentionaliter naturam ab omni differentia, ergo in natura præcisa, nulla relucet diversitas. Ita ille, quibus subdit, *Admissis præcisionibus, non video quid horum negari possit*.

CXIII. Respondeo distinguendo minorem, sed natura sic concepta est indistincta ex parte objecti, sive objectivè, nego minorem; quia licet ex eo, quod gratis concedamus præcisiones objectivas in eodè individuo, natura sit indistincta ex parte unius individui & ut unius individui; non ideo tamen est indistincta ex parte plurium individuum, & ut plurium individuum, prout esse deberet, ut quidpiam contra nostram Resolutionem obtineretur. Imò contra illam nil obtinetur per hoc quod demus naturam Petri esse objectivè distinctam à Petreitate, & naturam Pauli à Pauleitate; quia cum eo stat, quod sint duæ naturæ inter se objectivè & realeter sine ulla unitate communi distinctæ. Quod autem

autem Doctissimi PP. Complutenses Log. Disp. 3. q. 3. n. 29. docent naturas illas non esse formaliter divisas, sed materialiter tantum, numericè & realiter; nil obstat: quia, licet dici possent formaliter negativè indivisæ ex parte objecti, dici tamen non possunt formaliter positivè indivisæ ex parte objecti, quæ indivisio requiritur, ad hoc ut natura fiat Universalis per præcisionem objectivam, prout condistinguitur contra formalem Nominalium. Ex parte actus, siue formaliter abstractione omnino extrinsecâ objecto, concedo minorem: abstractio enim duas naturas attingit, sed ita confusè, ut non distinguat, an sint duæ, vel una.

cxiv. Ad Confirmationem. Respondeo; transeat totum, quia non ideo natura statim est unacommunis multis, ut patebit Dub. 8°, ed quod in ea non reluceat diversitas, sed tantum sequitur, quod non sit hæc. Deinde quæro, an ly *nulla diversitas* teneat ex parte actus; an ex parte objecti, ut contra actum distinguitur. Si 1um, unitas non est objectiva; si 2um, unitas esse debet intrinseca & intrinsecè communis multis, quod impugnamus.

RESOLUTIO III.

cxv. Dico 3°. natura fit Universalis per abstractionem, seu præcisionem formalem.

cxvi. Probatur 1°. Refutatione oppositarum sententiarum.

cxvii. Probatur 2°: quia per illam præcisionem formalem habetur totum, quod ad Universale requiritur, unitas scilicet per intellectum, de qua dubio sequenti, & multitudo à parte rei.

DVBIVM VII.

Quam unitatem habeat Natura Universalis.

cxviii. Antè Resolutionem
Suppono 1°. omnes, qui asserunt distinctionem naturæ à singularibus objectivam formalem, prout opponitur fundamentali objectivæ, partim esse intrinsecam formalitatibus, quæ post intellectum formaliter objectivè distinguuntur, & partim extrinsecam ratione actus distinguunt, quem connotat, & essentialiter in obliquo importat; consequenter asserere debere, unitatem naturæ Universalis objectivam formalem prout opponitur fundamentali objectivæ, partim esse naturæ Universalis intrinsecam, partim extrinsecam, ratione actus confundentis multa per modum unius, quem connotat, & essentialiter in obliquo importat. Sequela tenet à pari.

cxix. Suppono 2°. omnes alios, qui dicunt distinctionem naturæ à singularibus objectivam formalem, prout opponitur fundamentali, esse totam intrinsecam naturæ in ordine ad connotatum extrinsecum, actum scilicet distinguentem, sic nempe, ut antè hunc actum, sit quidem tota intrinseca illis secundum entitatem, non verò secundum formalitatem siue denominationem præcisè distinctionis objectivæ; similiter dicere debere unitatem naturæ Universalis objectivam formalem, prout opponitur fundamentali, esse totam intrinsecam naturæ Universalis, in ordine ad connotatum extrinsecum, actum scilicet confundentem multa per

R. P. Francisci Bone Spei Logica.

modum unius, sic nempe, ut antè hunc actum, sit quidem tota intrinseca naturæ Universalis secundum entitatem, non verò secundum formalitatem, seu denominationem præcisè unitatis objectivæ. Sequela tenet à pari.

cx. Suppono 3°. Plerosque Thomistas, qui volunt distinctionem objectivam formalem, prout opponitur fundamentali, esse totam intrinsecam formalitatibus objectivè distinctis per resultantiam post actum objectivè distinguentem; eodem modo velle debere, unitatem naturæ Universalis formalem, prout opponitur fundamentali, esse totam intrinsecam naturæ Universalis per resultantiam post præcisionem objectivam. Sequela etiam tenet à pari. His suppositis, sit

RESOLUTIO I.

cxxi. Dico 1°. etiam gratis concessio, quod dentur præcisiones objectivæ, natura Universalis non habet unitatem objectivam formalem, prout opponitur fundamentali, partim sibi intrinsecam, & partim extrinsecam, ratione actus intellectus confundentis multa per modum unius, quæ connotat, & essentialiter in obliquo importat.

cxvii. Probatur 1°, quia, ut patet ex Resol. 2°. dubii præcedentis, præcisiones objectivæ ad talem unitatem nihil juvant, & Universalis unitas, quæ parte intrinseca naturæ Universalis, siue objecto conceptus Universalisantis, satis improbat ex ibidem dictis, ergo, &c.

cxviii. Probatur 2°: quia illa unitas, quæ parte intrinseca, deberet esse realiter eadem cum Petro, Paulo & cæteris individuis humanis; sed hoc dici non potest, ergo, &c. Probatur major, quia deberet posse affirmari de Petro, Paulo, &c. nihil verò potest affirmari de alio, quod non est realiter idem cum illo. Probatur minor; quia, cum illa unitas sit indivisibilis, jam Petrus, Paulus, &c. includerent aliquid idem realiter, ac per consequens ad quæ realiter non distinguuntur, contra experientiam.

cxviii. Respondebis, illam unitatem objectivam esse objectivè tantum indivisibilem, realiter verò divisi in Petrum, Paulum & cætera individua humana. Sed

cxv. Contrà 1°. si objectivè una & realiter divisa, ergo idem est objectivè unum & objectivè multa, quia realiter multa sunt objectivè multa; contradictoriè autem repugnat, idem esse objectivè unum & objectivè multa.

cxv. Contrà 2°. ly *unitas objectivè indivisibilis*, quæ parte intrinseca, dicit aliquid intrinsecè distinctum à Petro, Paulo, &c. in quos est realiter divisa, vel non?

cxvii. Si prius, sequitur 1° antè præcisionem, in Petro v. g. esse duo intrinsecè distincta, & per consequens distinctionem Scotisticam mediam inter illa, ac proinde realem, de qua supra Tract. 1. Disp. 2. Dub. 5°. Sequitur 2°, idem ens objectivè indivisibile esse intrinsecè unum objectivè, & intrinsecè multa objectivè. Sequela patent, quia intellectus noster siue ipsius præcisio, utpote rei omnino extrinseca, nihil mutat in re intrinsecè; & si aliquid mutaret in re intrinsecè, sequeretur non tantum mutare intrinsecè objectivè, sed intrinsecè realiter; quia hoc, quod mutaret, quæ parte intrinsecum inciperet esse, &c.

F

antè

antea non fuisset, objective intrinsecè distinctum, in re autem illa unitas esset ens intrinsecè unum objective, ut supponitur, & intrinsecè multa objective, utpotè realiter multa.

CXXXIII. Si posterius, sive si nihil dicat intrinsecè distinctum à Petro, Paulo, &c. ergò vel Petrus, Paulus, &c. sunt realiter idem, vel unitas objectiva formalis prout opponitur fundamentali, quâ parte intrinseca, est multiplex, non secus ac Petrus, Paulus, &c. ac per consequens, quâ parte intrinseca, non est formalis objectiva unitas, sed multiplicitas; neque sic proinde, unitas formalis naturæ Universalis ut unitas formalis, est partim intrinseca, sed tota extrinseca ex parte actus, ut infra docebitur.

CXXXIX. Dixi etiam gratis concessio, quòd dentur præcisiones objectivæ; quia illis negatis, omninò evidens est unitatem naturæ Universalis esse omninò extrinsecam, & se tenere ex parte solius præcisionis formalis.

RESOLUTIO II.

CXXX. Dico 2°. etiam gratis concessio, quòd dentur præcisiones objectivæ, naturæ Universalis non habet unitatem formalem prout opponitur fundamentali, totam intrinsecam naturæ Universalis, sive objecto conceptus Universalis, in ordine ad connotatum extrinsecum, conceptum scilicet Universalis, sic ut ante hunc conceptum, sit quidem secundum totam entitatem, non verò secundum formalitatem unitatis objectivæ.

CXXXI. Probatur 1°. ut præcedens Resolutio, quia ut patet ex Resolutione 2ª dubii præcedentis, præcisiones objectivæ ad talem unitatem nihil juvant, & talis unitas, quâ parte secundum totam entitatem intrinseca naturæ Universalis, sive objecto conceptus Universalis, satis improbat ex ibidem dictis, ergò, &c.

CXXXII. Probatur 2°. quia si unitas naturæ Universalis illi sit tota intrinseca secundum entitatem ante actum extrinsecum præcisionis, quem connotat, etiam erit illi tota intrinseca secundum formalitatem unitatis objectivæ, ante actum extrinsecum præcisionis, quem connotat, sequela est falsa secundum ipsos, ergò & id unde sequitur.

CXXXIII. Probatur sequela, quia unitas naturæ Universalis non habet per actum extrinsecum præcisionis, quem connotat, quòd sit illi naturæ tota intrinseca secundum formalitatem unitatis objectivæ; ergò illud habere debet, quia est naturæ Universalis tota intrinseca secundum entitatem ante actum præcisionis, quem connotat: ergò si tota intrinseca sit secundum entitatem ante actum præcisionis, quem connotat, etiam erit illi tota intrinseca secundum formalitatem unitatis objectivæ ante actum extrinsecum præcisionis, quem connotat; consequentia hæc patet, quia non est unde aliunde illud habere possit; probatur antecedens, quia actus extrinsecus præcisionis est totus extrinsecus naturæ Universalis, ergò unitas naturæ Universalis, non potest per illum habere, quòd sit secundum formalitatem unitatis objectivæ tota intrinseca naturæ Universalis.

CXXXIV. Confirmatur hæc consequentia: unitas naturæ Universalis secundum formalitatem unitatis objectivæ, nihil aliud est, quàm de-

nominatio formalis unius; sed quâ intrinseca, illa non potest, etiam partialiter, haberi, per actum præcisionis, utpotè totaliter extrinsecum, ergò, &c.

CXXXV. Respondebis, denominationem formalem unius, non haberi formaliter, sive tamquam à forma partiali per actum extrinsecum; sed conditionaliter tamquam à conditione finè qua non. Sed

CXXXVI. Contrà 1°. jam sequitur, unitatem naturæ Universalis formaliter, & secundum formalitatem unitatis objectivæ, distingui realiter ab unitate naturæ Universalis sumptæ secundum entitatem, quod ipse non admiseris. Probatur sequela, quia secundum formalitatem pendebit ab actu extrinsecum præcisionis tamquam à conditione, ut dicis, & secundum entitatem non pendebit, quæ sunt contradictoria; illa verò distinguuntur realiter, de quibus affirmantur contradictoria.

CXXXVII. Contrà 2°. denominatio formalis unius nihil aliud est, ut infra probabitur, quàm actus confusus & multa, quæ per illum confusè representari dicuntur; sed ante illum actum confusum erant multa, & non erat denominatio formalis; & præcisèposito illo actu confuso ponitur, & ablato tollitur; ergò habetur formaliter, sive tamquam à forma saltem partiali, & non conditionaliter tantum sive tamquam à conditione, per actum præcisionis extrinsecum; ac per consequens non est tota intrinseca. Probatur consequentia, quia in eo consistit formalitas alicujus rei, quo præcisèposito, res ponitur, & quo præcisèablato, res tollitur.

RESOLUTIO III.

CXXXVIII. Dico 3°. etiam gratis concessio, quòd dentur præcisiones objectivæ, naturæ Universalis non habet unitatem formalem prout opponitur fundamentali, totam intrinsecam naturæ Universalis, per resultantiam post præcisionem.

CXXXIX. Probatur 1°. quia illa resultantia, vel est ipsa unitas formalis prout opponitur fundamentali? vel est actio quædam illius productiva? neutrum dici potest, ergò, &c. Probatur minor, non 1^a, quia cum incipiat esse post præcisionem, & antea non fuerit, jam unitas formalis naturæ Universalis, ut intrinseca naturæ Universalis, à natura Universalis distinguere- tur intrinsecè realiter, quod supra toties impugnatum est. Non etiam 2^a, quia juxta Aristotelem, Ad relationem non datur per se motus, id est, actio. Deinde unitas formalis naturæ Universalis, non secus ac ipsa actio, à natura Universalis realiter (ut dictum est) intrinsecè distingueretur.

CXL. Probatur 2°, quia illa resultantia intrinsece unitatis formalis, est omninò superflua; siquidem posita solâ abstractione formali sufficienter habetur, ut sequenti Resolutione patebit; nec unitas formalis habita per resultantiam aptior est ut faciat naturam unam formaliter affirmabilem de multis, quàm unitas formalis objectiva præcisionis objectivæ, in qua juxta illam sententiam fundatur, ergò, &c. 2^a. pars antecedentis patebit consideranti Resolutionem 4^{am}. & 5^{am}.

CXLI. Probatur 3°, quia inde sequeretur, Petrum

trum Romæ existentem, & Paulum in Indiis, fieri intrinsecè unum per resultantiam unitatis intrinsecæ, ex eo, quòd ego hîc existens, ab illis per conceptum confusum naturam humanam abstraham, quod 1° intuitu absurdum valdè est, ergò, &c.

RESOLUTIO IV.

CXLII. Dico 4°. natura Universalis habet unitatem formalem, prout opponitur fundamentalis, omnino extrinsecam naturæ Universalis. Ita Nominales, quos plures è Recentioribus Doctissimi, ut PP. Hurtadus, Arriaga, Oviédus, &c. sequuntur.

CXLIII. Probatur, quia, rejectis aliorum sententis, naturæ Universalis unitas non videtur alio modo explicari posse, quam per unitatem conceptus multa per modum unius confundentis: sed illa est omnino naturæ Universalis extrinsecæ, non secus ac ipse conceptus; ergò, &c. Probatur major, ex eo præcisè quòd conceptus confusus, ita in Petrum & Paulum v. g. feratur, ut illos inter se non distinguat, sive ita, ut eorum hæcceitates ex parte sua non attingat, fiant indistincti, & quid unum sub conceptu; quia ut sic non attinguntur hæcceitates, quibus sub conceptu erant distincti, & multa; nec alia unitas requiritur ad hoc, ut natura sit formaliter Universalis, imò omnis alia contradictionem involvit, ut vidimus, vel superfluitatem, ergò, &c.

CXLIV. Confirmatur, non datur Universalis antè intellectum, ut satis patet ex Resolutione hac & aliis Dub. 6. præmissis, ergò unitas illius (quandoquidem consistet pluralitatem illius esse antè intellectum) debet esse ab intellectu per conceptum multa per modum unius confundentem, & non per objectivè præcindentem, ut patet ex tribus primis huius dubii Resolutionibus.

CXLV. Obijcies tamen 1°. ex Patre Comptono Logica Disp. 30. Sect. 2^a, ubi sententiam Arriagæ impugnatur. Actus illæ confundens multa per modum unius, non est indistinctio, ergò non denominat objectum indistinctum & unum. Probatur antecedens, quia si Angelus supra actum istum reflectat, vi illius cognoscat plura, sive, in illo actu cognoscat illum representare unum, duo, &c. & non unum tantum; ergò non est indistinctio.

CXLVI. Confirmatur ex eodem ibidem, si Petrus uno actu tres leones cognoscat, & alio alios tres; primus actus non erit ita confusus, quin distinguat tres leones, quos attingit, ab aliis tribus, qui ab alio actu distinctè attinguntur; ergò non est indistinctio.

CXLVII. Respondeo distinguendo antecedens, actus ille confundens multa per modum unius, non est indistinctio ex parte objecti, concedo antecedens; & ratio est, quia nihil mutat in objecto, & illud est plura individua, ut supponitur: ex parte actus, nego antecedens. Ad probationem autem antecedentis, Respondeo Angelum, sic supra actum istum reflectentem, ut clariùs objecta illius non representent, quam per actum istum represententur, non magis cogniturum plura ex parte actus, quam illa directè cognoscens, licet prout hic, sit cogniturus plura ex parte objecti, ea inter se in actu exerci-

to per modum unius confundendo; quod ultro concedimus.

Ad confirmationem

CXLVIII. Respondeo, admissio casu assumpti, distinguendo sequelam. 1us conceptus non erit ita confusus, quin negativè distinguat tres leones, &c. concedo sequelam; quin positivè eos distinguat, nego sequelam: neque enim illos distinguat, neque confundet positivè; quia illos alios tres, à quibus hos distinguat, non attingit; distinctio autem est inter duo extrema. Numquid distinctiùs (inquit idem Pater Comptonus) illos tres agnoscit, quam si simul alios tres confunderet? si verò distinctiùs, ergò distinguit. Respondeo, hoc quidem sensu distinctiùs, quòd hos tres modò cum illis tribus positivè non confundat, quod tunc faceret; nulla tamen ratione distinctiùs, quòd hos tres positivè ab illis tribus distinguat, quod intendit Pater Comptonus, nè alioqui frustrà contendat. Numquid (querit ulterius) Angelus videt, quomodò illi duo actus ex parte objecti differant? Respondeo non videre, si objecta clariùs non videat, quam per illos actus à directè cognoscente cognoscantur; quia, ut dixi, illi duo actus, ita objecta sua attingunt, ut illa inter se, nec positivè distinguant, nec positivè confundant, sed negativè tantum. Quomodò igitur (denique inquit) si loco primi actus representantis tres illos leones A. B. C. substituatur alius, qui representet leones A. B. F. Angelus advertet mutationem in leone C. factam, nisi actus primus attigerit distinctè leonem C. ut talem? Respondeo, quòd Angelus advertet quidem mutationem actus, sed talem mutationem in leone C. factam non advertet; quia sic per actum, vel potius in actu substituente leonem F. cognoscit, ut illum à leone C. nec positivè distinguat, nec cum eo positivè confundat; sed negativè tantum: quomodò etiam leo C. à primo actu attingitur, sic nempè, ut illum à leone F. nec positivè distinguat, nec cum eo positivè confundat; quod autem neutro istorum modo attingit, non attingit; quod non attingit, mutatum esse non advertit. Undè tota distinctio, quam advertet Angelus, non erit ex parte objectorum, sed ex parte actuum, qui, mutato objecto, etiam confusissimè representato, mutantur, ob mutatum respectum transcendentem; & sic corrumpit tota impugnatio Patris Comptoni; nam alia, quam sumit ab absurdo, quod inde sequitur, videlicet, per visum fieri posse Universalis, infra, esse absurdum ostenditur.

CXLIX. Obijcies 2°. non est undè præcisio formalis sive conceptus multa per modum unius confundens det unitatem naturæ Universalis, magis quam singularitatem, vitalitatem, &c. sed hanc non dat; ergò neque illam.

Pro resolutione huius argumenti,

CL. Adverte 1°. cujuscunque cognitionis, tam sensibilis, quam spiritualis, duplicis generis esse proprietates: aliquæ enim sunt, quæ sequuntur propriam ejus naturam, id est modum essendi, ut esse vitale, singulare, qualitatem sensibilem, spiritualement, &c. aliquæ verò, quæ proprietatem, id est, modum operandi, sive cognoscendi, representandi, &c. objectum, ut denomina-

tiones visi, tacti, cogniti, præcisi, Vniuersalis, unius per intellectum, &c. & hæc tribuuntur objectis, ut patebit attendenti modum loquendi communem; non item illæ, quia cognitioni conveniunt secundum se, & præciso respectu ad objectum. Hinc

CLII. Adverte 2°. præcisionem formalem esse unificantem & Vniuersalificantem, ut quo, secundum modum suum cognoscendi; non verò secundum se, & secundum modum essendi, propter rationem datam. His præmissis, ad objectionem

CLIII. Respondeo distinguendo maiorem, non est undè præcisio formalis, &c. considerata secundum se & modum essendi, det unitatem naturæ Vniuersali, magis, quàm singularitatem, vitalitatem, &c. concedo maiorem; nec mirum, quia ut sic, nec est unifica, nec universalificans: considerata secundum modum cognoscendi; nego maiorem: & hæc conformiter ad D. Thomam Opusc. 55°, ubi de cognitione unificante & universalificante, sive de Vniuersalitate, sic loquitur. *Est enim in solo intellectu singularis, & est Vniuersalis in quantum habet rationem unius formæ ad omnia individua, quæ sunt extra animam, prout equaliter est similitudo omnium.* Item Opusc. 56°. *Vniuersale est plura in quantum in pluribus est, & unum in cognitione.* Undè ulterius patet, R. Patrem Comptonum Log. Disp. 30. Section. 1. ad hanc nostram distinctionem non attendisse, dum obijcit: unitas, secundum hos Authores, est solus actus intellectus denominans singularia unum, ergò ille actus, si objectum cognoscat ut unum, sese cognoscat & pro objecto habeat, necesse est: duplex enim (ad quod non attendit) est unitas, alia conceptus Vniuersalificantis correspondens conceptui secundum se, & entitatem suam: alia naturæ Vniuersalis correspondens conceptui secundum ejus modum operandi; illa quidem est conceptus denominans, &c. sed hæc solum est objectum, denominatum tamen à conceptu Vniuersalificante spectato secundum operandi modum: undè patet ad antecedens argumenti P. Comptoni; ad consequentiam autem Respondeo, actum Vniuersalificantem non cognoscere objectum ut unum in actu signato & secundum se, quomodo unus est; sed in actu exercito sui secundum modum operandi spectati, quomodo unificans est.

CLIII. Obijcies 3°. intellectus per præcisionem non concipit plurà ut plurà, sed plurà ut unum; ergò præscindit unitatem objectivam à singularibus, & consequenter natura Vniuersalis habet unitatem, partim saltem intrinsecam, & non totam extrinsecam.

CLIV. Confirmatur, natura ut concepta actu Vniuersalificante est Vniuersalis, ergò ut sic non dicit plurà ut plurà; quia hæc non sunt Vniuersalia: ergò dicit plurà ut unum objectivè.

CLV. Respondeo distinguendo antecedens duobus modis: 1°. non concipit plurà ut plurà ex parte objecti, ita scilicet ut ly ut reduplicet supra objectum, nego antecedens; nam objectum reipsa est plura, licet confusè cognita: non concipit plurà ut plurà ex parte conceptus, ita scilicet ut ly ut reduplicet supra modum operandi conceptus, quo multa per modum unius concipit, & inter se confundit, nego antecedens. 2° non concipit plurà ut plurà in actu signato, id est, ex parte objecti, nego

antecedens: non concipit plurà ut plurà in actu exercito, id est, non ita concipit plurà, ut dum conceptus exercetur circa illa, plurà faciat, concedo antecedens: nec mirum, quia, ut diximus, facit unum ex parte sua, ac proinde omnino extrinsecè unum.

Ad confirmationem

CLVI. Respondeo distinguendo consequens, ut antè; natura Vniuersalis ut sic non dicit plurà ut plurà in actu signato & ex parte objecti, ita scilicet ut ly ut reduplicet supra objectum, nego consequentiam: in actu exercito & ex parte conceptus, ita scilicet ut ly ut reduplicet supra modum operandi conceptus, quo multa per modum unius concipit & inter se confundit, concedo consequentiam: ergò dicit plurà ut unum objectivè, nego consequentiam; ratio patet ex dictis.

CLVII. Obijcies 4°. natura Vniuersalis vi unitatis, quam habet, debet esse apta identificari tota multis realiter distinctis; sed talem aptitudinem habere non potest vi unitatis formalis omnino extrinsecæ; ergò illam habere debet, vi unitatis objectivæ, partim saltem intrinsecæ. Consequentia patet, probatur minor, quia illa, utpotè omnino extrinsecæ illis multis, est ab illis realiter distincta; sed natura Vniuersalis non potest esse apta identificari realiter distinctis vi entis ab ab illis realiter distincti; nam sicut realiter distincta nequeunt de se invicem affirmari; ita nec dare possunt affirmari de realiter distinctis: ergò, &c.

CLVIII. Respondeo negando minorem, ad ejus probationem, concessa maiore, distinguo minorem; sed natura Vniuersalis non potest esse apta identificari realiter distinctis vi entis ab illis realiter distincti, si identificatio fiat ex parte solius intellectus potentie realiter ab illis distinctæ, nego minorem; si identificatio fiat ex parte objecti & realiter distinctorum, concedo minorem; verum identificatio naturæ Vniuersalis multis realiter distinctis, non fit ex parte objecti; nam sicut natura non est una ex parte objecti; ita nec ex parte objecti ut una identificatur multis realiter distinctis, sed ex parte intellectus tantum, ex parte cuius solius est una: quando enim affirmatur homo de Petro, hoc modo, *Petrus est homo*; ex parte objecti affirmatur *Petrus de Petro*, hoc modo, *Petrus est Petrus*; ratio est, quia ly *homo* ex parte objecti, nihil aliud est, quàm omnia individua humana, & per copulam sive contractionem determinatur ut potius pro Petro, quàm pro aliis in illa propositione accipiat; sic tamen ut ex parte conceptus confusi, prout præcisè tendit in prædicatum hujus propositionis, *Petrus est homo*, non affirmetur *Petrus de Petro*, sed natura Vniuersalis & una omnium individuum humanorum, pro quo vide infra Disp. 3^a. Dub. 4.

CLIX. Nec dicas, ergò ex parte conceptus confusi, prout præcisè tendit in prædicatum hujus propositionis, *Petrus est homo*, hæc propositio, *Petrus est homo*, non minus est falsa, quàm hæc, *Petrus est natura Vniuersalis & una omnium individuum humanorum*: negatur enim consequentia, quia sicut solum prædicatum non est propositio, ita nec conceptus confusus, prout præcisè tendit in prædicatum ut à subiecto distinctum, est propositio; ac proinde ex parte ipsius prout præcisè tendit

tendit in prædicatum, propositio hæc: *Petrus est homo*, non potest esse falsa; quia ut sic totam propositionem non attingit; sed solum terminum siue prædicatum, in quo nulla est veritas aut falsitas propositionalis.

CLX. Obijcies 5°. conceptus distinctus; vel potius diuidens naturam Vniuersalem, siue unum in multa, attingit multa intrinsecè objectivè; ergo è contrà conceptus confusus, vel potius uniens naturam Vniuersalem siue multa in unum, attingit unum intrinsecè objectivè; præbatur consequentia, quia oppositorum opposita est ratio.

CLXI. Respondeo negando consequentiam, est enim disparitas, quod unum formaliter ex parte actus sit reipsa intrinsecè objectivè & realiter multa, quæ nullâ ratione possunt fieri unum intrinsecè objectivè & realiter, bene extrinsecè, ut sæpè Dubiis præcedentibus probatum est: ad probationem verò consequentiæ, Respondeo oppositorum non esse quoad omnia oppositam rationem; etenim conceptus ille diuidens, ab uniente solum distinguitur, quod destruat unitatem formalem, hic verò ponat.

D V B I V M V I I I.

An Natura Physicè multiplicabilis abstracta ab uno individuo Physico tantum, sit Vniuersalis & prædicabilis de aliis individuis Physicis.

R E S O L U T I O.

CLXII. Dico contrà PP. Hurtadum Disputatione 5. Metaph. Sectione 9. & Smigletium Disp. 4. q. 4. & quosdam alios, naturam etiam Physicè multiplicabilis, siue cuius realiter existunt, vel realiter existere possunt plura individua, formaliter præcisa ab uno individuo tantum, non est de aliis individuis Physicis à quibus abstracta non est, prædicabilis, & respectu eorum Vniuersalis.

CLXIII. Probatur, quia natura Vniuersalis prædicabilis de multis individuis Physicis debet esse una ex parte præcisionis formalis & multa realiter siue ex parte objecti, ut patet: atqui natura formaliter præcisa ab uno tantum individuo, Petro v. g. non est multa realiter siue ex parte objecti magis quam Petrus, licet sit una ex parte præcisionis formalis, ergo, &c.

CLXIV. Confirmatur; natura ab uno individuo Physico tantum formaliter præcisa, tantum potest de uno individuo Physico affirmari, ergo non est Vniuersalis prædicabilis de multis individuis Physicis; consequentia patet: probatur antecedens; quia sicut natura formaliter præcisa non est eadem realiter, nisi cum eo à quod formaliter præcinditur (nam præcisio formalis non dat, nec tollit realem identitatem: ita ab uno tantum formaliter præcisa, potest de uno tantum affirmari, licet sit una formaliter ex parte actus; quia præter hanc unitatem requiritur multiplicitas ex parte objecti, quæ tunc non habetur.

CLXV. Obijcies tamen, natura abstracta ab uno individuo cognoscitur sine omni singularitate, ergo abstrahitur ab omnibus individuis. Probatur

consequentia; quia cognosci sine omni singularitate est abstrahi ab omnibus individuis, ergo, &c.

CLXVI. Respondeo admissio antecedente, negando consequentiam; ad ejus probationem similiter nego antecedens; ratio est; quia, cum abstractio formalis sit tantum mentalis, est identificatorum realiter aut unius gradus Metaphysici ab alio à se realiter indistincto abstractio; non verò realiter distinctorum aut unius gradus Physici ab alio à se realiter distincto: alioqui, sicut qui conciperet naturam humanam Petri sine Petreitate, conciperet eam sine omni singularitate; ita faceret naturam Petri de omni ente singulari affirmabilem; nam natura est de eo affirmabilis, à quo abstracta est, nullus tamen id dixerit. Ex his

CLXVII. Colliges naturam à duobus individuis Physicis abstractam, non nisi esse Vniuersalem respectu istorum duorum, siue nonnisi de illis duobus esse affirmabilem; & consequenter naturam ab uno tantum abstractam, non esse respectu aliorum individuum Physicorum Vniuersalem, siue de illis affirmabilem, cum sit de uno tantum affirmabilis; illam tamen non esse positivè singularem defectu singularitatis, à qua abstrahitur, evidens est; unde dici poterit negativè singularis & negativè Vniuersalis respectu aliorum individuum Physicorum; quia non habebit positivam singularitatem.

D V B I V M I X.

Per quam præcisionem formalem natura fiat Vniuersalis formaliter.

CLXVIII. Antè Resolutionem Adverte ex PP. Hurtado, Arriaga, Oviedo & aliis, præcisionem formalem siue conceptum confusum, quo natura fit Vniuersalis, posse esse disjunctivum, ita ut attingat multa individua sub disjunctione *vel*; aut copulativum, ita ut attingat multa individua sub conjunctione &. Hoc præmissio, sit

R E S O L U T I O I.

CLXIX. Dico 1°. contrà P. Hurtadum, natura non fit Vniuersalis per actum confusum disjunctivum siue disjunctivè attingentem plura individua; ita scilicet, ut per conceptum hominis, non attingatur, nisi *vel* Ioannes, *vel* Petrus, *vel* Paulus, &c.

CLXX. Probatur, quia non datur actus disjunctivus, tam confusus ac requiritur ad hoc, ut natura sit Vniuersalis, ergo, &c. Probatur antecedens, quia ad hoc, ut natura sit Vniuersalis, requiritur actus confusus nullo modo distinguens singularia inter se; alioqui ea non faceret unum: nam attingeret hæcceitates, quæ, utpotè rationes distinctionis, hoc ipso, quod attinguntur, impediunt unum, non secus ac ipsa distinctio: atqui omnis actus disjunctivus attingens disjunctivè singularia, hoc ipso quod disjunctivus est, ea inter se disjungit, ac proinde aliquo modo distinguit, ergo, &c.

CLXXI. Dixi aliquo modo distinguit; quia evidens est actum disjunctivum non ita perfectè

& clarè individua inter se distinguere, ut actus tendens in duo singularia, quatenus singularia seorsum & determinatè, quod patet ex sequentibus propositionibus, *Petrus non est Paulus, Petrus est vel Paulus, vel Petrus*: magis enim distinguo Petrum à Paulo in illa propositione, quàm in hac, *Petrus est vel Paulus, vel Petrus*.

CLXXII. Confirmatur 1°. qui dicit, aliquis homo loquitur, significat se plures homines in individuo cognoscere, ex quibus unum audit loquentem; ergò aliquo modo illos distinguit inter se; alioqui non diceret unum ex multis loqui, sed omnes confusè, in quantum discernere non posset, an unus, an plures, an omnes loquerentur; ergò, &c.

CLXXIII. Confirmatur 2°, sicut disjunctio obiectiva vel est inter distincta; ita actus disjunctivus apprehendit distincta; ac proinde formaliter distinguit; ergò, &c.

CLXXIV. Confirmatur 3°. frustra requiritur ut actus per quem natura fit universalis, sit disjunctivus confusus, ergò, &c. probatur antecedens, quia ut ex Resolutione 3ª patebit, sufficit confusus plurium ab intellectu confusibilem representativus, ergò, &c.

RESOLUTIO II.

CLXXV. Dico 2°. contrà PP. Arriagam, Oviedum & quosdam alios: natura non fit universalis per actum confusum copulativum, sive copulativè attingentem plura individua, ita scilicet, ut per conceptum hominis attingantur & Ioannes, & Petrus, & Paulus, &c.

CLXXVI. Probatur, quia non datur actus copulativus tam confusus, ac requiritur ad hoc, ut natura fit universalis, ergò, &c. probatur antecedens, quia ad hoc, ut natura fit universalis, requiritur actus confusus nullo modo distinguens singularia inter se, alioqui non faceret unum: sed omnis actus confusus attingens copulativè singularia, hoc ipso, quod copulativus est, ea inter se ut distincta copulat; ac proinde aliquo modo distinguit; nam ea ut distincta aliter attingere non potest, quod fieri debet P. Oviedus, ut loquatur consequenter, ad ea, quæ docet Log. Controv. 3. puncto 5°. num. 17. videlicet per complexum *omnis homo* significari singularia distincta inter se; quia complexum illud ratione signi *omnis* resolvitur form aliter in istud, *hic homo & hic homo & hic homo*.

CLXXVII. Confirmatur 1°: qui dicit, *Petrus Paulus loquitur*, significat se unum hominem in individuo cognoscere, qui loquitur: qui verò dicit, & *Petrus, & Paulus loquitur*, significat se duos homines in individuo cognoscere, qui loquuntur; ergò propter copulativam particulam &, hos distinguit, & illius defectu, illos confundit; ergò, &c.

CLXXVIII. Confirmatur 2°: sicut copula obiectiva & est inter distincta; ita actus copulativus apprehendit distincta; ac proinde formaliter distinguit; ergò, &c.

CLXXIX. Confirmatur 3°: frustra requiritur ut actus, per quem natura fit universalis, sit copulativus, confusus; ergò, &c. Probatur antecedens, quia, ut ex Resolutione sequenti patebit, sufficit confusus plurium ab intellectu confusibilem representativus, ergò, &c.

CLXXX. Dices in hoc distinguitur actus copula-

tivus confusus ab actu copulativo claro, quod hic plura, quæ concipit, inter se distinguat; ille verò confundat: sed ad universale aliud non requiritur, nec actus confusus præcisè aliud præstat, ergò, &c.

CLXXXI. Respondeo negando assumptum; quia sic actus copulativus confusus, disjunctivus confusus, & vagus confusus inter se confunderentur; licet enim in eo, quod sunt actus confusos, conveniant; in eo tamen, quod sint talis actus confusus, haud minùs inter se differunt, quàm actus copulativus distinctus, disjunctivus distinctus, & vagus distinctus; qui tamen etiam in ratione actus distincti inter se conveniunt. Deinde omnis actus, hoc ipso quod copulativus, aut disjunctivus est, saltem est magis distinctivus, quàm confusus præcisè, quia ne quidem confusivè positivè attingit conjunctionem &, aut disjunctionem vel; in eo autem, in quo magis distinctivus & attingens conjunctionem &, aut disjunctionem vel ex parte actus, non dat unitatem ex parte actus; sed ex parte illius pluralitatem retinet; quia conjunctio aut disjunctio ex parte actus, est ex parte actus plurium ut talium unio aut divisio.

RESOLUTIO III.

CLXXXII. Dico 3°. natura fit universalis per actum confusum præcisè, (id est, nec copulativum; nec disjunctivum) plurium ab intellectu confusibilem; ita scilicet ut per conceptum hominis attingantur *Ioannes, Petrus, Paulus, &c.* sine ulla distinctione eorum inter se ex parte actus confundentis.

CLXXXIII. Probatur conclusio, quia datur talis conceptus confusus (ut vel experientia docet) qui nec sit copulativus, nec disjunctivus, & sufficiat ad faciendum ex multis unum ex parte actus, ac proinde naturam universalem, ut solutione argumentorum patebit; ergò, &c.

CLXXXIV. Confirmatur refutatione aliarum sententiarum.

CLXXXV. Obijcies tamen 1°. si natura fiat universalis per actum confusum plurium ab intellectu confusibilem representativum; si v.g. *homo* fiat universalis per hoc, quod Ioannes, Petrus, Paulus, &c. attingantur sine ulla distinctione eorum inter se ex parte actus confundentis, debebunt Ioannes, Petrus, Paulus, &c. sive tota collectio individuum, prædicari de quolibet individuo: sed hoc dici non potest; ergò, &c. probatur sequela, quia erunt natura universalis; natura verò universalis debet prædicari tota de quolibet; ergò, &c. probatur minor; quia sic realiter distincta deberent affirmari de invicem, quod nullà ratione fieri potest; ergò, &c.

CLXXXVI. Respondent RR. PP. Arriaga, Hurtadus & alii Recentiores, Ioannem, Petrum, Paulum, &c. sive totam collectionem individuum debere prædicari inadæquatè tantum de quolibet individuo: ratio ipsorum est, quia ad prædicationem naturæ universalis non requiritur ut tota natura universalis prædicetur de quolibet, sed solum ut prædicetur illa natura, quæ in apprehensione præcedenti iudicium prædicans, fuerat universalis. Sed

CLXXXVII. Contrà 1°. in illa apprehensione præcedenti, vel natura universalis fuit apta prædicari adæquatè & tota de quolibet, vel non?

Si

CLXXXVIII. Si prius, dicendum est fuisse & non fuisse aptam prædicari adæquatè & totam de quolibet, quod implicat: fuisse quidem supponitur; non fuisse probatur, quia aptitudo seu potentia illa ad prædicari adæquatè & totam, secundum Arriagam, non potest reduci ad actum, defectu se tenente ex parte naturæ; quia illa non est tota affirmabilis de quolibet; frustra autem est & nulla potentia, quæ non potest reduci ad actum defectu alicujus se tenentis ex parte potentie. Deinde quæro, quomodo in illa apprehensione præcedenti fuit apta adæquatè & tota prædicari de quolibet; quandoquidem putent ex aduocatione istius aptitudinis sequi aliquid impossibile, Petrum scilicet affirmari verè de Paulo, & realiter distincta identificari; apto enim siue possibili posito in actu, nihil sequitur impossibile, ut vel ipse Arriaga, & alii fateri debent.

CLXXXIX. Si posterius v. g. si fuit tantum apta prædicari inadæquatè & secundum partem; ergo non fuit universalis, magis quam mare respectu hujus & hujus partis maris: quia non fuit apta prædicari, cum sui multiplicatione.

CLXXXX. Contra 2° dum per ipsos, Vniversale prædicatur de individuis, non secundum se totum, sed secundum partem tantum, &c. vel pars Vniversalis sumitur ex parte objecti, vel ex parte intellectus? non ex parte objecti; quia ut sic est hoc singulare; unde Vniversale non prædicaretur de multis univocè; quia hoc singulare non prædicatur de multis univocè; imò non esset Vniversale, quia hoc singulare non est Vniversale; si verò ex parte intellectus; supponitur falsum, videlicet vel intellectum Vniversalificantem distinguere partem & partem, cum sit partem & partem uniens & confundens; vel naturam Vniversalem non esse unam ex parte intellectus, sed plures naturas partiales, quæ, sicut quæ plures, non sunt natura Vniversalis; ita quæ prædicantur ut plures, numquam prædicatur natura Vniversalis. Deinde cum dicunt, Vniversale prædicari secundum partem, vel illa pars est singularis, vel Vniversalis? si singularis, ergo non prædicatur Vniversale: si Vniversalis, prædicatur secundum unam sui partem tantum, vel secundum totum? si secundum totum, idem nobiscum ab initio dicere debuissent; si secundum partem tantum, vel illa pars est Vniversalis, vel singularis? & sic in infinitum.

CLXXXXI. Respondet paulò aliter P. Comptonus Logic. Disp. 32. Sect. 3^a. dum ait, in hac propositione, *Petrus est homo*, prædicari naturam humanam secundum se, siue secundum prædicata essentialia hominis, præscindendo ab eo, quod natura humana sit Vniversalis aut singularis, & consequenter illam prædicari totam intensivè, non extensivè. Sed

CLXXXXII. Contra 1°. si natura secundum se non dicat (ut docet) hæcceitatem, hujus propositionis, *Petrus est homo*, erit hic sensus, *Hic homo secundum se est homo secundum se non dicens hæcceitatem*, quæ si vera sit, etiam hæc erit vera, *Hic homo non est hic homo* (quod nullus admiserit) quia homo secundum se non dicens hæcceitatem non est hic homo secundum se.

CLXXXXIII. Contra 2°. vel P. Comptonus naturam secundum se considerat quatenus se habet ex parte actus præscindentis, vel quatenus se habet ex parte individuorum, quia negat contra Scotistas ens medium antè intellectum? si 2um, est Vniver-

salis: si 2um, est multa individua, unde ipsi incumbit solvere totum, quod contra præcitatos Auctores attulimus. Idem dic de natura tota intensivè; unde incidit in ipsorum laqueos (velit, nolit) hic & in fine, sect. citatæ, dum ait; hujus propositionis, *Petrus est homo*, posse esse hunc sensum, *Petrus participat naturam humanam*, quia id idem est quod, *Petrus est homo inadæquatè sumpto homine*; quod a. n. 186. contra Arriagam & alios impugnatum est: quare aliter

CLXXXXIV. Respondeo ad objectionem distinguendo antecedens pro 1^a. parte, si v. g. *homo* fiat Vniversalis, &c. debentur Ioannes, Petrus, Paulus, &c. siue debet tota collectio individuorum prædicari de quolibet individuo, tota ex parte actus confusi Vniversalificantis, siue quo facti sunt natura Vniversalis, concedo antecedens; nec mirum, quia ex parte illius nulla prorsus est distinctio istorum individuorum inter se, omnia enim apparent unum, & natura Vniversalis ut una ex parte illius actus confusi debet de quolibet prædicari adæquatè & tota; alioqui nullo sensu natura Vniversalis esset apta prædicari de multis cum sui multiplicatione, ut monstratum est: tota ex parte actus verè prædicantis & ex parte objecti, nego antecedens: ratio 1^a. partis est, quia actus verè prædicans debet esse affirmatio æqualis de æquali, & non Vniversalis de singulari, aut magis includentis de minus includente, quod alioqui fieret: ratio verò 2^a. partis est, quia, ut tota ex parte objecti, est natura singularis Petri, natura singularis Pauli, &c. unde sicut de Petro tantum potest prædicari natura propria Petri, de Paulo natura propria Pauli, &c. ita natura Vniversalis, ut tota ex parte objecti, non potest prædicari de quolibet: ex quo liquet naturam Vniversalem ex parte actus siue conceptus confusi Vniversalificantis prædicari totam & sine distinctione, prout attingitur tota & sine distinctione; ex parte verò objecti affirmari ut identificatam ei, de quo prædicatur, & ut singularem ac distinctam à cæteris, quibus non est realiter identificata.

CLXXXXV. Obijcies 2°. actus tendens in aliquod horum objectorum, populus pro gente, omnis homo, aliquis homo, non facit objectum suum Vniversale: sed ille est actus confusus plurium confusibilium repræsentativus, ergo natura non fit Vniversalis per talem actum confusum.

CLXXXXVI. Respondeo 1°. distinguendo consequens, ergo natura, cui saltem post conceptum conveniunt conditiones ad Vniversale supra requisitæ, non fit Vniversalis per talem conceptum confusum, nego consequentiam; cui, etiam post conceptum, aliqua non conveniunt, concedo consequentiam: populus verò pro gente; omnis homo; aliquis homo, sunt de numero hujus: nam populus pro gente etiam post conceptum, non est quid unum: re: omnis homo, & aliquis homo non sunt voces simplices.

CLXXXXVII. Respondeo 2°, distinguendo minorem; sed est actus aliquid confusus, concedo minorem: confusus quantum requiritur ad hoc, ut natura fiat Vniversalis, nego minorem: actus enim tendens in *populum* pro gente, non potest facere Vniversale, quia tendit in multa ut multa: tendens in *ly omnis homo*, tendit in individua copulativè, ac proinde cū distinctione eorum inter se, ut contra seipsum facitur R. P. Ovidius loco Resol.

solut. 2^a n. 176. citato: tendens in ly *aliquis homo*, tendit in individua disjunctivè, ac proinde etiam cum distinctione eorum inter se, quæ distinctio impedit quo minus actus sit tam confusus ac requiritur, ut faciat naturam Vniversalem, ut supra n. 170. probatum est.

D V B I V M X.

*An præter præcisionem formalem requiratur
notitia comparativa ad hoc, ut natura
fiat proximè, & completè Vniversales,
sive in essendo, sive in prædicando.*

A Ntè Resolutionem
CXCVIII. Adverte 1°. notitiam comparativam, sive comparisonem esse cognitionem unius cum respectu ad aliud: undè comparatio naturæ Vniversalis ad multa, est cognitio hominis v.g. cum respectu ad sua inferiora, Petrum scilicet, Paulum, &c. Comparatio autem assignari potest duplex, una simplex, alia composita: simplex est, quæ fit sine affirmatione naturæ Vniversalis de suis inferioribus; composita, quæ cum affirmatione; ac proinde hæc, est prædicatio naturæ Vniversalis (saltem materialiter) de inferioribus; non item illa.

CLXXXIX. Adverte 2°. R. P. Oviedum Log. Cōtrov. 3^a. Pūcto 6°. docere, Vniversale Metaphysicum fieri per solam præcisionem formalem; quia Vniversale Metaphysicum definit *Vnum aptum inesse multis per simplicem comparisonem*: Vniversale verò Logicum fieri per præcisionem formalem & comparisonem simplicem superadditam; quia Vniversale Logicum definit, *Vnum aptum inesse multis per comparisonem compositam*; undè vult, præcisionem formalem dare naturæ aptitudinem proximam ad comparisonem simplicem, & comparisonem simplicem eidem dare aptitudinem ad comparisonem compositam, sive prædicationem naturæ Vniversalis de inferioribus. Coincidit, quod P. Ioannes à S. Thoma, inter Recentiores celebris Thomista, Log. quæst. 3^a. art. 5°. dicit, Vniversale Metaphysicum fieri per præcisionem absolutam sine ulla comparisonem: Logicum verò per illam præcisionem & comparisonem simplicem, sive simplicis rationis, id est, relationis, quæ non est prædicationis actualis. Prima ratio ipsius est, quia Metaphysicus naturas sine relationibus; Logicus verò relationes considerat. Secunda, quia præcisio requisita ad Vniversale Metaphysicum, non respicit multa tamquàm terminum, ad quem natura tendit & ordinatur, sicut Logicum; sed tamquam terminum, à quo natura separatur.

CC. Adverte 3°. Thomistas & cum ipsis P. Ariagam Log. Disp. 5^a. communiter defendere naturam positā solā præcisione, & antè comparisonem simplicem illius ad sua inferiora, non esse proximè, positivè & completè Vniversalem in prædicando, sed remotè dumtaxat, negativè & incompletè: contrā quos fit

R E S O L U T I O I.

CCI. **D** Ico 1°. contra P. Oviedum: tam Vniversale Logicum, quàm Metaphysicum fit per solam præcisionem formalem sine ulla comparisonem simplici, ita Durandus in 1^a. dist. 3.

p. 2°. q. 5. ad 2um. & in 2um. dist. 3. q. 7. Toletus Vniversalem q. 2. Videtur etiam D. Thoma loco infra citando.

CCII. Probatur 1°. quia, ex dictis Dub. 3°. Vniversale Logicum & Metaphysicum solo nomine distinguuntur: sed Metaphysicum, secundum ipsum, fit per solam præcisionem formalem, sine ulla comparisonem simplici; ergo & Logicum.

CCIII. Probatur 2°. quia sine ullo fundamento, & malè dicit Oviedus, Vniversale Metaphysicum in eo distingui à Logico, quòd sit unum aptum inesse multis per comparisonem simplicem, Logicum verò per compositam; quia inde sequitur quamlibet causam productivam multorum effectuum, ac proinde *Petrum*, esse Vniversale in essendo, cum sit aptus inesse multis per simplicem comparisonem, id est, per comparisonem sui ad multos effectus: ergo, &c.

CCIV. Nec dicat Oviedus, se requirere præcisionem formalem naturæ à multis ad Vniversale Metaphysicum; quia omnino frustra eam requirit, cum ex una parte natura sit apta inesse multis per simplicem comparisonem à parte rei, & antè præcisionem formalem, ut patet; & ex alià, ad Vniversale Metaphysicum tantum requiratur esse aptum inesse multis per simplicem comparisonem.

CCV. Probatur 3°. simplex comparatio non dat esse in multis, sed oppositum, videlicet esse extra multa: ergo sine fundamento, & malè dicit Oviedus Vniversale Metaphysicum in eo distingui à Logico, quòd sit unum aptum inesse multis per comparisonem simplicem, &c. Sed per præcisionem formalem tale dici debet, juxta illud D. Thom. Opus. 5°. *Eadè natura, quæ singularis erat, efficitur postea Vniversalis, per actionem intellectus deparantis ipsam à conditionibus, quæ sunt hic & nunc.* Probatur antecedens, quia comparatio simplex fit cum respectu naturæ Vniversalis ad multa individua, qui respectus necessariò mediare debet inter duo sibi invicem extrinseca, ut constabit ex dicendis de Relatione, quæ est Ordo unus ad aliud; ergo, &c.

Confirmatur ex D. Thom. 1. p. q. 85. art. 2. ad 2um, per totum & loco statim citato.

R E S O L U T I O I I.

CCVI. **D** Ico 2°. contra RR. PP. Complut. Ioannem à Sancto Thoma, Didacum à Iesu, &c. tam Vniversale Logicum, quàm Metaphysicum fit per præcisionem absolutam sine ulla comparisonem. Probatur 1°. ut antè, quia Vniversale Logicum & Metaphysicum solo nomine distinguuntur, sed Metaphysicum secundum ipsos fit per præcisionem absolutam sine ulla comparisonem, ergo & Logicum.

CCVII. Probatur 2°. refutatione rationū P. Ioan. &c. quæ tamen parum premunt: itaque ad 1°. Respondeo Logicum rectè considerare naturas ut uno conceptu confusibiles, & à multis abstrahibiles; licet eas non consideret ut naturas; quod nec facit Metaphysicus, sed Physicus; 1um verò ad formandum Vniversale Metaphysicum sufficit. Deinde non video cur potius Logicus consideret relationes, quàm Metaphysicus; nam alii prædicamenta in Metaphysica, alii in Logica tractant. Ad 2°. Respondeo Vniversale Metaphysicum (formaliter scilicet & ut quo) sumptum pro conceptu confuso Vniversalificante, posse multipliciter considerari,

ut

ut constat ex dictis : ac 1° ut abstractivum & unificum ; 2° ut communificum & superiorificum ; id enim est ipsi ita proprium , ut sicut unio non potest unire materiam formae , quin uniat formam materiae ; ita conceptus confusus Universalis facere non potest abstractum & unum ex multis , quin simul faciat commune & superius multis : unde licet daremus isti Auctori , quod Universale Metaphysicum ut abstractum & unificum non respiciat multa tamquam terminum , ad quem natura tendit & ordinatur , sed tamquam terminum à quo natura separatur ; solum sequeretur idem sub diversa consideratione esse Universale Logicum & Metaphysicum ; non verò ad Logicum unam cognitionem comparativam requiri , quæ ad Metaphysicum non requiritur , ut docet.

CCV. Adde tamen præfatum Auctorem male docere , Universale Metaphysicum , non respicere multa tamquam terminum , ad quem natura tendit & ordinatur , sed tamquam terminum à quo natura separatur ; nam , si hoc verum esset , deberet , contra se & alios omnes , Universale Metaphysicum definire , unum factum ex multis , sive unum separatum à multis , & non , unum aptum inesse multis , ut patet.

RESOLUTIO III.

CCIX. Dico 3° contra Scotistas , Thomistas communiter , Rubium & Arriagã hic : natura , posita solâ præcisione , & ante comparisonem simplicem ipsius ad sua inferiora , est proximè , positivè & completè Universalis in prædicando.

CCX. Probatur , natura , posita solâ præcisione , & ante omnem comparisonem simplicem ipsius ad sua inferiora , habet sufficientem unitatem , identitificabilitatem , superioritatem , communitatem , &c. requisitam ad Universale in prædicando proximè , positivè & completè sumptum , ergò , &c. Probatur antecedens , quia illæ omnes denominationes sunt extrinsecæ , & tamquam à causa formali extrinsecè denominante , à præcisione formali considerata secundum proprietates , quæ illi conveniunt ex modo suo representandi objectum suum , juxta dicta Resol. 4ª Dub. 7° & hic Resol. 2^a : sed illæ denominationes extrinsecæ sunt sufficientes ad Universale in prædicando proximè , positivè & completè sumptum , ergò , &c. Probatur minor solutione objectionis sequentis & refutatione aliarum sententiarum.

CCXI. Obijcies 1° non potest intellectus prædicare hominem v. g. de Petro & Paulo , vel de Petro potius quàm de Bucephalo , nisi prius noverit in conceptu hominis esse inclusos Petrum & Paulum tamquam partes potentiales , &c. sed talis cognitio haberi non potest , nisi per comparisonem simplicem hominis ad Petrum & Paulum , &c. ergò , &c. minor patet , probatur major , quia alioquin non apparet cur potius hominem de Petro & Paulo prædicaret , quàm de aliis v. g. cane & leone. Itã P. Arriaga loco citato , ergò , &c.

CCXII. Respondeo concedendo majorem & minorem , sed negando consequentiam : nam ex majore & minore solum sequitur , comparisonem naturæ Universalis ad sua inferiora , præter præcisionem , requiri ex parte intellectus , sive ut intellectus naturam Universalem prædicet de multis ,

non verò requiri ex parte naturæ Universalis , sive ut natura sit apta proximè & positivè ex parte sua prædicari de multis ; unde cognitio illa comparativa , non facit naturam proximè prædicabilem de multis , sed intellectum proximè prædicativum naturæ ex parte sua proximè prædicabilis ; quod claret in simili : sicut enim negari non potest , me in tenebris esse proximè visivum , quia ex parte mea nihil mihi deest , ut sim visivus ; etsi negari possit , in tenebris objectum esse proximè visibile , defectu illuminationis se tenentis ex parte objecti , quæ toto cælo distinguuntur : itã negari non potest , naturam esse proximè prædicabilem de multis posita solâ præcisione ante omnem comparisonem simplicem ; licet negari possit intellectum tunc esse proximè prædicativum illius , defectu comparisonis simplicis illius ad inferiora , se tenentis per modum conditionis sine qua non , ex parte ipsius intellectus prædicantis , & determinantis album ad prædicationem speciei de individuo , ut hoc Album est album , aut accidentis de subiecto , ut paries est albus. ex his autem corruunt omnia fundamenta R. P. Poncii Log. disp. 3. q. 6.

CCXIII. Obijcies 2° ex R. P. Alamannio Log. q. 1. art. 5. Universale formaliter debet concipi ut unum in multis , & nõ tantum ut unum de multis : atqui hoc ultimum tantum habetur per abstractionem , & primum non nisi per comparisonem , ergò , &c.

CCXIV. Respondeo distinguendo majorem ; Universale formaliter in actu signato sive jam factum debet concipi ut unum in multis , concedo majorem : Universale in actu exercito sive quod fit , debet , &c. nego majorem ; sufficit enim ad Universale formaliter , quod multa sic concipiantur , ut in actu exercito conceptus fiant unum ; quia hoc præcisè posito , sic est unum de multis , ut sit unum in multis per aptitudinem proximam , utpote proximè aptum illis inesse per affirmationem , quod est esse Universale formaliter ; & non tantum fundamentaliter , ut docet Alamannius.

DUBIUM XI.

An fieri possit Universalis formaliter per potentiam animæ ab intellectu distinctam.

CCXV. ANTE Resolutionem Suppono 1° hic nõ quæri , an Deus & Angeli facere possint Universalis formaliter ; tum quia id imprimis de Deo resolvendum , juxta dicta Tractatu primo Disp. 1ª Dub. 3. tum quia Angeli , ut in se nequidem cognitione immediatã videntur duo distincta realiter confundere posse ; sed rerum essentias qualibet suã cognitione ob suã perspicacitatem distinctè penetrare debere. Dixi , saltem cognitione immediatã , nam cognitione mediatã , id est , mediantibus cognitionibus necessariis , quas immediatè attingunt , verisimilius posse , docent Theologi.

CCXVI. Suppono 2° hic etiam non quæri , aut Dubium non procedere de intellectu , quia intellectum possibilem , id est , per speciem expressam posse illud facere , manifestum est ex hucusque dictis ; sed de voluntate , visu , tactu , &c. Dubium hoc à paucis agitur , re tamen benè examinata difficilior est , quàm esse videatur ; imò P. Arriaga profundissimè sanè Philosophus in ejus resolutione

ne sibi non constare videtur; nam, cum Disp. 4^a n. 16. Log. dixisset, *Constat aperte Universale nec de facto dari, nec dari posse de potentia absoluta independentem ab intellectu*, Disp. 5. num. 41. dicit, *Quare ar-
tror eas, potencias* (scilicet voluntatem, visum, &c.) *posse in rigore constituere Universale, etiam predicabile*, ac proinde dicit, dari posse Universale independentem ab intellectu, quod rejicit num. 42. *Reintellecta*, (id est, attendendo ad id, quod Universale debeat fieri à potentia per quam predicatur, (in quo petit principium,) *Dico, cum communi, absolute ab eis potentiis non fieri Universale*. Hoc præmissis sit

RESOLUTIO I.

CCXVII. **D**ico 1° contra RR. PP. Arriagam, Oviedum, Comptum & alios, datur Universale formaliter per voluntatem. Ita P. Hurtadus. Disp. 5. Metaph. 5.

CCXVIII. Probatur, quia voluntas potest amare hominē ut sic, sive Petrum & Paulum ita confusē, ut in amado non distinguat inter Petrum & Paulum: sed tunc revera facit Universale formaliter, ergo, &c. Probatur minor, quia voluntas per ipsum amorem dat multis unitatem extrinsecam amati, præter quam, & multa, Universale formaliter nihil requirit, ergo, &c.

CCXIX. Confirmatur, certum est, voluntatem ferri in objectum, eo modo, quo ab intellectu proponitur, sed potest intellectus multa amabilia voluntati proponere per modum unius amabilis; ergo & voluntas fertur in illa multa per modum unius: atqui talis actus voluntatis dat multis unitatem extrinsecam voliti; nec aliud ad Universale formaliter requiritur, ergo, &c.

CCXX. Objicies 1°. Universale debet esse prædicabile de multis; sed istud factum à voluntate, non erit prædicabile de multis; ergo, &c. Probatur minor; quia, sicut non est voluntatis prædicare, affirmare, &c. sed intellectus; ita nec est voluntatis dare esse prædicabile, ergo, istud Universale non erit prædicabile de multis.

CCXXI. Respondeo negando minorem, ad ejus probationem Respondeo 1° esse disparitatem, eo quod sit proprium intellectus affirmare sive prædicare, non verò dare prædicabile; nam Petrus v. g. habet à seipso, quod sit hoc prædicabile de seipso, & homo in sententia Platonis, Scoti, Fonseca. Soncinæ & aliorum, habet independentem ab intellectu, quod sit de Petro & Paulo v. g. prædicabilis, non potest tamen nisi per intellectum, in ipsorum sententia, de illis prædicari; neque hoc obstat, quia prædicari non magis est de essentia prædicabilis, quam videri sit de essentia visibilis, imò eodem modo se habet intellectus ad prædicabile, sicut visus ad visibile. Ex quo

CCXXII. Respondeo 2° retorquendo argumentum in visum; sicut non est luminis & coloris videre, sed visus; ita nec est luminis aut coloris dare esse visibile? Sequela ista merito absurdam reputaris; ergo & hanc tuam; sicut non est voluntatis affirmare sive prædicare, ita nec est voluntatis dare esse prædicabile, merito absurdam reputaris. Hinc autem

CCXXIII. Confirmo Resolutionem, sicut datur visibile formaliter, imò & proximè, per aliud, quam per visum, licet videri non detur nisi per visum; ita datur prædicabile formaliter, imò &

proximè, etiam de multis, per potentiam aliam, quam per intellectum, nempe per potentiam omnem, quæ dat multis unitatem, ac proinde per voluntatem, licet prædicari non detur nisi per intellectum.

CCXXIV. Objicies tamen 2°. voluntas non facit Universale, sed supponit factum, ergo, &c. Probatur antecedens, quia dum voluntas hominem ut sic, vel Petrum & Paulum confusē amat, supponit Petrum & Paulum confusē cognitos tamquam unum in ratione amabilis, & ita sibi representatos, ac per consequens Universale factos, ergo præsupponit Universale factum; probatur assumptum, quia voluntas non fertur in incognitum.

CCXXV. Respondeo negando antecedens pro 1ª parte, ad 2^{am} verò illius partem distinguo; voluntas supponit Universale ab intellectu factum, & hoc sensu non facit, concedo antecedens; voluntas supponit Universale à se factum, & hoc sensu non facit, nego antecedens: licet enim, dum intellectus objectum voluntati proponit per cognitionem confusē multa per modum unius amabilis representantem, faciat Universale intellectiōis; voluntas tamen superveniens, per actum amoris confusū facit Universale volitionis non factum; inter quæ Universalia est hoc discrimen, quod Universale intellectiōis habeat unitatem extrinsecam intellectiōis sive cognitionis; Universale verò volitionis unitatem extrinsecam volitionis sive amoris v. g.

CCXXVI. Objicies 3°. ex R. P. Oviedo hinc, volitio non proponit intellectui suum objectum prædicabile, ergo non facit prædicabile.

CCXXVII. Respondeo, me non satis intelligere, quid importet illud *proponit*. si enim Oviedus velit, volitionem non facere ut objectum sit proximè prædicabile per intellectum, nego antecedens; nam id non minus facit volitio, quam lumen & color faciat objectum esse proximè visibile per visum: si verò velit volitionem non facere ut intellectus sit naturæ Universalis factæ per voluntatem proximè prædicativus de suis inferioribus, concedo antecedens; sed sicut ad hoc, ut objectum coloratum & illuminatum sit proximè visibile, impertinens est, quod visus sit ex parte sua proximè, visivus, per apertionem videlicet palpebrarum; ita ad hoc ut Universale volitionis sit proximè prædicabile de multis, impertinens est, quod intellectus sit proximè prædicativus per conditiones ex parte sua requisitas: unde, juxta hunc sensum, concessio antecedente, nego consequentiam.

RESOLUTIO II.

CCXXVIII. **D**ico 2°, contra PP. Arriagā, Oviedum, Comptonum & alios, datur Universale formaliter per sensus externos, visum, tactum, &c. Ita P. Hurtadus. Disp. 5. Metaph.

CCXXIX. Probatur ipsa experientia, sæpè tangimus duos nummos per modum unius, &c. sed 1us actus dat multis unitatem extrinsecam tactus: 2us unitatem extrinsecam visus, ergo faciunt Universale formaliter; ac per consequens datur Universale formaliter per sensus externos. Probatur consequentia, quia ad Universale formaliter, nihil præter multitudinem realem & unitatem extrinsecam, quæ per illos habetur, requiritur, ergo, &c.

CCXXX.

ccxxx. Confirmatur à pari, ex voluntate juxta Resolutionem 1^{am}.

ccxxx. Obijcies tamen 1°, cum P. Arriaga loco citato, si per visionem vel intuitum confusum posset fieri Univerfale, posset & per actum intuitivum quantumcumque distinctum & clarum; sed hoc non admittitur, ergò &c. Probatur fequela, quia, quantumcumque distinctus intuitus non distinguit inter hæcceitates; nam qui intuetur aquam quæ movetur, cujus motum non percipit, diversas aquas confundit, & adeò confusè videt, quasi essent una: item qui videt, duas albedines fundamètaliter fimiles, successivè sibi repræsentatas, eas confundit, & dicit esse unam & eandem, ergò, &c.

ccxxxii. Respondeo negando fequelam, nã ne quidem per quemcumq; actû confusum potest fieri Univerfale; sed per confusum dumtaxat multorum per modum unius, & non per confusissimum unius tantum, juxta dicta dub. 8°: ad ejus probationem, concedo, in exemplis allatis visum non distinguere inter hæcceitates; nego tamen intuitum tunc facere Univerfale, quia non datur ibi una visio multarum aquarum aut albedinum realiter, sed dantur tot visiones, quot objecta successivè diversa, etenim visus instanti A. attingit partem aquæ sibi præsentem per visionem A. instanti B. partem aquæ succedentem per visionem B. distinctam. Idem dic de albedinibus; vel potius dic, visum ab initio clarè & distinctè attingisse hæcceitates aquæ ut distinctas à terra & similibus corporibus adjacentibus, quia semper illam ab illis distinxit; licet ejus ubicationes diversas successu motus acquisitas non attingerit, quia in se non sunt visibiles; actus verò non dicitur confusus aut distinctus per hoc, quod res ejusdem naturæ imperceptibiliter, naturaliter aut supernaturaliter, mutatas confundat aut distinguat; sed per hoc, quod res diversæ speciei aut naturæ ejusdem, perceptibiliter diversas confundat aut distinguat: alioqui nullos haberemus actus distinctos naturaliter; quia naturaliter inter hæcceitates rerum ejusdem speciei distinguere non possumus.

ccxxxiii. Obijcies 2°, ex P. Comptono Log. Disp. 29. Sect. 3^a. secundum hanc sententiam, equus aut aliud brutum quodcumque facere posset Univerfale, & secundum eandem sententiam, equus videns confusè colorem, videt colores omnes, qui jam sunt in quacumque mundi parte, in centro terræ, apud antipodas, &c. nam æquè indistinguit ab illis, ac à cæteris omnibus; quæ ita vel ipsis sensibus, & communi Philosophorum Doctrinæ re-

pugnant, ut quivis, vel hoc nomine, ab amplectenda hac sententia deterri debeat, ergò, &c.

ccxxxiv. Respondeo concessa 1ª fequelâ, negando 2^{am}, quia qui confusè videt hunc colorem, non videt positivè confusè omnes colores; sed negativè, id est, non videt hunc esse ab illis distinctû; quod ad faciendum Univerfale non sufficit, ut constat ex Dub. 8°, & antè Dub. 7ⁱ. Resol. 4^a. unde Comptoni exaggeratio non sufficit, nisi ut vel de ipsius Doctrina hoc in puncto meritò diffidatur.

ccxxxv. Addo tamen, inter disputandum semper supponi debere, juxta communem omnium Philosophorum sententiam, non dari Univerfale formaliter per voluntatem & potentias externas; quia alioqui oporteret distinctiones voluntatis, visionis, tactus, &c. inter gradus Metaphysicos admittere, quod est inauditum, licet verum, idque multum argumentantes aut defendentes turbaret. semper tamen negare debemus, non dari Univerfale formaliter extrâ conceptum, per voluntatem & potentias externas, ubi de illo expressus est sermo. Si autem roges, quid senserit D. Thomas: Respondeo videri nobis omnino consentire Opusc. 43. cap. 6. ubi ait: *Conjunctorum secundum rem visus vel alius sensus potest unum apprehendere, alio non apprehenso*; ergò & duo per modum unius. Dum autem alibi contrarium docere videtur, ut 1. p. q. 12. art. 4. in corp. solum vult, sensus illos non ferri in Univerfale ut tale, sive secundum quod (ut ibidem ait) *abstrahitur, quod est connaturale intellectui & supra facultatem sensus*. Ex his

ccxxxvi. Colliges, non minùs dari præcisiones intuitivas, auditivas, &c. quàm intellectuales, quod rectè notavit P. Molina in albedine miraculosè suffecta in alterius locum, de qua supra: nec rectè respondetur, per intellectum fieri præcisiones, quia intellectus non attingit objectum sicuti est in se; non verò per visum & cæteras potentias externas, quia attingunt objectum sicuti est in se: nam contrà est, quod etiam intellectus attingat objectum sicuti est in se, juxta illud Ioan. 2°. *Videbimus eum sicuti est*. & tamen probabilius est in Theologia, visionem Dei in Beatis esse præcisivam. Deinde datur præcisio intellectualis vera, ergò intellectus non minùs attingit objectum sicuti est, quàm potentia externæ. Antecedens patet, & inde etiam consequentia, quia juxta Aristotelem 1. de interpret. cap. ultim. *Propositio* (& idem est de præcisione) *ab eo quod res est, vel non est*, (sive ab eo, quod rem attingat, sicuti est, vel aliter quàm est) *est vera vel falsa*.

DISPUTATIO SECVNDA

De Universalis in Specie.

D V B I V M I.

Quodnam sit definitum in definitione Universalium.

ccxxxvii. **A**ntè Resolutionem Suppono 1°. genus, speciem & cætera Univerfalia esse concreta quædam ex natura si-

ve 1^a. intentione objectiva tamquam subjecto, & genereitate, specieitate, &c. sive 1^a. intentione formali generis, speciei, &c. tamquam formâ.

ccxxxviii. Suppono 2°, concreta significare subjectum in recto, id est, nominativo casu; formam verò in obliquo, id est, alio, quàm nominativo casu: nam si quærat, *quid Univerfale?* Respondebitur, *est natura habens Univerfalitatem*: ubi natura sive subjectum exprimitur in recto, Univerfalitas

universalitas verò sive forma in obliquo : undè definitiones concretorum accidentalium subjectis & formis conveniunt; diversimodè tamen, nam subjectis conveniunt denominativè, accidentaliter & *ut quod*; quod totum elucet in albo; album enim definitur *corpus segregativum visus*; hæc definitio corpori convenit v. g. parieti, non quatenus corpus seu paries est; sed quatenus denominatur ab albedine, non essentialiter; sed accidentaliter; non *ut quo*, sed *ut quod*, &c. Ex quo

CCXXXIX. Colliges, in definitione cujuslibet concreti accidentalis subjectum esse definitum denominativè, materiale & *ut quo*, formam verò essentialiter, formale & *ut quo*. His præmissis, sit

RESOLUTIO I.

CCXL. **D**ico 1°. definitum in definitione Universalium non est sola 1^a. intentio obiectiva, sive subjectum, id est, natura secundum se, & ut voce, vel conceptu expressa.

CCXLI. Probatur, quia per illam definitionem non explicatur essentia 1ª intentionis obiectivæ, sive subjecti; sed definitum est illud, cujus essentia per definitionem explicatur; ergò &c. probatur major, quia *animal* v. g. quod est subjectum generis; *homo* subjectum Speciei, non dicit pro essentia esse unum aptum prædicari de multis, &c. sed esse vivens sensitivum, animal rationale, &c. alioqui dici posset *Bucephalus est genus*, non secus ac *Bucephalus est animal*; *Petrus est Species*, non secus ac *Petrus est homo*.

CCXLII. Confirmatur, in definitione Universalium definitur Univerfale in concreto; atqui 1ª intentio obiectiva, sive subjectum non est Univerfale in concreto, sed illius pars subjectiva tantum; ergò, &c. major patet ex qualibet definitione, in qua dicitur, *est unum aptum*, &c.

RESOLUTIO II.

CCXLIII. **D**ico 2°. definitum in definitione Universalium non est etiam sola 1ª intentio formalis Univerfalis, sive forma, Generetas scilicet, Specieitas, &c.

CCXLIV. Probatur ut antè, quia per illam definitionem non explicatur essentia 1ª intentionis formalis in abstracto; sed definitum est illud, cujus essentia per definitionem explicatur; ergò, &c. probatur major, quia 1ª intentio formalis in abstracto pro essentia dicit esse 1^{am} egressum intellectus versus suum objectum, non verò esse unum aptum prædicari de multis, id est, unum in multis, ergò, &c.

CCXLV. Confirmatur, in definitione Universalium definitur Univerfale in concreto; atqui 1ª intentio formalis Generetas scilicet, Specieitas, &c. non est Univerfale in concreto; sed illius pars formalis tantum, ergò, &c. major patet ex qualibet Univerfale in particulari definitione, in qua dicitur, *est unum aptum*, &c. in concreto.

RESOLUTIO III.

CCXLVI. **D**ico 3°. definitum in definitione Universalium est subjectum & forma, sive natura secundum se, & ut voce, vel con-

ceptu expressa, ut substantia 1ª intentioni formali Univerfalis, sive concretum ex 1ª intentione obiectiva & 1ª intentione formali Univerfalis, significatum per hos terminos *Univerfale*, *Genus*, *Species*, &c.

CCXLVII. Probatur ex definitione uniuscujusque Universalis, in qua dicitur in concreto, *est unum aptum prædicari*, &c. ergò, &c.

CCXLVIII. Confirmatur 1°. in definitione Universalium est aliquod definitum; non subjectum solum, neque forma sola; ergò concretum ex utroque: antecedens patet ex Resolutione 1^a & 2^a. Probatur consequentia; quia aliud non suppetit.

CCXLIX. Confirmatur 2°, quia qualibet definitio cujuslibet Speciei Universalis est definitio concreti accidentalis; quod, sicut duo involvit, videlicet subjectum in recto, & formam in obliquo; ita & illius definitio habere debet duo definita, videlicet subjectum, quod dicitur definitum denominativè, accidentaliter & *ut quod*; & formam, quæ dicitur definitum essentialiter, formaliter & *ut quo*; ita tamen ut 1ª intentio obiectiva, sive natura sit definitum *quod* & minus principale; 1ª verò intentio formalis dicta, definitum *quo* & magis principale; quia, cum in definitionibus concretorum accidentalium ipsa forma sit ratio, propter quam definitio subjecto conveniat, & ejus natura in concreto per definitionem explicetur; non verò subjecti: nam quando definitur *genus*, non explicatur natura animalis, licet ei, ut generitati substat, definitio generis denominativè & accidentaliter conveniat; merito forma dicitur definitum magis principale, subjectum minus principale; quod totum patet in definitione albi, quæ definitur *disgregativum visus*, hæc definitio convenit quidem parieti, ut substat albedini, principaliter tamen albedini, quam parieti, ut patet. Ex his

CCL. Colliges 1° in definitione Universalium, subjectum, id est, naturam esse definitum accidentale, materiale & *ut quod*, ac proinde minus principale; 1^{am} verò intentionem formalem Univerfalis, sive esse definitum essentialiter, formale & *ut quo*, ac proinde magis principale; quia, quandoquidem in definitione concretorum accidentalium ipsa forma sit ratio, propter quam definitio subjecto conveniat, & ejus natura in concreto per definitionem explicetur, non verò subjecti, licet ei ut formæ substat, definitio denominativè & accidentaliter conveniat; merito forma dicitur definitum magis principale, subjectum minus principale.

CCLI. Colliges 2°. definitionem concretorum accidentalium eodem modo convenire subjecto & formæ, quo sunt definitum; formæ quidem essentialiter & ut definito *quo*; subjecto verò non nisi accidentaliter & ut definito *quod*, & quia substat formæ, cui *ut quo* convenit essentialiter definitio.

CCLII. Obijcies contra præfatam conclusionem: ens per accidens non potest unà definitione defini, ut docet Aristoteles 7°. Metaph. cap. 4°. sed concretum ex natura & 1ª intentione formali Univerfalis est ens per accidens, ergò nequit esse definitum in definitione Univerfalis.

CCLIII. Probatur minor, quia constat rebus diversorum prædicamentorum, subjecto scilicet pertinente ad prædicamentum substantiæ, & 1ª intentione

entione formali pertinente ad prædicamentum qualitatis, ergo, &c.

CCIV. Respondeo distinguendo antecedens: ens per Accidens, quod constat rebus diversorum prædicamentorum, æquæ 1° & expresse, non potest unâ definitione definiri, ita ut utrumque sit definitum essentiale & ut *quo*, concedo antecedens; ratio est, quia res tantum possunt esse diversorum prædicamentorum, ed quod habeant diversas definitiones essentielles; unde si æquæ 1° & expresse importentur, debent duabus definitionibus definiri: ens per Accidens, quod constat rebus diversorum prædicamentorum inæqualiter, ita scilicet, ut unam importet in recto per modum subiecti, & aliam in obliquo per modum formæ, non potest unâ definitione definiri, ita ut illa, quæ importatur in obliquo, dumtaxat sit definitum essentiale & ut *quo*, & alia, quæ in recto, definitum tantum accidentale & ut *quod*, nego antecedens: id enim contingit in definitionibus omnium concretorum accidentalium; nec difficulter intelligitur, 1° quia definitum quod sub illa definitione non est diversi prædicamenti à definito *quo*, sed sub propria definitione essentiali. 2°, quia ubi unicæ rei natura explicatur, sufficit unica definitio essentialis; hic verò solius formæ in concreto natura explicatur, & non subiecti, licet ei formæ definitio denominativè attribuat, in quantum est ipsi denominativè attributa forma.

D V B I V M II.

Quid sit prædicari in quid, quale, & in quale-quid.

CCIV. **P**rædicari in *quid*, esse prædicari per modum per se stantis, definiunt Philosophi communiter, & nuperrimè P. Comptonus Disp. 33. Log. Sect. 8.

CCVI. Sed contrà, obscura est ista definitio & explicatio: vel enim prædicari per modum per se stantis, 1°, est prædicari per concretum, cuius forma sit per se stans & substantialis? vel 2°, est prædicari per nomen substantivum, ut vult P. Arriaga? vel 3°, est prædicari per nomen substantivum essentiale, ut vult P. Oviedus? nihil horum dici potest, nec aliud apparet, quod esse possit.

CCVII. Non 1um, quia *persona* respectu Petri & Pauli, item *aureum*, *argentum*, &c. respectu hujus & hujus calicis, est tale concretum, & tamen de illis non prædicatur in *quid*: deinde omnes formæ accidentales, ut albedo, nigredo, &c. respectu suorum inferiorum prædicatur in *quid*, ut omnes fiant, & tamen non sunt tale concretum, ut patet.

CCVIII. Non etiam 2um: quia vel nomen substantivum ibi sumitur grammaticaliter, ut sit illud, cui præponi possit, vel *hic*, vel *hec*, vel *hoc*? & hoc non; quia hoc dato, jam *persona*, *lector*, *causa*, &c. utpote substantiva grammaticaliter, prædicantur de Petro & Paulo in *quid*, quod dici non potest. Deinde *hominus*, *animalis*, *substantialis*, &c. utpote non substantiva grammaticaliter, non prædicantur de Petro & Paulo in *quid*, cum tamen reverà sint idem, quod *homo*, *animal*, *substantis*, quæ secundum omnes, prædicantur de illis in *quid*. Vel nomen substantivum sumitur Philosophicè, pro eo, quod aliis substat, & in alio non stat? & hoc etiam non; quia hoc dato, etiam *persona*, *lector*, *causa*, &c. utpote substantiva Philosophicè, in quantum aliis substant, & in alio non stant, prædicantur de

R. P. Francisci Bone Spei Logica.

Petro & Paulo in *quid*, quod dici non debet. Deinde nullæ formæ accidentales, cum non sint talia substantiva, sed in solo subiecto stent, respectu suorum inferiorum prædicantur in *quid*, quod est aperte falsum.

CCIX. Non etiam 3um, quia dilemma factum, contrà P. Arriagam, vim suam retinet: vel enim P. Oviedus sumit nomen essentiale substantivum, grammaticaliter, vel Philosophicè sensu dato? non prius, 1°, quia hæc adjectiva grammaticaliter, *hominus*, *animalis*, *substantialis*, &c. non prædicantur in *quid* de Petro, & Paulo, quod patet esse falsum ex dictis. Non etiam posterius, quia alioqui nullæ formæ accidentales respectu suorum inferiorum prædicantur in *quid*, (ut vidimus) quod nec ipse Oviedus concesserit.

CCX. Prædicari autem in *quale*, communiter definitur esse prædicari per modum adjacentis.

CCXI. Sed contrà etiam est, quod similiter obscura sit ista definitio & explicatio. Vel enim 1°, id est prædicari per concretum, cuius forma est adjacens & accidentalis? vel 2°, est prædicari per nomen adjectivum, ut vult P. Arriaga? nihil etiam horum dici potest, nec similiter aliud apparet, quod esse possit, ergo, &c.

CCXII. Non 2um, quia, vel nomen adjectivum ibi sumitur grammaticaliter, ut sit illud, cui præponi non potest, *hic*, *hec*, *hoc*? vel Philosophicè, ut sit illud, quod est in alio, sive alteri adjacens? Non prius, quia *hominus*, *animalis*, *substantialis*, &c. sunt adjectiva grammaticaliter, & non prædicantur in *quale*; & *persona*, *lector*, *causa*, &c. non sunt adjectiva grammaticaliter, & prædicantur in *quale* respectu Petri & Pauli. Non etiam posterius, quia omnes formæ accidentales, cum sint in alio, sive alteri adjacentes, sunt nomina adjectiva Philosophicè, & tamen de suis inferioribus prædicantur in *quid*, ut omnes fiant. Hinc melius P. Oviedus dicit, prædicari in *quale* esse prædicari per modum partis formalis, puta, secundum quod prædicatum dicit in obliquo, sive secundum formam suam; consequenter tamen ad explicationem, quam dedit de prædicari in *quid*, debuisse dicere prædicari in *quale*, esse prædicari per nomen adjectivum essentiale, vel accidentale, quæ explicatio non est bona: quia, si sumat ly adjectivum grammaticaliter, *hominus*, *animalis*, &c. sunt adjectiva essentialia, & tamen non prædicantur in *quale*, sed in *quid*; si verò sumat Philosophicè, jam omnes formæ accidentales sunt nomina adjectiva accidentalia; & tamen de suis inferioribus non prædicantur in *quale*, sed in *quid*, ut sæpè dictum est. Deinde dantur nomina, *persona*, *lector*, *causa*, &c. quæ prædicantur in *quale* de Petro & Paulo v. g. & tamen non sunt nomina adjectiva, sed substantiva.

CCXIII. Non etiam 1um, quia *persona*, *aureum*, *argentum*, &c. non sunt talia concreta, & tamen de suis denominatis prædicantur in *quale*: deinde *album* respectu hujus & hujus albi, est concretum cuius forma est adjacens & accidentalis, & tamen non prædicatur in *quale*, sed in *quid*.

CCXIV. Dices ex R. P. Poncio Disp. 4. de Genere, alium superesse, prædicari in *quid*, & in *quale* explicandi modum; sic nempe, ut prædicari in *quid*, sit prædicari per modum determinabilis essentialiter; prædicari verò in *quale* *quid*, per modum determinantis essentialiter, ergo, &c.

CCXV. Resp. negando assumptum, quia si prædicari

G

cari

cari in *quid*, sit prædicari per modum determinabilis essentialiter, prædicari in *quale quid*, erit prædicari per modum determinativi determinabilis essentialiter; quia prædicari in *quale* est prædicari per modum determinativi, & prædicari in *quid* est prædicari per modum determinabilis essentialiter: id autem dici non potest; quia, cum determinabile essentialiter sit Genus, & determinativum essentialiter Differentia, prædicari in *quale quid* esset prædicari per modum Generis & Differentiæ, quod est aperte falsum, ut patet. Quare, pro meliori explicatione, sit

RESOLUTIO I.

CCLXVI. **D**ico 1°. prædicari in *quid* est prædicari essentialiter, sive per concretum, quod secundum formam, est de essentia ejus, de quo prædicatur; ita scilicet, ut hoc sine illo nec esse, nec concipi possit.

CCLXVII. Probatur rejectione aliarum definitionum & explicationum, & hujus facilitate ac claritate, ergo, &c.

RESOLUTIO II.

CCLXVIII. **D**ico 2°. prædicari in *quale* est prædicari accidentaliter, sive per prædicatum, quod secundum formam non est de essentia ejus, de quo prædicatur, ita scilicet ut hoc sine illo esse, & concipi possit. Ergo, &c.

CCLXIX. Probatur hæc Resolutio similiter rejectione aliarum definitionum, & explicationum, & hujus facilitate, ac claritate. Ergo, &c.

RESOLUTIO III.

CCLXX. **D**ico 3°. prædicari in *quale quid* est prædicari essentialiter & accidentaliter respectu diversorum; ut rationale v. g. quod de Petro prædicatur in *quale quid*, sive essentialiter & accidentaliter; essentialiter quidem de Petro, quia rationali hoc; accidentaliter verò de Petro, quia animali hoc; quia secundum solam formam, sive rationalitatem est de essentia Petri secundum quod rationalis est, & non est de essentia ejusdem secundum quod animal est; siquidem de essentia animalis non est, esse rationale.

CCLXXI. Probatio Resolutionis satis colligitur ex duabus primis Resolutionibus.

DISPUTATIO TERTIA

De Genere.

DUBIUM I.

An Genus rectè à Porphyrio definiatur, unum aptum prædicari de pluribus Specie differentibus in quid.

RESOLUTIO.

CCLXXII. **D**ico contra Scotistas, Thomistas, & P. Comptonum (qui dicit definitionem illam optimam esse, & ab omnibus probatam, sed immerito, ut patebit legenti PP. Hurtadum, Arriagam, Oviedum, &c.) definitio illa Generis ex Porphyrio tradita, non est bona.

CCLXXIII. Probatur 1°, quia, cum prius sit scire, quid Genus, quam quid Species, & Specie differre; definitum ibi ingreditur suam definitionem, & idem explicatur per idem, ergo, &c. Consequentia patet; probatur antecedens, quia Species materialiter & 1° intentionaliter includit Genus materialiter, & 1° intentionaliter; Universale verò formaliter, dicitur Genus aut Species formaliter & 2°. intentionaliter à modo prædicandi Generis aut Speciei materialiter & 1° intentionaliter sumptorum. Deinde quænam Specie differunt, nisi illa, quæ sunt dissimilis naturæ seu essentiæ, eo quod sub eodem Genere sive transcendentali, sive prædicamentali habeant diversas definitiones? Vbi vides, notitiam Specie differentium præsupponere notitiam Generis, ergo, &c.

CCLXXIV. Probatur 2°, vel in illa definitione subaudiuntur particule sive mediata, sive immediata, incompletè & per modum partis determinabilis, vel non? si prius, definitionis Generis erit hic sensus, Genus est unum aptum prædicari sive mediata, sive immediata de multis Specie Differentibus incompletè, & per modum partis determinabilis: quo dato, æquè

commode fuisset definitum Genus, quod prædicatur sive mediata sive immediata de multis Genere differentibus in quid; quia æquè hoc modo à Specie & cæteris Universalibus distinguitur, ac isto modo: illa tamen definitio est omnino vitiosa. Deinde, si addantur ultimæ particule, incompletè & per modum partis determinabilis, frustra & male additur, Specie Differentibus; frustra quidem, quia absque illis particulis Species sufficienter à Genere excluditur; malè autem, quia excludunt animal respectu Petri & Pauli, quod, cum sit propriissimè Univer-sale 1um vel 2um; nec 2um sit, 1um dici debet. Si posterius, nonnisi alterutrum conveniet Generi videlicet, vel prædicari mediata, vel prædicari immediata tantum de multis, &c. & per ly mediata à definitione Generis excludetur prædicatio substantiæ respectu corporis & spiritus, & per ly immediata, excludetur prædicatio substantiæ respectu duorum hominum, duorum leonum, &c. quæ sunt absurda. Deinde, si ultimæ particule non subaudiuntur, Genus erit indifferens ad prædicari completè, vel incompletè; quo casu, Speciem non excludit; quod etiam est absurdum, &c.

CCLXXV. Confirmatur 1°, si prædicari in quid de Specie differentibus & solo numero Differentibus, diversificet immediatè prædicabilia, idem dicendum erit de prædicari in quale, & prædicari in quale-quid de illis. 2° si prædicari in quid, quale, & quale-quid, rectè contrahantur immediatè ad diversas Species per ly Specie Differentibus, & ly solo numero Differentibus; etiam rectè contrahantur immediatè ad diversas Species per ly de substantiis & de accidentibus; per ly de primis & secundis substantiis; de primis accidentibus & de secundis, &c. quæ augent Universalis, in membra æquè immediata, ac Porphyrius assignavit, sine fine divisiones. Ergo, &c.

D V.

D V B I V M I I.

Qua sit Generis definitio essentialis.

R E S O L U T I O.

CCLXXVI. **D**ico: Genus est unum, &c. aptum predicari de multis, ut pars materialis essentiae Universalis. Ly unum, &c. aptum predicari de multis, est Genus definiti; cetera tenent locum differentiae. Sumitur ex Mag. Nostro Bachone in 1um Dist. 8. art. 2°.

CCLXXVII. Per ly *ut pars*, exclude Speciem, quae praedicatur ut tota essentia Universalis.

CCLXXVIII. Per ly *ut pars materialis*, exclude differentiam, quae praedicatur, ut pars formalis essentiae Universalis.

CCLXXIX. Per ly *essentiae Universalis*, exclude Universalis concomitans, quod praedicatur ut pars materialis essentiae singularis. Item Proprium & Accidens, quae praedicantur ut accidentia essentiae.

CCLXXX. Praedicari autem, *ut pars materialis*, est praedicari, ut natura determinabilis five perfectibilis; & praedicari, *ut pars formalis*, est praedicari ut forma determinativa seu perfectiva: sicut enim materia, ad faciendum hoc vel illud compositum Physicum, determinatur a forma; ita Genus, ad faciendum hoc vel illud compositum Logicum, determinatur a differentia: & hinc verum est commune hoc Pronuntiatum, *Genus sumitur a materia*. Imitative scilicet & analogice; quia, si proprie Genus fumeretur a materia, in spiritualibus, v. g. Angelis, in quibus nulla datur materia, nulla dari etiam possent Genera, quod est falsum: nam substantiam spiritum, &c. habent pro Genere. Vnde dic, Genus proprie sumi a tota entitate individuorum, tam confuse conceptorum, quasi essent unum quid; intellectus v. g. sibi totam entitatem Petri & Pauli, vel Petri & Bucephali in ordine ad sensationem v. g. progressionem, &c. representat, abstrahendo ab aliis operationibus, ratiocinatione scilicet, hincognitione, &c. & hoc ipso Petrus & Paulus, sive Petrus & Bucephalus sunt animal; ac, per consequens, Genus per intellectum. Ita fere Bacho Noster loco cit. *Definitio indicat totam quidditatem rei; sed materia est pars quidditativa rei materialis: ergo definitio indicat materiale, & formale; ergo Genus, & Differentia, utrumque sumitur a materia & forma, vel unum a materia, reliquum a forma.*

CCLXXXI. Objicies 1^a. concreta accidentalia, quale est Genus, juxta Aristotelem, debent definiti per subjectum & formam, & non per Genus & differentiam; sed allata definitio est per Genus & differentiam, ergo nulla est.

CCLXXXII. Respondeo, concreta accidentalia utroque modo recte definiti; nam optimè definitur album, *res habens albedinem*; quae est definitio per subjectum & formam; & coloratum *disgregativum visus*, quae est per Genus & differentiam: Aristoteles autem ita unum affirmat, ut aliud fieri posse, non neget.

CCLXXXIII. Instabis, si Genus, definiatur per Genus & differentiam, dabitur processus in infinitum in Genere definiti; sed hoc est absurdum, ergo, &c. Probat sequela, quia si deur hujus Generis Genus definiti, etiam dabitur istius Generis Genus definiti, & sic de aliis in infinitum, ergo, &c.

Pro Solutione hujus instantiae

CCLXXXIV. Adverte, dari duplex definitum in allata definitione; unum essentialiter, formale & ut quo, & est ipsa 1^a intentio formalis generificans; aliud accidentale five denominatum, materiale & ut quod, quod est 1^a intentio objectiva affecta dicta 1^a intentione formali, five omne illud, quod est praedicabile ut quod de multis in quid, ut pars materialis, ut v. g. animal de homine & bruto. Hoc praemisso, ad Instantiam

CCLXXXV. Respondeo negando sequelam, ad ejus probationem Respondeo negando antecedens. Ratio est, quia Genus, quod hic definitur, non tantum est Genus denominativè ac ut quod, sed essentialiter, & ut quo; Genus verò definiti est tantum Genus denominativè. Vnde Genus definiti & definitum non sunt adequatè idem; nec proinde definitum ut definitum, ingreditur suam definitionem, tamquam Genus definiti; sed ut quidpiam a definito adequatè inadèquatè distinctum, scilicet ut Universalis, factum denominativè Genus, in cuius Genere definiti non proceditur in infinitum, sed sistitur in ente, ut consideranti patebit. Hinc

CCLXXXVI. Colliges unum & idem posse esse denominatum five definitum accidentale in definitione alicujus concreti, & interim praedicatum illi essentialiter & superius; nam id hic contingit, siquidem Universalis est denominatum five definitum accidentale in definitione concreti Genus, & interim est praedicatum illi essentialiter & superius, utpote Genus definiti & pars definitionis illius. Idem contingit in ente respectu concreti intelligibile; ens enim est illius denominatum, & in definitione illius, quae definitur ens, quod potest intelligi vel objici intellectui, est definitum accidentale, & interim est praedicatum illi essentialiter & superius, utpote Genus definiti & pars definitionis illius.

CCLXXXVII. Objicies 2° Genus non praedicatur ut pars materialis, &c. ergo malè definitur, unum aptum praedicari de multis ut pars materialis.

CCLXXXVIII. Respondeo distinguendo antecedens, non praedicatur ut quod ex parte utriusque definiti ut pars materialis, &c. concedo antecedens; imò ex parte formalis definiti numquam praedicatur ut quod ut pars materialis, &c. quia illud est hæc 1. intentio formalis generificans, quae de nullo praedicatur ut quod ut pars materialis, &c. non praedicatur ut quod (puta aptitudinaliter modo infra explicando) ex parte definiti accidentaliter & ut quod; & ut quo ex parte definiti essentialiter & ut quo ut pars materialis, &c. nego antecedens; id verò sufficit, nec quidpiam amplius requiri potest, cum utrumque definitum praedicetur ut pars materialis, eo modo quo est definitum.

CCLXXXIX. Objicies 3°. Genus non est Species; sed id quod definitur juxta Aristotelem 7°. Metaph. cap. 1°. & 2°. & Poster. 14°. debet esse Species, ergo non potest definiti.

CCLXXXI. Respondeo distinguendo majorem, Genus non est Species essentialiter five 1° intentionaliter, & ut definitum quo Speciei, concedo majorem: accidentaliter five 2° intentionaliter, & ut definitum quod Speciei, nego majorem; nihil verò amplius requirit Aristoteles, ut quidpiam definiti possit.

An Genus sit 1um predicabile sumptum in concreto, an in abstracto pro sua forma. Et quomodo de Specie predicetur, an ut totum potentiale, an ut pars actualis, an ut æquale de æquali.

Antē Resolutionem
CCLXXXII. Suppono 1° dubium procedere de definito quod & accidentali in definitione Generis, sive de Genere 1° intentionaliter sumpto, id est, pro materiali significato concreti Genus, ut v. g. pro animali, an ut animal, an ut animalitas sit 1um predicabile.

CCLXXXIII. Suppono 2°, totum esse multiplex, unū Physicū, alterū Logicū sive Metaphysicū.

CCLXXXIV. Totum Physicū est, quod constat partibus Physicis; quæ, si essentielles sint, ut materia & forma; dicitur totum essentiale Physicū: si integrantes, ut caput, pes, manus, &c. respectu corporis, dicitur totum integrale Physicū.

CCLXXXV. Totum Logicū sive Metaphysicū est, quod constat partibus Metaphysicis, quæ si actuales sint, id est, si totum actu eas contineat, dicitur totum actuale Metaphysicū; si potentiales, id est, si totum eas actu non contineat, sed ab illis abstractū, illis per affirmationem tantum inexistere possit, dicitur totum potentiale Metaphysicū: sic animal, quia actu continet vivens sentitivum tamquam partes essentielles, dicitur totum actuale Metaphysicū respectu illarum: quia verò actu non continet rationale & irrationale, sive hominem & brutum, sed potentia tantum, in quantum potest homini & bruto inexistere per affirmationem, respectu hominis & bruti est tantum totum potentiale. Hinc patet 1°, unum & idem respectu diversorum posse esse totum actuale & totum potentiale si mul. 2°. Genus esse partem actualem Speciei; nam animal v. g. continetur actu tamquam pars essentialis in homine: 3° è contrā Speciem esse partem potestativam Generis; nam animal ab homine præsum, non dicit actu totum, quod dicit homo, & potest homini inexistere per affirmationem.

CCLXXXVI. Suppono 3° ad verificationem propositionum live prædicatorum, solum attendi debere, an prædicatum & subiectum, secundum quod dicunt in recto sint idem, nihil curando de obliquo, an v. g. eorum formæ sint realiter inter se distinctæ, vel non nam hæc prædictio est vera, *album est dulce*, quia rectū utriusq; est idē, scilicet res habes albedinem & dulcedinem; licet utriusq; formæ, scilicet albedo & dulcedo, sint inter se realiter distinctæ. Hinc

CCLXXXVII. Suppono 4° omnes prædicationes veras, semper esse æquales de æquali (licet non omnes prædicationes æquales de æquali, ut in ligno, pedis A. de pede B. defectu identitatis, sint veræ) nam cum omnes veræ dicant præcisè idem esse rectum prædicatum & subiectum, debent esse ejusdem de eodem ac proinde æquales de æquali; quia nulla magis æqualia, quam eadem.

CCLXXXVIII. Suppono 5°, omnia concreta esse æqualia, secundum id quod dicunt in recto, etsi inæqualia sint, secundum quod dicunt in obliquo: ut animal, homo, rationale; animal enim in recto dicit rem habentem animalitatem, & homo rem habentem humanitatem; res & res verò, ibi sistendo, sicut dicunt identitatem, ita & æqualitatem: Animal verò in obliquo dicit animalitatem, & homo humanitatem;

animalitas autem minus actu dicit, quam humanitas; nam, non dicit rationalitatem, quam dicit humanitas. Vnde animal & homo, secundum quod dicunt in recto, sunt æqualia concreta; & inæqualia dumtaxat, secundum id quod dicunt in obliquo, ac proinde secundum formam abstractam. Itaque sit

RESOLUTIO I.

CCLXXXIX. **D**ico 1°. Genus 1° intentionaliter sumptum sive animal, non potest esse 1um predicabile in concreto. Id omnino videtur D. Thomæ de ente & essent. cap. 7. & O. pusc. 42. c. 19. ubi docet; *Solis abstractis tribui Generum & Specierum intentiones*. Et Mag. Nostri Bachonis in 3. D. 9. art. 3. ubi ait: *Sortes enim nihil aliud est, quam animalitas, & rationalitas*. Alios hujus sententia patronos nō legi puto tamē, debere esse communē.

ccc. Probatur, quia in concreto non est unum, &c. aptum prædicari de multis in quid ut pars materialis: sed primum predicabile debet esse tale, ergo, &c. Probatur major; quia in concreto non est aptum affirmari ut pars, sed ut totum & æquale de æquali tantum, ut patet ex supposito 4°. ergo, &c.

ccc i. Confirmatur, animal v. g. in concreto importat ea omnia confusè, de quibus aptum est prædicari; sed illa non sunt apta prædicari de seipsis ut pars materialis, ergo nec animal in concreto est aptum affirmari de Petro v. g. & Bucephalo, ut pars materialis probatur consequentia, quia Petrus & Bucephalus sunt ex illis, de quibus animal aptum est affirmari. Minor patet; quia, sicut nihil est sibi ipsi pars, ita nihil de se ipso aptum est affirmari ut pars.

ccc ii. Obijcies tamen 1°, licet Genus 1° intentionaliter sumptum, animal v. g. non sit, secundum id quod dicit in recto, aptum affirmari de multis in quid ut pars materialis, est tamen secundum id quod dicit in obliquo; sed hoc sufficit, ut sit 1um predicabile in concreto, ergo, &c.

ccc iii. Respondeo, negando minorem; quia sicuti obliquum sive forma non sufficit ad faciendum se solā concretum illud, cuius est forma; ita ad hoc ut Genus 1° intentionaliter sumptum, dicatur in concreto aptum affirmari de multis in quid ut pars materialis, non sufficit illud esse aptum affirmari de multis in quid secundum obliquum, sive formam tantum; sed debet esse aptum affirmari secundum rectum & obliquum, ut pars materialis. Vnde, sicut dicit, Genus secundum id, quod dicit in obliquo tantum, esse aptum affirmari, &c. ut pars materialis; dic consequenter in obliquo tantum, sive in abstracto esse 1um predicabile & non in concreto.

ccc iv. Obijcies 2°. definitio primi prædicabilis convenit animali, quatenus habet pro forma animalitatem; ergo in concreto: probatur antecedens; quia definitio albi, puta *esse segregativum visus*, dicitur convenire albo in concreto, quia convenit illi quatenus habet pro forma albedinem, ergo, &c.

ccc v. Respondeo, negando antecedens: nam sicut animal quatenus habet pro forma animalitatem, non est animalitas; ita nec est definitum quod in definitione Generis, sive pars materialis, aut totum potentiale respectu eorum, de quibus aptum est prædicari, ut totū potentiale. Ratio est, quia non dicit minus actu, quā illa, quod tamen ad hoc requiritur.

cccvi. Ad antecedentis verò probationem, Respondeo esse disparitatem, quod album, quatenus habens albedinem, sit definitum quod in allata definitione albi, nam illi, utpotē subiecto, quod est definitum quod in definitione concre-

concretorum accidentalium, convenit ut *quod* tota allata albi definitio; non autem animali, quatenus habet pro forma animalitatem, definitio Generis, sed soli animalitati: quorum ratio esse potest, quia definitio Generis non est essentialis definitio animalitatis in concreto, sicut allata definitio albi, est definitio essentialis albedinis in concreto: quod patet à pari, quia si definiatur animalitas in concreto *vivens sensitivum*, statim hæc definitio conveniet animali, ut v. g. homini quatenus habet animalitatem, sicut ista definitio albedinis in concreto convenit albo: cum hoc tamen discrimine, quod utrumque, homo scilicet & animalitas, in illa definitione sint definitum *quo* & essentialis, propter concretionem essentialis hominis cum animalitate: secus album & albedo in definitione albedinis in concreto, quia concretio albi cum albedine non est nisi accidentalis.

cccvii. Obijcies 2°, in definitionibus concretorum accidentalium est duplex definitum, *quo*, & *quod*. Ergo & in prædicationibus prædicatorum accidentalium est duplex prædicatum, *quo* & *quod*.

cccviii. Respondeo 1°. hoc toto gratis dato, nihil sequi contra nos; quia ut summum sequitur prædicata habere prædicatum *quo* & *quod*; negamus autem Universalia denominativè ut talia Universalia, esse posse prædicata; & affirmamus, ut talia solum esse posse prædicabilia.

cccxix. Respondeo 2° negando consequentiam; quia est lata disparitas. 1°. quod rectè definiatur aliquid in abstracto ut tali, non tamen rectè (saltem formaliter) prædicatur, de abstracto ut tali; nisi transcendente sit, juxta dicta in præparam. Log. Disp. 4. Dub. 2°. quod definitum ut definitum (puta Metaphysicum) dicat partem materialem ut talem, & partem formalem ut talem; neque autem hæc, neque ista ut talis (saltem formaliter) prædicatur. 3°. definitum *quo* est magis principale, non potest autem prædicatum *quo* esse prædicatum magis principale, imò nullo modo prædicatum esse potest, defectu identitatis & æqualitatis cum eo à quo abstrahitur, & de quo prædicatur, ut paulò antè vidimus. Ex his autem sequitur, hanc prædicationem, *Homo est animal rationale*, non esse in rigore, definitionis Metaphysicæ de definito Metaphysico, quia animal & rationale in concreto sunt æqualia cum homine, non verò Genus ut Genus, differentia ut differentia, quæ in definitione Metaphysica hominis essentialiter involvuntur. Quare definitio hominis sint animalitas & rationalitas, quæ tamen numquam ut definitio prædicentur de homine. Vnde malè dicitur, definitionem ut definitionem, debere converti per prædicationem formalem cum definito; quia hoc ipso, quod definitum & definitio prædicantur formaliter de invicem, altera pars definitionis cessat esse pars, & fit æqualis definito: dici tamen potest, definitionem in concreto debere converti cum definito, propter quod, nos accommodando communi modo loquendi, qui sapius concreta essentialia sumit in concreto, Genus & differentiam definimus in concreto.

cccx. Instabis, in definitionibus Universalium communiter receptis, Genus & differentia definiti, sunt in concreto, ergo & in definitione hominis Genus & differentia definiti, possunt esse in concreto, ac proinde hæc prædicatio, *Homo est animal rationale*, est in rigore, definitionis Metaphysicæ de definito Metaphysico.

cccx. Respondeo, negando consequentiam, est enim disparitas, nempe quod homo non sit concretum accidentale, cuius dantur duo definita *quo* & *quod*, ac proinde & duo Genera definiti *quo* & *quod*, & duæ differentie definiti *quo* & *quod*; Universalia autem sunt talia concreta. Hinc tamen non sequitur, ratione Generis definiti in concreto, aut ratione differentie definiti in concreto, Genus definiti aut differentiam definiti includere suum definitum, & definitum ingredi suam definitionem; quia Genus definiti in definitione Generis v. g. est res habens Universalitatem, definitum verò adequatum in definitione Generis, non est res habens Universalitatem, sed Genus sive res habens talem Universalitatem, puta Genericitatem & Genericitas; alioqui animal esset tale definitum. Idem est de Genere definiti in definitione albi, quæ definitur, disgregativum visus; illud enim est res habens albedinem, quæ non est definitum adequatum in definitione illa, sed album, alioqui paries aut cygnus esset definitum adequatum in definitione albi; deinde quia alioqui definitum in concretis accidentalibus non esset nisi unum, prout est in essentialibus.

RESOLUTIO II.

cccxii. Dico 2°. Genus 1°. intentionaliter sumptum, sive animal (& sic de cæteris prædicabilibus) homo, &c. est 1um prædicabile in abstracto, sive sumptum pro animalitate, humanitate, &c.

cccxiii. Probatur 1°. quia neque animal ut pars materialis essentie Universalis; neque homo ut tota essentia Universalis individuorum præcisè; neque rationale ut pars formalis essentie Universalis; neque risibile in quale purè, sive ut accidens (& idem est de albo) in concreto est aptum affirmari de multis, sed in abstracto dumtaxat; quia in concreto non est nisi aptum affirmari ut idem, ut æquale de æquali, &c. secus verò in abstracto; ergo, &c.

cccxiv. Confirmatur, quia illa in concreto important illa ipsa de quibus apta sunt affirmari, quæ, ut talia, non possunt esse pars materialis sue essentie Universalis, tota sua essentia Universalis præcisè, &c. in abstracto autem illa non important; & illis in abstracto sumptis conveniunt Universalium definitiones. Vnde omnia Universalia in concreto sunt unum & eodem modo apta prædicari; scilicet ut idè, ut æquale de æquali, &c. non item in abstracto.

cccxv. Probatur 2°. animal aliquo sensu est 1um. prædicabile, non in concreto ut Resol. 1^a vidimus, & alioqui quinque prædicabilia essent eodem modo prædicabilia, scilicet ut æquale de æquali; ergo in abstracto.

cccxvi. Confirmatur animalitas est unum, &c. aptum prædicari de homine & bruto in quid ut pars materialis, ergo est 1um prædicabile: consequentia tenet à definitione; major patebit Solutione argumentorum.

cccxvii. Obijcies 1°, animalitas numquam prædicatur de homine & bruto, nisi mediet concretio illius cum homine & bruto; ergo non est 1um prædicabile in abstracto: consequentia videtur certa; probatur antecedens, quia falsa est prædicatio, *Homo est animalitas in abstracto*, *brutum est animalitas in abstracto*, ergo, &c.

cccxviii. Respondeo concessio antecedente, negando consequentiam, quæ evidenter retorqueo in visum. Visus numquam videt objectum nisi apertis palpe-

palpebris, ergo illis non apertis, non est completè visivus, negatur consequentia: sicut enim apertio palpebrarum non se tenet ex parte potentiae, sive ut potentia visiva sit completa; sed ex parte actus visivonis, sive ut potentia sit videns: sic similiter concretio non se tenet ex parte prädicabilitatis sive aptitudinis ad prädicandum; sed ex parte prädicationis, quæ se habet ad 1um prädicabile accidentaliter contingenter, sicut visio ad potentiam visivam: quis enim attendens, dicit dormientem oculis clausis non esse completè visivum, licet visio defectu apertionis palpebrarum, quam prærequirit, non sit proximè possibilis, quæ longè sunt diversa? nullus: ergo nec ullus dicere poterit, animalitatem abstractam ab homine & bruto sine concretionem non esse completè 1um prädicabile, licet accedere debeat concretio ut prädicetur, sicut accedere debet oculorum apertio, ut visus videat; quia longè diversa sunt, esse prädicabile, & prädicari; esse visivum, & videre.

cccix. Nec refert, quod posita concretionem videatur natura proximè prädicabilis, quàm ea absente; quia id solum verum est de proximiori prädicatione æqualis de æquali & identicâ; non autem de proximiori prädicatione naturæ ut naturæ taliter Universalis, Generis v. g.

cccx. Instabis, frustrâ est potentia, quæ non potest reduci ad actum; sed prädicabilitas generica animalitatis in abstracto non potest reduci ad actum, ergo, &c.

cccx. Respondeo distinguendo maiorem, frustrâ est potentia, &c. si non possit reduci ad actum, defectu alicujus se tenentis ex parte ipsius potentiae, concedo maiorem: ex defectu alicujus se tenentis ex parte ipsius actus, nego maiorem; quia alioqui ea non essent possibilia, quæ Deus decrevit numquam producere, cum tamen necessario sint possibilia: frustrâ esset aer illuminabilis à secundo sole, & terra calcabilis ab Anti-Christo, defectu existentiarum illorum. Item frustrâ esset potentia visiva in tenebris, in dormiente oculis clausis, &c. Ad hoc enim, ut potentia non sit frustrâ, & completa sit in ratione potentiae, sufficit quod actus sit possibilis, mediantibus iis, quæ actus ex parte sua requirit; & illa, ex parte sua nihil requirat, ut exeat in actum, quod hic fit.

cccxii. Urgebis, conditiones requisitæ ex parte actus sunt requisitæ ex parte potentiae; ergo, ubi actus non poterit poni, nisi certis quibusdam conditionibus requisitis ex parte actus positis, illa erit frustranea, quamdiu non ponentur.

cccxiii. Respondeo negando antecedens; quia actus & potentia realiter distinguuntur, & potentia sæpè tempore, imò semper naturâ, est prior actu; unde conditiones requisitæ ad hoc, ut sit actus, non sunt conditiones requisitæ ad hoc, ut potentia sit. Quis enim dicet, lucem & colores conditiones requisitas, ut sit visio, esse conditiones requisitas, ut potentia sit visiva? Item, quis dicet existentiam secundi solis conditionem requisitam, ut sit illuminatio secundi solis, esse conditionem requisitam ad hoc, ut aer sit à secundo sole illuminabilis? idem est de terra, ut calcabili ab Anti-Christo. Unde conditiones requisitæ, ut sit actus, sunt quidem requisitæ, ut potentia sit operans, & effectus operatus; non verò ut potentia sit operativa, & effectus operabilis: ac proinde & in proposito, concretio naturæ Universalis cum subjecto, quidem est

conditio requisita, ut intellectus sit prädicans, & ipsa prädicata; non verò ut intellectus sit completè prädicativus, & ipsa completè prädicabilis.

RESOLUTIO III.

cccxiv. Dico 3°, contrâ R. P. Oviedum: Genus de Specie, v. g. animal de homine, non prädicatur ut totum potentiale, ut pars potentialis, & ut pars actualis, etiam hoc sensu, quod prädicatio terminetur ad totum potentiale & partem potentialem, quæ per prädicationem constituitur actu componens & pars actualis.

cccxv. Probatur, quia prädicatio neque terminatur ad totum potentiale, neque ad partem potentialem, ergo, &c. Probatur antecedens, quia, ex insinuatione supra à num. 317. concretio est conditio requisita ex parte prädicationis; & reverâ, cum prädicatio sit identificatio prädicati cum subjecto, debet esse æqualis de æquali, sive concreti de concreto: sed nullum concretum est totum potentiale, aut pars potentialis respectu ejus, de quo prädicatur, ergo, &c. Probatur minor, quia alioqui, cum totum potentiale & pars potentialis actu pauciora dicat, quàm id, de quo ut talia prädicantur, non essent illi æqualia; intelligi autem non potest, quomodo inæqualia possint esse idem per affirmationem; erunt enim, ut supponitur; non erunt, quia unum plus dicit, quàm aliud, ergo, &c.

cccxvi. Dices fortè, prädicatio non terminatur quidem ad totum potentiale, aut partem potentialem, attento concreto, v. g. animal, quod prädicatur, secundum quod dicit in recto, sed bene secundum id, quod dicit in obliquo; sed hoc sufficit ut dicatur terminari ad totum potentiale & partem potentialem, ergo, &c.

cccxvii. Respondeo, negando maiorem pro 2^a parte; quia prädicatio est quædam identificatio; sicut autem falsum est dicere, Homo est animalitas: homo est id, quod minus dicit actu, quàm homo: homo est id, quod est inæquale homini: ita falsum est dicere, prädicationem terminari ad concretum, secundum quod dicit in obliquo: nam concretum illud sive animal v. g. secundum id, quod dicit in obliquo, est animalitas, est totum potentiale, pars potentialis, &c. Unde prädicatio non terminatur ad concretum ut concretum; sed ad concretum secundum id quod dicit in recto, ut omnes fateri debent. Ex quo ulterius patet ad id, quod nonnulli alii dicunt, Genus, animal v. g. ex parte actus prädicantis non prädicari ut totum potentiale, bene ex parte apprehensionis præviæ ad prädicationem; sed illi non reflectunt, quod ex parte talis apprehensionis animal non prädicetur, nec verè de Specie affirmetur, propter rationes jam datas; licet verè de Specie prädicetur id, quod ex parte apprehensionis præviæ, secundum quod dicit in obliquo, &c. est totum potentiale & pars potentialis; quia illa multum differunt, ut consideranti patebit.

cccxviii. Instabis 1°. veritas prädicatorum Universalium sumitur penes identitatem rectorum subjecti & prädicati; diversitas verò specifica penes diversitatem obliquorum sive formarum: ergo etiam suo modo prädicatio terminatur ad concreta secundum id, quod dicunt in obliquo, & suo modo affirmantur obliqua sive formæ, puta in ordine ad specificationem prädicatorum; licet non affirmantur in ordine ad verificationem. Probatur consequen-

sequentia, quia alioqui omnes omnino prædicationes essent identicæ & ejusdem Speciei, quod nullus dixerit, ergo, &c.

ccccxix. Respondeo, negando antecedens pro 2ª parte, & retorqueo argumentum. Veritas hujus prædicationis, *album est dulce*, sumitur penes identitatem rectorum albi & dulcis; diversitas verò specifica illius propositionis ab hac, *album est album*, penes diversitatem obliquorum sive albedinis & dulcedinis, ergo suo modo affirmatur albedo de dulcedine, puta in ordine ad specificationem. Quis non videt hoc esse falsum, & omni sensu esse falsum, *albedo in abstracto est dulcedo in abstracto*? realiter enim distincta, ut sunt albedo & dulcedo, nequeunt de invicem affirmari.

ccccxx. Deinde, sicut albedo in abstracto nullo sensu potest affirmari de dulcedine in abstracto, in ordine ad verificationem; ita nullo sensu, à fortiori, potest de illa affirmari in ordine ad specificationem: quia prius est, posse ad verificationem concurrere, quam ad specificationem prædicationis veræ. Unde quando dicitur, diversitatem specificam prædicationum sumi penes diversitatem formarum, non est sensus, concreta de invicem aliquo modo affirmari secundum obliqua sive formas; sed diversitatem specificam prædicationum sumi à diversis Specie prædicatis & subjectis materialiter sumptis, ob diversitatem specificam obliquorum, sive formarum eorundem (quæ sunt valde diversa) & habetur diversitas illa, licet formæ nullo modo de invicem affirmantur.

ccccxxi. Quare firmum manet, quod prædicatio non terminetur ad concreta, secundum quod dicunt in obliquo; item quod Genus in concreto non sit aptum affirmari de multis in quid ut totum potentiale, vel ut pars materialis secundum id, quod dicit in obliquo; licet hæc prædicatio, *homo est animal*, distinguatur Specie ab hac, *homo est homo*, propter obliquum, quod *animal* habet diversum ab homine. Hinc ulterius patet, omnes propositiones non ideo fore identicas; nam sicut ad hoc, ut sint diversæ Speciei, sufficit diversitas specifica formarum prædicati vel subjecti, licet hæc nullo modo de invicem affirmantur; ita à fortiori ad hoc, ut non sint identicæ, id sufficit.

ccccxxii. Instabis 2°, prædicatio terminatur ad id, quod abstrahitur à subjecto; sed illud, quod abstrahitur à Specie, v. g. homine, est totum potentiale & pars potentialis respectu illius; ergo prædicatio Generis de Specie, v. g. animalis de homine, terminatur ad totum potentiale & partem potentialē.

ccccxxiii. Respondeo negando majorem; nam id quod abstrahitur à subjecto sive homine non est animal in concreto, sed animal in abstracto, sive animalitas: ratio est, quia illud quod abstrahitur, minus dicit, quam id à quo abstrahitur; imò ideo dicitur abstractum, quia minus dicit: animal verò in concreto omnino eadem, & non pauciora, confuse dicit, quam homo à quo abstrahitur; aliàs de homine prædicari non posset: prædicatio autem, ut sæpe dictum est, terminari debet ad animal in concreto. Hinc

ccccxxiv. Colliges quodd, ubicumquediximus animal abstrahi ab homine & bruto, hominem à Petro & Paulo, animal esse totum potentiale respectu hominis & bruti, &c. dictum sit, secundum communem loquendi modum, & intelligendum de animali & homine sumptis in abstracto, (& sic

de aliis) juxta has Resolutiones, quarum hæc est proprius locus.

RESOLUTIO IV.

ccccxxv. Dico, cum Magistro Nostro Bachone in 1um Dist. 8^a. art. 2°. & PP. Complut. Disp. 5^a de Genere q. 5. §. 2°. D. Thom. & aliis pluribus, quos ibi citant. Genus de Specie, v. g. animal de homine prædicatur tantum ut æquale de æquali, licet aliter representetur, quam Species, ob diversum formale significatum, quod habet à Specie distinctum: ex quo fit, prædicationem Generis de Specie non esse identicam.

ccccxxvi. Probatur, quia Genus de Specie, sive animal de homine prædicatur tantum in concreto, & secundum quod importat in recto tantum: sed secundum quod Genus importat in recto, utpotè omnino idem cum Specie (nam Genus v. g. animal est res habens animalitatem, Species v. g. homo res habens humanitatem) prædicatur ut æquale de æquali, & non potest aliter prædicari, ergo, &c.

ccccxxvii. Confirmatur, ut Genus legitime prædicetur de Specie, debet esse identitas inter ipsum & Speciem, sive debet actu tantum includere, quantum Species, nec plura; ergo debet de illa prædicari tantum ut æquale de æquali. Probatur consequentia, quia, ut totum potentiale & pars potentialis, pauciora actu includit, quam Species.

ccccxxviii. Obijcies 1°. Genus non potest prædicari de Specie ut æquale de æquali, nisi secundum quod dicit in recto; sed in recto plura dicit, quam Species, ergo nullo modo Genus potest prædicari de Specie, ut æquale de æquali.

ccccxxix. Probatur minor, quia animal v. g. in recto præter hominis individua (quæ tantum dicit homo in recto) dicit brutum & omnes Species bruti, quas homo non dicit, ergo, &c.

cccxl. Respondeo distinguendo minorem; sed Genus in recto, ut substat suppositioni, quæ prædicatum præcisè afficit, sive ut subest judicio prædicanti inadæquatè sumpto, & prout præcisè tendit in prædicatum, plura dicit, quam Species, concedo minorem; nam animal v. g. ut sic, dicit omnia, quibus convenit habere animalitatem, quæ sunt sine numero plura, quam ea, quibus convenit habere humanitatem: ut substat verificationi, quæ totam propositionem afficit, sive ut subest judicio prædicanti adæquatè sumpto, & prout tendit in totam propositionem, nego minorem; quia ut sic, per copulam determinatur (supposito usu jam recepto, in eo, quod in prædicatione hominis de Petro, *Petrus est homo*, homo accipitur personaliter, & confundatur cum Petro, juxta dicta Disp. 1^a. n. 30°. & Disp. 2^a. n. 227.) ad significandum illud idem, quod Species dicit in recto, quod quidē inter illud solū & Specie possit esse verificatio & identificatio.

cccxli. Obijcies 2°. Genus prædicatur incomplete & ut pars materialis de suis Speciebus, ergo non prædicatur ut æquale de æquali.

cccxlii. Respondetur communiter, distinguendo antecedens, Genus prædicatur incomplete & ut pars materialis, ex parte formalis significati, & secundum id, quod dicit in obliquo, conceditur: ex parte materialis significati, & secundum id quod dicit in recto, negatur. Verum hæc responsio difficilis est, ut vidimus supra n. 325. Sicut enim nulla est identitas aut æqualitas obliqui prædicati cum subjecto, ita nec prædicatum sive

Genus de suis Speciebus prædicatur, secundum id, quod dicit in obliquo. Quare aliter

CCCXLIII. Respondeo negando antecedens, Genus enim de suis Speciebus prædicatur completè ut totum actuale, & ut æquale de æquali; neque ipsum ab aliis Universalibus, aut omnia Universalia inter se, in actuali prædicatione distinguuntur, sed in aptitudinali: pro quo vide Resol. 2^{am}.

CCCXLIV. Objices 3°. Genus, ut 1um prædicabile, est totum potentiale & pars potentialis respectu suarum Specierum; ergo de illis debet prædicari ut totum potentiale & ut pars potentialis. Probatur consequentia, quia debet prædicari eo modo, quo est prædicabile.

CCCXLV. Respondeo negando consequentiam, nam in abstracto tantum est totum potentiale, & pars potentialis respectu suarum Specierum, ut satis intinuant omnes Adversarii, cum docent, Genus prædicari tantum de suis Speciebus, ut totum potentiale, & ut partem potentialem secundum id, quod dicit in obliquo; in abstracto verò de illis non prædicatur; quia sunt æqualitas, identitas, &c. ita concretio est conditio requisita ad prædicationem; & sicut prædicabile non prædicatur nisi in concreto, ita totum potentiale non contrahitur ad suas Species, in quibus potentia existit, nisi in concreto; nam contractio illa, quædam illius prædicationis est de suis Speciebus. Unde de toto potenciali conformiter loquendum ad dicta de prædicabili. Hinc ad probationem consequentiæ distinguo assumptum: debet prædicari omni eo modo, quo est prædicabile, nego assumptum; alioqui cum in abstracto & sine prædicatione sit 1um prædicabile, deberet prædicari in abstracto & sine prædicatione, quod est ridiculum: aliquo modo, id est, debet prædicari in concreto, prout est aliquo sensu (non secus ac cætera) prædicabile in concreto, & ut æquale de æquali, concedo assumptum. Idem assumptum retorquetur in potentiam visivam; *Potentia visiva debet eodem modo videre, quo est potentia visiva*; quod intelligi non potest de omni eo modo, quo est visiva; alioqui cum sit visiva completè in tenebris & sine visione juxta dicta, Resol. 2^a, deberet videre in tenebris & sine visione, quod nullus dixerit: sed hoc modo, potentia visiva debet videre illuminato objecto & cum visione, sicut est visiva illuminato objecto & cum visione.

CCCXLVI. Objicies 4° genus prædicatur de Specie v. g. animal de homine, ut Genus definiti; sed ut Genus definiti, animal est pars actualis hominis, ergo genus prædicatur de sua Specie, ut pars actualis, & non ut æquale de æquali.

CCCXLVII. Respondeo negando majorem; non enim animal est Genus definiti in definitione hominis, sed animalitas: alioqui definitum ingrederetur suam definitionem; nam animal in recto, idem est quod homo; Genus enim definiti debet esse 1um prædicabile & totum potentiale, quale non est animal, sed animalitas tantum. Deinde animal non est pars actualis hominis, ut diximus; sed est ipse homo secundum quod dicit in recto; unde sequeretur, hominem esse partem actualem sui ipsius.

CCCXLVIII. Instabis 1°, vera est hæc definitio hominis, *homo est animal rationale*: falsa hæc, *homo est animalitas rationalitas*, ergo animal est Genus definiti in definitione hominis, non animalitas; & animal est pars actualis hominis, non animalitas. Probatur

consequentia quia Genus definiti de suo definito, & pars actualis Metaphysica de suo toto, rectè prædicatur; rectè autem dicitur *homo est animal*, non verò, *homo est animalitas*. Ergo, &c.

CCCXLIX. Respondeo distinguendo antecedens pro 1ª parte, vera est hæc definitio hominis, *homo est animal rationale*, si animal & rationale sumantur ut extrà propositionem, & præcisè considerentur secundum id, quod dicunt in obliquo, concedo antecedens; si sumantur ut in propositione, & secundum id quod dicunt in recto, vel secundum id quod dicunt in recto & obliquo, nego antecedens: ratio est, quia ad veram definitionem requiritur Genus & differentia, animal verò & rationale sunt tantum Genus & differentia, præcisè considerata secundum id, quod dicunt in obliquo; & secundum id quod dicunt in recto, important ipsum definitum; unde si secundum id, quod dicunt in recto considerentur, definitum ingreditur suam definitionem, quod est vitiosum. Hinc dic 1°. definitiones omnes concreti essentialis in concreto datas, non esse veras definitiones, nisi considerentur præcisè secundum obliquum. 2°. *animalitatem rationalitatem*, veram esse definitionem hominis, sicut sunt verum Genus & vera differentia hominis; falsam tamè esse prædicationem *homo est animalitas rationalitas*; quia Genus ut Genus, differentia ut differentia de nullo verè prædicantur. Dic 3°. definitionem, ut legitimam definitionem concreti essentialis, sive ut includit Genus & differentiam, numquam verè prædicari de suo definito; quia Genus & differentia debent sumi in abstracto; quod autem prædicatur, in concreto, ut toties probatum est.

CCCL. Nec dicas, Genus ut Genus, & differentiam ut differentiam numquam quidem verè prædicari in abstracto; benè in concreto secundum quod dicunt in obliquo: quia illud nihil aliud est, quam prædicari in abstracto, quod negis fieri, & meritò.

CCCLI. Instabis 2°. non est ratio cur potius rectè definiantur Genus & Species 2° intentionaliter sumpta per Genus definiti sumptum in concreto, quam sumpta 1°. intentionaliter; sed sumpta 2°. intentionaliter ita definiuntur, ergo & sumpta 1°. intentionaliter.

CCCLII. Respondeo distinguendo majorem. Non est ratio cur potius, &c. quam sumpta 1°. intentionaliter, pro concretis accidentalibus, prout sunt Genus & Species 2° intentionaliter sumpta, concedo majorem: hæc enim, sicut etiam important duo definita sibi invicem accidentalia, ita debent importare duplex Genus definiti illis proportionata, ut quod scilicet, si definita quod; & ut quo, si definita quo; sicut verò non datur definitum quod & quo, nisi in concreto; ita nec datur Genus definiti quod & quo nisi in concreto; verumtamen ex tali genere definiti non sequitur definitum ingredi suam definitionem, quia quando definitio quale, v. g. qualificativum subiecti; Genus Universale, &c. nec qualificativum immediate significat in recto quale; nec Universale immediate significat in recto Genus; alioqui, cum omne concretum ordinatè affirmari possit de eo, quod immediate importat in recto, ordinatè essent hæc prædicationes, *qualificativum est quale, universale est Genus*, quod nullus admiserit; sed qualificativum immediate significat in recto rem immediate ut quo vel ut quod sive essentialiter, vel accidentaliter & denominativè habentè qualificativitatem, quod quali

quali non convenit, quia quale immediate ut *quo*, five essentialiter dicitur qualitatem, & hac mediante ut *quo*, five essentialiter qualificativitatem. Loquere proportionaliter de Universalis: res autem immediate ut *quo* habens qualificativitatem, est ipsa qualitas, ut *quod*, est ipse paries v. g. Quamobrem ad alterum membrum distinctionis: non est ratio cur potius &c. quam sumpta 1°. intentionaliter, pro concretis essentialibus, prout sunt animal, homo, &c. nego maiorem; quia cum in illis sit unicum definitum, *quo* scilicet five essentialiter, & res immediate habens animalitatem, sit ipse homo five humanitas (quia in concretis essentialibus rectum & obliquum idem sunt) si Genus definiti in definitione hominis poneretur in concreto, definitum ingrederetur suam definitionem.

CCCLIII. Si verò quæras, quare potius in definitione concreti accidentalis sint duo definita, *quo* & *quod*, quam in definitione concreti essentialis? Respondeo, quia per definitum *quod*, ut opponitur definito *quo*, intelligunt Philosophi definitum accidentale, cui ratione sui non convenit definitio, sed ratione formæ præcisæ; quod tantum habetur, ubi forma est accidentalis; non verò ubi forma est essentialis; quia cum ipsa & ipsius definitio subiecto conveniant ratione subiecti, subiectum non est definitum *quod* & accidentale in definitione ipsius in concreto, sed *quo* & essentialiter: secus ubi definitum est accidentale, cui definitio ratione subiecti non convenit, sed ratione formæ.

D V B I V M IV.

An Genus & qualibet natura Universalis maneat Universalis in actuali prædicatione.

CCCLIV. SUppono 1°. concretum homo v. g. ex rigurosa significatione, quam habet ex instituto, aliud esse, quam complexum *hic homo*; licet in hac propositione vera, *Christus est homo*, ex sensu riguroso, quo Theologi & Philosophi *hic homo* de Christo verificant, sit idem, quod *hic homo*, ut probatum est Tract. 1°. Disp. 1^a. num. 30. Sed quod hic explicandum restat, est, quod ibi diximus, nempe, *vocem homo in propositione vera non retinere rigorosam significationem, quam habet ex instituto, sicut Universalitatem non retinet, de quo infra.* Vel enim sermo est de voce *homo* sumpta, secundum quod dicit in recto, sic ut sit *hic homo*, Petrus, Christus, &c. & hoc modo clarum est, non retinere Universalitatem, quam habet secundum quod dicit in obliquo, ut abstrahens ab individuis, ut minus dicens in suo conceptu quam individua, &c. quia autem hoc solo sensu est in propositione vera; loco supra citato dictum est, vocem *homo* in propositione vera non retinere Universalitatem. Vel sermo est de voce *homo* sumpta, secundum quod dicit in obliquo, sic ut sit idem quod humanitas, quod abstrahens ab individuis, quod minus dicens in suo conceptu, quam individua, &c. & de voce *homo* hoc modo sumpta queritur, an retineat Universalitatem in actuali prædicatione, quam ut sic habet.

CCCLV. Suppono 2°. quando queritur, an Genus, animal v. g. maneat Universalis in actuali prædicatione, an retineat Universalitatem in propositione vera, &c. esse questionem de nomine:

vel enim supponitur, illud esse in propositione vera ut Universalis; & hoc non, quia suppositum istud est falsum, eo quod Universalis ut tale, semper sit aliquid superius, vel saltem commune multis; superius verò ut superius, nequit verificari de inferiori: vel supponitur illud non esse in propositione vera, ut Universalis, sed ut æquale tantum, quod ex sæpius dictis omnino supponi debet; quo dato, omnino manifestum est, naturam Universalem ante actuale prædicationem, non esse Universalem in actuali prædicatione, & hoc sensu, in actuali propositione vera Universalitatem non retinere.

CCCLVI. Suppono 3°. certum esse, naturam Universalis, ut substantem apprehensioni simplicis termini, quam præsupponit iudicium illam prædicans de inferiori, manere Universalis eadem propria sua Universalitate; & rectè dici, naturam ex parte illius Universalis prædicari: nam sicut talis apprehensio propter superveniens iudicium prædicans, non magis mutatur, quam si illud abesset, quia ab illo non attingitur; ita nec natura Universalis, per ordinem ad illam, magis mutat Universalitatem, quam si illud abesset. His suppositis, sit

R E S O L U T I O.

CCCLVII. Dico, natura, quæ erat Universalis immediate ante actuale de singulari prædicationem veram, non est Universalis in actuali prædicatione, & hoc sensu Universalitatem in actuali prædicatione non retinet: si tamen dicas, iudicium naturam Universalis prædicans, illius Universalitatem non attingere, ac proinde naturam illam Universalitatem retinere; tecum non contendam, modo tantum velis, naturam, quæ est in actuali prædicatione, retinere Universalitatem sub apprehensione, de qua supposito 3°. quomodo non est in actuali prædicatione; & eam non retinere, five non habere sub iudicio prædicante, quomodo est in actuali prædicatione.

CCCLVIII. Probatur Resolutio, quia natura Universalis, ut subicitur, non est Universalis, ut infra de Specie subicibili probabitur: ut autem verè prædicetur, debet esse æqualis subiecto, ut Dub. 3°. supra probatum est, ergo, &c. consequentia patet ex præsuppositis.

D V B I V M V.

An Genus possit immediate individuari sub conceptu.

CCCLIX. Sensus dubii est, an possit intellectus ita confusè concipere plura individua, v. g. *hunc canem & hunc leonem*, ut non distinguat, an sint Specie distincta, nec ne; five ita ut ex parte sua non attingat prædicata, quibus inter se Specie distinguuntur. Hoc præmissio, sit

R E S O L U T I O.

CCCLX. Dico, potest Genus immediate individuari sub conceptu. Probatur, quia, qui minus videt *hunc canem* vel *hunc leonem* moveri motu progressivo, si illum confusè cognoscat, dicit; *id, quod movetur, est hoc animal*, abstrahendo à prædicato, quo ab aliis Specie distinguitur; at qui illo casu, Genus immediate individuatur sub conceptu;

conceptu; ergo, &c. Probatur minor, quia sub ipsius conceptu inter Genus & hæccitatem nihil mediat: nam dicere non potest, an animal, quod videt moveri, sit latrabile & canis; an rugibile & leo; ergo, &c.

CCCLXI. Confirmatur 1°, ex communi modo loquendi; sæpè enim dicimus, *hec caro est bona, hic fructus est pulcher*, ignorando illius differentiam specificam, an v. g. caro sit bovina, an cervina; an fructus sit pomum, an pirum, ergo, &c.

CCCLXII. Confirmatur 2°. Genus potest immediate individuari à parte rei, ut Dub. 7°. probabitur, ergo à fortiori sub conceptu.

CCCLXIII. Obijcies tamen 1°, res non potest concipi sine sua essentia; sed Species est tota essentia individui; ergo individuum non potest concipi sine Specie, & consequenter Genus non potest immediate individuari sub conceptu.

CCCLXIV. Respondeo distinguendo majorem: res non potest concipi sine sua essentia; si ly sine sumatur in actu signato, seu ex parte objecti; quasi res ex parte sua esset sine sua essentia integra, vel parte illius, concedo minorem: si ly sine sumatur in actu exercito seu ex parte actus confusè in objectum suum tendentis, nego minorem: id enim fieri posse, ipsa experientia docet, neque id aliud est, quàm rem totam concipi confusè, & non distinctè.

CCCLXV. Obijcies 2° inter Genus & quodlibet individuum interjacet conceptus specificus; ergo Genus non potest immediate individuari sub conceptu.

CCCLXVI. Respondeo distinguendo antecedens: inter Genus & quodlibet individuum interjacet conceptus objectivus specificus sive Species fundamentalis & ex parte objecti, transeat antecedens: negari enim potest 1°, quia inter Genus & individuum Genericum immediate à parte rei individuum, nullus interjacet conceptus objectivus specificus; 2°, quia conceptus specificus objectivus est objective saltem unus cum generico & individuali: unde propriè non interjacet: interjacet conceptus specificus distinctus formalis sive Species formalis & ex parte actus, nego antecedens; contrarium enim experientia docet.

D V B I V M VI.

Quomodo Genus sit prædicabile de individuis genericis & sibi immediatis.

CCCLXVII. Sensus dubii est, an animalitas v. g. (nam dubium procedit de denominatis Generis, quæ juxta dicta Dub. 3. sumi debent in abstracto) de hoc & hoc animali immediate individuatis sit prædicabilis, ut Genus, an ut Species. Sed

Antè Resolutionem

CCCLXVIII. Suppono 1°, individuum esse duplex, genericum unum seu incompletum, quod est Genus restrictum per particulam *hoc*, & dicitur incompletum; quia ex parte conceptus confusi, hæccitas non conjungitur cum differentia, media essentiali, ut v. g. hoc animal, ubi ly *hoc* non conjungitur cum rationali, vel irrationali, quæ est differentia media inter hoc vivens sensitivum sive hoc animal, & vivens sensitivum sive animal; nam

animalium, aliud est rationale, aliud irrationale. Alterum specificum seu completum, ut hic homo, Petrus &c. quod est Species restricta per particulam *hoc*; & dicitur completum ex parte conceptus, quia omnes gradus hæccitatis superiores includit, nam, ut patet, inter hunc hominem & hominem, nihil essentialiale mediat.

CCCLXIX. Suppono 2°, quod esse prædicabile ut Genus, sit esse unum aptum prædicari de multis in quid ut pars materialis, ut supra Dub. 2°, dictum est. Item quod prædicabile ut Species, sit esse unum aptum prædicari de multis in quid, ut tota essentia, id est, ita ut prædicabile totum actu dicat, quod dicunt illa multa, de quibus aptum est prædicari, exceptis hæccitatibus ipsorum, quas Philosophi pro nihilo reputant; quia solius essentialis Universalis, sive ejus, à quo dimanant prædicata communia, habent rationem: in rigore tamen sunt aliquid distinctum ab essentia Speciei, & constituunt essentialiam singularem; alioqui Species, respectu individuum, non esset prædicabilis de multis. Unde, hoc totum spectat ad modum loquendi Philosophorum, de quo aliquid dicemus di. p. 4. de Specie. His suppositis, sit

R E S O L U T I O.

CCCLXX. Dico Genus de individuis genericis, & sibi immediatis, est prædicabile ut Species, & immediate 1^a pars est contra P. Mendozam. 2^a contra P. Joannem à Sancto Thoma & Thomistas communiter, item contra P. Comptonum nuperum, Log. Dis. 33^a. Sect. 6^a.

CCCLXXI. Probatur: esse prædicabile ut Speciem, est esse unum aptum prædicari de multis in quid, ut tota essentia; & esse prædicabile immediate, est esse prædicabile nullo mediante prædicato essentiali; sed animalitas respectu hujus & hujus animalis, est talis; ergo, &c.

CCCLXXII. Confirmatur: animalitas se habet ad hoc & hoc animal, sicut humanitas ad Petrum & Paulum; sed humanitas de Petro & Paulo est prædicabilis ut Species & immediate; ergo & animalitas de hoc & hoc animali.

CCCLXXIII. Obijcies tamen 1°. Genus semper est quid incompletum & pars materialis respectu eorum, de quibus aptum est prædicari; ergo non potest de illis esse prædicabile ut Species sive completè, & ut tota essentia.

CCCLXXIV. Resp. distinguendo antecedens, Genus ut Genus reduplicativè, & respectu individuum specificorum ac mediatorum, semper est quid incompletum, concedo antecedens; specificativè, & respectu individuum genericorum ac sibi immediatum sub conceptu, nego antecedens. Sic etiam Differentia, reduplicativè quidem ut Differentia, & respectu individuum completorum, semper est quid incompletum, ut v. g. rationalitas respectu Petri & Pauli; specificativè tamen, & respectu individuum speciei incompletorum, ut v. g. rationalitas respectu hujus & hujus rationalis, est Species.

CCCLXXV. Instabis ex Patre Comptono: Genus ita prædicatur completè respectu individui incompleti, ut maneat aptum incompletè prædicari de Specie, ergo tam de individuis incompletis ac genericis, quàm de completis prædicatur ut Genus.

CCCLXXVI.

CCCLXXVI. Respondeo negando consequentiam, quia ex antecedente tantum sequitur, de individuo completis & specificis prædicari ut Genus; non verò de incompletis & genericis, de quibus jam agimus.

CCCLXXVII. Obijcies 2°. dum animal prædicatur, de hoc animali; prædicatur ut totum potentiale, ergò ut Genus. Probatur antecedens; quia prædicatur, ut non magis homo, quam brutum, adeoque ut contrahibile per differentias oppositas, quod est, esse totum potentiale, ergò, &c.

CCCLXXVIII. Respondeo negando antecedens, juxta dicta contrà P. Oviedum Resol. 3^a. Dub. 3°. Deinde, etiamsi animal de hoc animali prædicaretur, ut non magis homo, quam brutum, non sequitur prædicari ut totum potentiale; nam hoc animal in hac prædicatione, *hoc animal est hoc animal*, prædicatur ut non magis homo, quam brutum, quia non magis dicit rationalitatem, quam irrationalitatem, sed ab utraque abstrahit, sive concipitur sine utraque; non tamen prædicatur ut totum potentiale; quia totum potentiale minus dicit actu essentialiter, quam id, de quo aptum est prædicari ut totum potentiale; hoc animal verò, imò etiam animal non minus dicit essentialiter (puta *Universaliter*, modo disp. 4^a. de Specie Dub. 5. explicando) actu, quam hoc & hoc animal, sed ad illa se habet, sicut homo ad Petrum & Paulum.

CCCLXXIX. Obijcies 3°. animalitas ita est prædicabilis de hoc & hoc animali, ut remaneat potentia homo & brutum; ergò est prædicabilis de hoc & hoc animali ut Genus, & non ut Species. Probatur consequentia, quia genus dumtaxat, & non Species, est potentia homo & brutum.

CCCLXXX. Respondeo distinguendo antecedens: animalitas ita est prædicabilis de hoc & hoc animali; ut remaneat potentia homo & brutum, spectata præcisè, ut prædicabilis de hoc & hoc animali, nego antecedens: nam sicut hoc & hoc animal non sunt potentia homo & brutum; ita nec animalitas spectata præcisè ut prædicabilis de illis, remanet potentia homo & brutum. Spectata secundum totam latitudinem suæ suppositionis, concedo antecedens; quia ut sic est prædicabilis, non tantum de individuis genericis & immediatis; sed & de homine & bruto specie differentibus.

CCCLXXXI. Respondeo 2° & melius, concessio antecedente, negando consequentiam; ad ejus probationem distinguo; Genus dumtaxat, & non Species est potentia homo & brutum, si sit sermo de eo, quod est Species tantum, concedo consequentiam; si sit sermo de eo, quod est Species respectu individuorum immediatorum, & Genus respectu hominis & bruti, sive specierum sibi inferiorum, nego consequentiam: animalitas verò est Species & Genus diverso respectu supra allato.

DUBIUM VII.

An possit Genus immediate individuari à parte rei.

CCCLXXXII. Sensus Dubii est, an dari possit *hoc animal v.g. (nam dubium procedit de denominatis Generis) sive hoc vivens sensitivum, separatum ab homine & bruto, à parte rei, id*

est, quod nec sit individuum humanum, nec brutale à parte rei; sic ut hæc ceitas hujus animalis fundet negationem identitatis ab alio animali, prout Petreitas fundat negationem identitatis Petri ab alio homine. Quare, dubium non procedit, an Genus ut Genus formaliter, possit immediate individuari à parte rei; sed materialiter tantum, an v. g. possint dari à parte rei in individuo prædicata essentialia animalis sine differentia specifica intermedia, puta rationalitate, aut irrationalitate. Hoc præmissis, sit

RESOLUTIO.

CCCLXXXIII. Dico, contrà Recentiores communiter, & nominatim P. Ponticium, qui hanc quæstionem in terminis hic agit. Potest Genus immediate individuari à parte rei, saltem Divinitus.

CCCLXXXIV. Probatur 1°, quia, re bene examinata, in eo nulla apparet repugnantia, ut solutione Argumentorum patebit; atqui ea, in quibus nulla apparet repugnantia, sunt possibilia, ergò, &c. Minor probatur in Physica.

CCCLXXXV. Probatur 2°, non repugnat, dari hanc animam mediam inter rationalem & irrationalem, quæ sit hæc vivens sensitiva tantum; ergò non repugnat dari hoc animal medium inter rationale & irrationale, quod sit hoc vivens sensitivum tantum; ac per consequens Genus immediate individuatum à parte rei. Consequentia patet, quia talis anima esset tale animal, realiter & à parte rei; sicut hæc anima hominis, realiter & à parte rei, est hoc animal rationale: hæc anima bruti, realiter & à parte rei, hoc animal irrationale; eò quod illa sit hæc vivens sensitiva rationalis; hæc verò anima bruti, hæc vivens sensitiva irrationalis.

CCCLXXXVI. Nec dicas, hanc animam non esse hoc animal; 1°, quia hoc animal debet esse corporeum; 2°, quia Genus sumitur à materia, non autem à forma: nam

CCCLXXXVII. Ad 1^{am}. Respondeo hoc animal quidem, quatenus actu sentiens, debere esse corporeum; quia ut sic, includit organa corporea tamquam instrumenta sensationis, per quam denominatur actu sentiens; non tamen quatenus sensitivum, seu quatenus principium sentiendi, quomodo tantum est realiter idem quod anima: nam principium sentiendi identificatur animæ, non corpori. Deinde, etiamsi daretur, quod hoc animal deberet esse corporeum, optimè intelligitur, quod hæc anima sit corporea, hoc ipso quod habet partes extensas, & à corpore pendet tamquam à causa eductiva, prout pendet hæc anima bruti.

CCCLXXXVIII. Ad 2^{am} verò Respondeo, istius Axiomatis, *Genus sumitur à materia*, hunc sensum esse: Genus imitatur materiam, id est, Genus est determinabile per unam saltem differentiam communem Logicam; sicut materia per unam saltem differentiam Physicam; sive interim Genus realiter sit forma, sive materia.

CCCLXXXIX. Probatur antecedens probationis 2^a. tota realitas & essentia hujus animæ viventis sensitivæ salvari potest, posita impossibilitate alterutius animæ, rationalis vel irrationalis, ergò & posita impossibilitate utriusque. Probatur consequentia, quia non magis à possibilitate unius, quam à possibilitate alterius pendet: antecedens patet, quia

quia de facto tota in una earum reperitur; alioqui Petrus & Buccephalus includerent aliquid realiter idem; & per consequens, non distinguerentur realiter adaequate; contra experientiam; ergo, &c.

ccclxxx. Respondebis fortè, negando consequentiam, propter hanc rationem; quia licet, ut videam, non magis pendeam ab oculo sinistro, quam à dextro determinatè; pendeo tamen ab alterutro indeterminatè & confusè. Vnde hic similiter, licet tota realitas & essentia hujus animæ viventis sensitivæ salvari possit, posita impossibilitate alterutrius, animæ rationalis vel irrationalis; tamen, ut salvetur, pendet ab alterutra indeterminatè & confusè. Sed

ccclxxxii. Contra 1°. disparitas est, quod alteruter oculus sit instrumentum necessarium videndi; sicut unus omnium equorum, hic vel ille, est pars essentialis equitantis: rationale autem vel irrationale non est instrumentum necessarium, vel pars essentialis hujus animæ viventis sensitivæ, sive hujus animalis; nam rationale & irrationale se habent ad hanc animam viventem sensitivam, consideratam in statu possibili, sicut album & nigrum ad parietem; siquidem rationale & irrationale non minus sunt extrà essentiam Physicam anime viventis sensitivæ tantum possibilis, quam album & nigrum extrà essentiam Physicam parietis. Vnde sicut paries esse potest, & non esse albus aut niger, ita hæc anima vivens sensitiva possibilis potest produci, & non produci rationalis aut irrationalis.

ccclxxxiii. Contra 2°, non est assignabilis ratio, ob quam dicatur hæc anima vivens sensitiva possibilis pendere à possibilitate alterutrius animæ viventis sensitivæ rationalis, vel irrationalis.

ccclxxxiiii. Non hæc, nempe, quia alteruter identificatur; nam id solum verum est, de existente, non de possibili; imò de existente (saltem irrationali) satis dubium est, ut statim patebit.

ccclxxxv. Neque hæc, nempe quia, ut existat, debet esse ens Physicè completum; nam anima rationalis existit naturaliter separatim ab omni subjecto, & materia separatim ab omni forma; natura tamen est ens Physicè completum.

ccclxxxvi. Nec magis hæc, quia ab illis accipere debet singularitatem; nam cætera entia eam habent ab entitate propria; ergo & ipsa: nec ulla alia apparet ratio, ergo, &c.

ccclxxxvii. Probatur 3°. Materia 1^a (ut suppono ex Physica) potest naturaliter 1°. produci sine omni forma, & naturaliter existere sine omni forma. Item hæc anima vivens sensitiva potest existere naturaliter (ut constat ex statu separationis animæ rationalis à corpore) sine omni corpore humano & brutali, ergo & hoc animal, sive hæc anima vivens sensitiva sine rationalitate vel irrationalitate. Probatur consequentia, quia non magis à rationalitate vel irrationalitate pendet, quam materia à forma, aut quam hæc anima vivens sensitiva ab aliquo corpore, humano vel brutali, ergo, &c.

ccclxxxviii. Respondent nonnulli, esse disparitatem, videlicet, quod gradus genericus identificetur specifico, animal v. g. huic homini vel huic bruti; non item materia formæ, vel a-

nima sensitiva huic corpori humano aut brutali. Sed

ccclxxxviii. Contra, tales advertere debuissent dubium procedere de gradu generico animalis possibili, ejusdem rationis cum existente in Petro & Buccephalo; non verò de actuali & in illis realiter existente, quem satis constat illis identificari; ac proinde non posse ab illis separari. Numquid hoc ens consideratum ut possibile, licet ut actu existens, de facto Petro v. g. realiter identificetur, potest realiter extrà Petrum, & à Petro separatim reperiri? nullus rationabiliter negabit; quia sicut de facto in hoc lapide extrà Petrum reperitur, ita & extrà Petrum à possibilitate ad existentiam trahi posset. Idem dic de anima illa sensitiva; & attende, nos solum velle, Genus in nonnullis contrahi per differentiam specificam, in aliis per individualement immutatam.

ccclxxxix. Addo tamen, istud animal, sive istam animam sensitivam tantum, in casu conclusionis, non fore gradum Metaphysicum; sed ens incompletum Physicum; quia verè realiter & à parte rei existeret, & ante omnem intellectum. Vnde hoc dubium, non tam ad Logicam pertinet, quam ad libros de Anima: licet hic communiter ab omnibus tractari soleat.

cccc. Probatur 4°. secundum eos, qui admittunt animarum successionem in generatione hominis; embrio 1° animatur animâ vegetativâ, quâ pereunte animatur animâ vegetativâ & sensitivâ simul, & nondum animâ rationali aut irrationali; sed illo casu, embrio est hoc animal, & non hic homo vel hoc brutum; ergo est Genus immediatè individuatum.

cccl. Responderet aliquis, embrionem esse Speciem quamdam animalis incompleti distinctam ab homine & bruti; sed frustra, quia cum Species illa incompleta nihil addat supra Genus, non distinguitur à Genere. Vnde respondere, embrionem esse speciem quamdam animalis incompleti distinctam ab homine & bruti, est respondere esse Genus distinctum à specie; quod frustra responderetur, nec quidquam contra probationem continet; sed potius illam confirmat, admittens hunc embrionem esse hoc Genus immediatè individuatum, sive individuum immediatum sub embrione, qui Genus est.

cccli. Confirmatur. Quodlibet Genus potest contrahi immediatè ad speciem aliquam per differentiam istius generis contrahibilem nobilissimam, ergo & per ignobilissimam, nempe hæc existat. Assumptum probabitur in Physica Disp. de infinito Dub. 5°.

SOLVITIO OBJECTIONVM.

ccclii. Objicies 1°. Achillem Adversarium. Isti generi à parte rei immediatè individuatò v. g. huic animali, repugnaret esse hic homo, vel hoc brutum, & non repugnaret; sed id contradictoriè repugnat; ergo & illud individuum dari à parte rei.

cccliii. Probabis majorem pro 1ª parte 1°, quia alioqui tale individuum non haberet essentiam in se certam & determinatam, sed in hoc homine tantum vel hoc bruti; neque certas & determinatas operationes, sed esset indifferens ad operandum rationabiliter vel irrationabiliter. 2°, quia alioqui posset

posset successivè esse aliud, quàm antè fuisset, puta hic homo, vel hoc brutum, & sic posset consequenter dari transitus de Specie ad Speciem, duæ Species in unam coalescere, &c. quod favet hæresi dicenti, in Christo Naturam humanam & Divinam in unam coaluisse.

CCCCIV. Probatur major pro 2^a parte: quia, si repugnaret: vel repugnaret propter rationem animalis præcisè: vel propter Differentiam numericam sive propter illius singularitatem positivam: vel propter negationem hujus hominis & hujus bruti, in singularitate talis individui fundatam; vel in ratione animalis immediatè.

CCCCV. Non propter rationem animalis; quia ratio animalis ejusdem planè rationis, identificata in hoc homine, & hoc bruto sinè tali repugnantia reperitur.

CCCCVI. Non etiam propter singularitatem positivam; 1° quia illa solum facit repugnare, ut, quod est hoc, non possit esse illud numero; non verò ut, quod est hoc, non possit esse hujus vel illius Speciei, hic homo v.g. aut hoc brutum; ut constat ex singularitatibus Petri & Pauli, ratione quarum inter se quidem repugnant, ne sint idem numero; non verò, ne sint ejusdem Speciei. 2° quia si singularitas sive Differentia individualis faceret repugnare tale Individuum esse hunc hominem vel hoc brutum, non esset Differentia individualis; sed specifica: quia illa ratio, in qua conveniunt plura Individua, & per quam differunt à qualibet Specie, est Differentia specifica; sed Differentia individualis esset talis, ergò, &c.

CCCCVII. Non propter negationem hujus hominis & hujus bruti in singularitate talis Individui fundatam; 1° quia, cum deberet potius exigere esse hic homo, vel hoc brutum, quàm id non esse; talem negationem non haberet. 2° quia repugnantia illa debet esse positiva, utpotè entis positivi.

CCCCVIII. Non denique propter negationem hujus hominis & hujus bruti in ratione animalis immediatè fundatam; quia ratio animalis secundum se est indifferens ut sit in homine vel bruto.

SOLUTIO I.

CCCCIX. **R**esp. 1° retorquendo Achillem illum in Adversarios, qui admittunt, posse Genus immediatè individuari sub conceptu. Huic animali, Generi immediatè individuato sub conceptu, repugnaret esse hic homo vel hoc brutum sub conceptu, & non repugnaret: sed id contradictoriè repugnat; ergò & dari Genus immediatè individuatum sub conceptu.

CCCCX. Probatur major pro 1ª parte, 1° quia alioqui tale Individuum non haberet sub conceptu essentiam in se certam & determinatam; sed, &c. 2° quia alioqui posset successivè esse sub conceptu aliud, quàm antè fuisset, &c. non enim minùs repugnat Individuum ut tale Individuum v.g. hoc animal, non habere essentiam determinatam sub conceptu, quàm à parte rei; esse successivè aliud sub conceptu, quàm antè fuisset: quàm esse successivè aliud à parte rei, quàm antè fuisset.

CCCCXI. Probatur major pro 2^a parte 1°. quia si id sub conceptu repugnaret: vel repugnaret propter rationem animalis præcisè: vel propter Differentiam numericam sive illius singularitatem positivam: vel propter negationem hujus hominis, & hujus bruti, &c. Non propter rationem animalis, quia

R. P. Francisci Bone Spei Logica,

ratio animalis ejusdem planè rationis in Petro & Paulo sinè tali repugnantia sub conceptu identificata reperitur. Eodem modo applica cætera.

SOLUTIO II.

CCCCXII. **R**espondeo 2° negando majorem pro 1ª parte: ad 1^{am} autem probationem majoris pro 1ª parte Respondeo, quòd etiam si istud animal posset Physicè inadæquatè fieri vel hic homo, vel hoc brutum; non idèò tamen haberet essentiam magis indeterminatam, quàm materia 1^a, aut quàm anima rationalis, vel irrationalis. Sicut enim, si materia 1ª conjungatur huic animæ rationali ex utraque fit hic homo; ita, si istud animal, sive ista anima vivens sensitiva tantum, conjungeretur cum hac anima rationali tantum, & hæc utraque cum hoc corpore, fieret hic homo. Pro hujus clariori intelligentia

CCCCXIII. Adverte, per Deum produci posse 1° hanc animam viventem tantum. 2° hanc animam vegetativam tantum. 3° hanc animam sensitivam tantum: quidni & hanc animam rationalem tantum; & denique hanc animam irrationalem tantum? Ratio nostra est 1° quia in eo nulla apparet repugnantia, 2° quia sicut gradus substantiæ possibilis, sub præcisione ab hæcitate & secundum se spectatus, modò producit paucioribus, ut in Michæle, modò pluribus, ut in Petro, Differentiis contrahentibus essentialibus identificatus; ita similiter anima possibilis potest modò paucioribus, ut in hac arbore, modò pluribus, ut in Petro, Differentiis contrahentibus essentialibus identificata produci; ac proinde, modò identificata vitæ tantum; modò vitæ & vegetativitati, modò vegetativitati tantum, & sic de aliis: nam, si anima possit produci sinè Differentiis contrahentibus & inferioribus, quibus in alio ente identificata est; poterit & sinè superiorum aliqua, cui in alio ente etiam identificata est: quia anima non videtur ex natura sua habere majorem connexionem cum una Differentia ex illis, quàm cum alia.

CCCCXIV. Ad 2^{am} probationem majoris pro 1ª parte Respondeo negando sequelam: non enim ex eo, quod hæc materia 1ª modò conjuncta cum hac anima rationali; modò cum hac anima irrationali, possit esse hic homo vel hoc brutum successivè; sequitur illam posse esse successivè aliud, quàm fuerit essentialiter; nam sive in composito, sive extrà, semper manet essentialiter eadem materia; licet, adveniente hæc vel illà formà & unione, fit hic homo, vel hoc brutum inadæquatè essentialiter. Idem dic de hoc animali, sive de hac anima vivente sensitiva tantum, in proposito, adveniente hæc vel illà anima rationali vel irrationali tantum, & corpore. Ad id verò, quod subjungitur, sic posse fieri transitum de Specie ad Speciem, duas Species in unam coalescere, &c. patet omnino esse falsum: nam neq; hæc materia 1^a, neque hæc anima mutat Speciem per hoc, quòd modò in uno composito; modò in alio fit: neque per hoc, quòd hoc corpus & hæc anima faciant hunc hominem, coalescunt in unam Speciem; licet una Species completa ex illis remanentibus in sua Specie incompleta & ab invicem adæquatè realiter distinctis, fiat una tertia completa. Vnde nostra Responsio multum distat ab hæresi Eutyctetis, sive Eutyctianismo, docente naturam humanam & Divinam in Christo factas unam realiter, per commutationem & de-

H

sitionem.

sitionem utriusque in tertiam; cui nihil simile hic docemus; sed e contra, utramque realiter distinctam remanere, & facere hunc hominem v.g. prout docet & definit Lateran. Cap. *Firmiter. Christum esse unam in Duabus Naturis Personam: Numquam*, ut docet Calchedonenfe contra præfatum Eurychetem, *sublatâ Differentiâ Naturarum propter unionem*.

ccccxv. Instabis, ad hoc, ut hoc animal sive hæc anima vivens sensitiva tantum, foret hic homo, vel hoc brutum, simul cum cæteris compartibus; deberet informari hæc animâ rationali vel irrationali; & illâ informata conjungi corpori; sed hoc nullus admiserit, ergo, &c.

ccccxvi. Probatur minor, quia utraque anima, rationalis & irrationalis, dicit in suo conceptu hoc animal, sive hanc animam viventem sensitivam; unde si hæc anima vivens sensitiva informaretur hæc animâ rationali, vel irrationali, poneretur secundò in eo, quod cum corpore componeret, quod est superfluum; & anima esset forma sui ipsius, quod est absurdum, ergo, &c.

ccccxvii. Respondeo, admissâ maiore, negando minorem; ad ejus probationem Respondeo, animam quidem rationalem hominis aliquandò existentis dicere in suo conceptu hoc animal, juxta illud 8ª Synodi Constantinop. Generalis 4. *Apparet, quosdam id temporis in tantum impietatis venisse, ut duas in homine animas imprudenter dogmatizent, quos omnes, & similia sentientes, cum veteris, & novum Testamentum, & omnes Ecclesia Patres unam animam in homine rationalem asseruerint, Sancta Universalis Synodus anathematizat*. Vnde puto oppositam doctrinam esse erroneam, quidquid dixerit Percirali b. 4°. in Genes. Nihil tamen simile de anima rationali aliis hominis merè possibile, vel saltem de anima irrationali à SS. Patribus dictum, & multò minus ab Ecclesia definitum, legitur: imò communis est doctrina Medicorum & Aristotelis lib. 2°. *De generat. animalium*, foetum 1° vivere animâ sive vitâ plantæ; postea vitâ animalis, & tandem vitâ hominis. Vnde docuerunt Philopponus, & verisimiliter Okam Quodlib. 2°. in homine esse tres animas realiter distinctas; vegetativam scilicet, sensitivam & rationalem: quod de alio homine merè possibili, & fortè de bruto existente, sic ut in illo sit anima vegetativa tantum, sensitiva tantum & boativa tantum v.g. verè puto: (de quo in Libris de Anima) de homine verò aliquando existente, erroneum, propter Authoritatem Ecclesiæ & SS. Patrum. Vnde patet ad Instantiâ; nempe, hanc rationalem animam merè possibilem, & aliam ab extituris aliquando in hominibus, & fortè hanc animam irrationalem de facto existentem, non dicere in suo conceptu hoc animal, sive hanc animam viventem sensitivam; ac proinde si illa hanc informaret & simul cum corpore componeret, vel hunc hominem, vel hoc brutum, anima sensitiva non secundò, sed semel duntaxat poneretur in hoc homine, vel hoc bruto.

ccccxviii. Urgebis: saltem in eodem composito essent duæ animæ; sed hoc est superfluum, ergo, &c.

ccccxix. Respondeo distinguendo maiorem, saltem in eodem composito essent duæ animæ ejusdem rationis, completæ, totales, & non subordinatæ, nego maiorem. Diversæ rationis, incompletæ, partiales & subordinatæ, concedo maiorem: sed id non est magis absurdum & superfluum, quam quod in eodem corpore sint plures formæ

partiales ossis, carnis, nervi, &c. uni totali subordinatæ, prout de facto naturaliter esse, communius admittitur. Nos autem solum dicimus, id esse merè possibile, per Divinam potentiam (cui nihil finè evidenti contradictione negandum est) non repugnare, &c.

SOLUTIO III.

ccccxx. Respondeo 3° negando maiorem pro 2^a parte, videlicet quod non repugnaret. Ad ejus probationem Respondeo, quod repugnaret ratione negationis communicabilitatis huic homini, vel huic bruto, immediatè fundatæ in objectiva & reali Physica entitate hujus animalis; quæ cum sit intrinsecè indivisibilissima, est indivisibilissimè intrinsecè hoc animal; nec intrinsecè habet aliquid, quod illam negationem fundet, & aliud, quod illam non fundet, ut patet. Vnde licet fortè argumentum illud pro parte ista vim habeat contra Scotistas & Thomistas, contra nos tamen nihil virium habet.

ccccxxi. Dices, ista anima sensitiva tantum, & hæc anima sensitiva hujus animæ rationalis existentis, non sunt ejusdem rationis sive Speciei, ergo ista anima sensitiva tantum, non est Genus immediatè individuatam à parte rei. Probatur consequentia, quia Genus illius non est contrahibile per Differentiam aliquam specificam, sive prædicabile ut pars materialis, quod requiritur ad Genus immediatè individuatam à parte rei. Probatur antecedens 1°. quia illa identificator soli hæceitati; hæc verò etiam rationalitati. 2° quia ista anima sensitiva tantum, dicit sensitivum, cui repugnat ulterior Differentia specifica; anima verò sensitiva hujus animæ rationalis existentis, dicit sensitivum, cui non repugnat ulterior Differentia specifica, ergo non sunt ejusdem rationis. Sumitur ex Doctissimis PP. nostris Complut. Disp. 6. de Specie q. 3.

ccccxxii. Respondeo negando antecedens, ad ejus probationem 1^{am} Respondeo (præterquam quod dici possit, gradum possibilem superiorem, talem esse, ut divisim identificari possit Differentiis specificis, vel individualibus tantum: unde corrui totum argumentum; quod videtur falso supponere, dari gradum communem indivisum & intrinsecè unum contrahibilem ad hominem & brutum v. g. cum tota plurium in gradu communi unitas & indivisio sit ab intellectu; ut Disp. 2^a vidimus, & natura una, non sit ex parte objecti identificabilis aliis; quàm Individuo, cui de facto ex parte objecti identificata est) gradus superiores non diversificari essentiâ sive Specie penes hoc, quod pluribus vel paucioribus Differentiis contrahentibus identificentur, vel non identificentur: quia Differentiæ contrahentes sunt extrâ essentiam illius, quod contrahitur. Deinde, si gradum superiorem identificari hæceitati tantum, & identificari rationalitati & hæceitati, faciant gradus diversæ rationis; identificari viventi vegetativo tantum & hæceitati, ut in arbore, & identificari viventi vegetativo sensitivo & hæceitati, ut in hoc embione, vel viventi vegetativo sensitivo rationali & hæceitati, ut in Petro, facient gradum corporis Specie distinctum & diversæ rationis in hac arbore, & hoc embione, & Petro; & gradum animalis in hoc embione & Petro, quod cavebunt Adversarii.

ccccxxiii. Ad probationem 2^{am} antecedentis distinguo, hæc anima sensitiva tantum, dicit sensitivum, cui repugnat ulterior Differentia specifica,

ex repugnantia quadam in gradu communi fundata, nego: quia omnis gradus communis huius animæ viventis sensitivæ tantum, reperitur in homine & bruto. Ex repugnantia quadam in gradu individuali sive hæccitate fundata, concedo: tota enim repugnantia est 1°, quia sensitivum in hac anima vivente sensitiva tantum, est indivisibiliter intrinsecè unum & idem cum hæccitate, cui repugnat fieri non tantum aliud numero, sed quidquid est in alio; ac proinde gradum specificum alius entis realiter distincti, quatenus ille est indivisibiliter intrinsecè unum & idem cum sua hæccitate. 2°, quia repugnat, hæccitatem unam fieri aliam, etiam in ipsorum sententia.

ccccxiv. Nec dicas, hinc fore ut duarum similiarum animarum hæccitates in eo conveniant, quod fundent repugnantiam ad hoc, ut identificentur supra sensitivum ulteriori Differentiæ specificæ; & à cæteris differant, quod illa non fundent talem repugnantiam. Quia etiam si hoc totum ultro admitteremus, non tamen sequeretur, illas hæccitates fundare Differentiam aliquam specificam, in qua convenirent inter se, & disconvenirent à cæteris (ut communiter obijciunt) alioqui Petreitas & Pauleitas etiam fundarent Differentiam specificam distinctam à rationalitate (contrà suos Authores, qui docent rationale in homine debere ita sumi, ut illi repugnet ulterior Differentia specifica) nam in eo convenirent, quod fundarent repugnantiam ad hoc ut identificentur Cajo & Titio, v. g. & à Cajo & Titio differant, quod ipsi non fundarent talem repugnantiam. Item in hoc convenirent, quod ipsi non fundarent talem repugnantiam ad hoc, ut identificentur, supra sensitivum, ulteriori Differentiæ specificæ, & in eo disconvenirent ab illis duabus animabus, de quibus antè, quod talem repugnantiam fundarent. Hinc

ccccxv. Colliges, Differentiam specificam distinctam ab hæccitate, non esse quodlibet prædicatum fundans convenientiam inter aliqua entia, & disconvenientiam ab aliis; sed prædicatum aliquod ex parte actus præseidentis, commune positivum, in quo multa individua inter se sub conceptu conveniunt, & à cæteris sub conceptu disconveniunt; hæccitas verò, & quidquid in hæccitate fundatur, non potest esse tale prædicatum; alioqui, quod est præcississima ratio disconvenientiæ, esset ratio convenientiæ, quod intelligi non potest. Deinde falsum est, quod illæ hæccitates conveniant in

eo, quod fundent repugnantiam aliquam à se distinctam, sed sunt ipsissima repugnantia: & sicut sunt à se invicem intrinsecè summe distinctæ, ita nullatenus in illa repugnantia inter se conveniunt, sed summe disconveniunt.

ccccxvi. Obijcies 2°. si posset unum Genus immediatè individuari à parte rei, posset quodlibet, si v. g. Posset dari hoc animal, quod nec esset hic homo, nec hoc brutum; posset dari hoc ens, quod nec esset realiter creatum, nec realiter increatum; nec substantia, nec accidens: item hæc substantia, quæ nec esset corpus, nec spiritus: hoc corpus, quod nec esset animatum, nec inanimatum: quæ sunt absurda, ergo, &c. Antecedens tenet ab omnimoda paritate rationis.

ccccxvii. Respondeo, 1^{am} sequelam esse falsam, cæteras veras, & sine absurdo admitti posse: si enim gradus entis possit produci realiter sine substantia, quidni & sine accidente: si substantia sine spiritu, quidni & sine corpore, & sic de cæteris; præsertim, si attendas ad hoc, quod Aristoteles & Medici, supra, doceant, illos gradus vegetativum, sensitivum & rationale, inter se realiter distingui, & consequenter alios superiores inter se, ut v. g. gradum entis à substantia, substantiæ à corpore, corporis à vivente, &c. quia videtur esse paritas inter hos & illos, & id aperte confirmat nostram sententiam, dum solum dicimus, talem distinctionem, (quam de facto in anima rationali & similibus negamus) dari saltem posse inter gradus entium mere possibilem, quod sine absurdo admitti potest, ut supra vidimus.

ccccxviii. Dixi 1^{am} sequelam esse falsam, quia illud Genus immediatè individuatum, vel esset Deus, vel esset immediatè individuatum à Deo? non 1um. quia Genus immediatè individuatum, est, saltem unâ perfectione, mancum; Deus verò summe & in omni Genere entis perfectus. Non 1um, quia esse à Deo immediatè individuatum, est esse creatum à Deo? Unde necessariò deberet esse aliquid creatum; præsertim cum inciperet esse realiter, & quidquid incipit realiter esse, necessariò realiter creatum sit. Deinde esse creatum, non ingreditur conceptum entis secundum se, sed entis creati tantum: & dum petimus, an Genus possit immediatè individuari; quærimus an Genus entis creati possit immediatè individuari, sic ut ipsa creatio simul concurrat.

DISPUTATIO QUARTA

De Specie.

DUBIUM I.

Quotupliciter accipitur Species, & quomplex sit.

RESOLUTIO I.

ccccxxix. **D**ico 1°. prætermisiss variis Speciei acceptionibus, tam grammaticalibus, quam Philosophicis: Species accipitur 1° Philosophicè, prout est correlativum Generis: cujus Porphyrius tres adfert definitiones, quæ vix aut nihil differunt; nec explicant naturam Speciei,

ut prædicabilis; sed ut est inferius quoddam Generis.

ccccxxx. Prima, Species est quæ sub assignato (id est, capite 2° definito) Genere collocatur. Secunda, Species est id quod subijciuntur Generi. Tertia, Species est de qua Genus hoc ipso quid est prædicatur. Ly Univerſale subauditum sub relativis quæ, quod, est Genus definiti; per quod excludit individuum; cætera tenent locum Differentiæ, per quæ excludit Differentiam; quia illa, nec sub Genere collocatur; nec ei subijciuntur, puta in recta linea prædicamentali; nec Genus de illa hoc ipso quid est, prædicatur. Quod verò Univerſale sit Genus definiti in allatis definitionibus, patet,

tum ex definitione ejusdem Speciei, quam immediate subdit Porphyrius. *Amplius autem sic quoque Species est, quae de pluribus numero Differentibus tantum, in eo quod quid sit, predicatur.* Tum assignatum Genus, sub quo collocatur, definit: *Apium, &c. predicari de multis Specie Differentibus, &c.*

ccccxxxi. Nec dicas, in his definitionibus committi circulum; quia in illis definitur Species per Genus, & ante definitum est Genus per Speciem: nam, non tam Genus per Speciem, & e contra, quam per ordinem sui ad Speciem, & e contra definitur; qui definiendi modus, licet in absolutis non valeat, est tamen legitimus in relativis, uti sunt Genus & Species; optime siquidem definitur pater per ordinem ad filium, & e contra, Filius, qui genitus est a Patre, qui ordines cum sint diversi, idem non definitur per idem, & necessarium est correlativa ita definiti, cum dicant essentialem respectum ad invicem, & unum intelligi non possit sine alio, saltem in obliquo.

ccccxxxi. Accipitur 2° Species Philosophice, prout est 2um predicabile; cuius Porphyrius hanc adfert definitionem: *Species est id quod de pluribus numero Differentibus hoc ipso quid sit, predicatur.* Ut homo respectu Petri & Pauli. Subintelliges duplex signum, solo & tantum, ut sit sensus, *Species est quae tantum predicatur de multis solo numero Differentibus.* Unde excludit Genus, v. g. animal respectu Petri & Pauli, quia etiam predicatur de Specie Differentibus, homine scilicet & bruto.

ccccxxxi. Adde, multos velle, allatam definitionem subintellectis duabus dictis particulis *solo & tantum*, esse Speciei Specialissimae sive atomae: verum, animal de hoc & hoc animali predicatur ut Species Specialissima, & non tantum de solo numero Differentibus; quia etiam predicatur de bruto & homine Specie Differentibus: quare aptiorem & elatiorem Speciei Specialissimae definitionem trademus infra.

RESOLUTIO II.

ccccxxxi. Dico 2°. Species est triplex. 1^a. Subjicibilis tantum; & est quae respectu superiorum habet rationem Speciei, & non respectu inferiorum. Vbi adverte, communiter adferri pro exemplo Speciei subjicibilis tantum animal, quod respectu corporis animati est Species & non respectu inferiorum; quia respectu illorum non predicatur tantum de solo numero Differentibus: sed malim dicere, nullam dari Speciem subjicibilem tantum: nam, vel animal, v. g. talis Species esset prout omnes communiter docent? Vel Deus, Michael, &c. ut volunt Thomistae?

ccccxxxi. Non 1um. quia cum omne Genus possit immediate individuari sub conceptu & a parte rei, omne Genus est Species Specialissima respectu individuorum sub se immediate individuatorum; ac proinde non respectu superiorum dumtaxat habet rationem Speciei; sed etiam respectu inferiorum.

ccccxxxi. Nec refert, quod de individuis immediate sub se individuatis non predicetur tantum: quia de illis revera predicatur ut Species specialissima. Unde frustra subauditur in definitione Speciei illa particula *tantum*.

ccccxxxi. Non etiam 2um quia Deus, Michael,

&c. sunt formalissime individua, quae a definitione Speciei subjicibilis per Genus definiti, sive Universalis, excluduntur. Vide Dub. 6. infra.

ccccxxxi. Secunda est predicabilis tantum, & est quae respectu inferiorum dumtaxat habet rationem Speciei; & non respectu superiorum: ut rationale respectu hujus & hujus rationalis.

ccccxxxi. Nec refert, quod rationale ponatur sub Genere, sub animali v. g. quia, ob suam imperfectionem, solum ponitur indirecte & ad latus; ac proinde non habet proprie superius.

ccccxxxi. Tertia, subjicibilis & predicabilis simul, & est quae tam respectu superiorum, quam respectu inferiorum est Species, ut homo, qui respectu animalis est Species subjicibilis, respectu Petri & Pauli est Species predicabilis. Item etiam quodlibet Genus respectu superiorum & individuorum immediate sub se individuatorum.

D. V. B. I. V. M. II.

Quid Genus supremum & medium, & Species infima.

ccccxxxi. Hic tradit Porphyrius fragmentum lineae praedicamentalis praedicamenti substantiae, quod hic etiam, utpote ad intelligentiam Generis supremi & medii, & Speciei infimae valde conducens, praesentamus:

LINEA PRAEDICAMENTALIS.

Substantia	
Immaterialis	Materialis
Spiritus	Corpus
Corpus	
Inanimatum	Animatum
Corpus Inanimatum	Corpus animatum
Corpus animatum	
Insensitivum	Sensitivum
Planta	Animal
Animal	
Irrationale	Rationale
Brutum	Homo
Homo	
Hic	Ite
Petrus	Paulus.

RESOLUTIO I.

ccccxxxi. Dico 1°. Genus generalissimum est, supra quod nullum aliud Genus transcendit, vel, quod in idem recidit, quod Genus est, & non Species subjicibilis. Pro intelligentia definitionis

ccccxxxi. Adverte 1°, hic non agi de Genere generalissimo in communi; sed de Genere generalissimo praedicamentali; ac proinde, allatae definitionis hunc esse sensum: Genus generalissimum est, supra quod nullum aliud Genus praedicamentale transcendit. Per ly autem *praedicamentale*, excludens, *Universale*, denominationem communis, Generis ad omnia Genera generalissima, &c. quia non sunt certi praedicamenti; sed omnia suprema praedicamentorum Genera transcendunt, & supervagantur.

ccccxxxi. Adverte 2°, *supremum*, sive *generalissimum*, non secus ac caetera superlativa, posse bifariam accipi. 1°, positive, ut sit illud, quod ita est supra omne Genus, ut aequale non admittat. Sed non datur tale

tales Genus prædicamentale. 2° negativè, ut sit illud, quod quidem æquale admittit, nullum tamen habet aliud prædicamentale supra se, ut substantia in prædicamento substantiæ, & quodlibet supremum cuiuslibet prædicamenti.

RESOLUTIO II.

ccccxliv. **D**ico 2°. Genus medium sive subalternum, vel Species media sive subalterna est illa omnia, quæ sunt Genus & Species diverso respectu: puta Genus respectu inferiorum, & Species subijcibilis respectu superiorum, ut animal, quod respectu hominis & bruti est Genus, & respectu corporis animati, Species subijcibilis.

RESOLUTIO III.

ccccxlv. **D**ico 3°. Species infima, sive specialissima definitur 1°, sub qua nulla alia prorsus Species collocatur. 2°, quæ ita Species est, ut possit esse Genus. 3°, quæ, Species cum sit, in alias Species dividi nequit. Unde ab hac 3^a definitione, à non nullis dicitur Species *aroma* græcè, latine *indivisibilis*. Verum has definitiones intelliges de Specie formaliter, ut Specie; alioqui Species materialiter ut Species, ut v. g. substantia respectu hujus & hujus substantiæ, & quodlibet Genus, quod est Species respectu suorum immediatorum individuorum, in alias Species dividi potest; est ita Species, ut etiam sit Genus respectu aliorum; sub ipsa collocantur aliæ Species, &c. ut patebit consideranti lineam prædicamentalem, paulò antè n. 464. præsentatam.

DVBIVM III.

Quæ Regula Attributionum.

ccccxli. **P**orphyrus hic tres adfert Regulas Attributionum, id est, prædicationum; nam attribui hic, æquale prædicari; quæ, quia ad unicam commodè reducuntur; ne regularum multitudine ingenium humanum confundatur (quod ubique, quantum fieri potest, vitamus) sequenti contenti erimus. Quare sit

RESOLUTIO.

ccccxlvii. **D**ico Omnia superiora de inferioribus, tam mediatis, quam immediatis, semper dicuntur: nulla verò inferiora de superioribus, si ve mediatis, si ve immediatis, prædicantur: supple 1° Universaliter & tamquam de subiecto Universaliter sumptis; nam rectè dicitur aliquod animal est homo, licet dici non possit, omne animal est homo. supple 2° ordinatè, quia inferius de superiori inordinatè prædicatur, ut animal est homo.

ccccxlviii. Addo tamen, superiora ut superiora reduplicativè, numquam de inferioribus prædicari, bene ut æqualia de æqualibus, aut ut paria de paribus. Ratio nostra est, quia omnis prædicatio debet esse secundum rectum; omnia concreta in recto sunt æqualia, vel de invicem affirmari non possunt; nam illa dumtaxat de invicem affirmari possunt, quæ sunt idem; quæ verò sunt idem, sunt æqualia: cum verò dicit Porphyrius, superiora de inferioribus semper dici, accipit ly *superiora materia-*

liter, ut sit sensus; ea, quæ sunt superiora secundum quod dicunt in obliquo, de inferioribus semper dicuntur, puta secundum quod dicunt in recto. Vide Dub. 3. Disp. 3^a.

DVBIVM IV.

An species predicabiles rectè à Porphyrio definiantur, id quod est prædicabile de pluribus numero differentibus in quid.

ccccxlix. **A**ffirmat R. P. Poncius, dicitque, id esse commune omnium: quia tamen contrarium manifestè constat ex PP. Hurtado, Arriaga, Oviedo & aliis, sit

RESOLUTIO.

cccc. **D**ico: Species prædicabilis non rectè ut sic à Porphyrio definitur.

ccccxi. Probatur, allatis probationibus supra Disp. 3^a. Dub. 1°. & Responione ad objectionem ultimam Dubii sequentis, ergò, &c.

DVBIVM V.

Quæ sit Speciei definitio essentialis.

RESOLUTIO.

cccclii. **D**ico: Species est unum, &c. aptum prædicari de multis, ut tota eorum essentia Universalis. Ly unum, &c. aptum prædicari de multis, est Genus definiti; cætera tenet locum Differentiæ.

ccccliii. Per ly ut tota eorum essentia, exclude Genus & Differentiam, quæ non nisi ut pars essentiæ apta sunt prædicari. Item Proprium & Accidens, quæ neque ut tota, neque ut pars essentiæ apta sunt prædicari; sed ut quidpiam accidentale, & rei jam essentialiter completæ conveniens. Non addidi in definitione in quid: quia certum est quod prædicari ut tota essentia, sit prædicari in quid; additum est tamen in definitione Generis, & addetur in definitione Differentiæ; quia nec omnis pars materialis, nec omnis pars formalis est essentialis. De parte formali patet; quia in omnium sententia Proprium & Accidens sunt pars formalis accidentalis. De parte verò materiali probatur; quia corpus in intelligente, materia 1^a in calido, est pars materialis non essentialis, sed accidentalis; quia optimè concipitur anima rationalis intelligens sine corpore; item & forma ignis calida sine materia 1^a.

ccccliv. Obijcies 1°. Species non est tota essentia individuorum, ergò malè definitur unum, &c. aptum prædicari de multis ut tota eorum essentia. Probatur antecedens, quia est totum potentiale respectu individuorum; & individua supra Speciem dicunt Differentias individuales tamquam partes ipsorum essentialiter constitutivas, ergò, &c. Pro Solutione hujus argumenti

cccclv. Adverte, individua posse dupliciter considerari, 1°. secundum Universalem essentiam, quæ illis convenit. 2°. secundum essentiam singularem, quæ etiam illis convenit. Essentiam autem Universalem voco prædicata Universalis, quæ prædicantur de individujs essentialiter, ut animal, homo, rationale, &c. Essentiam singularem verò prædicata singularis, quæ prædicantur de individujs essentialiter, ut hoc animal, hic homo, hoc rationale, &c. Hoc præmissis, ad argumentum

cccclvi. Respondeo distinguendo antecedens:

II 3 Species

Species non est tota essentia individuum spectatum secundum essentiam Universalem, quæ illis convenit, nego antecedens; nam revera est tota essentia Universalis, quæ illis convenit: spectatum secundum essentiam singularem, quæ illis convenit, concedo antecedens: neque hoc sensu volumus, Speciem esse aptam prædicari de multis ut totam essentiam; imò, isto sensu non potest; alioqui deberet esse apta prædicari de multis in quid ut singularis, quod implicat. Per hoc autem quod sit apta prædicari de multis ut tota essentia Universalis, quæ illis convenit, satis distinguitur à Genere & cæteris Universalibus.

CCCCVII. Ad probationem verò antecedentis similiter distinguo: Species est totum potentiale, respectu individuum spectatum secundum essentiam Universalem, quæ illis convenit, nego; quia est totum actuale respectu individuum ut sic consideratum; nam Petrus v. g. spectatus secundum essentiam Universalem, est homo, qui est Species respectu plurium, & totum actuale respectu sui ipsius: respectu individuum spectatum secundum essentiam singularem, concedo; sed non dicimus, Speciem prædicari ut totam essentiam individuum spectatum secundum essentiam singularem; sed ut totam essentiam eorum spectatum secundum essentiam Universalem. Vnde consequenter dic, individua, spectata quidem secundum essentiam singularem, dicere differentias numericas tamquam partes ipsorum essentialiter constitutivas; non verò spectata secundum essentiam Universalem; nam differentiarum numericarum sunt accidentales essentiarum Universalium, non secus ac rationale animal.

CCCCVIII. Respondent communiter alii distinguendo antecedens: species non est tota essentia propriè dicta individuum, negant: impropriè dicta, concedunt: vocant autem essentiam propriè dictam prædicata, sine quibus individua concipi non possunt, & à quibus emanant aliquæ proprietates communes, ut rationale, sine quo Petrus concipi non potest, & à quo emanat visibilitas, hominis proprietas: impropriè verò dictam, prædicata essentialia, sine quibus individua concipi non possunt; ab eis tamen nullæ emanant proprietates, ut sunt hæcæitates. Vnde similiter dividunt totum potentiale in propriè dictum, & est illud (inquiunt) quod perfici potest per prædicatum propriè essentialia; & in impropriè dictum, & est (inquiunt) quod perfici potest per prædicatum impropriè tantum essentialia. Verum hæc responsio videtur mihi difficilis; nec video, cur potius rationale constituat essentiam propriè dictam, sive cur potius sit prædicatum essentialia propriè dictum respectu Petri, quàm Petreitas; imò puto, Petreitatem esse prædicatum essentialia magis propriè dictum respectu Petri, quàm rationale: quia soli Petro convenit, & est id, quo Petrus ultimò in essentia constituitur; non item rationale, quia etiam Paulo convenit, & nisi accedat Petreitas, per rationale non habetur Petrus. Confirmari potest ex Aristotele, qui 7°. Metaph. dicit, Differentiam esse totam essentiam speciei, quia speciem ultimò complet, ergò similiter Differentia numerica sive Petreitas dici poterit tota essentia Petri, quia eam ultimò complet. Vnde sicut, ex mente Aristotelis, rationale est prædicatum magis propriè essentialia respectu hominis, quàm animal, utpotè id de

quo dicit, esse totam essentiam, quia illam ultimò complet, non de animali; ita, ex mente ejusdem, Petreitas erit prædicatum magis propriè dictum essentialia respectu Petri, quàm rationale, quia ultimò complet Petrum, non verò rationale.

CCCCIX. Adde, gratis & sine fundamento requisitum, ad prædicatum essentialia propriè dictum, ut ab eo emanent aliquæ proprietates communes, sive ut sit radix aliquarum proprietatum communium; sed sat esse, quoddam res, cujus essentiam constituit, non possit concipi sine illo. Numquid ubi est prædicatum essentialia propriè dictum respectu concreti *ubicatum*, etiam supposito, quod non sit operativum, aut radix aliquarum proprietatum? Rectè inficiabitur nullus; quia tam propriè est de essentia illius concreti, quàm *albedo* de essentia *albi*: cur hoc tamen, nisi quia *ubicatum* concipi non potest sine *ubi*, & non quia ab eo emanant aliquæ proprietates; nam supponitur, nullas emanare? Ergo omnino gratis id requisitum est ad prædicatum strictè essentialia; & quod diximus de prædicato isto essentiali Physico, extendendum ad Logicum sive Metaphysicum. Hinc.

CCCCX. Colliges, hominem respectu Petri & Pauli, & quamlibet speciem, respectu suorum individuum consideratum secundum essentiam singularem, quæ illis convenit, esse totum potentiale propriè dictum; totum verò actuale essentialia, respectu eorumdem consideratum secundum essentiam Universalem, quæ illis convenit.

CCCCXI. Instabis, si species non sit tota essentia individuum consideratum secundum essentiam singularem; sed totum potentiale respectu illorum ut sic consideratum; respectu illorum, ut sic consideratum, erit Genus & totum potentiale, secundum quod dicit in obliquo, & non species; sed hoc nullus dixerit, ergò, &c. Probatur sequela, quia erit determinabilis per hæcæitates, quod est, esse pars materialis, & hæcæitates actu non dicet, quod est esse totum potentiale, ergò, &c.

CCCCXII. Respondeo negando sequelam, ad eius probationem, distinguo sequelam majoris pro 1ª parte: erit determinabilis per hæcæitates, quod est esse pars materialis essentiarum singularis, concedo sequelam; quod est esse pars materialis essentiarum Universalium, nego sequelam; Genus verò est unum aptum prædicari de multis in quid, ut pars materialis essentiarum Universalium, sive ut pars materialis individuum consideratum secundum essentiam Universalem; & non ut pars essentiarum singularis: 1°. quia Genus eodem sensu est aptum prædicari ut pars materialis, quo Species est apta per dici ut tota essentia, & differentia ut pars formalis: Species verò non est apta prædicari de multis ut tota essentia singularis; quia singularis non est; sed ut tota essentia Universalis: & differentia non est apta prædicari de multis ut pars formalis essentiarum singularis; quia illa est ipsamet hæcæitas, quæ non est apta prædicari de multis; sed ut pars formalis essentiarum Universalium; ergò & Genus ut pars materialis essentiarum Universalium. 2°. si Genus esset aptum prædicari de multis ut pars materialis essentiarum singularis, non distingueretur à differentia; nam etiam differentia, v. g. rationale in Petro, utpotè determinabile per hæcæitatem sive petreitatem, esset aptum prædicari de multis ut pars materialis essentiarum singularis. 3° de nique, quando Adversarii nostri dicunt, Genus esse

esse aptum prædicari de multis, ut partem materialem essentiae propriè dictæ; Speciem verò ut totam essentiam propriè dictam; idem prorsus dicunt, quod nos; nam ab essentia propriè dicta excludunt hæcceitates (licet malè, propter quod, ipsorum modum loquendi refugimus) quibus exclusis, manet sola essentia Vniuersalis individuorum; ac proinde, secundum ipsos, esse aptum prædicari ut pars materialis essentiae propriè dictæ, est esse aptum prædicari ut pars materialis essentiae Vniuersalis. Et sic proportionaliter de Specie.

CCCCXIII. Ad probationem sequelæ, similiter distinguo pro 2^a parte: Species hæcceitates actu non dicit, quod est esse totum potentiale respectu essentiae singularis, siue respectu individuorum consideratorum secundum essentiam singularem, concedo; quod est esse totum potentiale respectu essentiae Vniuersalis, siue respectu individuorum consideratorum secundum essentiam Vniuersalem, nego; totum verò potentiale, quod est Genus, debet, esse totum potentiale respectu essentiae Vniuersalis, siue minus actu dicere, quàm individua considerata secundum essentiam Vniuersalem; & non sufficit, illud esse totum potentiale respectu essentiae singularis; alioqui Species & Differentia, cum non dicant actu totam essentiam singularem, essent totum potentiale, quod est Genus, quod ipsi negant. Deinde, quando Adversarii nostri ad totum potentiale, quod est Genus, requirunt ut sit determinabile per Differentiam essentialem propriè dictam; idem dicunt, quod dicimus; nam à Differentia essentiali propriè dicta excludunt hæcceitates (sed malè) quibus exclusis, manet sola essentia Vniuersalis; ac proinde, secundum ipsos, esse totum potentiale, quod est Genus, est esse determinabile per Differentiam essentiae Vniuersalis; & consequenter minus actu dicere, quàm individua considerata secundum essentiam Vniuersalem.

CCCCXIV. Virgebis 1°, Species est apta prædicari de multis individuis, consideratis secundum essentiam singularem; sed non ut species, quia non prædicatur ut tota essentia eorum ut sic consideratorum; ergo ut Genus. Probatur consequentia; quia prædicatur ut totum potentiale, & ut pars materialis determinabilis per hæcceitates; Genus autè prædicatur ut pars materialis determinabilis, &c.

CCCCXV. Respondeo 1°, hoc argumentum ab omnibus solvendum; quia in omnium sententia, Species non est tota essentia individuorum ut individuorum, siue non dicit actu, individuorum hæcceitates, quibus, ut individua, constituitur; ac proinde de individuis ut per eas constitutis, debet, secundum omnes, prædicari ut totum potentiale, & pars materialis determinabilis per eorum hæcceitates.

CCCCXVI. Respondeo, admissio toto antecedente, negando consequentiam: ad probationem ejus respondeo; Speciem non esse aptam prædicari ut Genus; quia non omne, quod est aptum prædicari ut totum potentiale, & ut pars materialis, est aptum prædicari ut Genus; sed illud dumtaxat, quod est aptum prædicari de multis ut totum potentiale, & ut pars materialis essentiae Vniuersalis; siue ut totum potentiale contrahibile per Differentiam Vniuersalem; & ut pars materialis determinabilis per Differentiam Vniuersalem, qualis non est hæcceitas. Ratio nostra est; quia alioqui,

ut suprà ostensum est, Genus non distingueretur à Specie & Differentia, nam hoc ipso, quod Species est prædicabilis de multis ut tota essentia Vniuersalis, est prædicabilis de multis ut pars materialis essentiae singularis; & Differentia similiter, hoc ipso, quod est prædicabilis de multis ut pars formalis essentiae Vniuersalis, est prædicabilis de multis ut pars materialis essentiae singularis. Species igitur de individuis, ut consideratis secundum essentiam singularem, erit prædicabilis ut sextum quoddam Vniuersale (de quo latius infra Tract. 3. n. 25.) quod vocamus Vniuersale Concomitans, eò quod tres 1^æ Vniuersalis Species, Genus scilicet, Speciem, Differentiam semper concomitetur. Definiri autem potest, unum aptum, &c. prædicari de multis individuis tantum, in quid, ut pars materialis eorum, ut consideratorum secundum essentiam singularem.

CCCCXVII. Obijcies 2°, non est ratio recedendi à definitione, quâ Porphyrius definit Speciem specialissimam, Vnum aptum prædicari tantum de multis solo numero differentibus, hoc ipso quid est. Et claram continet differentiam Speciei à Genere, quod definit, Vnum aptum, &c. prædicari de multis Specie differentibus hoc ipso quid est. Nec aliam adferre possumus, nisi fingendo sextum Vniuersale, ergo, &c.

CCCCXVIII. Respondeo negando assumptum, multæ enim rationes nos movent, ad recedendum ab allata definitione.

CCCCXIX. 1^a, quia per ly tantum, in definitione Speciei specialissimæ positum, excludis animal & quodlibet Genus, quod reverà est Species specialissima respectu individuorum immediatorum; & tamen non prædicatur tantum de solo numero differentibus hoc ipso quid est, sed etiam de Specie differentibus. Quod verò Genus quodlibet respectu illorum sit Species specialissima, patet; quia cum non sit unum ex aliis quatuor Vniuersalibus, Genere scilicet, Differentia, Proprio & Accidente, oportet sextum admittere, quod à nobis fingi, malè obijcitur.

CCCCXX. 2^a, Si prædicari de multis Specie differentibus hoc ipso quid est; & prædicari tantum de multis solo numero differentibus hoc ipso quid est, diversificent prædicabilia essentialiter: quidni ea essentialiter diversificabunt, 1° prædicari de multis Specie differentibus hoc ipso quale quid est, ut sensitivum de homine & bruto; Et prædicari tantum de multis solo numero differentibus hoc ipso quale quid est, ut rationale respectu Petri & Pauli? 2° quidni ea essentialiter diversificabunt, prædicari de multis Specie differentibus hoc ipso quale est tantum, ut albedo respectu chartæ & cygni; Et prædicari tantum de multis solo numero differentibus in quale tantum, ut albedo respectu Petri & Pauli? 3° quidni præterea essentialiter ea diversificabunt, Prædicari de multis Specie subalternâ differentibus hoc ipso quid est, ut corpus animatum respectu plantæ & animalis; & prædicari tantum de multis sola Specie atomâ differentibus hoc ipso quid est, ut animal respectu hominis & leonis? 4° deniq; quidni diversificent prædicabilia essentialiter, prædicari de multis genere differentibus hoc ipso quid est, ut corpus animatum respectu cedri & hominis; & prædicari tantum de multis Specie & non de multis genere differentibus hoc ipso quid est, ut substantia respectu corporis & spiritus? Iuxta id autem, quod 3°, & 4° allatum est, diversificare potes prædicabilia in quale quid, & in quale tantum; & sic sine fine Vniuersalia

versalia multiplicare; quod in nostra sententia vitatur; nec satis apparet, quid ad hoc solide respondere possint Adversarii, nisi ad nostras definitiones confugiant.

D V B I V M VI.

An Species subijcibilis, ut subijcibilis, sit Universalis.

A Nte Resolutionem
ccccclxxi. Suppono, ly ut *subijcibilis* posse tripliciter sumi: 1°. Specificativè, ut sensus dubii sit, an Species, quæ est subijcibilis, sit Universalis, 2°. reduplicativè, ut sensus sit, an Speciei subijcibilitas sit forma concreti, *Universalis*, sive ipsa Universalitas, 3°. causaliter, ut sensus sit, an subijcibilitas sit causa Universalitatis, sive id, à quo Universalitas emanet, tamquam proprium ab essentia. Hoc supposito, sit

R E S O L U T I O I.

ccccclxxii. **D**ico 1°. species subijcibilis ut subijcibilis specificativè, semper est Universalis. Ita plurimi, quos sequuntur PP. Complut. & Ioan. à S. Thom. Probatur, quia, ut profunde notat R. P. Ioan. à S. Thom. q. 8. de Specie. Genus definiti, in definitione speciei subijcibilis, est Universalis. Quod confirmant, RR. PP. Complut. disp. 6^a. de Specie q. 1^a. ubi sic definitionem Speciei subijcibilis explicant: *Species subijcibilis est, quæ sub assignato Genere ut Genere collocatur.* Quæ explicationes bonæ sunt; quia aliqui individua essent species subijcibilis, & animal respectu hujus & hujus animalis. Genus; ergo, &c.

ccccclxxiii. Obijcies tamen 1°. Deus, Michael, &c. sunt Species subijcibiles, & tamen formalissimè individua; ergo Species subijcibilis non est Species Universalis. Probatur antecedens, quia Deus & Michael distinguuntur Specie inter se, & ab aliis, ergo, &c.

ccccclxxiv. Respondeo 1°. negando antecedens pro 1^a. parte; repugnat enim, aliquid esse Speciem subijcibilem (cujus genus definiti est Universalis) & formalissimè individuum: nam illud esset Universalis & individuum formalissimè. Ad probationem verò antecedentis, Respondeo imprimis, Michaëlem esse individuum alicujus Speciei Angelicæ prædicabilis, quia natura Angelica (ut suppono ex Tract. de Angelis) est multiplicabilis sine fine, in individua solo numero distincta. Quod verò ad Deum attinet, dicitur distingui Specie, ab Angelo & aliis; nõ quod sit alicujus Speciei prædicabilis, aut Species subijcibilis; sed, vel quia ab illis differt notabiliter, & plusquam solo numero: quod tamen, sicut non est esse Universalis; ita nec est esse alicujus Speciei prædicabilis, aut species subijcibilis: vel quia ab illis differt Specie extrinseca, in quantum non est Speciei illorũ, non item Specie intrinseca, quia, secundum intrinseca, nullius est Speciei: Deus enim est individuum immediatè sub genere, quod nec genericum dici debet, quia perfectius omni genere & Specie; nec specificum, quia nullius Speciei; sed perfectissimum sub Genere dici debet. Perfectò scirem libenter, quò titulo Deus, Persona Patris in Divinis v. g. sit Species subijcibilis, potius quàm Petrus; quia illa non minus est

hæc persona, quàm Petrus hic homo.

ccccclxxv. Resp. tamen 2°. distinguendo assumptum: Deus, Michael, &c. sunt Species subijcibiles, si sint, respectu inferiorum, Logicè Species prædicabiles, quod infra examinabimus, concedo assumptum: verum, hoc dato, non sunt formalissimè individua; sed Species prædicabilis, ut patet: si secus, nego assumptum.

ccccclxxvi. Si verò dicas, esse disparitatem, eò quod Petrus nihil præter hæccitatem dicat immultiplicabile; secus verò Persona Patris, quia inter Personam & hæccitatem, dicit talitatem personæ immultiplicabilem; quæ, cum supponatur abstracta ab hæccitate, & non sit Species prædicabilis, debet esse subijcibilis tantum.

ccccclxxvii. Respondeo cum distinctione: vel talitas illa consideratur ex parte objecti, vel ex parte actus eam præcindentis? si ex parte objecti, est indivisibiliter ipsa hæccitas; ac proinde, non magis Species subijcibilis, quàm Petrus: si ex parte actus, (præterquam quod eadem sit ratio talitatis istius, quæ hæccitatis, cum utraque individua sit, quidquid detur, quod una sit hæc, alia non) fortè non tantum est Species subijcibilis, sed & Logicè prædicabilis, modo, quò infra dicemus, Naturam Divinam fortè esse Speciem prædicabilem Logicè, sed non Logicè & Physicè simul.

ccccclxxviii. Obijcies 2°. formæ oppositæ non possunt eidem convenire; sed subijcibilitas & Universalitas sunt formæ oppositæ, ergo nequeunt simul eidem naturæ convenire.

ccccclxxix. Respondeo distinguendo minorem: sed subijcibilitas ut subijcibilitas materialiter & Specificativè, & Universalitas opponuntur, nego minorem: subijcibilitas ut subijcibilitas formaliter & reduplicativè, & Universalitas opponuntur, concedo minorem; verum hinc non est talis subijcibilitas, ut patet.

R E S O L U T I O II.

ccccclxxx. **D**ico 2°. Species subijcibilis ut subijcibilis reduplicativè, non est Universalis. Ita communiter.

ccccclxxxi. Probatur, quia subijcibile ut subijcibile reduplicativè, & Universalis eodem modo sumptum opponuntur; sed opposita nequeunt simul eidem convenire, ergo, &c. Probatur antecedens, quia subijcibile, ut sic formaliter, respicit superiora; Universalis ut sic formaliter, inferiora; sed hi respectus opponuntur, non secus ac superiora & inferiora ut talia formaliter, à quibus specificantur; ergo, &c.

ccccclxxxii. Obijcies tamen, Species subijcibilis ut subijcibilis, est abstracta ab inferioribus: probatur assumptum; quia ut subijcibile non potest esse singularis; inter Universalis autem & singulare, non datur medium, ergo, &c.

ccccclxxxiii. Confirmatur ex Porphyrio supra: Species subijcibilis pro Genere definiti dicit Universalis, ergo ut subijcibilis est Universalis.

ccccclxxxiv. Respondeo distinguendo assumptum: Species subijcibilis ut subijcibilis reduplicativè, est abstracta ab inferioribus, nego assumptum; quia ut sic nihil dicit, nisi respectum ad superiora, similem illi, qui est individui ad speciem; sicut verò respectus ille non est abstractio, ita nec Species, ut reduplicativè dicit illum respectum, est abstracta,

ta, ac per consequens nec Universalis: ut subji-
cibilis specificativè concedo assumptum; & hoc
sensu Resolutione 1ª dictum est, esse Universalem.
Ad probationem assumpti Respondeo, ut subji-
cibilem reduplicativè, nec esse Universalem nec
singularem; licet enim non daretur medium abso-
lute inter Universale & singulare, daretur tamè re-
spectivè; nam sicut licet Petrus absolute necessario
sit sanus vel æger, neutrum tamen est ut rufus: ne
simuliter, licet absolute natura necessario esset sin-
gularis vel Universalis, neutrum tamen est forma-
liter ut respicit superiora, ut ab uno tantum abstra-
cta, &c.

ccccclxxxix. Ad confirmationem vero Re-
spondeo, Speciem ut subjiabilem reduplicativè;
non dicere pro Genere definiti Universalis forma-
liter, sed materialiter; ut subjiabilem autem ma-
terialiter, est Universalis, ut statim dictum est.

RESOLUTIO III.

ccccclxxx. Dico 3° Species subjiabilis ut
subjiabilis causaliter, non est
Universalis. Ita Doctissimi PP. nostri Complut.
Disp. 6. de Specie. q. 3. & multi, quos ibidem ci-
tant, contra Cajet. Arauz. Tolet. &c.

ccccclxxxi. Probatur, quia à subjiabilitate
non manat Universalitas, 1° quia illa est Genus de-
finiti subjiabilis, 2° quia alioquin omne Uni-
versale præsupponeret subjiabile à quo manaret;
non apparet autem à quo subjiabili possit Genus
generalissimum manare, cum nec ipsum ulli Ge-
neri prædicamentali subjiaciatur: 3° quia subjiabi-
litas & prædicabilitas sunt respectus oppositi, qui
ab invicem haud magis manant, quam opposita,
calor à frigore v. g.

DVBIVM VII.

An Genus in una Specie tantum, Species in uno
individuo tantum, ceteris impossibili-
bus, salvari possit.

ccccclxxxii. Antè Resolutionem
Suppono 1° Genus &
Speciem dupliciter spectari posse: semel 1° inten-
tionaliter, & pro materiali significato, quod im-
portant sumpta in concreto; sive pro naturis, quæ
denominantur Genus, ut animal; vel Species ut
homo: & semel 2° intentionaliter & concretim, sive
pro natura tamquam subiecto, & 1^a intentione for-
mali Genus aut Speciei tamquam formâ, quod,
sensu diximus, Universalis defini.

ccccclxxxiii. Suppono 2° Genus 1° inten-
tionaliter sumptum (& idem est de Specie) habere
perfectiones duplicis Generis, actuales scilicet seu Me-
taphysicè essentielles, & potentiales seu Metaphysi-
cè accidentales. Actuales sunt ipsa prædicata es-
sentialia Metaphysica; potentiales sunt illa, quæ
per contractionem ad inferiora superveniunt, ut
differentiæ Specificæ v. g. rationale & irrationale,
& numericæ, ut hoc & hoc respectu Generis; & so-
la numericæ respectu Speciei. His suppositis, fit

RESOLUTIO I.

ccccclxxxiv. Dico 1° Genus 1° intentio-
naliter seu materialiter

sumptum, v. g. animal, quoad perfectiones adæ-
quales seu Metaphysicè essentielles, potest salvari in
una Specie possibili, aliâ impossibili; imò & in uni-
co individuo possibili, aliis impossibilibus. Ita Sed-
tus hic q. 18. Item Lovanientes hic similiter R. 4.

ccccclxxxvi. Probatur, quia tota actualis &
Metaphysicè essentialis perfectio animalis, est esse
vivens sensitivum & non aliud; sed id salvari po-
test in unica Specie, v. g. homine, aliâ impossibili
scilicet bruto; imò & in Petro possibili, cæte-
ris hominis individuis impossibilibus, ut patet a
nam adhuc eo casu Petrus esset vivens sensitivus,
ergo, &c.

ccccclxxxvii. Confirmatur, Natura genericæ
sic est in inferioribus, ut sit divisim tota in singu-
lis; ergo, &c. Probatur antecedens, quia prædica-
tur tota de singulis divisim, ut constat ex præmis-
sis, & D. Thoma 1^a p. q. 77. art. 1° ad 1^{am}. Totum
Universale adest cuilibet parti, secundum totam suam
essentiam & virtutem, puta actualem; ergo, &c.

RESOLUTIO II.

ccccclxxxviii. Dico 2° Genus 1° intentiona-
liter sumptum, quo ad per-
fectiones potentiales seu Metaphysicè accidentales,
si sit multiplicabile in plures Species, ut v. g. ani-
mal in hominem & brutum, non potest salvari in
unica specie, v. g. animal in solo homine. Ita nostri
Carm. Comp. hic Disp. 5. q. 2. & plures, quos
ibi citant, & sequitur R. P. Ioan. à 8° Thoma, et-
iam hic q. 8.

ccccclxxxix. Probatur, quia rationale repe-
ritur in homine; sed rationale non est tota per-
fectio potentialis seu Metaphysicè accidentalis ani-
malis, ergo, &c. Minor patet, quia sicut potest
fieri homo & brutum, ita & rationale ac irratio-
nale.

D. Confirmatur, sic se habet Genus multiplica-
bile respectu differentiarum contrahentium, seu
perfectionum potentialium & Metaphysicè acci-
dentalium; sicut materia 1^a sublimitatis respectu
formarum; sed illa non habet omnem suam perfe-
ctionem potentialem sub una forma; ergo nec Ge-
nus in plures Species multiplicabile, sub una dif-
ferentia Specifica.

DI. Dixi, si sit multiplicabile in plures Species; alio-
qui si supponatur unica Species esse possibilis, sicut
hæc sola erit ejus perfectio potentialis; ita in hæc
sola possibili salvabitur. Ex his

DI. Colliges multò minus Genus quoad perfe-
ctiones potentiales salvari in unico individuo, si
supponantur, plura esse possibilia.

RESOLUTIO III.

DI. Dico 3° Genus ut est 1um prædica-
bile concretim sumptum, sive ut
est definitum adæquatum in definitione Generis,
potest salvari in unica Specie possibili, aliâ impos-
sibili. Hæc Resolutio, vix ab ullo examinatur tamè.

DI. Probatur, quia esse Genus ut sic sumptum
nihil aliud est, quam esse unum, &c. aptum præ-
dicari de multis ut pars materialis essentiae Univer-
salis; sed, posito solo homine possibili & bruto
impossibili, animal respectu Petri & Pauli esset
unum aptum, &c. ergo, &c.

DI. Con-

94. Confirmatur conclusio, & probatur minor solutione argumentorum.

DVI. Obijcies 1° Aristotelem 4°. Top. cap 4°. ubi sic habet: *Cum autem omnis Generis, multa Species sint, considerare oportet an altera Species esse nequeat propositi Generis, nam si non sit altera Species, pater non posse omnino esse Genus quod dictum est.* Ergo, &c.

DVII. Respondeo Aristotelem nihil loco citato habere contra nos; nam procedit ex alia hypothese, scilicet, quod Genus sit prædicabile de multis Speciebus, sive quod omnis Generis multæ sint Species, ut constat ex postremis verbis, *quod dictum est*, quæ referri debent ad priora hæc, *cum autem omnia Generis multe Species sint.* Vnde ibidem definit Genus, *quod de Speciebus prædicatur.* Et ei, 1° ait: *De pluribus enim Genus, quam Species prædicatur.* Nos vero ex hypothese quadam, forte impossibili, an v.g. si animalis, per impossibile, esset unica Species, puta homo, animal posset adhuc Genus esse: à qua hypothese omnino abstrahit Aristoteles: unde nego consequentiam. Eodem ferè modo intelliges D. Thomam 1° Post. lectione 12^a ubi sic habet: *Non est possibile invenire aliquod Genus, cujus una tantum sit Species.* Schlusest. Non est de facto invenire aliquod Genus, cujus unica sit Species. An autem animal, supposito per impossibile, quod solus homo, ejus Species esset possibilis, remaneret Genus, non tangit; quod hic facimus. Vnde, cum dicit, Genus dividi per Differentias oppositas, agit de Genere materialiter, & possibili, vel de facto existente, non verò de Genere secundum nostram hypothese. Item agit de Genere juxta suas & Aristotelis definitiones, non verò juxta nostras: Clarius tamen responde, Aristotelem & D. Thomam loqui probabiliter, non omnino certò; solum enim volebant, oppositum Resolutionis esse probabile, quod, sistendo in ipsorum autoritate, admittimus; non verò simpliciter.

DVIII. Obijcies 2°. isto casu animal reverà esset Species vel Differentia; & non Genus: ergo, &c. Probatur antecedens pro 1ª parte; nam isto casu animal prædicaretur ut tota essentia hominis; si quidem rationale esset tantum proprietates animalis, ab eoque fluxu rationis emanaret, sicut modò risibile à rationali, ergo, &c.

DIX. Probatur antecedens pro 2ª parte, quia isto casu, animal obiret omnia munera Differentiæ; nam divideret Genus, videlicet corpus animatum; ejus indifferentiam tolleretur; Speciem adequatè constitueret, & à quolibet alio, non secus ac rationale, distingueretur; ergo reverà esset Differentia, ergo, &c.

DX. Confirmatur quia Genus aptum esset prædicari de multis ut pars materialis, sive ut determinabile per Differentiam Universalem; sed, isto casu, non erit tale, ergo, &c. Probatur minor, quia omne determinabile debet latius patere suo determinativo; alioqui non esset ratio, cur potius esset determinabile, quam determinativum, ergo, &c.

DXI. Respondeo 1° negando antecedens pro 1^a parte; ad ejus probationem, nego, quod isto casu animal prædicaretur ut tota essentia hominis; nam rationale, quod in animali actu non concluditur, adhuc esset de essentia hominis; nisi velis dicere, quod, si per impossibile brutum fuisset impossibile, homo non habuisset eam-

dem essentiam, quam modo habet; quod est absurdum: nam sicut homo esse & concipi potest, nec existente, nec concepto bruto possibili; ita habet essentiam suam omnino independentem à bruto possibili; ac proinde, sive brutum sit possibile; sive impossibile, rationale semper est de essentia hominis, & non proprietates tantum; præsertim cum reperiatur animal sine rationalitate, in hoc animali immediatè individuato, & dici non possit, hoc animal esse hunc hominem immediatè individuatum; quod posset, si animal esset tota essentia hominis.

DXII. Respondeo 2°, negando etiam antecedens pro 2ª parte, ad ejus probationem nego assumptum: illo enim casu animal v.g. ratione Differentiæ, quam includit, divideret quidem corpus animatum, & ejus Differentiam constitueret; sed non ratione sui, & multò minus ratione sui Speciem adequatè constitueret; alioqui animal, illo casu, esset tota essentia hominis, quod est absurdum, ut monstratum est: quod autem hominem à quolibet alio distingueret, non secus ac rationale, per accidens foret; quia videlicet per accidens essent impossibilia ea, à quibus homo jam per rationale præcisè distinguitur. Vnde solum sequitur, differentiam hominis constitutivam, per accidens cessare esse distinctivam quoad nos, & extrinsecè respectu eorum, quæ per accidens supponuntur impossibilia; quia rationale remanet Differentia hominis constitutiva & distinctiva secundum omnia intrinseca sua, ut jam; quoad se tamen & intrinsecè, remaneret eadem, quæ modò est.

DXIII. Addo tamen, adhuc Differentiam remanentem distinctivam hominis Specie ab hoc animali immediatè individuato à parte rei, ad hocque esse necessariam; cum reverà homo sit Species ab hoc animali realiter distincta; imò etiam adhuc fore divisivam Generis in Speciem; quia remanet Genus divisibile in Speciem unam, vel individuum immediatum. Si verò non sit amplius futurum divisibile in multas Species, & Differentia ejusdem distinctiva ab altera Specie, est hypothese posita, ut patet.

DXIV. Ad confirmationem: Respondeo negando minorem: & ad ejus probationem distinguo assumptum: omne determinabile, secundum indifferentiam ad diversas formas, vel Differentias positivas, debet latius patere suo determinativo, concedo assumptum: determinabile secundum indifferentiam ad unam formam, vel Differentiam positivam, & aliam negativam, sive privationem illius, nego assumptum: nam materia 1^a celestis, in probabili sententia docente, esse capacem unius forme dumtaxat, est determinabilis per illam formam, & tamen non latius patet illa forma; id est, non potest reperiri in aliquo composito substantiali completo, in quo illa forma non sit. Sed

DXV. Gravis difficultas est, cur potius illo casu materia sit futura determinabilis, quam determinativa; & consequenter, cur potius animal sit futurum determinabile, quam determinativum. Responderet aliquis: quia proprium est formæ, esse determinativum, subjecti verò (uti est materia) esse determinabile: sed, ut docebimus in Physica, materia & forma sunt simul naturæ sibi invicem subjectum & forma denominatio-

nis, &c. quia sicut intelligi non potest, materiam esse unitam formæ, quin simul intelligatur, formam esse unitam materiæ; ita intelligi non potest, materiam esse à forma informatam, quin simul intelligatur, formam esse à materia materiæ. Quare aliter

DXV. Ad propositam difficultatem Respondeo, cum distinctione: non est ratio cur potius materia cælestis sit determinabilis in esse subjecti informationis, quam forma, concedo: in esse subjecti sustentationis, nego. Nam illud est determinabile in esse subjecti sustentationis, quod præsupponitur alteri, & ex quo aliud educitur; forma verò cælestis educitur ex materia cælesti, non secus ac omnes aliæ sublunares ex materia sublunari. Hinc dic, in proposito Resolutionis, Genus potius futurum determinabile, quam Differentiam: quia (cum præsupponatur Differentiæ, juxta Aristotelem 5° Metaph. Text 33°. ubi dicit, *Genus esse 1um in rationibus*, id est, 1^{am} partem in definitionibus, quod & ratio suadet, quia est minus recedens à nudo conceptu entis, quam Differentia; nam prius est sentire (ut constat ex naturâ foetus) quod est actus animalis, quam ratiocinari aut ridere, quod est actus rationalis) imitatur materiam cælestem consideratam secundum esse subjecti sustentationis, secundum quod esse, est potius determinabilis, quam determinativa; non verò materiam secundum esse subjecti informationis; quia materia secundum esse subjecti informationis considerata, sive habeat plures formas, sive non, non est magis determinabilis, quam forma, sed simul naturâ sunt materia & forma respectu invicem determinabiles & determinativæ, nam ab invicem denominantur ac informantur, & se invicem denominant ac informant, ut latius ostendimus in Physica Disp. 2^a.

DXVI. Instabis, idem intellectivum & volitivum non se respiciunt ut determinabile & determinativum, & consequenter nec ut Genus & Differentia; quia æquè latè patent; sive quia intellectivum non est determinabile per volitivum & unam aliam Differentiam positivam: ergò similiter, si animal & rationale æquè latè pateant, sive si animal non sit determinabile per rationale & unam aliam Differentiam positivam non se respicient ut Genus & Differentia.

DXVII. Respondeo 1° retorquendo argumentum in materiam 1^{am} cælestem formæ tantum cælestis capacem, ut suppono: illa enim non magis latè patet quam sua forma; & tamen, ut probatum est, illa se habet ut determinabilis, hæc ut determinativa.

DXVIII. Respondeo 2°, negando assumptum: quod enim intellectivum & volitivum non se respiciant ut determinabile & determinativum, non est, quia æquè latè patent, sive quia intellectivum non est determinabile per volitivum, & unam aliam Differentiam; sed quia se non respiciunt, saltem ut materia & forma cælestis; nam sicut voluntas non se habet ad intellectum, ut formâ ad subjectum, sed ut ad alteram potentiam & formam ejusdem animæ, non secus ac visus, tactus, olfactus, &c. ita volitivum non se habet ad intellectivum ut determinativum ad determinabile; sed sicut ad alterum determinativum ejusdem animæ viventis ad esse volitivum & intelle-

ctivum; non secus ac visum, tactivum, olfactivum, &c. si tamen velis, volitivum se habere ad intellectivum, ut formam ad subjectum, ut perfectionem ad perfectibile, (quod sine absurdo dici potest) nego, intellectivum & volitivum se non respicere ut determinabile & determinativum; ac proinde ut Genus & Differentiam compositi Metaphysici intellectivi & volitivi.

DXIX. Adde ex majori vel minori late-potentia, quam habeat Differentia, non diversificari prædicabilia; alioqui tot essent prædicabilia, quot forent majores vel minores late-potentia: & Genus supremum, subalternum & infimum facerent tria Genera Specie diversa: Differentia suprema, subalterna & infima tres Differentias Specie diversas: Proprium supremi Generis subalterni & infimi tria Propria Specie diversa; quæ sunt parum fundata; sed ex modo prædicandi per modum partis materialis aut formalis in quid, & in quale, &c. Ex his

DX. Collige, non esse de essentia Generis, esse totum potentiale contrahibile per plures Differentias Vniuersales, sed per unicam tantum, & plures numericas: nam id sufficit ad hoc ut sit unum aptum prædicari de multis in quid ut pars materialis essentia Vniuersalis.

RESOLUTIO IV.

DXI. Dico 4°. Species 1° intentionaliter sive materialiter sumpta, ut v.g. homo, quoad perfectiones actuales seu Metaphysicè intrinsecas, salvatur in uno Individuo, cæteris impossibilibus.

DXII. Probatur, quia tota actualis & Metaphysicè intrinseca perfectio hominis est animal rationale, & non aliud; sed id salvatur in Petro v.g. cæteris hominis Individuis impossibilibus; ergò, &c.

DXIII. Confirmatur. Natura specifica sic est in omnibus suis Individuis, ut sit divisim tota in singulis; ergò, &c. Probatur antecedens; quia prædicatur tota de singulis divisim, ergò, &c.

RESOLUTIO V.

DXIV. Dico 5°. Species 1° intentionaliter sive materialiter sumpta, ut v.g. homo, quoad perfectiones potentiales seu Metaphysicè extrinsecas (si nempe sit multiplicabilis in plura individua) non potest salvari in unico Individuo, aliis impossibilibus.

DXV. Probatur, quia omnes hæcceitates omnium Individuorum humanorum, ut Petreitas, Pauleitas, Ioanneitas, &c. non reperiuntur in unico Individuo hominis, verbi gratia, Petro, ergò, &c.

DXVI. Confirmatur, sic se habet Species ad hæcceitates, sicut Genus ad Differentias Vniuersales contrahentes; sed, si illud sit multiplicabile in plures Species, non habet omnem suam perfectionem potentialem sub una Differentia Vniuersali contrahente, ergò nec Species sub una hæcceitate. Major tenet à pari. Minor probata est Resol. 28.

DXVII. Dixi,

DCXXVII. Dixi; Si nempe sit multiplicabilis in plura Individua; alioqui si supponatur, unicum Individuum esse possibile; sicut illud unicum ens erit ejus perfectio potentialis; ita in illo unico possibili, & aliis impossibilibus, salvabitur.

RESOLUTIO VI.

DCXXVIII. **D**ico 6°. probabile videtur, quod Species, ut est 3um prædicabile concretim sumptum, sive ut est definitum adæquatum in definitione Speciei, possit, præcisè sistendo in ratione, salvari in unico Individuo Physicè possibili, alio Physicè impossibili; sic nempe ut Deus (de quo potissimum difficultas) sic sit Physicè immultiplicabilis numero, ut tamen præcisè sistendo in ratione, non obstante sua Physicè immultiplicabilitate, sit Universalis Logicè tantum. Huic Resolutioni occasionem 1^{am} videtur dedisse Cajetanus cap. 4° de ente & essentia, & c. 4°. de Specie, ubi asserit naturam Michaëlis, licet Physicè immultiplicabilem, esse Speciem Logicam. Quoad naturam Michaëlis, Thomistæ nobis adtipulantur, & quidem sic, ut PP. nostri Comp. hic. q. 6^a dicant, *nec censendum esse Thomistam, qui oppositum senserit.* Quoad Deum autem minimè; esse tamen inter utrumque paritatem, probabiliter suadere intendimus.

Sed antè probationem

DCXXIX. Suppono 1° Scripturam, Concilia & Fidem, circa ea, quæ hanc Resolutionem tangere videntur, aliud non convincere, quam quod Deus sit realiter & Physicè unicus, intrinsicè realiter & Physicè immultiplicabilis; quidquid sit de multiplicabilitate extrinsecâ & rationis, sive sub præcisione formali, ad quam ista non extenduntur.

DCXXX. Suppono 2° naturæ multiplicationem esse duplicem, juxta duplicem naturæ multiplicabilitatem univocam in multa inferiora: si enim naturæ multiplicabilitas sit Physica & Logica simul, uti est naturæ humanæ abstractæ per mentem ab individuis hominis; multiplicatio naturæ est Physica & Logica simul; Physica quidem, quia, ut omnes fatentur, Physicè & realiter de facto in Petro, Paulo, & cæteris individuis hominis multiplicatur; Logica verò aut ratione & sub præcisione formali, quia humana natura ratione & per prædicationem de Petro, Paulo, &c. est in Petrum, Paulum, &c. ut sic multiplicabilis; si autem naturæ multiplicabilitas sit Logica tantum, uti est naturæ Michaëlis, in sententia Thomistarum, eò quod sub sola præcisione formali ab hæcitate sit multiplicabilis, utpotè carens fundamento immultiplicabilitatis præcisivæ videlicet hæcitate; multiplicatio non est Physica, sed Logica tantum.

DCXXXI. Suppono 3°, inter eos, qui Nominalium sententiam sequuntur, jam, saltem ut probabile, esse receptum, quod Deus purè extrinsecè & ratione nostrâ formali extrinsecâ componatur ex Genere & Differentia, & sic sic definiatur; idque de facto tuentur PP. Hurtadus, Arriaga, Oviédus, &c. Neque in eo est ullum absurdum, ut infra Tractat. 4°. de Ante-prædicamentis, probabitur: cum verò Divus Thomas 1. parte quæst. 13. artic. 5. & quæst. 7. De pot. artic. 3. negat, Deum esse in Genere, sive constare Genere

& Differentia, ac proinde definiri posse, id solum negat de Deo ex parte sui sive objecti spectato, non verò ex parte actus sive rationis nostræ extrinsecæ; quæstione etenim 3ª citatâ excludit à Deo Genus, quod ex parte objecti non est ens simpliciter; ut consideranti patebit articulum 5um citatum in corpore; quod, cum aliud non sit, quam excludere à Deo Genus, substantiam v. g. quâ parte est objectivè ens simpliciter, verissimum est, & omninò consonum Magistro Nostro Ioanni de Bachone in 1um dist. 9. quæst. 1^a. art. 10. *Deus est in Genere sic, quod extra Genus, id est, Deus est sic in Genere in quantum Genus prædicatur de Deo sicut Genus de sua inferiori, quod nihilominus est illimitatus & infinitus.* & ad mentem, D. Thomæ, qui sicut à Deo distinctiones ratione nostrâ extrinsecâ non excludit, ita nec perfectibilitates eadem ratione nostrâ extrinsecâ. Vnde cum hic & infra quæst. 13. art. 9. à Deo excludendo gradum genericum, excludit consequenter rationem Speciei; consequenter intelligi debet de ratione Speciei, quatenus ex parte objecti nō est ens simpliciter, sed entia per participationem; non verò quatenus ex parte objecti est ens unicum simpliciter, licet ratione nostrâ præcisè sit multa, ut statim dicetur. Ex his autem liquet, quid PP. nostris Comp. loco infra citando, P. Ioan. à S. Thoma & aliis respondendum, dum ajunt ista loca ob stare, ne Deus sit Species Logica tantum; licet id concedatur naturæ Michaëlis.

DCXXXII. Probatur 1° autoritate D. Thomæ, 1. parte q. 13^a. art. 4. ad 3um. ubi expressè agnoscit plures Deos sub conceptu sive ratione nostrâ, ajens: *Deus est unus res, & plures secundum rationem, quâ intellectus noster multipliciter apprehendit Deum;* puta semel cum hæcitate & semel sine; semel in ordine ad actus bonitatis, semel in ordine ad actus sapientiæ correspondentes, &c. semel autem dato, quod Deus sit præcisus ratione nostrâ à sua hæcitate, potest tunc considerari in ordine ad actus bonitati respondentes, & postea in ordine ad actus sapientiæ respondentes, & tunc habemus Deum bonum & Deum sapientem ratione nostrâ diversos: quæ omninò confirmant Doctissimi nostri Complut. Disp. 6. de Specie q. 4. *Licet hoc nomen Deus ut à nobis apprehenditur, sit communicabile multis secundum rationem, ut inquit D. Thom. citatâ. q. 13. art. 9. & propterea ex parte modi concipiendi nostri sit terminus communis, ut frequenter docent Thomistæ ibidem.* Ita illi: nec in præmissis à nobis apparet vel minima repugnantia, cum ab istis duobus Dijs solâ ratione nostrâ multiplicatis præscindatur ratio Dei univoca utrique, in quo salvabitur 3um prædicabile concretim sumptum, ergo, &c. Probatur minor pro 3^a parte, in qua sola difficultas, quid erit prædicabilis de multis univocè cum sui multiplicatione Logicâ tantum, ad 3um autem prædicabile planè impertinens est, an multiplicatio sit Logica tantum, an Physica simul, ut consideranti patebit, ergo, &c.

DCXXXIII. Confirmatur, non est cur potius ad Universalis Logicè tantum, plura objectivè Physicè & unum ratione nostrâ requiratur, quam unum objectivè Physicè & multa ratione nostrâ.

DCXXXIV. Respondebis, communem Autoritatem stare pro potiori ratione. Sed

DCXXXV. Contrâ, imprimis non est in contrarium communis Autoritas; nam Thomistæ in

in natura Michaelis oppositum defendunt communiter: deinde definitiones Vniuersalium nihil habent in contrarium, nec Aristoteles aut Porphyrius circa illam multiplicationem, an Logica & Physica simul, an Logica tantum esse debeat, quidquam expresse-
runt; ab Authoritate autem negata, nullum est argu-
mentum.

DLXXXIV. Probatur 2°. ad 3um. Vniuersale concre-
tim sumptum sufficit Logica multiplicabilitas univo-
ca naturæ in multa, & præcisio formalis ab illis; atqui
Naturæ Divinæ præcisæ à suâ hæcitate convenit
talis multiplicabilitas univoca in multa; & quamdiu
per prædicationem non contrahitur ad illa, est præci-
sio formalis ab illis, cum aliunde supponatur esse actu
sub præcisione, ergo, &c. Probatur minor pro 1^a. par-
te, ex dictis supposito 2°. & 3°. & D. Thoma supra
allato, ergo, &c.

DLXXXV. Obijcies 1°. non apparet quid esse pos-
sint illa Individua Logice possibilia, & Physicè im-
possibilia: vel enim realia sunt, vel ficta? non realia,
quia ut supponitur, nec sunt, nec esse possunt Physi-
cè; ergo ficta esse debent, quia illud ens est fictum,
quod non est reale & apprehenditur ut possibile, vel,
quod est tantum obiectivè in intellectu, uti tantum
sunt illa Individua.

DLXXXVI. Respondet Cajetanus (& plures Thomi-
stæ post ipsum) cap. 4°. de ente & essentia, & cap. 4°.
de Specie, esse non repugnantiam ex parte naturæ
abstractæ ab hæcitate ad prædicari de multis, si es-
sent. Verum hoc non est, naturam esse Vniuersalem;
sed futuram Vniuersalem, si essent multa, de quibus
posset prædicari. Deinde ex parte naturæ abstractæ
ab hæcitate, absolute est repugnantia ad prædicari
de multis, quæ absolute non sunt; ergo natura ab-
stracta ab una hæcitate Michaelis tantum, non esset
absolute Vniuersalis. Quare aliter

DLXXXVII. Respondeo: illa Individua fore Indivi-
dua Logica prout opponuntur Physicè existibilibus;
& Logicè tantum realia, id est possibilia ex modo
essendi præcisè, quem natura abstracta ab una hæc-
eitate habet sub abstractione; ex parte enim illius,
alia Individua non involvunt in suo conceptu duo
contradictoria; nec impossibilia Physicè concipiun-
tur in actu signato ut possibilia Physicè, quod, ut
sint ficta, requiritur, sed tantum in actu exercito ut
possibilia Logicè, prout sunt Logicè possibilia; ha-
bentque esse reale Logicum in natura ut abstracta ab
hæcitate sua: ac proinde, licet habeant esse impos-
sibile Physicum, propter quod sunt Physicè chymæ-
rica, & consequenter natura respectu illorum
nonnisi chymæricè Vniuersalis Logicè & Physicè;
non habent tamen esse impossibile Logicum; quia
habent esse possibile Logicum ex modo essendi natu-
ræ sub abstractione, &c. ut dixi. Hinc ens reale
omnino in communi definitur; *Id, quod est, vel esse po-
test Logicè vel Physicè*: aut *Id, quod est, vel esse potest*, sub-
auditis particulis *Logicè vel Physicè*.

DLXXXVIII. Instabis, vel multitudo Logica Indivi-
duorum Dei, habet fundamentum in Deo, vel non?
si 1um. ergo Deus est intrinsecè multiplicabilis: si 2um.
ergo, sunt ficta.

DLXXXIX. Respondeo, non habere fundamentum
in Deo absolute & secundum se sed relativè & com-
parativè considerato, quatenus scilicet ut unum ob-
iectivè & Physicè subest abstractioni, sive quatenus
dicit non repugnantiam ad concipi conceptu con-
fuso abstrahente formaliter naturam Divinam à sua
hæcitate.

R. P. Francisci Bonæ Spei Logica.

DXL. Obijcies 2°. natura abstracta ab uno Indivi-
duo tantum, non est nisi Vniuersalis negativè, id
est, non exprimitur illius singularitas: sed per Vni-
versale simpliciter, omnes Philosophi intelligunt
Vniuersale positivè, & à multis positivè abstra-
ctum, ergo, &c. Ità P. Comptonus Log. Disp. 34.
Sect. 4^a.

DXLI. Respondeo distinguendo maiorem: natura
abstracta ab uno Individuo tantum, non est nisi Vni-
versalis negativè respectu Individui Physici à quo
abstracta est, concedo maiorem respectu Individuo-
rum Logicorū, in quæ natura abstracta ex modo es-
sendi, quem habet sub abstractione, est Logicè mul-
tiplicabilis, nego maiorem: dum enim Natura Divina
à Deo formaliter abstrahitur, ex modo essendi, quem
habet sub conceptu, est una infinite multiplicabilis
sub conceptu, sicut natura humana, in Sententia Sco-
tistarum, ex modo essendi, quem habet antè intelle-
ctum, una est infinite multiplicabilis antè intellectū;
quia videlicet, sicuti sub hoc modo essendi non habet
principium repugnantiae multiplicabilitatis antè in-
tellectum; ita nec sub isto modo essendi sub conce-
ptu habet principium repugnantiae multiplicabili-
tatis sub conceptu. Modum autem, quo natura ista sit
Logicè tantum Vniuersalis, assignavimus probatio-
ne 1^a.

DXLII. Instabis, supra hujus Tract. Disp. 1. Dub.
8°. negatum est, naturam abstractam, à Petro tan-
tum, esse prædicabilem de Paulo, à quo positivè ab-
stracta non est; ergo Natura Divina abstracta à sua
hæcitate tantum, non est, prædicabilis de hoc
& illo Deo Logico, à quibus positivè abstracta non
est.

DXLIII. Respondeo distinguendo assumptum: su-
pra negatum est, naturam abstractam à Petro tantum,
esse prædicabilem de Paulo à Petro Physicè & rea-
liter distincto, concedo maiorem; & ratio est, quia
prædicatio supponit identitatem realem: negatum
est, naturam abstractam à Petro, esse prædicabilem de
Paulo à Petro solâ præcisione formali distincto, nego
maiorem. Hanc autem prædicationem omnes agno-
scunt: hic enim admittere oportet naturæ humanæ
duplicis Generis esse posse Individua; aliqua Physi-
ca sive Physicè possibilia, aut Physicè existentia;
alia Logica tantum, quæ necessariò sequuntur natu-
ram per præcisionem formalem omni hæcitate
nudatam; & de his natura humana prædicari po-
test, hoc ipso, quod est abstracta ab omni hæceti-
tate; quia illa realiter aliud non sunt, quam hæc na-
tura; realiter autem eadem de invicem prædicari
possunt.

DXLIV. Urgebis 1°. ex eodem P. Comptono & aliis:
ipso facto, quod concipit quis rationem Dei commu-
nicabilem aliis, non format conceptum Dei; quia
Deus ex conceptu suo intrinsecè est unus, & essen-
tialiter negans consortium aliorum; eo ipso proinde,
quod concipitur, ut alium secundum Deum admi-
tens, non concipitur Deus; sed chymæra, ergo, &c.

DXLV. Respondeo distinguendo assumptum: ipso
facto, quod concipit quis rationem Dei communi-
cabilem aliis, non format conceptum Dei ut entis Physi-
fici & Physicè ac realiter existentis, concedo maio-
rem; ut entis Logici, & ratione nostrâ multiplicabilis,
nego maiorem. Ad probationem autem majoris, Re-
spondeo ista intelligi de Deo ut ente Physico, &c.
quia de Deo ut ente Logico & ratione nostrâ mul-
tiplicabili, omnino contrarium patet ex D. Thoma in
probatione Resolutionis citato.

I

DXLVI. Ur-

DXLVI. Vergebis 2°. ex Patre Poncio Disput. 3^a. de Universalibus ut sic, Quaest. 4. Si, quod Individuum non possit numero multiplicari à parte rei, non impediat, nè sit Universalis; quod Species infima non possit Specie multiplicari à parte rei, non impedit ne sit Genus per abstractionem: sed hoc est absurdum: ergo, &c. Probatur sequela maioris; quia prout illa est Universalis, eò quod in ea jam ab hæcitate præcisa nullum sit principium repugnantiae multiplicabilitatis in Individua; ita nec ullum est principium repugnantiae multiplicabilitatis in Species, ergo, &c.

DXLVII. Respondeo 1°. negando minorem, quia ut infra ostendemus, natura humana possibilis, respectu Individuorum Physicorum possibilitatem potest se habere ut Genus, de illis tamquam de Specie differentibus prædicari, &c. quod patet à fortiori de Logice tantum possibilibus.

DXLVIII. Respondeo 2°. majorem negando, quia, supposito, quod detur Species infima, ad multiplicabilitatem illius Logicam in multas Species Logicas tantum, non sufficit præcisio ab hæcitate; quia hæc est principium solius repugnantiae in multa Individua Logica, cujus cum præcissione stat Differentia Speciei infimæ, quæ est principium repugnantiae in multas Species Logicas, à qua si præcindas, in homine v. g. non video cur Logice multiplicari non possit in multas Species, quia illo casu non est aliud, quam animal multiplicari in multas Species Logicas tantum, ut consideranti patebit; in eo autem quod animal sit multiplicabile in Individua Logica tantum, sub præcissione, & aliunde in realia realiter, nul-

la est repugnantia, ut patet ex Responsione ad Objectionem 2^{am}.

RESOLUTIO VII.

DXLIX. Dico 7°. sistendo in autoritate & communi sensu Doctorum, mihi longè probabilius est, 3um prædicabile, sive Speciem Logicam, salvari non posse in unico Individuo Physico possibili, alio Physice impossibili.

DL. Probatur, quia imprimis, quod Deus non sit Universalis, Species Logica, &c. unanimes est omnium Theologorum & Philosophorum consensus; eò quod Deus sit essentialiter hic, sive ex parte actus nostri, sive ex parte objecti; quia sive ex parte actus nostri, sive ex parte objecti, accipi debet ut immultiplicabilis. Deinde quod natura Michaëlis non sit similiter Universalis, Species, &c. videtur (supposita illius Physicæ immultiplicabilitate) sequi à pari ex natura Divina; quæ sicut est essentialiter hæc, quia, sive ex parte actus nostri, sive ex parte objecti, accipi debet, ut immultiplicabilis; ita natura Michaëlis est essentialiter hæc, quia, sive ex parte actus nostri, sive ex parte objecti, accipi debet, in illa hypothese, ut immultiplicabilis; repugnat enim illam accipi ut immultiplicabilem, & non accipi ut hanc; & quocumque sensu isto modo accipitur, hoc modo accipi debet; & quocumque sensu acciperetur ut multiplicabilis, ut non hæc, &c. eodem sensu Deus sive natura Divina accipi deberet ut multiplicabilis, ut non hæc, &c. ut Resolutio nem 6^{am} consideranti patebit, ergo, &c.

DISPUTATIO QUINTA
De Individuo.

DUBIUM I.

Quid Individuum Physicum, Metaphysicum
& Logicum.

DLI. Antè Resolutionem
Suppono 1°. varias à Porphyrio hic (quia, cum Individuum sit correlativum Speciei, de eo hic agendum videbatur) Individui definitiones adferri. 1^a. Quod de uno solo particulari dicitur, puta univocè, quia de multis æquivocè dici, non est Dubium. 2^a. Quod constat proprietatibus (id est accidentibus, duobus subiectis Hexametris contentis) quarum idem (puta Specie) aggregatum numquam fiet (supple naturaliter, quia supernaturaliter fieri posse, patet) in alio. Hexametra autem sunt hæc:

Forma, figura, locus, tempus cum nomine, sanguis, Patria, sunt septem, quæ non habet unus & aliter.

Brevius alii post Boëtium:

Forma, figura, locus, stirps, nomen, patria, tempus.

DLII. Forma est colorum corporis dispositio: figura partium: locus extensio localis: stirps parentes: tempus duratio; cætera patent. Ista tamen definitio essentialis non est; sed descriptiva, eaque valde imperfecta, quia accidentia rei, non essentiam explicat: nec omnia Individua comprehendit; sed ex sanguine sive ex Parentibus tantum (qui, præterquam viventibus non assignantur, etsi in aliis quâdam latiori acceptione assignentur) statim patet,

nullam esse definitionem, quia duo terræ Individua (& sic de aliis inanimatis) omnino in proprietatibus istis convenientia naturaliter proferre, nihil vetat; ut tamen definitio nulla censatur, sufficit, quod supernaturaliter produci possint duo homines, quibus illa omnia convenient; posse autem, nullus ambigit.

DLIII. Suppono 2°. Individuum posse, ut Universalis, dupliciter accipi: semel 1°. intentionaliter, sive secundum ea, quæ habet independentem ab intellectu; & semel 2°. intentionaliter, sive secundum ea, quæ habet dependentem ab intellectu. De quibus Tract. 1°. de Ante-Universalibus, Disp. 1^a. Dub. 1°.

DLIV. Suppono 3°. Individuum ordinariè assignari quadruplex. 1um determinatum ex nomine proprio, ut Paulus. 2um ex demonstratione, puta eò quod sit nomen commune affectum pronomine demonstrativo, ut hic homo. 3um ex suppositione, puta eò quod sit nomen commune, ex suppositione facta, uni soli conveniens; ut Philosophus pro Aristotele; Apostolus pro Paulo; Filius Virginis Mariæ pro Christo. 4um est Individuum vagum, eò quod sit nomen commune affectum signo particulari, ut aliquis homo: quod Individuum, ideo vagum dicitur, quod in cognitione ita vagetur, ut in ipsa nihil sit determinatum; licet in se, (utpotè sapius existens) plerumque sit determinatum. His autem suppositis, sit

RESOLUTIO I.

DLV. Dico 1°. Individuum Physicum est ens 1° intentionaliter, quod est Individuum in se, &

divisum à quolibet alio, ut Petrus. Ità D. Thomas 1. parte quæst 29. artic. 4. id est, Individuum est illud, quod habet Differentiam intrinsecam nulli alteri communicabilem, sic ut ratione illius, illi repugnet dividi in plura, quorum unumquodque sit adæquatè idem cum ipso. Vndè clarè patet 1°. quòd Univerfale non fit Individuum; quia omne Univerfale genericum & specificum in Species aut Individua, tamquam adæquatè eadem cum ipso, dividi & diftrahi potest. 2°. quòd Petrus v.g. maneat Individuum, licèt in animà & corpus dividi possit: (& idem est de ligno Bipedali, quod in unum & alterum pedem dividi potest) quia in illa non dividuntur tamquam in adæquatè eadem cum diviso.

DLVI. Petes, quomodo inter se distinguantur divisibile, indivisibile, unum & Individuum.

DLVII. Respondeo, *divisibile*, esse omne illud, quod in partes dividi potest. *indivisibile*, quod in partes dividi non potest unum rectè confunditur cum *individuo*; quod definitum est, *id cui repugnat dividi in plura, quæ sunt adæquatè idem cum ipso*, sive interim fit *divisibile* in partes suas, sive *indivisibile*.

RESOLUTIO II.

DLVIII. Dico 2°. Individuum Metaphysicum est ens 2°. intentionale, quod est *indivisum in se, & divisum à quolibet alio*, id est, est prædicatum commune restrictum per particulam *hoc*. ut *hoc animal*.

RESOLUTIO III.

DLIX. Dico 3°. Individuum Logicum est, ens unum, &c. aptum prædicari de uno tantum. Quia tamè Individuum Physicum, antecedenter ad omnè intentionem prædicabilificantè est, proximè de uno prædicabile; (nam comparatio ipsius ad se ipsum, sive secundum identitatem illius secum, ad prædicationem requiritur, non ad prædicabilitatè ut supra Tract. 1°. Disp. 3. vidimus) omne Individuum Physicum ut tale (& idem est de Metaphysico ut tali) est Individuum Logicum: secus tamen si Individuum Logicum per actum, & non per aptitudinem, hoc modo definias: Individuum Logicum est, quod de uno solo univocè prædicatur; quia illud solum est Individuum Logicum ut sic, quod de facto de uno solo prædicatur, sive quod de facto ab actu intellectus prædicante determinatur, ad esse prædicatum de uno solo, quod Individuo ut Physico, vel Metaphysico, &c. non convenit, ut patet; licèt illis per denominationem à tali actu prædicante, & prout illi tamquam subiecta denominationis subsunt, conveniat. Loquere proportionaliter de hac definitione Individui per aptitudinem. *Individuum est, quod est subijcibile Speciei*: & alterà per actum, *Individuum est, quod subijcitur Speciei*. Vndè patet, contrà P. Comptonum Logic. Disp. 35. Sect. 2^a. Individuum Logicum esse 1°. vel 2°. intentionis, prout definitur per aptitudinem vel actum.

DLX. Objicies 1°. juxta Aristotelem 1°. Metaph. cap. 15. Individuum definiri non potest: ergò tres in istis Resolutionibus allatæ Individui definitiones sunt nullæ.

DLXI. Respondeo 1°. Aristotelem solum velle, Individua Physica & Metaphysica, ut talia, definiri non posse rigorosà aliquà definitione, id est constante Genere & Differentià, propriè dictis (quid quid sit, an prout ens definitur, definiri non possint;

quod negandum non videtur;) non verò Individua Physica aut Metaphysica, ut definita materialia definitionis Individui Logici traditæ per actum, sive ut denominata hujus definitionis, *Individuum est, quod de uno solo univocè prædicatur*: quia, semel dato, quòd Petrus & Paulus de uno solo univocè prædicentur, sunt hoc, quod de uno solo prædicatur, & hoc, quod de uno solo prædicatur: si verò ab utroque præscindas hæcceitates, & sic, quod de uno solo univocè prædicatur, ab utroque abstrahas, habebis, quod de uno solo prædicatur, còmune univocè Individuis Physicis aut Metaphysicis, ut definitis materialibus definitionis Individui Logici, traditæ per actum: & speciem consequenter habebis prædicabilem respectu illorū. Vndè Respondeo 2°. distinguendo assumptū. Individuum ut Individuum, & in particulari, definiri non potest, concedo assumptum; Individuum Logicum ut Species, & in communi, nego assumptū.

DLXII. Instabis: Individuum in communi prædicatur de multis, ergò vel definitio non est Individui in communi, vel non valet.

DLXIII. Respondeo, distinguendo antecedens: Individuum in communi prædicatur de multis denominativè & accidentaliter, concedo antecedens: formaliter & essentialiter, nego antecedens: idem enim hic contingit, ac dum Genus abstractū ab hoc & hoc Genere, fit denominativè & accidentaliter Species; licèt sit formaliter & essentialiter Genus, prout est concretum ex 1^a. intentione objectiva, & 1^a. formali genericante; nam Individuum ut concretum ex 1^a. intentione objectiva, & 1^a. intentione formali Individuante, est formaliter & essentialiter Individuum, & prædicatur de uno tantum; ut abstractum verò ab hoc & hoc tali concreto, est denominativè & accidentaliter Species, & prædicabile de multis.

DLXIV. Vrgesbis 1°. Individuum in communi, est prædicabile essentialiter de multis, ergò solutio nulla. Probatur antecedens, quia hæc prædicatio *hoc Individuum est Individuum*, non est minus essentialis, quàm hæc, *Petrus est homo, hoc animal est animal*, &c. quæ, apud Omnes, sunt essentielles, ergò, &c.

DLXV. Respondeo distinguendo antecedens, ut antè: Individuum in communi, est prædicabile de multis essentialiter, id est, essentialiter habet, quòd sit prædicabile de multis, nego antecedens: nam id habet à 1^a. intentione formali Speciei quæ accidentaliter afficitur, non secus ac homo habet esse aptum prædicari de Petro & Paulo v.g. essentialiter, hæc enim non includuntur in definitionibus ipsorum: id est, postquam accidentaliter accepit à 1^a. intentione formali Speciei, esse prædicabile de multis: est prædicabile in actu exercito de multis essentialiter, concedo antecedens; sed hoc non est habere essentialiter, esse aptum prædicari, ità ut ly *essentialiter* appellet habere, prout habet Genus, Species, &c. in concreto; sed habere accidentaliter, esse aptum prædicari essentialiter; ità ut ly *essentialiter* appellet prædicari, prout habet Genus, Species, &c. materialiter sumpta pro denominatis.

DLXVI. Vrgesbis 2°. Definitum in definitione Individui, est oppositum definito in definitione Univerfalis; sed Individuum non est illi oppositum, ergò &c. Probatur minor; quia est Univerfale, & Univerfale est tale definitum.

DLXVII. Respondeo distinguendo majorem, definitum quo & formale Individui, est oppositum definito quo & formali in definitione Univerfalis, concedo

concedo maiorem: nam illud est 1^a. intentio formalis dans prædicari de uno tantum; hoc 1^a. intentio formalis dans prædicari de multis, quæ sunt opposita: definitum quod & materiale Individui, est oppositum definito quod & materiali in definitione Universalis, nego maiorem: licet enim non omne definitum quod in definitione Universalis sit definitum in definitione Individui; sed solum esse conceptum conceptu Individuante, sive abstractum ab hoc & hoc concepto conceptu Individuante; hoc tamen est unum ex definitis quod, in definitione Universalis.

DLXVII. Obijcies 2°, Individua sunt primæ substantiæ; sed primæ substantiæ de nullo prædicantur juxta Aristotelem cap. de Substantia; ergo, &c.

DLXIX. Respondeo distinguendo minorem: sed 1^a. substantiæ de nullo prædicantur prædicatione ordinatâ, id est, superioris de inferiori vel totius de parte subjectiva, concedo minorem: prædicatione identicâ, æqualis de æquali; vel etiam formali (quia ad prædicationem formalem solum requiritur prædicatum paulò clariùs exprimi, vel aliud significare, quàm subjectum) nego maiorem. Nec aliud negat Aristoteles; alioqui, cum 1°. Prior. cap. 28. dicat: Individuum posse prædicari, ut quando dicitur, hoc album est Socrates, sibi contradiceret.

DLXX. Addo tamen, concedi posse, Individuum de nullo prædicari simpliciter; quia prædicari simpliciter, loquendo ex hypothese & anthonomastice, est prædicari de multis, seu prædicatione Universalis.

D V B I V M II.

An ab Individuis possit abstrahi ratio communis Univoca.

DLXXI. Ante Resolutionem. Suppono 1°. Dubium procedere de Individuis Physicis, Metaphysicis & Logicis, ut definitis materialibus in definitione, quâ Individuum definitur, Quod de uno solo univocè prædicatur; id quæ sub duplici eorum consideratione, materialiter scilicet, & secundum totum quod dicunt, & formaliter sive præcisiuè secundum suas Differentias individuales.

DLXXII. Suppono 2°. istorum Individuorum duplicem posse assignari rationem; unam 1°. intentionalem & intrinsecam, & est prædicatum quodlibet Individuis conveniens antè 1um actum intellectus ab illis realiter distinctum: alteram 2°. intentionalem secundum se, vel secundum modum significandi. 2°. intentionalis secundum se, est omne prædicatum cujus forma est intentio illis extrinseca. 2°. intentionalis verò secundum modum significandi, omne prædicatum significans & præsupponens prædicatum 2°. intentionale secundum se, juxta dicta Tract. 1°. de Antè-Universalibus Disp. 1^a. Dub. 1°. His suppositis, sit

R E S O L U T I O I.

DLXXIII. Dico 1°. Ab Individuis Physicis materialiter sumptis nulla ratio 1°. intentionalis, intrinseca & in actu signato abstrahi potest, quæ sit illis positivè aut etiam negativè communis univoca; bene aliqua 2°. intentionalis secundum modum significandi extrinseca & in actu exercito.

DLXXIV. Probat 1^a. pars: quia omnis ratio

Individuorum Physicorum materialiter sumptorum 1°. intentionalis, intrinseca & in actu signato, est objectivè indivisibiliter, ac proinde formalissimè hoc; ergo ab Individuis Physicis materialiter sumptis nulla potest abstrahi ratio, &c. Probat consequentia, quia ab hoc & hoc formalissimè sumptis nulla talis ratio magis potest abstrahi, quàm dari possit hoc formalissimè sumpti, conceptus inadæquatus quoad intrinseca. Antecedens patet, ex præmissis Tract. 1°. Disp. 2^a. contra talis rationis distinctionem objectivam Thomisticam.

DLXXV. Confirmatur: si ab Individuis Physicis materialiter sumptis aliqua similis ratio abstrahi posset, maximè ratio entis, substantiæ, &c. abstrahi posset; sed hæ rationes non sunt 1°. intentionales intrinseca & in actu signato, ergo, &c. Major patet: probatur minor, quia ens, substantia, &c. sunt rationes 2°. intentionales extrinseca, saltem ex modo significandi & in actu exercito; nam ens v.g. non est nisi in actu exercito conceptus Individuorum tam confusè, ut solum appareant distincta à non ente: similiter substantia non est nisi in actu exercito conceptus Individuorum tam confusè, ut solum appareant distincta ab accidente; quæ verò tantum sunt in actu exercito ipsius conceptus, ut esse conceptum, Universalis, unum, commune, &c. non sunt prædicata 1°. intentionalia, intrinseca & in actu signato; sed 2°. intentionalia; vel secundum se, ut esse conceptum, vel secundum modum significandi tantum, ut homo, ens, & similia, quæ significant & necessariò præsupponunt conceptum. De quibus fusè & ex professo Tract. 1°. Disp. 1^a. & 2^a.

DLXXVI. Obijcies tamen 1°. à Petro & Paulo abstrahitur per 1^{am} intentionem formalem ratio communis univoca entis, animati, albi, &c. ergo illa sunt rationes seu prædicata 1°. intentionalia & intrinseca Petro & Paulo. Probat consequentia; quia 1^a. intentio formalis tendit in rem secundum ea, quæ habet antè intellectum.

DLXXVII. Respondeo concessio antècedente, negando consequentiam. Ad ejus probationem, distinguo assumptum: 1^a. intentio formalis tendit in rem secundum ea, quæ habet antè intellectum, ita ut illam in actu exercito non mutet extrinsecè, & ex parte ipsius intellectus, nego assumptum; nam dum 1^a. intentio formalis Petrum & Paulum confusè cognoscit, in ordine ad sensationem & rationationem, abstrahendo ab hæcitatibus facit Petrum & Paulum extrinsecè & ex parte actus hominem & Speciem prædicabilem: ita ut illam in actu exercito mutet extrinsecè & ex parte ipsius intellectus, concedo assumptum; hoc autem sufficit ut à Petro & Paulo abstrahat rationem entis, animati, albi, &c. nam licet hoc album, hoc animatum, &c. sint rationes 1°. intentionales & extrinseca respectu Petri & Pauli; album tamen & animatum, ut potè quidpiam commune & indifferens ad multa, cui nihil datur simile antè intellectum, sunt rationes 2°. intentionales & extrinseca secundum modum significandi: imò nec Petrus est hoc ens 1°. intentionali-ter & antè intellectum (nam hoc ens est Genus transcendente immediate individuatum per intellectum) sed tantum hoc ens & simul indivisibiliter intrinsecè ceteri gradus ipsius Metaphysici, considerati ex parte objecti: hinc 1°, sicut falsa est hæc prædicatio, Petrus est Universalis 1°. intentionali-ter & antè intellectum, ita hæc, Petrus est ens 1°. intentionali-ter & antè intellectum: 2°, sicut falsa est hæc prædi-

prædicatio, Petrus est Genus immediate individuatum
1°. intentionaliter & ante intellectum; ita hæc, Petrus
est hoc ens 1°. intentionaliter & ante intellectum.

DCLXXVIII. Instabis, vera est hæc prædicatio,
Petrus est ens, ente personaliter sumpto, ergo etiam hæc,
Petrus est ens, sumpto ente 1°. intentionaliter & ante
intellectum. Probatur consequentia, quia ens, ente
personaliter sumpto, est ens sumpto ente 1°. inten-
tionaliter & ante intellectum.

DCLXXIX. Respondeo concessio antecedente di-
stinguendo consequens: ergo etiam hæc est vera,
Petrus est ens sumpto ente 1°. intentionaliter & ante in-
tellectum, si ly 1°. intentionaliter & ante intellectum
appellet ly Petrus; ita ut sit sensus, Petrus 1°. inten-
tionaliter & ante intellectum est ens, nego consequen-
tiam; alioqui hæc etiam esset vera, Petrus 1°. inten-
tionaliter & ante intellectum est quid indifferens ad mul-
ta, commune, &c. si ly 1°. intentionaliter & ante in-
tellectum appellet ly ens, ut sit sensus, Petrus est ens 1°.
intentionaliter & ante intellectum, concedo conse-
quentiam; sed hoc est idem ac si diceretur Petrus
est ens, ente personaliter sumpto. Sic patet ad pro-
bationem consequentiae.

DCLXXX. Probatur 2^a. pars conclusionis, quia à
Petro & Paulo v. g. potest abstrahi ratio hominis,
animalis, substantiae, entis, &c. sed illa est 2°. in-
tentionalis & extrinseca secundum modum signi-
ficandi, ut sæpe vidimus, ergo &c.

DCLXXXI. Obijcies 2°. potest dari ratio Indivi-
dui incompleti communis omnibus Individuis
quantumvis inter se dissimilibus; sed ratio indivi-
dui incompleti est 1°. intentionalis intrinseca & in
actu signato; ergo, &c. Probatur major, quia Indivi-
duum incompletum est idem ac unum transcenden-
tialiter, quod convenit prædicatis superiori-
bus, ac proinde commune multis Individuis prout
ipsum prædicatum superius.

DCLXXXII. Respondeo negando minorem, ratio
enim Individui incompleti, sive unius transcenden-
tialiter, prout idem est ac prædicatum superius, ni-
hil est 1°. intentionale, magis quam ipsum prædi-
catum ut in actu exercito superius; posse autem ab
Individuo abstrahi rationem aliquam 2°. intention-
alem, extrinsecam & in actu exercito univocæ
communem multis, statim dicitur.

RESOLUTIO II.

DCLXXXIII. **D**ico 2°. ab Individuis Metaphy-
sicis formaliter sumptis secun-
dum suas hæcitates, nulla potest abstrahi ratio
communis univoca 2°. intentionalis secundum
modum significandi tantum v. g. ratio entis, sub-
stantiae, Accidentis, unius transcendentaliter, &c.
Est Nominalium contra RR. PP. Hurtadum, Oviedum,
Comptonum & Thomistas communiter.

DCLXXXIV. Probatur, quia hæcitas est præci-
sissima ratio differendi sive ultima Differentia di-
stinctè cognita ut ultima; sed à duabus præcisissi-
mis rationibus differendi, sive à duabus ultimis
Differentiis distinctè cognitis ut ultimis, non po-
test abstrahi ratio communis entis, substantiae, &c.
ergo, &c. Probatur minor; quia alioqui essent ra-
tiones præcisissimæ differendi sine ullo modo con-
veniendi, Differentiæ ultimæ distinctè cognitæ ut
ultimæ, &c. & non essent; quæ contradictionem
implicant: essent ut supponitur; non essent, quia
essent ratio conveniendi; nam in ratione entis inter

se convenirent; ac proinde accipi non possent ut
condistinctæ à Differentia communi vel specifica;
sed illam simpliciter in se includerent.

DCLXXXV. Dices ex P. Comptono Disput. 35. Lo-
gic. Sect. 14. à terminis æquivocis potest in actu ex-
ercito abstrahi ratio communis univoca termini æ-
quivoci, ergo & in actu exercito ab hæcitatibus,
Individuis, terminis, &c. ratio communis univoca
hæcitatibus, Individui, unius, &c.

DCLXXXVI. Respondeo rationem univocam ter-
mini æquivoci ab illis ut sunt æquivoca 1°. inten-
tionaliter, non abstrahi; sed prout sunt 2°. inten-
tionaliter definita materialia definitionis æquivoco-
rum; ab hæcitatibus autem, Individuis, unius, &c.
prout sunt 2°. intentionaliter definita materialia
definitionis Individui secundum actum, posse ab-
strahi rationem communem, diximus dub. 4. &
fusiùs probabitur Resolutione sequenti. Vnde ne-
go consequentiam ad sensum hujus Resolutionis;
si enim à duabus hæcitatibus possit abstrahi una
hæcitas communis univoca; à duabus humanita-
tibus, prout humanitas condistinguitur contra hanc
humanitatem, poterit abstrahi una humanitas com-
munis univoca, & sic de aliis, quæ sunt absurda.

DCLXXXVII. Confirmatur, hæcitates ut sunt
præcisissimæ rationes differendi, sive Differentiæ
ultimæ distinctè cognitæ ut ultimæ, condistingui
debent adæquatè ab ente, formaliter quidem in
sententia Scoti; objectivè in sententia Thomista-
rum; ex parte actus tantum, in Nominalium & no-
stra sententia: ergo ab illis ut talibus (quomodò hic
sumi debent) non potest abstrahi ratio communis
entis; probatur consequentia; quia ut tales, utpotè
adæquatè distinctæ ab ente, non sunt ens: probatur
antecedens, 1°. quia alioqui essent præcisissimæ ra-
tiones, &c. & non essent, ut probatum est n. 605.
2°. quia contrahens & contractum debent adæqua-
tè condistingui; alioqui daretur processus in infi-
nitum; nam contractum utpotè inadæquatè sem-
per inclusum in suo contrahente, semper & ab om-
ni contrahente posset in infinitum abstrahi; alias, si
vel unum assignes à quo adæquatè distinguatur,
idem debes dicere de omnibus: sit exemplum, si a-
nimal v. g. sit inadæquatè inclusum in rationali à
quo contrahitur, poterit à rationali abstrahi; quò
dato, vel in rationali, quod remanet post abstrac-
tionem, adhuc inadæquatè includitur ex parte actus,
vel non? si *rum*. iterum poterit abstrahi, & sic
in infinitum; si non, ergo ab initio adæquatè di-
stinguebatur à rationali suo contrahente, & sic de
aliis. 3°. si hæcitas includat ens, potest inadæ-
quatè concipi secundum quod est ens, & inadæqua-
tè secundum quod dicit distinctum ab ente; hoc
supposito, sic argumentor; hæcitas concepta inadæ-
quatè secundum quod est ens, non est præcisissi-
ma ratio differendi, sed conveniendi; non est ulti-
ma Differentia cognita distinctè ut ultima, sed cō-
venientia, ergo inadæquatè tantum concepta se-
cundum quod dicit distinctum adæquatè ab ente,
est talis; ac proinde non potest à diversis similibus
abstrahi ratio communis entis.

DCLXXXVIII. Obijcies 1°. ens includitur in om-
ni ente positivo, ergo essentialiter includitur in
omni hæcitate, etiam formaliter & præcisissime
sumptæ: ergo potest ab omni hæcitate, etiam præ-
cisissime sumptæ, abstrahi ratio communis univoca
entis. Probatur hæc consequentia; quia, etiam ut
sic, est ens reale positivum.

DLXXXIX. Respondeo distinguendo antecedens, ens includitur essentialiter in omni ente positivo sumpto objective, materialiter & ut subiacet conceptui adequato ultimo, concedo antecedens; nam ut sic est idem quod omnes gradus Metaphysici in individuo inclusi: sumpto formaliter, & ut subiacet conceptui inadéquato ultimo, nego antecedens; sicut enim Petrus potest ita inadéquate concipi ex parte actus, ut distinctè representetur ut rationalis tantum, abstrahendo an sit animal, nec ne: ita hæcceitas cujuscunque Individui potest sic inadéquate ex parte actus concipi, ut ex parte ejusdem distinctè tantum representetur ut est præcissima & ultima ratio differendi, abstrahendo an sit ens, nec ne; hæcceitas verò ut sub illo inadéquato conceptu ultimo, non includit ens, nec est, nec non est, ens positivum; sicut Petrus ut sub inadéquato conceptu rationalis & specifico ultimo, non includit ex parte actus animal, nec est, nec non est, animal.

DLXXX. Instabis: inter ens & nihil, non datur medium; sed hæcceitates ut ultimæ rationes differendi non sunt nihil; ergo sunt ens.

DLXXXI. Respondeo distinguendo majorem: inter ens & nihil non datur medium objective distinctum, concedo majorem; distinctum formaliter & ex parte actus representativi, nego majorem; verum quidem est, quod, quidquid obicitur intellectui, sit ex parte sua sive objecti ens, vel nihil; non verò formaliter & ex parte actus, quo representatur; quia potest per illum, tam confusè representari, ut sub representatione non appareat esse ens, aut nihil; quod in proposito contingit, dum mihi represento hæcceitatem præcisè, ut est ultima ratio differendi; item perfectè ut est Differentia contrahens ens ad substantiam, &c. Unde hæcceitas ut ultima ratio differendi, dicit quidem aliquid formaliter oppositum chymæ, puta ens ex parte objecti; non tamen ex parte actus, sed à tali opposito abstrahit. Quare, si per impossibile poneretur à parte rei id, quod se tenet ex parte actus, quo hæcceitas præcisè representatur ut ultima ratio differendi, ita poneretur, ut nec esset ens, nec chymæ, sive non ens; si verò poneretur id, quod se tenet ex parte objecti, poneretur, non tantum ens, sed & omnes gradus Metaphysici ejusdem Individui; quia sunt unum quidpiam objective indivisibile, ut sæpè dictum est.

DLXXXII. Urgebis: hæcceitas Petri v.g. sive Petreitas ex parte actus inadéquati & ultimi, est ultima ratio differendi, & hæcceitas Pauli etiam, sive Pauleitas; ergo in illa saltem ratione conveniunt ut subsunt conceptui confuso; licet disconveniant ut subsunt distincto; ac per consequens, licet ab illis, ut subsunt conceptui distincto, abstrahi non possit aliqua ratio ultimæ rationis differendi; poterit tamen, ut subsunt conceptui confuso.

DLXXXIII. Respondeo distinguendo, consequens, ergo in illa saltem ratione conveniunt æquivocè, concedo consequentiam: univocè, nego consequentiam: non enim magis conveniunt univocè, quam conceptus distinctus Petreitatis ut talis, & Pauleitatis ut talis; nec conceptui confuso ut tales subesse possunt, magis, quam id, quo Petrus ultimò differt à Paulo, possit esse id, quo Paulus ultimò differt à Petro; quod tunc fieret; aut magis, quam præcissima ratio disconvenientiæ ut talis, possit esse ratio convenientiæ; quod etiam fieret.

DLXXXIV. Deinde Petreitas & Pauleitas ita per

conceptum in proposito attinguntur, ut faciant ultimò differre, & ultimò inter se differant; nam cum faciunt subiecta sua ultimò differre, faciunt se ultimò differre; conceptus autem talis necessariò est distinctus, & non confusus.

DLXXXV. Superurgebis, Differentiæ individuales Petri & Pauli magis conveniunt, quam Petri & Bucephali, Petri & hujus albedinis, &c. sed id contingit ratione alicujus communis univocè, ergo, &c.

DLXXXVI. Respondeo distinguendo majorem; Differentiæ individuales Petri & Pauli magis conveniunt formaliter & ex parte actus, nego majorem; materialiter & fundamentaliter, in quantum Petrus & Paulus (à quibus ut sic non distinguuntur) sunt per plures actus, & in ordine ad plures operationes fundamentaliter similes, inter se confusibiles, quam Petrus & Bucephalus, Petrus & hæc albedo, &c. concedo majorem; sed de Differentiis individualibus hoc modo sumptis non procedit dubium.

RESOLUTIO III.

DLXXXVII. **D**ico 3°, ab Individuis Logicis, prout sunt definita materialia in definitione Individui secundum actum, potest abstrahi ratio aliqua communis univoca 2^a, intentionalis secundum se. Probat, quia omnia in eo conveniunt; quod sunt concepta 1^a, intentione formali individuantem; quod sunt unum unitate singulari extrinsecà 1^a, intentionis formalis individuantis, sive quod de uno tantum prædicentur; sed illæ rationes sunt 2°, intentionales secundum se, ergo, &c. Hinc

DLXXXVIII. Colliges, omnia Individua Logica ut sic, convenire in ratione univoca Individui Logici, ut sic ab illis per conceptum confusum abstrahitur; non item individua Physica in ratione Individui Physici, aut Metaphysica in ratione Individui Metaphysici, quia dicunt ultimò differre; ab hac autè & illa ultima Differentia, non potest abstrahi una ultima Differentia communis univoca, ut patet ex dictis; & ratio clara est, quia alioqui ultima Differentia esset totalis convenientia, quod est ridiculum & implicans.

DLXXXIX. Nec dici potest, illam esse ultimam Differentiam ut sub conceptu distincto, & ex parte Petreitatis, v.g. Pauleitatis, &c. non verò ut sub conceptu confuso, & ex parte abstractionis; nam de ratione ultimæ Differentiæ est, ut sumatur Species ut sub conceptu distincto; quia ut sub confuso, ne quidem esset Differentia, quomodo igitur ultima?

DC. Objicies tamen, si ab Individuis Logicis posset abstrahi, ratio aliqua communis univoca 2^a, intentionalis secundum se, contrahi deberet per duas hæcceitates ad Individua Logica, à quibus etiam posset abstrahi ratio communis univoca 2^a, intentionalis secundum se; quæ ad illas contrahi deberet per duas alias hæcceitates, & sic in infinitum, quod est absurdum, ergo, &c.

DCI. Respondeo distinguendo majorem: si ab Individuis Logicis, &c. deberet per duas hæcceitates Metaphysicas contrahi ad Individua Logica concedo majorem; per duas Logicas, nego majorem: sicut enim differentia contrahens rationale ad Petrum, debet ex parte actus condistingui à rationali, &c.

& Differentia individualis contrahens naturam Vniversalem ad Individuum, non debet esse Vniversalis, sed ab ea aequatè distincta, aliàs idem contraheret seipsum, & iretur in infinitum; ità Differentia contrahens individuum Logicum ad hoc Individuum Logicum, debet condistingui ab Individuo Logico; ac proinde non potest esse Individuum Logicum, sed hæceitas Metaphysica, ex qua & Individuo Logico constituitur hoc Individuum Logicum: quia hoc Individuum nihil aliud est, quàm hoc conceptum conceptu sive n. intentione formali individuante, per ly *hoc* intelligendo hæceitatem Metaphysicam, vel entitatem Physicam Individui Physici ut talis.

DCII. Instabis hæc & hæc singularitas Logica sunt ultimæ Differentiæ individui Logici; sed sicut, ab ultimis Differentiis Metaphysicis non potest abstrahi ratio communis univoca; ità nec ab ultimis Differentiis individui Logici; ergo, &c.

DCIII. Respondeo 1°. retorquendo argumentum in Differentiam specificam atomam; rationale & rugibile v. g. sunt differentia ultimæ specificæ, ergo sicut ab ultimis Individuis non potest abstrahi ratio communis univoca; ità nec ab ultimis specificis: est enim lata disparitas, quod Differentia ultimæ specificæ, ità sit ultima, ut sit in ratione Differentiæ specificæ, communis, huic & huic Differentiæ specificæ; Differentia verò ultima individui Metaphysica, ità est ultima, ut non sit communis huic & huic Differentiæ ultimæ individui Metaphysicæ; undè sicut Differentia ultima specificæ est communis univoca multis; ità ab ultimis differentiis specificis potest abstrahi ratio communis univoca illis.

DCIV. Respondeo 2°. concessa majore, negando minorem; est enim disparitas, quod differentia individui Metaphysicæ ita sint ultimæ, ut in ratione Differentiæ individui Metaphysicæ nō convenient; & contra Differentiæ ultimæ Logiciæ, quia in hoc univocè convenient, quod sint Individuum Logicum, prædicabiles de uno solo, quod sint concepte 1^a. intentione formali individuante, &c. deinde non sunt rationes differendi, undè dicere possunt convenientiam, sed rationes prædicandi de uno solo, distinctæ solo numero sub prædicabili de uno solo definito in communi, tamquam sub specie.

DVBIVM III.

An Individuum vagum sit Vniversale, vel saltem Individuum propriè dictum.

RESOLUTIO I.

DCV. **D**ico 1°. Individuum vagum, ut v. g. aliquis homo, quidam leo, &c. non est Vniversale; sive à mente Porphyrii, ad Vniversale requirunt terminum simplicem, abstrahas, sive non.

DCVI. Probatur 1°. quia, spectatà mente Porphyrii, a definitione Vniversalis excluduntur termini complexi & voces complexæ significatione,

qualis est Individuum vagum, ut patet, ergo, &c.

DCVII. Probatur 2°. quia abstrahendo à mente Porphyrii, Individuum vagum v. g. aliquis homo, non est multa realiter, & unum sub conceptu confuso; ergo non est Vniversale; consequentia patet ex præmissis; probatur antecedens pro 1^a. parte, quia ly *aliquis homo* significat unum Individuum determinatum in se, & solum indeterminatum in cognitione, & non determinatè plura in se; nam si unus tantum homo, quem non cognoscam, fuerit locutus, & dicam, *unus tantum homo fuit locutus*, verum dicam; si verò plures homines fuissent locuti, falsum dicam, ergo, &c.

DCVIII. Probatur antecedens pro 2^a. parte: quia, qui apprehendit hoc complexum aliquis homo, non apprehendit multos homines instar unius, sed unum ex multis, quos inter se distinguit formaliter, ut potè tendens in particulam distinctivam vel, quæ mediare debet inter distincta & distincta, ergo, &c.

DCIX. Obijcies tamen 1°. Individuum prædicatur de multis univocè, ergo est Vniversale; probatur antecedens, quia aliquis homo v. g. prædicatur univocè de Petro, & Paulo, ergo, &c.

DCX. Respondeo 1°. negando antecedens; quia cum Individuum vagum significet unum hoc determinatum in se, licet indeterminatum in cognitione, non potest magis, quàm unum hoc, ut Petrus v. g. prædicari de multis univocè: & hæc responsio sufficit, si abstrahatur à mente Porphyrii, pro conditionibus dictis; si secus.

DCXI. Respondeo 2°. non sufficere prædicari de multis univocè; alioqui animal rationale respectu Petri & Pauli esset Vniversale, cum tamen ex mente Porphyrii ab Vniversali excludatur per ly *unum*.

DCXII. Obijcies 2°. totum quod obstat posset, quò minùs Individuum vagum sit Vniversale; est, quod significet unam Differentiam individua-lem confusè; sed hoc non obest, ergo, &c. Probatur minor, quia ly *homo*, ut est Vniversalis, significat confusè Differentias individuales Petri, Pauli, &c. ergo, &c.

DCXIII. Respondeo distinguendo majorem, totum quod obstat posset, &c. est, quod significet unam Differentiam individua-lem in se determinatè, & non plures, concedo majorem; id enim ipsum est, quod obstat: quod significet unam & simul etiam plures in se determinatè, prout significat ly *homo*, nego majorem, nam id non obstat, sed necessariò requiritur ad hoc, ut natura sit Vniversalis.

RESOLUTIO II.

DCXIV. **D**ico 2°. Individuum vagum est propriè dictum Individuum Logicum: probatur, quia prædicatur de uno tantum univocè, licet æquivocè de multis, ut Petrus, prædicari possit, ergo, &c.

DCXV. Confirmatur, ideò Petrus est Individuum Logicum propriè dictum, quia prædicatur de uno tantum, licet æquivocè de multis prædicari possit, ergo & Individuum vagum.

DISPUTATIO SEXTA

De Differentia.

DVBIVM I.

Quid Differentia in Genere, & quomodo dividatur.

RESOLUTIO I.

DCXVI. **D**ico 1°. Differentia in Genere est forma, quâ unum ab alio, vel à se ipso differt.

DCXVII. Dixi ab alio, vel à se ipso, putà, vel positive, nam Belga per formam positivam, scilicet albedinem, ab Æthiope habente nigredinem differt: vel negative, nam per formam negativam, non agens à se ipso agente differt.

RESOLUTIO II.

DCXVIII. **D**ico 2°. Differentia in Genere, dividitur in communem, propriam & propriissimam. Cōmunis est Differentia secundum formam accidentalem contingentem: sic paries albus à nigro differt. Propria est Differentia secundum formam accidentalem propriam & connaturalem: sic homo risibilis ab æquo hinnibili differt. Propriissima est Differentia secundum formam specificam: sic homo per rationale à bruto irrationali differt. Per hanc duo per se differunt, & sunt aliud & aliud: per duas 1as, non nisi per accidens, & sunt alterum & alterum.

DCXIX. Adde 1°. officia Differentiæ propriissimæ quatuor præcipua numerari; scilicet dividere Genus; constituere Speciem; de Specie prædicari; unius Speciei Individua ab alterius Speciei Individuis essentialiter distinguere. Vnde dicitur divisa Generis, constitutiva speciei, de Specie prædicabilis, & distinctiva unius Speciei Individuorum ab Individuis alterius Speciei.

DCXX. Adde 2°. Pleraque Differentias propriissimas nominibus negativis, defectu positivorum exprimi: ut irrationale, inanimatum, &c. supponi tamen pro realibus & positivis: facit enim sæpenumero penuria vocabulorum, ut positiva explicemus per negationem.

DVBIVM II.

*Quenam sit definitio essentialis Differentiæ
3^a. prædicabilis, & respectu quorum
sit 3um. prædicabile.*

DCXXI. **A**ntè Resolutionem Suppono, Porphyrium hic Differentiam prædicabilem definire, Id, quod prædicatur de multis differentibus Specie in quale quid. Verum, præterquam quod hæc definitio tradatur per prædicari actu, quod est accidentale Differentiæ, non secus ac visui actu videre, non convenit Differentiæ atomæ, quæ de solo numero differentibus prædicatur in quale quid. Vnde dicendum ly differentibus Specie, addi explicationis gratiâ, hæcque sola, ut summum, verba esse definitioni essentialia, Differentia est, quæ prædicatur de pluribus in quale quid, sicque definitio Differentiæ conveniet Differentiæ atomæ & aliis. Verum pro clariori & præmissis conformiori definitione, sit

ferentia est, quæ prædicatur de pluribus in quale quid, sicque definitio Differentiæ conveniet Differentiæ atomæ & aliis. Verum pro clariori & præmissis conformiori definitione, sit

RESOLUTIO I.

DCXXII. **D**ico 1°. Differentia est unum, &c. aptum prædicari, de multis ut pars formalis essentiæ Universalis. Per Genus definiti excludit Individuum. Per ly ut pars formalis Genus, per ly essentiæ, Proprium & Accidens: per ly Universalis Speciem. Pro quorum clariori intelligentia, vide dicta suprà de Genere & Specie. Indè autem

DCXXIII. Colliges, cur Differentia Generica, quæ de multis Specie differentibus in quale quid; & Specifica, quæ tantum de multis solo numero differentibus dicuntur; non constituant duo diversa prædicabilia, sicut Genus & Species: hujus enim ratio est, quia utraque de suis inferioribus eodem modo prædicatur, scilicet in quid ut pars formalis essentiæ Universalis; nec prædicari de Specie vel numero differentibus, diversificare potest prædicabilia essentialiter, ut Disp. 3^a. de Genere dub. 1°. vidimus. Vnde dic allatas definitiones, Differentias genericam & specificam non diversificare in ratione Differentiæ, sed in ratione genericæ & specificæ; nam Differentiæ, quibus Differentia ad genericam & specificam contrahitur, Differentiam non dividunt in duas diversas Species; sed unam eandemque in duo Accidentia Specie diversa, prout dividitur homo in album & nigrum, ut consideranti patebit.

RESOLUTIO II.

DCXXIV. **D**ico 2°. Differentia non est 3um, prædicabile respectu Speciei vel Generis simpliciter sumpti: Ita PP. Ioan. à S^{to}. Thoma. Complut. nostri Log. Disp. 7. & alii contra Cajet. Sotum & Tolet.

DCXXV. Probat P. Comptonus Log. Disp. 36. Sect. 2^a. Quia conceptus Universalis formaliter, est conceptus superioris formaliter; sed respectus Speciei non est aliquid superius, sed tantum æquale, ergo &c. Ita ferè omnes alii, nominatim PP. Complut. & Ioann. à S. Thoma.

DCXXVI. Contrà: ista probatio mihi omnino nulla est; quia (quidquid sentiam, conceptum Universalis, semper respectu aliquorum, esse conceptum superioris) si per duos conceptus semel homo à Petro & Paulo abstrahatur, & semel à Caio & Titio, & postea rationale ab istis duobus hominibus abstractis abstrahatur, respectu illorum erit Universalis, non tamen superius, ut patet, magis quàm si ab uno istorum abstrahatur respectu unius sit superius. In eundem errorem incidunt alii, qui ad Universalis requirunt ordinem unius superioris ad multa inferiora. Quare aliter

DCXXVII. Probatur, quia quod est 3um, prædicabile debet esse unum & multa ut multa, sed rationale

fonale respectu Speciei, hominis v. g. sensitivum respectu Generis, animalis v. g. non est unum & multa ut multa, ergo, &c. Probatur minor, quia Species & Genus simpliciter accepta, sunt plura Individua concepta per modum unius, ut sæpe dictum est, ergo, &c.

DCXXVII. Obijcies tamen 1°. Differentia est 3um. prædicabile respectu ejus, respectu cujus est Differentia, sed est Differentia respectu Speciei vel Generis simpliciter sumpti, ergo &c. Probatur minor quia si specifica, Speciem constituit & distinguit à quolibet alio; si generica, Genus constituit & distinguit à quolibet alio, ergo, &c.

DCXXIX. Respondeo distinguendo majorem. Differentia est 3um. prædicabile respectu ejus, respectu cujus est Differentia prædicabilis, concedo majorem: respectu ejus, respectu cujus est Differentia Metaphysica, id est constitutiva & distinctiva, nego majorem: quia illa ut talis, cum etiam ut talis in Individuis reperiatur, non potest esse Universalis.

DCXXX. Obijcies 2°. proprium est Differentiæ ut est 3um. prædicabile prædicari in quale quid de multis; sed id habere non potest respectu Individuorum, ergo id habet respectu Speciei, vel Generis.

DCXXXI. Respondeo negando majorem: non enim est proprium tertii prædicabilis prædicari in quale quid; sed ut summum, esse aptum prædicari in quale quid; nam prædicari in quale quid, est prædicari essentialiter respectu unius partis, & accidentaliter respectu alterius partis ejus, de quo prædicatur; non potest autem esse aptum prædicari accidentaliter respectu unius partis, nisi sumptum in abstracto; in abstracto verò non prædicatur, ut sæpe dictum est: si tamen intelligatur major, de prædicari aptitudine & non actu, illà transire permissa, (de quo infra) respondeo negando minorem; nam illa diversa prædicari includunt duas partes, unam genericam respectu cujus Differentia specifica apta est prædicari in quale; & aliam specificam, respectu cujus Differentia apta est prædicari in quid; imò respectu Individuorum tantum, id potest; quia illa sola sunt multa ut multa, ut vidimus.

RESOLUTIO III.

DCXXXII. Dico 3°. Differentia est 3um. prædicabile respectu Speciei, vel Generis personaliter sumpti. Ita Authores communiter.

DCXXXIII. Probatur, quia Differentia respectu Speciei, vel Generis personaliter sumpti, est unum sub 1^a. intentione formali differentificante, & multa ut multa à parte rei; sed ad 3um. prædicabile nihil aliud requiritur, ergo, &c. Major patet, pro 1^a. parte: probatur pro 2^a, quia species vel Genus personaliter sumptum, nihil aliud est, quàm multa individua concepta secundum ea, quæ habent antè intellectum, quomodo sunt multa ut multa à parte rei, ergo, &c. Hinc

DCXXXIV. Collige, rationalitatem respectu hominis simpliciter sumpti (& sic de aliis) non magis esse Universalem, quàm unum sub conceptu respectu unius sub conceptu ut talis; nam homo simpliciter sumptus non est multa ut multa; sed multa ut unum sub conceptu, sive multa concepta per modum unius; secus tamen respectu hominis personaliter sumpti, propter oppositam rationem.

DVBIVM III.

An Differentia sit 3um. prædicabile, sumpta in abstracto, an in concreto.

DCXXV. Antè Resolutionem Suppono, Dubium procedere de definito quod & accidentali, in definitione Differentiæ, ut v. g. de rationali, an ut rationale; an ut rationalitas, sit 3um. prædicabile. Hoc supposito, sit

RESOLUTIO I.

DCXXVI. Dico 1°. Differentia ut sic sumpta, non potest esse 3um. prædicabile in concreto. Est Eximii P.M.N. Bachonis Disp. 3. cit.

DCXXVII. Probatur, quia in concreto non est apta prædicari de multis, ut pars formalis essentiae Universalis eorum, de quibus apta est prædicari ut Differentia; sed 3um. prædicabile debet esse tale, ergo, &c. Probatur major: quia sicut in concreto, non est pars formalis essentiae Universalis eorum, sed ipsamet essentia eorum singularis; ita nec in concreto est apta prædicari de multis, &c. ergo &c.

DCXXVIII. Confirmatur, rationale v. g. in concreto importat ea omnia confusè, de quibus aptum est prædicari; sed illa non sunt apta prædicari de seipsis; ut pars formalis essentiae suæ Universalis, sed ut eadem secum, ut æqualia sibi ipsis, &c. ac proinde, ut tota essentia singularis, ergo, &c.

DCXXXIX. Pro solutione objectionum, vide Disp. 3^a. Dub. 2um.

RESOLUTIO II.

DCXL. Dico 2°. Differentia ut sic sumpta est 3um. prædicabile in abstracto.

DCXLI. Probatur: rationale v. g. aliquo sensu est 3um. prædicabile; non in concreto, ut Resol. 1^a. vidimus; & alioqui omnia prædicabilia essent eodem modo prædicabilia, scilicet ut æquale de æquali; ergo in abstracto.

DCXLII. Confirmatur: rationalitas v. g. est unum aptum, &c. affirmari de Petro & Paulo ut pars formalis essentiae Universalis eorum; ergo & 3um. prædicabile. Consequentia tenet à definitione: probatur major, Objectionum Solutione, pro qua vide Dubium 2um. Resolutione 1^a. citatum.

DVBIVM IV.

An Differentia sit perfectior Genere.

DCXLIII. Antè Resolutionem Suppono, Dubium procedere de definito quod & accidentali in definitione Differentiæ, idque juxta triplicem ejus considerationem, v. g. an sit perfectior Genere, ex modo prædicandi: an in genere entis Metaphysici materialiter & obiectivè sumpti: an in Genere entis Metaphysici formaliter, & ut sub conceptu sumpti. Pro quo sit

RESOLUTIO I.

DCXLIV. Dico 1°. contra P. Ovidum, & alios communiter. Differentia ex parte modi prædicandi est perfectior Genere ut Genere. Probatur: perfectio modi prædicandi sequitur modum se habendi ad essentiam Universalem Individuorum; sed modus, quo se habet Differentia ad

essen-

essentiam Vniuersalem Individuorum, est perfectior modo, quo se habet Genus ad eandem, ergo, &c. Probat minor, quia Differentia se habet ut forma, ut determinativa & perfectiva Generis; Genus verò ut materia, ut determinabile, perfectibile, &c. juxta illud D. Thomæ. 1^a. p. q. 50. art. 4. ad 1um: *Discendum ergo quod Differentia est nobilior Genere, sicut determinatum indeterminato, &c.* Et de spiritualibus creaturis, art. 8. ad 9um Illud, quod constituit in Specie, est nobilior eo, quod constituit in Genere, sicut determinatum indeterminato. Sed hic modus se habendi ad essentiam Vniuersalem Individuorum est imperfectior, ut vel ipsum lumen naturæ docet, ergo, &c. Probat major, quia ideo Species apta est prædicari ut tota essentia, quia se habet ad Individua ut tota essentia Vniuersalis eorum. Item ideo Genus aptum est prædicari ut pars materialis, quia ad dictam essentiam se habet ut pars materialis, ergo &c.

DCXLV. Obicies tamen 1°. Genus se habet ad essentiam Vniuersalem Individuorum, ut includens omnes gradus se superiores, Differentia ut nullo ex superioribus includens, ergo modus, quo se habet Genus ad essentiam Vniuersalem Individuorum, est perfectior modo, quo se habet Differentia ad eandem; ac per consequens, Genus ex parte modi prædicandi, est perfectius Differentia.

DCXLVI. Respondeo distinguendo antecedens: Genus ut Genus formaliter, se habet ad essentiam Vniuersalem Individuorum ut includens, &c. nego antecedens; quia ad Genus ut Genus formaliter, satis est, si sit pars determinabilis, perfectibilis, &c. nam in communi sententia parum refert, an in definitione sit Genus supremum cum Differentia atoma, quomodo Genus pauciores gradus includit, quam Differentia, de quo nos dubio sequenti: Genus ut tale Genus, id est, ut infimum v.g. faciens definitionem cum Differentia atoma præcisissime sumpta, includit omnes gradus, &c. concedo antecedens; sed inde nihil contra nos; quia id non habet ex ratione Generis, neque ex ratione se habendi ad essentiam Vniuersalem Individuorum, sed potius ex modo se habendi ad Differentiam Vniuersalem coru, supplere debens, quod in ipsa deficit.

DCXLVII. Obicies 2°. Genus prædicatur in quid per modum per se stantis, Differentia in quale per modum adjacentis; sed sicut perfectius est, per se stare, quam adjacere; ita perfectius est prædicari per modum per se stantis, quam prædicari per modum adjacentis: ergo, &c.

DCXLVIII. Respondeo negando maiorem, pro qua vide Disp. 3^a. de Genere. Dub. 1um. Prædicari enim in quid, est prædicari essentialiter, prædicari verò in quale, est prædicari accidentaliter; Differentia autem non minus est apta prædicari in quid, quam Genus. Vnde Aristoteles 4°. Metaph. c. 3°. dicit simpliciter, *Differentiam prædicari in quid.* 1°. Posterior: Text. 21. utramque; definitionis partem, (scilicet Genus & Differentiam) quidditative prædicari. Deinde Genus, imò etiam Species, non minus aptum est prædicari in quale, quam Differentia: nam Aristoteles cap. de subst. & 7°. Metaph. Text. 48. dicit: *Genera, Species & Vniuersim, quæ prædicantur Vniuersaliter, non significare quid (puta tantum) sed quale.* Et ratio esse potest; quia, sicut rationale aptum est prædicari in quale, eo quod non sit de essetia alterius partis ejus, de quo ut toto, aptum est prædicari; ita cætera Vniuersalia, & nominatim Genus & Species (de quibus tantum potest esse difficultas) sunt apta prædi-

cari in quale, quia non sunt de essetia alterius partis ejus de quo apta sunt prædicari: Genus enim, v.g. animal, ita aptum est de Petro prædicari, ut non sit de essetia rationalitatis aut Petreitis contentorum in Petro; Species verò v.g. homo, de Petro etiam, ita est apta prædicari, ut non sit de essetia Petreitis. Hinc

DCXLIX. Colliges, non esse proprium Differentiæ, esse aptum prædicari de multis in quale quid, sed etiam Generi & Speciei convenire: nam interroganti quale quid est homo? rectè respondetur, est animal: item quale quid est Petrus? rectè respondetur est homo: quia hujus interrogationis quale quid est homo? hic est sensus; *quidnam de homine prædicatur essentialiter & accidentaliter*; ad quod rectè respondetur, animal. Idem dic proportionaliter de hac interrogatione, quale quid est Petrus?

RESOLUTIO II.

DCL. Dico 2°. Differentia in genere entis Metaphysici objectivè & materialiter, non est perfectior, nec imperfectior Genere; sed æqualis. Probat; quia Differentia ut sic, non distinguitur materialiter & objectivè à Genere; nec è contrà Genus à Differentia, ergo, &c. Antecedens patet; quia, ex supra probatis, gradus Metaphysici sunt intrinsecè & objectivè indivisibiliter idè, ergo, &c.

RESOLUTIO III.

DCLI. Dico 3°. contra PP. Nostros Complut. Arriagam hic, Oviedum & plures alios, Differentia in Genere entis Metaphysici formaliter, & secundum modum suum essendi sub conceptu, est imperfectior Genere.

DCLII. Probat; quia Differentia ut sic, nullum gradum è superioribus, imò ne quidem ens includit; Genus verò includit gradus omnes se superiores, etiam ens, ergo ut sic est imperfectior Genere: consequentia patet; quia sicut ens perfectius est, quam non ens; ita à fortiori perfectius est Genus, quam Differentia.

DCLIII. Probat antecedens pro 1^a. parte: quia ut sic, ita sumitur, ut sit tantum & præcisè Differentia Speciei constitutiva & distinctiva illius à quolibet, ad quod non requiritur ut includat ens, pro ut à simili constat, ex dictis Disp. 5. Dub. 2°. de hæccitate propriissime sumpta.

DCLIV. Probat antecedens pro 2^a. parte: quia non possum concipere animal, nisi concipiam vivens sensitivum; nec vivens, nisi concipiam gradus superiores, & sic de aliis, ergo, &c.

DCLV. Obicies tamen 1°. cum P. Oviedo in Genere entis forma est nobilior materiâ, determinativè nobilior determinabili; sed Differentia se habet ut forma, & ut determinativa, Genus ut materia, & ut determinabile, ergo in Genere entis, Differentia est perfectior Genere. Ita fere PP. Complut. ex D. Thoma num. 66. citato.

DCLVI. Respondeo distinguendo maiorem: in Genere entis Physici, & ex conceptu formæ in Genere, forma est nobilior materiâ acceptâ in Genere entis Physici, & secundum cōceptum materiæ in Genere, concedo maiorem: nec mirum, quia materia ut sic præcisè, dicit imperfectionem, & perfectibilitatem subjectivam, forma verò ut sic præcisè perfectionem & perfectivitatem informativam: in Genere entis Metaphysici formaliter, & secundum modum essendi sub conceptu, nego maiorem; nam quan-

quantumvis Genus formaliter & ut sub conceptu Generis, secundum modum se habendi ad essentiam Vniuersalem Individuorum, dicat perfectibilitatem & determinabilitatem; eam tamen non dicit secundum modum essendi; sed præcisè perfectiones positivas, quas includit, ut substantiæ, entis, &c. Differentia verò, si sumatur formaliter & ut sub conceptu Differentiæ Metaphysicæ, dicit quidem perfectivitatem secundum modum se habendi ad dictam essentiam, nullam tamen dicit perfectionem positivam secundum modum essendi, quia secundum illum ne quidem ens includit, prout suprà diximus. Hinc

DCLVII. Colliges, differentiam in Genere entis Metaphysici, absolute dicendam imperfectiorem Genere; quia absolute perfectius est, esse perfectibile secundum modum se habendi ad dictam essentiam, & dicere perfectiones positivas substantiæ, entis, &c. quam esse sine ulla perfectione positiva secundum modum essendi, modo quodam intellectuali & præcisivo, perfectivum secundum modum se habendi ad essentiam, &c.

DCLVIII. Obijcies 2º. cum P. Atriaga, quo magis aliquid recedit à nudo conceptu entis, eo perfectius est; sed Differentiæ magis recedunt à nudo conceptu entis, quam Genus, quod dividunt; ergò sunt in Genere entis seu Metaphysicè perfectiores Genere.

DCLIX. Respondeo distinguendo maiorem: quo magis aliquid recedit à nudo conceptu entis per rectam lineam prædicamentalem, eo perfectius est, concedo maiorem: per indirectam, nego maiorem. Genera autè & Species recedunt per rectam lineam, Differentiæ per indirectam; unde fit, quòd sint imperfectiores Genere, & non includant, ut sub conceptu Differentiæ, gradus superiores, prout dubio sequenti dicitur; licet eos includant ex parte objecti; quia sicut ex parte illius omnes gradus sunt ens, & è contra, ens omnes gradus, (nam non datur in re simplici nisi unus gradus objectivè indivisibilis ut Tract. 1. Disp. 2. fusè probatum est) non datur maior recessus unius, quam alterius gradus ex parte objecti, à nudo conceptu entis.

DCLX. Obijcies 3º. Differentia secundum modum se habendi ad essentiam Vniuersalem Individuorum est perfectior Genere juxta Resol. 1^{am}; ergò & secundum modum suum essendi sub conceptu. Probatur consequentia, quia modus se habendi ad dictam essentiam, sequitur modum essendi sub conceptu, ergò, &c.

DCLXI. Respondeo negando consequentiam: ad ejus probationem, nego assumptum, nam modus se habendi ad dictam essentiam, sumitur ab analogia sive similitudine ad materiam vel formam, vel ad conflatum ex utraque; si enim prædicatum se habeat ad essentiam Vniuersalem Individuorum, ut se habet materia ad essentiam Physicam eorum, dicitur se habere ut determinabile & ut Genus; si verò, ut se habet forma, dicitur se habere ut determinativum & ut Differentia; si ut conflatum ex utraq; dicitur tota essentia & Species: determinativum autem in Genere est (ut dictum est) perfectius determinabili in Genere; ac per consequens Differentia secundum modum prædicandi est perfectior Genere propter perfectiorem modum se habendi, &c. modus autem essendi sub conceptu sumitur à prædicatis intrinsicis ipsius talis entis, diciturq; illud habere nobiliorem modum essendi, quod includit plura & perfectiora prædicata essentialia, ut constat ex Specie comparata ad Genus; non autem dicitur habere perfectiorem modum se habendi ad es-

sentiam Vniuersalem Individuorum, illud quod plura & perfectiora prædicata includit; alioqui modus animalis se habendi ad essentiam Vniuersalem Petri v.g. esset perfectior modo, quò se habet substantia ad illam; cum tamen hæc, utpotè determinabilior animalis, dicat maiorem analogiam & similitudinem (à qua sumitur perfectio modi se habendi ad essentiam, &c.) cum materia, quam animal.

DVBIVM V.

An Genus in suo conceptu formali includat Differentias inferiores: vel è contra an inferiores includant Genus. Item an Differentia Superior inferiores: vel è contra Inferior includat Superiores.

Ante Resolutionem
DCLXII. **A** Suppono, Dubium non procedere de Genere aut Differentia materialiter, pro eo quod dicunt in recto, vel objectivè pro eo quod dicunt ex parte objecti, quia certum est Genus ut sic, includere Differentias inferiores & è contra; item Differentias superiores ut sic includere inferiores, & è contra; sed dubium procedit de Genere aut Differentia formaliter pro eo, quod dicunt in obliquo, & prout se tenent ex parte actus Genus ut Genus, Differentiam ut Differentiam considerantis, ut sit sensus; an animalitas in suo conceptu formali includat rationalitatem & irrationalitatem, vel è contra; an rationalitas & irrationalitas animalitatem: item an sensitivitas includat rationalitatem & irrationalitatem, vel è contra, rationalitas & irrationalitas sensitivitatem, aut vitam, aut materialitatem: hoc supposito, fit

RESOLUTIO I.

DCLXIII. **D**ico 1º. Genus non includit in suo conceptu formali sive formaliter Differentias inferiores, per quas contrahitur & dividitur; ita Philosophi communiter.

DCLXIV. Probatur 1º. quia duo opposita in conceptu formali unius rei nequeunt includi: sed duæ differentiæ inferiores, per quas Genus contrahitur & dividitur, sunt oppositæ, saltem quoad prædicationem, ergò, &c. Major est Aristotelis 7º. Metaph. Text. 42º. probatur minor, quia rationalitas v. g. affirmari non potest de irrationalitate, nec è contra, sicut nec homo de bruto, vel è contra, ergò, &c.

DCLXV. Probatur 2º. quia alioqui Genus, ut consideranti patebit, non esset Genus; sed plures Species, non totum potentiale respectu Speciei, sed totum actuale, contra rationem, & Arist. 2º. Post. c. 8. ubi ait: *Supponatur tale esse Genus; ut sit secundum potentiam in pluribus. Quod sequitur. D. Thom. pluribus locis & nominatim lect. 13. & Opusc. 42. c. 9. ergò, &c.*

DCLXVI. Probatur 3º. quia alioqui in definitione hominis v. g. rationalitas bis poneretur, semel explicitè, semel implicitè in animalitate seu Genere, sed hoc est nugatorium, ut vel ipse Aristoteles conclusionè 2ª. citandus notavit, ergò, &c.

RESOLUTIO II.

DCLXVII. **D**ico 2º. Differentia non includit in suo conceptu formali Genus, quòd contrahit, & dividit: ita celebres Thomistæ & alii communiter, contra Sonam. 7. Metaph. q. 37.

DCLXVIII. Probatur 1º. quia hoc ipso, quòd Differentiæ includerent formaliter Genus, Genus non esset Genus, ergò, &c. Consequentia patet, probatur antecedens

tecedens ex Aristotele 3°. Metaph. Textu 10°. ubi probat ens, non esse Genus, quia includitur in suis Differentiis, ergo, &c.

DCLXX. Probatur 2°. ex eodem Aristotele 4°. Topic. cap. 1°. ubi sic habet, *Manifestum igitur, quoniam non participat Genus Differentia*. ergo, &c.

DCLXXI. Probatur 3°. si Genus esset de conceptu formali Differentiarum, duplici ratione conveniret Speciebus, id est, bis poneretur in Specierum definitione, ut v.g. in Definitione hominis bis poneretur animal, semel expresse & ratione sui, & semel implicite ratione Differentiae, in qua includeretur formaliter, & sic haec formalis definitio hominis, *animalitas rationalitas*, esset nugatoria, non secus ac haec, *animalitas sensitivitas*, *rationalitas*, ergo, &c.

DCLXXII. Confirmatur, Differentia, rationalitas v.g. debet sumi ut est praecise principium hominis disconveniendi cum bruto: ergo non includit in suo conceptu formali Genus. Consequentia patet; quia secundum illud, esset principium conveniendi: probatur antecedens, quia praeterquam quod ille sit essentialis conceptus Differentiae, Differentia sumi debet pro eo praecise quod compositum supra Genus includit; quod, ut patet, debet esse praecise principium disconveniendi, ergo, &c.

DCLXXIII. Obijcies tamen: Species Universalis, uti est Differentia, includit in suo conceptu formali Universale; sed Universale est Genus respectu Differentiae, ergo Differentia includit formaliter Genus.

DCLXXIV. Respondeo concessa maiore intellecta de Differentia praedicabili, distinguendo minorem: sed Universale est Genus respectu Differentiae 3°. praedicabilis, de qua hic non est quaestio, concedo minorem: respectu Differentiae Metaphysicae, sive Speciei constitutivae, de qua hic agimus, nego minorem; quia haec, ut summum est denominativum Universalis, idque per respectum ad individua; & non vero per respectum ad Speciem simpliciter sumptam, qua constituit, & respectu cuius est Differentia Metaphysica.

DCLXXV. Instabis rationale est formaliter substantia, ergo, Differentia inferior includit in suo conceptu formali Genus. Consequentia patet, quia substantia est Genus, probatur antecedens, quia alioqui esset accidens vel nihil, quorum utrumque est falsum, ergo, &c.

DCLXXVI. Respondeo distinguendo antecedens: rationale materialiter & objective est formaliter substantia, concedo antecedens: formaliter & ut sub conceptu, nego antecedens: nam ut sic dicit tantum esse Differentiam constitutivam hominis, abstrahendo, an sit substantia, an accidens, vel nihil.

DCLXXVII. Urgebis: membra dividentia debent includere, sive participare rationem divisi; sed Differentia inferior est talis respectu Generis, ergo, &c.

DCLXXVIII. Respondeo distinguendo maiorem: membra dividentia, in qua fit divisio, ut homo & brutum respectu animalis, debent includere rationem divisi, concedo maiorem: membra dividentia per qua fit divisio, ut rationalitas & irrationalitas, nego maiorem, ob rationes supra allatas.

RESOLUTIO III.

DCLXXVIII. Dico 3°. Differentia superior includit in suo conceptu formali Differentias inferiores, ut v.g. sensitivitas rationalitate & irrationalitate. Haec Conclusio patet ex Resol. 1^a.

RESOLUTIO IV.

DCLXXIX. Dico 4°. Differentia inferior non includit in suo conceptu formali Differen-

tias superiores. Haec Conclusio patet ex Resol. 2^a. Quia tamen nonnullae rationes videntur id insinuare.

DCLXXX. Obijcies 1°. sensitivum est formaliter vivens, ergo Differentia inferior includit formaliter superiorem: probatur antecedens; sentire est formaliter vivere; seu sensatio formaliter, est quidam actus vitalis, ergo sensitivum est formaliter vivens.

DCLXXXI. Respondent, qui praecisiones objectivas admittunt, distinguendo antecedens: sensitivum adaequate & complete sumptum pro essentia suo modo specifica in ordine Differentiarum, sive composita ex duobus se habentibus per modum Generis & Differentiae, est formaliter vivens, concedunt antecedens: inadaequate & incomplete sumptum pro principio differendi vel pro ipsa Differentia constitutiva ipsius sensitivi complete sumpti, negant antecedens. Verum haec responsio videtur difficilis. Velenim illud sensitivum complete sumptum distinguitur objective a vivente ut est Genus animalis, vel no?

DCLXXXII. Si prius, cum ut complete sumptum includat vivens, vel vivens bis ponetur in formali definitione animalis; qua definitur vita sensitivitas, vel sensitivum debet confundi cum ipso animali, ut potest aeque compositum, quorum utrumque est absurdum.

DCLXXXIII. Dices ex R.P. Comptono Log. Disp. 36. sect. 4. sensitivum (puta in abstracto) complete sumptum non poni in definitione animalis, sed incomplete sumptum dumtaxat, ergo, &c.

DCLXXXIV. Resp. negando assumptum 1°. quia talitas illa viventis ex parte objecti quoddam vivens esse debet, haud secus quam talitas entis, ut perfectas v.g. ex parte objecti quoddam ens est; alioqui ex parte objecti daretur medium positivum inter ens ex parte objecti, & non ens ex parte objecti; quod est impossibile; si vero dari possit medium positivum inter ens & non ens ex parte objecti, dari poterit realiter & a parte rei, quia quae objective sive ex parte objecti distinguuntur intrinsece, etiam realiter distinguuntur, ut probavimus supra Tract. 2°. Disp. 2^a. Dub. 5°. contra Thomistas & Scotistas: nullus autem admiserit tale medium positivum realiter a parte rei, inter ens & non ens considerata realiter & a parte rei: de quo ex professo in Metaph. Disp. 2^a. Deinde, sicuti per te, sensitivum est talitas viventis, sic ut ex parte objecti, nec sit vivens, nec non vivens, ita vivens, sic est talitas corporis completi, ut nec sit corpus, nec non corpus completum: corporeitas sic est talitas substantiae, ut nec sit substantia, nec non substantia: perfectas sic est talitas entis, ut nec sit ens, nec non ens. Igitur homo, sic ex illis conflatur & componitur, ut ex parte sua & objecti, nec sit vivens, nec corpus completum, nec substantia, nec ens, &c. nec proinde, contra Aristotelem 6°. Topic. cap. 3°. & Lib. 2°. post. cap. 14. homo recte definitur per Genus supremum & Differentias intermedias; vel dicendum, hominem ex parte objecti includere triplicis Generis vivens, puta vivens simpliciter prout homo est vivens simpliciter; vivens tale quatenus homo includit sensitivitatem, quae est talitas viventis; & iterum vivens tale generalius, quatenus homo includit Differentiam, qua vivens contrahit corpus completum ad hominem, quod est multiplicare entia magna cum superfluitate, & definitiones entium praedicamentali, omnino confundere, ut patet.

DCLXXXV. Si posterius, ergo gradus Metaphysici non distinguuntur objective, quod negat. quare aliter
DCLXXXVI. Respondeo distinguendo antecedens: sensitivum (puta in abstracto) ex parte objecti est formaliter

maliter seu essentialiter vivens, concedo antecedens: ex parte actus, *sensitivum* ut Differentiam animalis considerantis, nego antecedens. Ad ejus probationem similiter distinguo antecedens: sentire ex parte objecti est formaliter vivere, concedo antecedens: ex parte actus considerantis illud, ut Differentiam præcisè sentientis suprà vivens, nego antecedens. Horum ratio est; quia, secundum nos, qui præcisiones objectivas non admittimus, Genus & Differentia extrinsecè tantum distinguuntur; nec compositio Metaphysica est secundum partes intrinsecas, sed secundum extrinsecas, sive extrinsecè tantum per conceptum distinctas; undè conceptus ea, quæ sunt objectivè eadem, sub hac vel illa ratione, quâ præcisè inter se distinguuntur, considerare potest.

DCLXXXVII. Instabis: juxta hanc distinctionem, Differentiæ non magis erunt infimæ quàm Differentiæ subalternæ, contra omnes Philosophos, ergò, &c.

DCLXXXVIII. Respondeo, distinguendo assumptum: non magis erunt infimæ, secundum inclusionem, concedo assumptum: secundum quod Genus supremum, vel infimum contrahant, nego assumptum: illud autem non est necessarium, ut dicantur infimæ, & hoc sufficit.

DCLXXXIX. Objicies 2°. Aristoteles 7°. Metaph. Text. 48° de Differentiis multa docet: 1°. nihil referre sive ultima tantum, sive superiores Differentiæ ponantur in definitione; ergò censet ultimam includere formaliter superiores. 2° definitionem debere constare Genere proximo & Differentiâ ultimâ, quia hæc includit omnes superiores. 3° oportere Differentiam dividi in Differentiam: *Fissipedalitas enim quædam pedalitas est, pedes habens includitur in bipede, &c.*

Respondeo ad 1um, hanc esse Aristotelis mentem: nihil refert sive ultima tantum objectivè sumpta, sive superiores Differentiæ ponantur in definitione, quia ex parte objecti non distinguuntur. Hinc constat, Aristotelem non admisisse præcisiones objectivas; nam, illis admissis, multum refert, an ultima Differentia tantum, an superiores Differentiæ ponantur in definitione, ut statim patebit; quia rationale (ut loquuntur) ut Differentia hominis, est tantum talitas sensitivi; sensitivum, ut Differentia animalis, est tantum talitas viventis. Undè potest quidem Differentia ultima cum Genere proximo v. g. rationale cum animali poni in definitione hominis, nullo tamen modo rationale cum Differentiis superioribus: nam rationale cum illis, excluso alio Genere, non sufficit ad definitionem hominis, quia homo in conceptu suo formali non tantum includit talitatem sensitivi, talitatem viventis, &c. sed sensitivum (puta in abstracto, ut suprà monui) simpliciter, & vivens simpliciter: neque rationale cum Differentiis superioribus & Genere proximo (quod in definitione hominis debet adjungi propter rationem datam) potest facere bonam hominis definitionem, quia cum illud Genus proximum sive animal includat omnes istas talitates, idem bis repeteretur in eadem definitione.

DCLXXXX. Ad 2um. Resp. hanc esse mentem Aristotelis: definitio debet constare Genere proximo & Differentiâ ultimâ ex parte conceptus illam representantis ut Differentiam ultimam; quia præsuppositivè ex parte Generis proximi includit omnes superiores.

R. P. Francisci Bone Spei Logica

DCLXXXI. Ad 3um, quod difficulter solvent Adversarii; quia errant dicentes Aristotelem loqui de Differentia completè sumpta, cum nec tales Differentiæ dentur, nec ullo sensu ut sic sint Differentiæ; sed Genus ut patet, quod in sententia admittentium præcisiones objectivas non potest esse Differentia constitutiva. Quare aliter

DCLXXXII. Respondeo, Differentias, quæ ex parte actus, reverà sunt Differentiæ formaliter, ab Aristotele sumi materialiter, pro eo quod respondet ex parte objecti; ita scilicet ut nolit, Differentiam superiorem dividi ratione sui; sed ipsum objectum tantum, cui identificatur, pro ut respondet conceptui confuso Generis, quomodo est divisibile, non in Differentias (nam hæc non includunt Genus) sed in Species per Differentias; sic v. g. sensitivum sumptum pro Petro & Paulo (quos importat ex parte objecti) conceptis conceptu Generico, sive ut sunt animal; dividitur per rationale & irrationale in hominem & brutum, qui sunt Differentiæ objectivè sumptæ: nam ex parte objecti (ut sæpè dictum est) Genus, Differentia & cæteri gradus Metaphysici non distinguuntur. Undè ad illas propositiones, *Fissipeditas est quædam peditas, pedes habens includitur in bipede, &c.* Respondeo intelligendas esse ex parte objecti, ut sit hic sensus, vacca v. g. concepta conceptu generico, est quoddam animal; animal includitur in gallina v. g. &c. Nec intelligi possunt ex parte actus, quia ex parte actus fissipeditas, quatenus est Differentia fissos pedes habentis à non fissos pedes habente, non est peditas. Item bipes ut præcisè per bipeditatem differt à quadrupede, non concludit pedes habentes, alioqui non esset purum principium disconvenientiæ, contra dicta suprà. Ex his autem, quæ omnino videntur ex mente. D. Thomæ 7°. Metaph. Textu 43°. lect. 12^a. ubi sic loquitur: *Hoc modo hæc Differentia est dividenda habens pedes: scilicet, hujusmodi animalium, aliud est habens pedes scissos, aliud non scissos, &c.*

DCLXXXIII. Colliges 1°, Differentias formaliter sumptas esse 1° divisas; quia ne quidem in ratione entis univocè conveniunt, ut probabitur in Metaph. Undè consequenter, dici debent ultimus conceptus rei, & irresolubilis; alioqui non tam essent Differentia, quàm convenientia. 2° eas nullam pati compositionem ex Genere & Differentia; licet aliundè sint tota essentia Individui, si materialiter sumantur.

D V B I V M V I.

An detur Differentia communis atoma, ac per consequens, Species atoma, sive infima.

DCLXXXIV. Sensus dubii est, an omnis Differentia communis & Species sit per ulteriorem Differentiam communem ad ulteriorem Speciem contrahibilis. Pro quo sit

R E S O L U T I O I.

DCLXXXV. Dico 1°. datur Differentia communis atoma, nec omnis Differentia communis est per ulteriorem contrahibilis.

DCLXXXVI. Probat, quia rationale v. g. abstractū à Petro & Paulo; sensitivū ab hoc & hoc animali

K

immo

immediate individuato à parte rei est talis Differentia, ergo, &c. Probatur antecedens, quia rationali, ratione hæccitatis, cui in Petro; sensitivo, ratione hæccitatis, cui in hoc animali objective identificatum est, repugnat per ulteriorem Differentiam communem ad ulteriorem Speciem contrahi, ergo, &c. Probatur assumptum, quia sicut ratio communis, ut constat ex dictis, non potest abstrahi, nisi ab iis, quibus identificata est; ita non potest contrahi (puta per affirmationem, quomodo fit omnis contractio) nisi ad illa, quibus identificata est, ergo, &c.

DCLXXXVII. Confirmatur, opposita sententia evertit conceptum Speciei infimæ live atomæ, ac per consequens, Differentiæ atomæ, contra communem Philosophorum Sententiam, sine ullo prorsus fundamento; ut solutione Argumentorum patebit, ergo, &c.

DCLXXXVIII. Objicies 1°. ideò Porphyrius in definitione Differentiæ Logicæ non addidit *vel numero Differentibus*, quia putavit non dari Differentias atomas, ergo, ex mente ipsius, non dantur.

DCLXXXIX. Respondeo, negando antecedens, quia de mente Porphyrii valde incertum est, hocque solum certum, quod, an dentur vel non dentur, hic intactum reliquerit: verumtamen, cum Liana, dici potest, id accidisse, quia data definitione Differentiæ Genericæ, satis facile erat, specificam seu atomam definire per hoc additum, *vel solo numero Differentibus*.

DCC. Instabis: Cap. de Differentia, expressè dicit Differentiam hominis esse *rationale mortale*; per *rationale*, hominem cum Angelo convenire, & per *mortale*, ab eodem disconvenire; per *rationale*, disconvenire cum bruto, per *mortale*, cum eodem convenire, ergo, &c.

DCCI. Respondeo, ly *mortale* non spectare ad Differentiam essentialem hominis, sed ad accidentalem, & descriptivam; quia ad essentiam hominis, per Accidens est, quod sit mortalis vel non. Deinde *rationale* Angeli, longè excellentius est, quàm *rationalis* hominis: unde homo per *rationalis*, tantum cum Angelo quoad vocem & equivocè convenit, non quoad rem significatam per vocem & univocè. Quidquid tamen sit de mente Porphyrii, videtur Differentias atomas agnovisse, cum Cap. ultimo hujus Tract. dixit: *Differentiæ quidem sæpe, in multis speciebus versantur*. Vbi per ly *sæpe* significat, Differentias non semper in multis speciebus versari, sed quandoque in una sola; ac proinde aliquas esse atomas; imò cap. 3° Speciem atomam definiendo, *Quæ, cum Species sit, in alias Species dividi nequit, Genus esse nequit*, &c. consequenter admittere debet Differentias atomas. Quare

DCCII. Confirmatur conclusio Autoritate Porphyrii statim citati.

DCCIII. Objicies 2^a, si sensitivo & animali possit addi rationale, hinnibile, &c. quibus ulterius ad alias & alias Species contrahuntur. Item, si numero binario v. g. possit addi ulterior & ulterior Differentia essentialis v. g. trinitas, quaternitas, &c. quidni similiter rationali & homini poterunt alia & alia Differentiæ addi, saltem per Divinam potentiam? in eo enim nulla apparet repugnantia, & videtur paritas: nec est ratio, cur potius dicatur homo absolute Species atomæ, quàm animal, ergo, &c.

DCCIV. Respondeo, soli sensitivo & animali existenti in homine vel bruto posse addi rationale, vel

hinnibile; non verò existenti in hoc animali immediate individuato à parte rei; cur autem illi potius, quàm huic addi possit rationale vel hinnibile, ratio est, quia in homine & bruto nullum est principium repugnantia; quo minus homo, vel brutum sit sensitivum, animal, &c. imò sensitivum & animal sunt unum & idem objective indivisibiliter, cum eorum hæccitatus in hoc verò animali immediate individuato à parte rei, est tale principium repugnantia; scilicet ipsius hæccitatus, vi cuius summe distinguitur ab omni eo, quod non est illi identificatum. Vnde omne animal, præter illud, quod est identificatum huic animali immediate individuato; omne rationale, præter illud, quod est in homine immediate identificatum hæccitati, potest ejusdem rationis existens contrahi per ulteriorem Differentiam, non secus ac sensitivum: nec apparet, cur tale rationale non sit possibile; licet illud, de quo antè, sit omnino impossibile contrahi per ulteriorem Differentiam communem, quod sufficit, ut salvetur Differentia atomæ.

DCCV. Objicies 3° quod rationale, quod est in Petro & Paulo de facto existentibus, eorum hæccitatus identificetur, non magis impedit, ne contrahatur ad ultiores Species, per Differentias ultiores, quàm quod sensitivum in Petro & Paulo de facto existentibus, eisdem hæccitatus identificatum contrahatur ad brutum, per irrationalitatem, vel ad alias Species, per alias Differentias, ergo, &c.

DCCVI. Resp. negando antecedens pro utraque parte; quia illa identificatio cum hæccitatus Petri & Pauli, tam impedit ne sensitivum contrahatur ad alias Species, & ad alia Individua à Petro & Paulo distincta, quàm ne rationale ad alia contrahatur. Peto enim, an gradus substantiæ v. g. in Petro existens, & hæccitati Petri identificatus, possit contrahi ad aliquas Differentias inferiores, quàm sunt illæ, quibus in Petro identificatur, vel non? Si dicas quod non; aperte sequitur rationale, quod est in Petro, non posse contrahi per aliam Differentiam minus communem ab hæccitate distinctam; quia soli hæccitati Petri infra se in Petro identificatur, ac proinde est Differentia atomæ; & consequenter, si rationale à Petro & Paulo abstrahatur, est Differentia communis atomæ. Si dicas quod sic, consequenter dicere debes, quod gradus substantiæ in Petro existens, & hæccitati Petri identificatus, possit contrahi per aliquas alias Differentias inferiores, quàm sint illæ, quibus in Petro identificatur; hoc dato, sic argumentor: contrahatur ille gradus substantiæ ab ubiuitate, sive immensitate participata (supposito quod illa sit possibilis) erit verum, dicere, (saltem materialiter) gradus substantiæ hæccitati Petri identificatus, est ubique, est immensus, &c. sicut verum est, dicere, gradus substantiæ hæccitati Petri identificatus (saltem materialiter) est rationalis, sensitivus, &c. ergo Petrus est ubique, immensus, &c. sicut verum est dicere, Petrus est rationalis, Petrus est sensitivus, &c. Probatur consequentia, quia quæcumque sunt eadem uni 3°, sunt eadem inter se, Petrus & ubiuitas sive immensitas essent eadem cum gradu substantiæ Petro identificato, ergo & eadem inter se; ac proinde, Petrus esset ubique, immensus, &c. quod est experientia & rationi absolum.

DCCVII. Deinde ulterius rogo, quomodo fiat contractio naturæ Universalis? vel enim fit per attractionem

tractionem realem Physicam superioris ad inferius, vel per mentalem, sive per prædicationem superioris de inferiori. 1um dici non potest, quia contractio sequitur abstractionem, quæ sic non est realis Physica, sed mentalis, ergo 2um dici debet: quo dato, sic arguuntur: 1°. Ex concessis, contractio fit per prædicationem mentalem superioris de inferiori, sed ex antè dictis, Tract. 2° de Universalibus Porphyrianis Disp. 1^a. Dub. 8°. Quod abstrahitur ab hac albedine tantum, nec disjunctivè, nec copulativè est prædicabile de multis Individuis Physicis: Item natura abstracta per intellectum, ab unico Individuo, non est nisi de uno, illo v. g. à quo abstracta est, prædicabilis. Ergo gradus substantiæ hæccitati Petri identificatus, non est nisi ad Petrum contrahibilis. Probatur consequentia, quia gradus substantiæ hæccitate Petri identificatus, non potest abstrahi nisi à Petro; nam quidquid ab alio à Petro realiter distincto, abstrahetur, non erit Petro identificatum, ergo, &c. Vnde ulterius infero: ergo rationale unum sub conceptu Petro & Paulo tantum à parte rei identificatum, non est prædicabile de alio, quàm de Petro & Paulo, ac proinde nec per alias differentias, quàm per Petreitatem ac Pauleitatem contrahibile; ergo est de facto Differentia communis atomæ, respectu Petri & Pauli. Ex his

DCCVII. Colliges, Resolutionem nostram non probare, nullam prorsus rationem communem, sive genericam, sive specificam posse abstrahi ab Individuis (quod falso nonnullus indè infert) sed solam rationem communem per intellectum de facto soli Petro & Paulo v. g. identificatam realiter, non posse contrahi nisi ad gradus inferiores, quibus Petro & Paulo de facto identificatur.

DCCIX. Instabis, non minùs gradus communes individuorum merè possibilium identificantur hæccitatibus eorundem, quàm individuorum existentium gradus communes identificantur cum ipsorum hæccitatibus; ergo sicut conceditis (inquies) respectu individuorum merè possibilium, rationale posse ulterius abstrahi & contrahi per a-

lias rationes communes; ità id etiam in actualibus fieri oportet.

DCCX. Respondeo, negando consequentiam; concedimus enim, respectu individuorum merè possibilium, rationale posse ulterius abstrahi & contrahi; quia possibile est (ut contendo) Individuum, cujus rationalitas identificetur Differentiæ se inferiori & hæccitati. Vnde mirum non est, si rationale ab illo Individuo possibili possit ulterius abstrahi & contrahi per alias rationes communes: negamus verò respectu Petri & Pauli de facto existentium, rationale realiter illis identificatum, posse ulterius abstrahi & contrahi, quia non est identificatum; imò nec ullo modo identificabile ulteriori Differentiæ communi, sed soli infra se hæccitati Petri & Pauli. Hinc

DCCXI. Colliges, naturam humanam possibilem ejusdem cum nostra rationis, posse contrahi ad superiores & inferiores Species in infinitum: quia non est ratio, cur potius in uno, quàm in alio numero sistatur. Per hoc tamen non tollimus Species, aut Differentias atomas in homine de facto existente, aut animali respectu individuorum immediatè individuorum, ut patet ex præmissis: nam homo, ut de facto in Petro & Paulo existens, vel etiam ut à Petro & Paulo abstractus, neque potest alius identificari, neque per superiores Differentias essentielles ad alias Species contrahi, licet possit ut possibilis, & sub eo ut tali, Petrus & Paulus de facto existentes, sint Genus immediatè individuatum à parte rei; id enim Resolutioni nostræ non obstat.

RESOLUTIO II.

DCCXII. Dico 2°. datur Species atomæ, nec omnis Species est per ulteriorem Differentiam communem essentialem contrahibilis. Conclusio hæc clara est ex præcedenti, in homine abstracto à Petro & Paulo de facto existentibus, & animali abstracto ab hoc & hoc animali immediatè individuato à parte rei.

DISPUTATIO SEPTIMA

De Proprio.

DUBIUM I.

Quid Proprium in Genere & quodupliciter accipitur.

RESOLUTIO I.

DCCXIII. Dico 1°: Proprium in Genere, hic non est Proprium prout improprio opponitur, quomodo propriè dicitur, homo ridet, & improprie, prataridet; sed prout communi opponitur.

RESOLUTIO II.

DCCXIV. Dico 2°. Proprium prout opponitur communi, quadrupliciter accipitur.

DCCXV. Proprium 1° modo acceptum, est, Quod

soli cuipiam Speciei accidit, etsi non omni; id est, quod uni tantum Speciei convenit, etsi non omnibus istius Speciei Individuis, ut esse Monachum, Philosophum, &c.

DCCXVI. Proprium 2° modo, est, Quod omni Speciei accidit, etsi non soli, id est, quod omnibus unius Speciei Individuis convenit, etsi non soli illi Speciei, ut esse progressivum, aptum habere duos pedes tantum, &c.

DCCXVII. Nota hoc Proprium 2° modo, in rigore potius esse commune multis, quàm Proprium; nisi sumatur comparativè ad ea, quibus præcisè est commune, abstrahendo ab una alia Specie, cui etiam convenit: sic esse aptum habere duos pedes tantum, dicitur esse Proprium 2° modo homini, comparatione factà ad bovem, asinum, &c. quibus id non convenit, & abstrahendo à gallina, cui id convenit.

DCCXVIII. Proprium 3° modo, est, Quod soli &

K 2

terti

toti, & interdum accidit, id est certo à natura determinato tempore, supple tantum, ut excludas Proprium 4° modo, quod semper accidit; si enim semper, etiam interdum accidit, exemplum est, canescere proprie dictum, sive quod oritur ex defectu caloris naturalis, impotentis resolvere humiditatem cerebri; non autem improprie dictum, sive proveniens vel ex morbis, vel ex gravi metu, vel ex acri studio, ut sæpe in Iuvenibus contigit.

Adde, quædam etiam bruta dici canescere, melius tamen dicerentur albescere, vel griscere, de quo Naturalistæ. Vnde, exempli causâ, Porphyrius hîc supponit, solum hominem canescere.

DCCXIX. Proprium, 4° modo, est, *Quod toti Speciei soli & semper accidit*, ut risibile respectu hominis, non autem ridere: nam quosdam interdum flevisse legimus, risisse numquam; talis fuit Christus Dominus, ut multi Patres testantur. Pro complemento

DCCXX. Petes, quid significet accidere, in illatis definitionibus.

DCCXXI. Respondeo, idem esse, quod accidentaliter, sive non essentialiter convenire, per quod tria prima prædicabilia excluduntur, & significatur Universalis accidentale esse Genus immediatum Proprii, & non 4um prædicabile. Pro quo fit

D V B I V M II.

Que definitio essentialis Proprii 4ⁱ prædicabilis; & quorum respectu sit 4um prædicabile.

R E S O L U T I O I.

DCCXXII. Dico 1°. Proprium est unum, &c. Aptum prædicari de multis pure in quale necessario, & conversim.

DCCXXIII. Dixi 1°. pure in quale: id est, pure accidentaliter, ut excludas tria prima prædicabilia, quæ prædicantur in quale-quid, sive accidentaliter essentialiter, utpotè de essentia Universalis eorum, de quibus apta sunt prædicari, non item Proprium; sed quidpiam ab ea Metaphysicè sive ratione nostrâ dimanans; quidquid verò non est de essentia, apud Logicos, dicitur Accidens ejus, cui competit.

DCCXXIV. Dixi 2° necessario, ut excludas 5um prædicabile, quod non est necessario cum essentia connexum, id est ita, ut, si ipsum destruat, consecutivè pereat essentia; sed quod abest, & adest finè subjecti corruptione; in quo 5um quarto prædicabili opponitur.

DCCXXV. Dixi 3° conversim, de quo Dub. 3°.

R E S O L U T I O II.

DCCXXVI. Dico 2°. Proprium non est 4um prædicabile respectu Speciei vel Generis simpliciter sumpti; sed respectu Speciei vel Generis personaliter sumpti. Verum antè probationem

DCCXXVII. Suppono, non solum Proprium 4° modo, sed etiam 2° modo, ad hoc prædicabile pertinere, ut v.g. esse visivum, progressivum, &c. quia ad rationem 4ⁱ. prædicabilis tantum requiritur, esse unum, &c. aptum prædicari de multis pure in quale ne-

cessario & conversim; quod totum Proprium 2° modo convenit. Hoc itaque supposito

DCCXXVIII. Probatur Resolutio, uti Disput. 6. Dub. 2°. probatum est.

DCCXXIX. Obicies tamen: Proprium est 4um prædicabile respectu ejus, respectu cuius est Proprium, non commune; sed respectu Speciei vel Generis simpliciter sumpti, est Proprium, & non commune; non verò respectu Speciei vel Generis personaliter sumpti, ergò, &c. Major patet pro 1ª parte: probatur pro 2^a, quia respectu Speciei vel Generis personaliter sumpti, est Universalis, ac proinde commune, & non Proprium.

DCCXXX. Respondeo distinguendo majorem pro 1ª parte: Proprium est 4um prædicabile respectu ejus, respectu cuius est Proprium Metaphysicum, nego majorem: respectu ejus, respectu cuius est Proprium prædicabile, concedo majorem: aliundè verò habetur Proprium Metaphysicum; aliundè Proprium prædicabile; nam illud ab essentia Speciei vel Generis, hoc verò à conceptu confundente Individua Speciei vel Generis, in ratione aliqua, illis secundum Speciem vel Genus suum spectatis Metaphysicè propria. Hinc

DCCXXXI. Colliges, hanc prædicationem, homo simpliciter sumptus, est risibilis, esse de uno tantum, nec proinde Universalem, sed æqualis de æquali.

D V B I V M III.

An Proprium, ut est 4um prædicabile, debeat esse aptum prædicari conversim de iis respectu quorum est Universalis.

R E S O L U T I O I.

DCCXXXII. Dico Proprium, ut est 4um prædicabile, debet esse aptum prædicari conversim de iis respectu quorum est 4um prædicabile. Probatur, Proprium ut est 4um prædicabile, debet esse aptum prædicari necessario de iis, respectu quorum est 4um prædicabile, ergò & conversim. Prob. consequentia, quia eadem ratione, quæ aptum est prædicari de illis necessario, est aptum prædicari & conversim, ergò, &c. Probatur assumptum: quia de illis tantum consideratis secundum rationem à qua fluxu rationis emanat, est aptum prædicari necessario; nam respectu aliarum rationum est verum Accidens Logicum; sed de illis consideratis secundum talem rationem, est aptum prædicari conversim, ergò, &c.

DCCXXXIII. Obicies tamen: Proprium est aptum prædicari de multis ut multis necessario; sed non est aptum prædicari de multis ut multis conversim; ergò non eadem ratione, quæ est aptum prædicari de multis necessario, est aptum prædicari de multis conversim. Ac per consequens, ut est 4um prædicabile, non debet esse aptum prædicari conversim de iis, respectu quorum est 4um prædicabile; quia illa sunt multa ut multa, ergò, &c.

DCCXXXIV. Respondeo distinguendo majorem: Proprium est aptum prædicari necessario de multis ut multis specificativè, concedo majorem, id est, Proprium debet esse aptum prædicari necessario de illis, quæ sunt multa realiter, verum est: reduplicativè, nego majorem: nam Proprium non debet esse aptum prædicari necessario de illis, quæ sunt multa realiter ut sunt reduplicativè multa realiter; alio-

qui

qui similiter Genus, Species, & Differentia deberent apta esse prædicari in quid de multis realiter, ut sunt reduplicativè multa realiter, quod impossibile est; nam cum multa realiter ut multa reduplicativè, non dicant in suo conceptu formali Genus, Speciem & Differentiam, utpotè formalissimè hoc & hoc, hæc de illis non possunt prædicari in quid, &c. eadem verò ratione, quâ Proprium est aptum prædicari de multis ut multis specificativè necessariò, est etiam aptum prædicari de multis ut multis specificativè conversim, puta secundum rationem à qua fluxu rationis emanat, quia sicut in hac emanatione fluxu rationis fundatur prædicabilitas necessariò, & non in alio, ita & prædicabilitas conversim.

DECXXXV. Respondeo 2º distinguendo maiorem: Proprium secundum rationem genericam sive secundum rationem, quâ Universale est aptum prædicari de multis ut multis necessariò, concedo maiorem: secundum rationem specificam sive Differentiam, quâ Universale tale est Universale, nego maiorem: & ratio est, quia Differentia divisiva non includit Genus.

DECXXXVI. Instabis Proprium non est Universale ut prædicabile necessariò de multis consideratis secundum rationem à qua fluxu rationis emanat, ergò nec ut est 4um prædicabile debet esse aptum prædicari conversim de iis, respectu quorum est Universale, consequentia patet; probatur antecedens, quia Universale est unum, &c. aptum prædicari de multis; sed illa multa, de quibus Proprium est prædicabile necessariò, considerata secundum rationem à qua fluxu rationis emanat, non sunt multa, ergò, &c. Probatur hæc minor: quia illa ratio est Genus, si Proprium genericum; Species, si specificum, ergò, &c.

DECXXXVII. Respondeo 1º, retorquendo argumentum in Genus, Speciem, & Differentiam: Genus non est Universale ut prædicabile ut pars materialis de multis consideratis secundum essentiam Universalem; Species non est Universalis ut prædicabilis ut tota essentia de multis consideratis secundum essentiam Universalem: Differentia non est Universalis ut prædicabilis ut pars formalis de multis consideratis secundum essentiam Universalem; ergò nec Genus, ut est 1um prædicabile, debet esse aptum prædicari ut pars materialis de iis, respectu quorum est Universale, & sic proportionaliter de Specie & Differentia Philosophandū. Negabis procul dubio hanc consequentiam, quæ tamen patet, posito antecedenti vero, quod proinde probatur: quia Universale est unum aptum prædicari de multis, qualia non sunt illa multa, considerata secundum essentiam Universalem, nam hæc est una illorū essentia.

DECXXXVIII. Respondeo 2º admissio antecedenti; negando consequentiam; sicut enim aliud est, Proprium non esse Universale ut prædicabile necessariò, quàm sit Proprium ut 4um prædicabile non esse prædicabile necessariò; nam 4um prædicabile in suo conceptu formali præter prædicabile necessariò, dicit Universale: ita aliud est Proprium non esse Universale ut prædicabile necessariò, id est, conversim, quàm sit Proprium ut 4um prædicabile, non esse prædicabile conversim. Unde Species Universalis, puta Genus, Species, Differentia, &c. sunt Universales, sive aptæ prædicari de multis secundum rationem suam genericam, non verò secundum Differentiam suam specificam importatam per ly ut pars materialis, ut tota essentia, ut pars formalis, necessariò sive conversim, &c. alioqui eidem idem bis sub

duplici ratione conveniret: quare, sicut Genus, Species, Differentia, &c. habent rationem Universalis per respectum ad multa ut multa, & rationem talis Universalis per respectum ad multa considerata secundum unam essentiam Universalem; ita Proprium habet rationem Universalis per respectum ad multa ut multa; rationem verò talis Universalis sive prædicabilis necessariò seu conversim, per respectum ad multa considerata secundum unam rationem Universalem, à qua emanat. Ex his

DECXXXIX. Colliges, Proprium 2º modo, ut esse visivum, esse aptum habere duos pedes, &c. respectu prædicati communis hominibus, & avibus, nobis innominati, non minus prædicari conversim de iis, respectu quorum est Proprium 2º modo, quàm necessariò, puta secundum rationem, à qua emanat, in illis contentam; ac proinde Proprium 2º modo esse prædicabile conversim respectu eorum omnium, respectu quorum est prædicabile necessariò.

D V B I V M I V.

An Proprium sit 4um prædicabile sumptum in concreto, an in abstracto pro sua forma.

ANTE Resolutionem
DECXL. Suppono, Dubium procedere de definito quod, & accidentali in definitione Proprii, ut v.g. de risibili, progressivo, &c. an ut risibile, progressivum, &c. an ut risibilitas, progressivitas, &c. sit 4um prædicabile. Hoc præmissio, sit

R E S O L U T I O I.

DECXLI. Ico 1º. Proprium ut sic sumptum non potest esse 1um prædicabile in concreto.

DECXLI I. Probatur, quia in concreto non est aptum affirmari de multis in quale; sed 4um prædicabile debet esse tale, ergò, &c. Probatur major, quia in concreto omnia affirmantur ut idem, ut æquale de æquali, &c. nihil verò sibi ipsi Accidens, in identitate æqualia non sunt sibi ipsis Accidens, &c. ergò, &c.

DECXLI II. Confirmatur, risibile v.g. in concreto importat ea omnia confusè, de quibus aptum est affirmari; sed illa non sunt apta affirmari de se ipsis ut Accidens, ergò nec risibile in concreto, ac per consequens in concreto non potest esse, &c.

DECXLIV. Pro Solutione objectionis, quæ communiter objicitur; Proprium non esse quidem aptum affirmari de multis, secundum quod dicit in recto, bene autem secundum quod dicit in obliquo, vide Responsionem ad similem objectionem, Disp. 31. Dub. 2º.

R E S O L U T I O II.

DECXLV. Ico 2º. Proprium ut sic sumptum, est 4um prædicabile in abstracto.

DECXLVI. Probatur. Risibile v.g. aliquo sensu est 4um prædicabile, non in concreto, ut Resolutione 1ª vidimus, & alioqui ut supra dictum est, omnia prædicabilia essent eodem modo prædicabilia, scilicet ut æquale de æquali, ergò in abstracto.

DECXLVII. Confirmatur. Risibilitas v.g. in abstracto est unum, &c. aptum affirmari de Petro, Paulo, &c. pure in quale necessariò, ergò est 4um prædicabile. Consequentia tenet à definitione: major patebit Solutione argumentorum, pro qua vide Disp. 31. Dub. 2um.

DVBIVM V.

An Proprium dimanare debeat ab essentia, & separari possit à Subjecto.

Antè Resolutionem
DCCXLVIII. Suppono Proprium esse duplex, Physicum unum, aliud Metaphysicum: Physicum est, quod sequitur essentiam Physicam sive connexionem materiæ & formæ, ut calor respectu ignis, frigus respectu aquæ: Metaphysicum est, quod consequitur essentiam Metaphysicam, sive connexionem Generis & Differentiæ, ut risibilitas respectu hominis, hinnibilitas respectu equi; hinc non male Proprium Physicum diceretur foetus conjugii inter materiam & formam; Metaphysicum inter Genus & Differentiam. Hoc supposito, fit

RESOLUTIO I.

DCCXLIX. **D**ico 1° omne Proprium debet dimanare ab essentia.

DCCL. Probatur, quia dimanare ab essentia est produci ab essentia, & necessario essentia connecit: sed hoc est omni Proprio proprium, ergo, &c. Quod, ut facilius intelligas,

DCCLI. Adverte emanationem unam esse realem, & est Proprii Physici; alteram rationis tantum, & est Proprii Metaphysici: emanatio autem realis, est realis productio, & connexio necessaria Accidentis cum essentia, ut v. g. caloris cum igne: emanatio rationis, est per rationem productio, & connexio necessaria Accidentis cum essentia; per hoc v. g. dicitur Proprium Metaphysicum ab essentia ratione vel conceptu emanare, quod ex conceptu essentia Metaphysica natus sit resultare conceptus alicujus Accidentis; sic, qui concipit rationalitatem, necessario consecutivè concipit admirativitatem, & risibilitatem, quæ sese respiciunt instar causæ & effectus Metaphysici; nam sicut prius est ratiocinari & intelligere, quam admirari & ridere, ita prius est rationalitatem esse, quam admirativitatem & risibilitatem.

RESOLUTIO II.

DCCLII. **D**ico 2° Proprium Physicum potest per Divinam potentiam separari realiter à suo subjecto.

DCCLIII. Probatur, quia ab eo realiter emanat, & realiter distinguitur ab illo, ergo, &c.

RESOLUTIO III.

DCCLIV. **D**ico 3° Proprium Metaphysicum non potest ullo modo separari realiter à suo subjecto.

DCCLV. Probatur, quia ab eo, nec realiter emanat, nec realiter distinguitur; sed est ipsamet rei entitas concepta in ordine ad operationem post-essentialem & secundariam: idem verò nequit à seipso realiter separari, ergo, &c.

DCCLVI. Dixi, concepta in ordine ad operationem post-essentialem & secundariam; quia sicut Proprium Physicum præsupponit Differentiam specificam & essentialem; ita præsupponit operatio-

nem essentialem & primariam, quæ à Differentia specifica emanat, & est illa, quæ quoad nos compositum ab aliis distinguit, & quæ nobilissimè, quam potest, operatur, ut ratiocinatio respectu hominis: porro nobilitas actionis ex eo sumitur, 1°, quod aliæ ab ipsa dependeant, sic risus à ratione pendet, estque ideo illa ignobilior. 2° ex eo, quod sit altioris Ordinis: sic intellectio est nobilior visione, quia hæc est Ordinis entis materialis, ista Ordinis entis immaterialis.

RESOLUTIO IV.

DCCLVII. **D**ico 4° Proprium Metaphysicum non potest, etiam per negationem, ratione separari à subjecto, sive essentia.

DCCLVIII. Probatur, quia, ut patebit ex dicendis, alioqui esset Accidentis si prædicabilis; quia illud, si identificetur subjecto, ut v. g. esse relativum, potest tantum separari, sive adesse & abesse, à subjecto, salva subjecti essentia, per negationem de subjecto salva subjecti essentia: sed debet esse distinctio inter Accidentis quinti, & quarti prædicabilis, ergo, &c.

DCCLIX. Confirmatur, ideo prædicationes si prædicabilis sunt contingentes, quia, saltem per negationem, prædicatum earum Accidentale potest ratione à subjecto separari; ergo 4ⁱ prædicabilis erunt necessaria, quia, saltem per negationem prædicatum earum Accidentale non poterit ratione à subjecto separari.

DCCLX. Obijcies tamen, est de ratione Accidentis & omnis prædicati Accidentalis, posse negari de subjecto; sed Proprium Metaphysicum est tale, ergo, &c.

DCCLXI. Respond. distinguendo majorem: est de ratione Accidentis & omnis prædicati Accidentalis strictè sumpti & prædicabilis 5ⁱ, concedo majorem. Et ratio sumitur ex definitione Porphyrii, quæ illud definit, quod *adesse & abesse sine subjecti corruptione*: Latissime sumpti, & ut 4ⁱ prædicabilis, nego majorem: ita enim sumptum idem est quod non essentiale, commune ad post-essentiale sive essentiale secundariò & Accidentis strictè, unde *in quale* sive accidentaliter in definitione Proprii 4ⁱ prædicabilis positum, idem est quod non essentialiter.

DVBIVM VI.

An Proprium Physicum, calor, frigus, &c. pertineat ad hoc prædicabile.

RESOLUTIO.

DCCLXII. **D**ico Proprium Physicum non pertinet ad hoc prædicabile formaliter, sed terminativè tantum.

DCCLXIII. Probatur 1^a pars, quia formaliter & secundum se, potest à subjecto realiter separari, & per mentem negari salva illius essentia, quod est Proprium Accidentis si prædicabilis, ergo, &c. Consequentia patet, quia ex dictis Dub. 4ⁱ Resol. 4^a ad hoc prædicabile tantum pertinet, quæ ne vel per negationem possunt à subjecto, salva illius essentia, ratione separari, ergo, &c.

DCCLXIV. Probatur 2^a pars, quia calor est terminus aptitudinis ignis ad habendum calorem; frigus terminus aptitudinis aquæ ad habendum frigus, & sic de aliis: sed illæ aptitudines sunt Propria Metaphysica, quæ ad hoc prædicabile

dicabile pertinent, ergo calor, frigus, & quodlibet Proprium Physicum terminative pertinet ad hoc prædicabile. Consequentia claret. Minor probatur ex præmissis Dub. 2º & 4º. Notari tamen debet, hoc non esse proprie pertinere ad hoc prædicabile, sed esse terminum illius dumtaxat, quod ad hoc prædicabile proprie pertinet.

DCCLXV. Obijcies tamen contra 1ºam partem Resolutionis: Proprium Physicum necessario competit & emanat à suo subiecto, ergo de illo prædicatur necessario, ac per consequens pertinet ad hoc prædicabile.

DCCLXVI. Respondeo 1º distinguendo 1ºam consequens: ergo de illo prædicatur necessario necessitate opposita contingentia 5º prædicabilis, quod hic requiritur, nego consequentiam: necessitate opposita separabilitati naturali, concedo consequentiam; sed hoc non sufficit, ut aliquid dicatur huius prædicabilis; sed requiritur ut ita sit affixum suo subiecto, ut semper necessario & immutabiliter illi conveniat, id est, ita ut nec per Deum ab eo realiter separari possit, nec per mentem de eo, salva illius essentia, negari; quod Proprio Physico non convenit. Sic patet ad 2ºam consequens.

DCCLXVII. Respondeo 2º distinguendo Antecedens, Proprium Physicum necessario emanat à suo subiecto emanatione & fluxu reali, concedo Antecedens; verum sicut hæc emanatio & fluxus realis facit illud à subiecto realiter separabile, ita impedit quò minus sit prædicabile necessario, modo ad 4ºam prædicabile requisito: emanatione & fluxu rationis, nego antecedens; hæc autem emanatio & fluxus rationis requiritur, quia illa sola facit Proprium re & ratione negante à subiecto inseparabile.

D V B I V M VII.

An Prædicationes Proprii Metaphysici sint æternæ veritatis.

DCCLXVIII. A Ntè Resolutionem Suppono, illam prædicationem

DISPUTATIO OCTAVA

De Accidente.

D V B I V M I.

Quotupliciter accipiaturs Accidens in Genere, & qua illius definitiones.

RESOLUTIO I.

DCCLXXIII. D Ico 1º Accidens dupliciter accipi potest: 1º. latè pro omni eo, quod est extra essentiam alicujus, sive sit substantia, sive Accidens, ut v.g. animal respectu rationalis, & è contrà inferius respectu superioris, aureum respectu calicis, &c. 2º. stricte pro omni eo, quod subiecto contingenter advenit, accipiendo ly contingenter prout necessario, ita suprà explicato, ut sit illud, quod nec re, nec ratione negante à subiecto separari potest salva subiecti essentia, opponitur.

nem sive propositionem diel æternæ veritatis, in qua copula absolvitur à tempore; id est, quæ independenter à quocumque tempore determinato, præsentis scilicet, præteriti & futuro, imò & independenter ab existentia reali prædicati & subiecti, est vera, ut *homo est animal*. Ratio autem est, quia similes propositiones dicunt infallibilem & ita necessariam connexionem prædicati cum subiecto, ut nullà vi, etiam intellectus negantis, impediri possit, salva manente subiecti essentia. Hoc supposito sit

RESOLUTIO I.

DCCLXXIX. D Ico 1º prædicationes Proprii Metaphysici sunt æternæ veritatis. Probatur, quia in eis copula absolvitur à tempore, modo explicato: idem dic de prædicationibus Proprii Physici sumpti pro aptitudine & convenientia, quam subiectum dicitur ad illud naturaliter habendum; quia ut sic est Proprium Metaphysicum, ergo, &c.

RESOLUTIO II.

DCCLXX. D Ico 2º prædicationes Proprii Physici, sumpti pro termino antè dictæ aptitudinis, non sunt æternæ veritatis.

DCCLXXI. Probatur, quia in illis copula non absolvitur à tempore modo explicato: non enim omni tempore verum est dicere, *ignis est calidus*, quod maximè patet, ex casu, quo Deus, ut potest, omnem calorem ab igne separaret.

CORROLARIUM.

DCCLXXII. C Olliges ex dictis, huius axiomatis, *Qui tollit proprietates, tollit essentiam*, hunc esse sensum, qui tollit proprietatem Physicam, naturaliter tollit essentiam Physicam: qui Metaphysicam, id est, qui negat proprietatem Metaphysicam de essentia Metaphysica, tollit, id est, negat essentiam Metaphysicam.

RESOLUTIO II.

DCCLXXIV. D Ico 2º Accidens variè à Porphyrio definitur.

DCCLXXV. Prima Accidentis definitio: Accidens est, quod potest adesse & abesse sine subiecti corruptione, id est, sine destructione essentia Metaphysica subiecti, ut sic generaliter comprehendas mortem respectu hominis, combustionem respectu domus, albedinem respectu cygni; & hoc modo sufficienter differt à Proprio, quod abesse nò potest à subiecto (puta per negationem mentalem, ex dictis Disp. 7. num. 761. alioqui clarum est posse per præcisionem) sine destructione essentia Metaphysica subiecti. Hinc patet contra P. Hurtadum, non esse à Porphyrio traditam ineptam definitionem Accidentis; item contra PP. Arriagam & Oviedum prædictâ definitionem 4ºam & 5ºam prædicabile non comprehendendi.

DCCLXXVI. Secunda: Accidens est, quod eidem inesse potest, & non inesse, puta modo statim dicto.

DCCLXXVII. Tertia: Accidens est, Quod neque Genus est, neque Species, neque Differentia, neque Proprium, ut in re subjecta semper inheret, puta inherentiā latē sumptā, quā aliquid est contingens, & non essentialiter aut Proprium.

DCCLXXVIII. Præterea dividit Porphyrius Accidens in separabile & inseparabile; hoc est, quod difficulter, & plerumque non nisi supernaturaliter, à subjecto, sine illius corruptione, separari potest, ut calor ab igne: illud verò quod facile, ut calor ab aqua: sed hæc divisio non est Accidentis Logici supra definiti, nam omne Accidens Logicum facile potest per mentem à subjecto separari; bene Physici, quod subjecto realiter inheret, & à subjecto realiter separari potest.

DVBIVM II.

Quid sit Accidens s^{um} prædicabile, & quid materiale ejus significatum.

DCCLXXIX. **A**ntè Resolutionem Suppono 1°, in Accidente Logico supra definito posse tria spectari. 1um est entitas ipsius. 2um ordo seu relatio contingentie ipsius ad subjectum. 3um ejus Universalitas.

DCCLXXX. Suppono 2°, formale significatum Accidentis 3ⁱ prædicabilis esse accidentaleitatem, sive 1^{am} intentionem formalem accidentis dantem ut quo, posse prædicari ut quod, modo statim dicendo, pro quo sit

RESOLUTIO I.

DCCLXXXI. **D**ico 1°, Accidens, ut est s^{um} prædicabile, est unum, &c. aptum prædicari de multis purè in quale contingenter. Per ly contingenter, excludit Proprium, & cætera prædicabilia; includit verò, tam Accidens Physicum, quam Logicum contingens.

DCCLXXXII. Obijciens tamen, Universale est prædicabile de multis essentialiter, ergo male definitur Accidens, prædicabile unum, &c. Aptum prædicari de multis accidentaliter, sive purè in quale contingenter, probatur, quia Accidens s^{um} prædicabile est s^{um} Universale; Universale verò est aptum prædicari de multis essentialiter.

DCCLXXXIII. Resp. 1° retorquendo argumentum in Proprium, in quo non pugnat, esse prædicabile essentialiter, & tamen purè in quale, sive accidentaliter, ergo nec pugnat in Accidente, esse prædicabile essentialiter & contingenter.

DCCLXXXIV. Respondeo 2° distinguendo antecedens: Universale est prædicabile de multis essentialiter, ut quodlibet tale Universale, nego antecedens; ut Genus, Species & Differentia, concedo antecedens: licet enim animal ut animal sit sensitivum essentialiter, non est tamen sensitivum essentialiter ut tale animal v.g. ut rationale vel irrationale; quia talitas illa, nec includit, nec includitur in animali; sed illi accidit pro ratione compositi Metaphysici, ad quod contrahit animal: sic similiter, licet Universale ut Universale, sit prædicabile de multis essentialiter, non est tamen prædicabile de multis essentialiter ut tale Universale, nisi talitas

id ex ratione Propria (ut contingit in tribus 1^{is} prædicabilibus) habeat; nam illa talitas est omnino extrinsecum conceptum formalem Universalis in Genere, & sumitur ex modo, quo se habet natura Universalis ad essentiam Universalium individuum, de quibus apta est prædicari, ut ostensum est Disp. 3. Dub. 2°. pro tribus primis Universalibus; vel ad subjecta, quæ afficiunt, pro Proprio & Accidente.

RESOLUTIO II.

DCCLXXXV. **D**ico 2°: materiale significatum 5ⁱ prædicabilis est omne prædicatum dicens contingentem ordinem ad subjectum; sive sit Accidens Physicum, sumptum pro omni eo, quod est in subjecto inhesionis, & oppositum substantiæ, ut albedo; sive sit Logicum contingens, de quo supra.

DCCLXXXVI. Probatur: tum quia particulas has, adest vel abest, inest vel non inest; explanans Porphyrius, dicit eas accipiendas non esse de inherentiā vel absentia propriè dicta, quæ convenit Accidenti strictè sumpto & Physico; sed de connexionione vel absentia contingentem in communi, & indifferentem ad realem & propriè dictam, rationis & impropiè dictam: tum quia prædicabilia diversificantur ex diversitate modi, quo se habet natura Universalis ad essentiam Universalium Individuorum, de quibus apta est prædicari, ut diximus, nullā habita ratione entis secundum se.

DVBIVM III.

An accidens sit s^{um} prædicabile sumptum in concreto, an in abstracto.

DCCLXXXVII. **A**ntè Resolutionem Suppono, dubium procedere de definito quod & accidentali sive materiali in definitione Accidentis, ut v.g. de calido, relativo, &c. an ut calidum, relativum, &c. an ut calor, relatio, &c. sit s^{um} prædicabile. Hoc supposito, sit

RESOLUTIO I.

DCCLXXXVIII. **D**ico 1°: Accidens ut sic sumptum, non potest esse prædicabile in concreto.

DCCLXXXIX. Probatur, quia in concreto non est aptum prædicari de multis purè in quale contingenter; sed s^{um} prædicabile debet esse tale, ergo, &c. Probatur major, quia in concreto omnia prædicantur ut eadem, nihil ut Accidens aut contingens, ergo, &c. Assumptum patet ex præmissis, Disp. 3^a 4^a & 5^a.

DCCLXXX. Confirmatur, album v.g. in concreto importat ea omnia confusè, de quibus aptum est affirmari; sed illa non sunt apta affirmari de seipsis accidentaliter contingenter, ergo, &c. Pro Solutione objectionum vide Disp. 3. Dub. 2.

RESOLUTIO II.

DCCLXXXI. **D**ico 2°: Accidens ut sic sumptum, est s^{um} prædicabile in abstracto. Est contra Suarez, Conimbricenses, &c. DCCLXXXII. Probatur, Album v.g. aliquo sensu est

est 5um predicabile; non in concreto ut Resol. 1^a. vidimus, & alioqui, ut sæpius dictum est, omnia predicabilia essent eodem modo predicabilia, scilicet ut æquale de æquali, ergo in abstracto.

DCCLXXXIII. Confirmatur: Albedo v. g. est unum aptum, &c. affirmari de hoc & hoc pariete purè in quale contingenter, ergo est 5um. predicabile in abstracto. Consequentia tenet à definitione, maior patebit Solutione objectionum.

DCCLXXXIV. Objicies: album est Vniversale eo sensu, quo abstrahitur ab eis, de quibus aptum est predicari purè in quale contingenter, sed abstrahitur in concreto, ergo, &c.

DCCLXXXV. Respondeo negando minorem; nam cum in concreto dicat ea, de quibus aptum est predicari purè in quale contingenter, si in concreto sive secundum quod dicit in recto & in obliquo abstraheretur; in abstracto, sive secundum obliquum, non minùs diceret, quàm in concreto, sive quàm rectum & obliquum, quod intelligi non potest; abstrahitur ergo in abstracto, sive secundum id præcisè, quod dicit in obliquo, ab hac & hac albedine, & hoc & hoc subiecto, quibus inhaeret, sive abstrahitur albedo ab hac & hac albedine, ut in-existentibus huic & illi subiecto, de quibus subiectis apta est predicari purè in quale contingenter; & non de hac & hac albedine; sed in quid ut tota essetia, ut patet.

DCCLXXXVI. Instabis: hæ prædicationes, hic paries est albus, iste paries est albus, sunt contingentes & 5ⁱ predicabilis, ergo 5um predicabile est tale in concreto.

DCCLXXXVII. Resp. distinguendo antecedens pro 1^a parte: hæ prædicationes, &c. sunt contingentes, si ly albus spectetur secundum quod dicit in recto, & prout in propositione, nego antecedens; quia, ut sic, sunt identicæ & æqualis de æquali: si spectetur, secundum quod ly albus dicit in obliquo, & ut extrà propositionem, concedo antecedens; sed, ut sic, est abstractum albedo, quæ facit prædicatum albus contingens, utpotè forma suo subiecto contingens. Hinc autem patet ad 2^{am} partem. Hic tamen alio etià modo sic responderi potest: hæ prædicationes sunt contingentes, si prædicatum & subiectum sumantur, secundum quod substantiificationi, nego antecedens, quia secundum recta dumtaxat verificantur: si secundum quod substanti suppositioni inadæquatæ pro obliquis, ex parte quorum, sunt formaliter contingentes, concedo antecedens; sed ex parte illorum numquam sunt veræ; nec subiectum aut prædicatum ex parte illorum umquam verè subicitur aut prædicatur; & respectu illorum præcisè, sunt 5ⁱ predicabilis.

D V B I V M I V.

An, ut Accident sit 5um predicabile, debeat actu esse in multis subiectis de facto existentibus.

DCCLXXXVIII. **A**ntè Resolutionem Suppono, dubium procedere de accidente 1° intentionaliter & materialiter sumpto pro denominatis, albedine v. g. an debeat actu esse in hoc & hoc subiecto, de facto existentibus, ut sit 5um predicabile,

R E S O L U T I O.

DCCLXXXIX. **D**ico, ut Accident sit 5um predicabile; non debet actu esse in multis subiectis de facto existentibus.

DCCC. Probatur, quia ut sit 5um predicabile, sufficit, si sit aptum predicari de multis contingenter; atqui Accident est tale, etsi nullum subiectum, imò etiam si nullum Accident de facto existat, ergo, &c. Probatur minor, quia ad hoc sufficit, illud esse abstractum, modo Dub. 3° dicto, à multis subiectis possibilibus, ergo, &c.

DCCCI. Confirmatur. 5um predicabile, ut est Vniversale in representando, non requirit existentiam sui subiecti, quod extrinsecè denominat, ut patebit ex dubio sequenti: nam possum optimè concipere albedinem, non conceptà hanc & hanc albedine, ut existente in hoc & illo subiecto, ergo & ipsum Accident est 5um predicabile, licet actu non sit in multis subiectis de facto existentibus. Probatur consequentia, quia ad hoc sufficit albedinem concipi, modo dicto.

DCCCI. Objicies 1°. Accident (ut dicitur dubio sequenti) non verè prædicatur de multis ut 5um predicabile, nisi de facto insit multis, ergo non est 5um predicabile, nisi actu sit in multis de facto existentibus.

DCCCII. Respondeo 1° retorquendo argumentum, ut sæpè suprà. Petrus non videt, nisi adsit lux, aer non illuminatur à 2° sole, nisi adsit 2us sol, ergo Petrus non est ex parte sua in tenebris completè visivus, aer ex parte sua completè illuminabilis à 2° sole, illo absente. Negabis procul dubio consequentiam: quia hæc non se tenent ex parte potentia, sed ex parte actus: & meritò, quia alioqui æternum (videlicet Petrus est visivus, aer est illuminabilis à 2° sole) dependeret à temporaneo, scilicet existentia lucis, & 2ⁱ solis; & Proprium ab Accidente strictissimè; quæ sunt absurda. Quare in forma

DCCCIV. Respondeo 2° negando consequentiam: nam licet non prædicetur, nisi insit multis de facto existentibus; aptum est tamen predicari de illis, quod ad 5um predicabile sufficit; nam minùs ad esse 5um predicabile requiritur, quàm ad actu prædicari modo 5ⁱ predicabilis; sicut minùs requiritur ad esse visivum & illuminabile, quàm ad videre & illuminari actu, ut patet.

DCCCV. Objicies 2° ex Conimbr. Cap. 5°. de Accid. Albedo, ut est apta inesse multis corporibus, non est 5um predicabile; ergo ut sit 5um predicabile, debet actu esse in illis. Probatur antecedens, quia aptitudo, quæ illis inexistere potest, non est accidentalis & contingens, sed essentialis utpotè aptitudinalis inhaerentia, in qua essentia Accidentis constitui solet, ergo, &c.

DCCCVI. Respondeo, distinguendo antecedens albedo ut est apta 1° intentionaliter & Physicè inesse uni corpori, non est 5um predicabile, concedo antecedens: ut est apta 2° intentionaliter, & ratione 1^æ intentionis formalis accidentificantis, inesse multis corporibus, nego antecedens: nam hæc aptitudo est illi omninò accidentalis & contingens, & quidem ad inessendum multis corporibus accidentaliter & contingenter, in quantum potest de illis, quibus inesse apta est, per mentem negari.

DVBIVM

D V B I V M V.

An ad veritatem prædicationis si prædicabilis requiratur existentia subiecti.

A Ntè Resolutionem
DCCCVII. Suppono 1°, dubium maxime procedere de accidentibus positivis, inter quæ aliqua realia & intrinsecè denominantia, ut albedo respectu parietis, frigus respectu aquæ: alia intentionalia, & extrinsecè denominantia, ut cognitum, volitum, &c. respectu objecti.

DCCCVIII. Suppono 2°, subiectum esse duplex unum inhæſionis, aliud denominationis. 1um est, id quod Accidens in se recipit. 2um est id, de quo Accidens prædicatur. His suppositis, fit

R E S O L U T I O I.

DCCCIX. **D**ICO 1°, Accidentia realia & intrinsecè denominantia, ut verè prædicentur, requirunt actualem existentiam sui, in subiecto denominationis pro eo tempore, quo de illo enuntiantur.

DCCCX. Probatur 1°; quia in eo, prædicatio contingens & 5ⁱ prædicabilis opponitur essentiali & Proprii 4ⁱ prædicabilis, quod in hac copula absolvetur à tempore, & ideo dicatur æternæ veritatis; non item in illa: quod fit ut dicatur temporalis tantum veritatis; sed, si dicta accidentia non requirerent actualem existentiam sui in subiecto, &c. ut verè prædicarentur, hæc oppositio foret nulla; ergo, &c. Probatur minor, quia sufficeret possibilis existentia eorum, quæ æterna est, propositionisquæ 5ⁱ prædicabilis foret hic sensus: Accidens reale, &c. potest actu esse in subiecto, qui sensus est æternæ veritatis, ergo, &c.

DCCCXI. Probatur 2°; quia alioqui hæc propositiones essent actu veræ, *Iudas est salvatus, Anti-Christus est albus, Spiritus Sanctus est incarnatus*, quod Catholicorum nullus admisit, ergo, &c. Pro-

batur sequela, quia in Iuda salvatio, in Anti-Christo albedo, Spiritus Sancti incarnatio absolute esse possunt; nec requireretur, ut actu illis inessent, ergo, &c.

DCCXII. Objicies 1°, hæc prædicationes, *Petrus est albus, aqua est calida*, sunt hoc sensu semper veræ, *Quando Petrus est albus, est contingenter albus: quando aqua est calida, est contingenter calida*. Ergo Accidentia realia, &c. ut verè prædicentur, non requirunt actualem existentiam sui in subiecto.

DCCXIII. Respondeo, allatum sensum esse omnino contortum, & contrà communem usum; propositionum enim 5ⁱ prædicabilis sensus est absolutus (quomodo dictæ propositiones sunt falsæ, nisi Accidentium sit actualis existentia in subiecto;) aliarum verò conditionatus, hoc sensu, *si Petrus existit, existit rationalis, risibilis, &c.* quia alioqui non apparet, quomodo prædicata 4. primorum prædicabilium præ aliis 5ⁱ prædicabilis, suis subiectis æternum conveniant.

DCCXIV. Objicies 2°, hæc prædicationes *rosa est odorifera, lilium est album*, sunt veræ, etiam in hyeme, dum nullæ rosæ, aut lilia, existunt, ergo, &c.

DCCXV. Respondeo distinguendo antecedens: si *ly odorifera & album* sumantur actualiter, sunt veræ, &c. nego antecedens: si verò sumantur aptitudinaliter, concedo antecedens: sed ut sic allatæ propositiones non sunt 5ⁱ prædicabilis, sed 4ⁱ, ut satis patet ex dictis Disp. præcedenti de aptitudine ignis ad habendum calorem.

R E S O L U T I O II.

DCCXVI. **D**ICO 2°. Accidentia intentionalia & extrinsecè denominantia, non requirunt subiecti denominationis extrinsecæ existentiam, ut verè de illo prædicentur.

DCCXVII. Probatur, quia aliquid verè dicitur cognitum, volitum, &c. imò & Vniversale, ut patet ex dubio præcedenti, licet non existat, ergo, &c.

F I N I S.

TRACTA-